

Meetjeslandse Toponiemen tot 1600

bijeengezant en verklaard door
lic. Jan Luyssaert

Deel III Het Gentse

Band 9

VOSSELARE

WOORD VOORAF

Dit boek over de toponymie van Vosselare is het negentiende in de reeks *Meetjeslandse toponiemen tot 1600*, uitgegeven door de Stichting Achiël De Vos. Het is een gezamenlijke publicatie van dit plaatsnaamkundige genootschap en de heemkundige kring Het Land van Nevele.

Historisch gezien maakt Vosselare geen deel uit van het Meetjesland zoals dat werd afgebakend door E. Tieleman in het eerste nummer van het heemkundig tijdschrift *Appeltjes van het Meetjesland* (1949, 5-9). In de reeks verschenen vroeger echter reeds een aflevering over Hansbeke en een over Merendree, twee gemeenten die traditioneel wél tot het Meetjesland worden gerekend en tot het onderzoeksgebied behoren van de heemkundige kring Het Land van Nevele. En aangezien Hansbeke en Merendree door de fusie van 1977 samen met Landegem, Vosselare en Poesele bij de gemeente Nevele werden gevoegd, worden ook deze laatste gemeenten in het toponymisch onderzoek betrokken. Zo verscheen in de reeks *Meetjeslandse toponiemen tot 1600* ook een aflevering over Landegem en een over Nevele. De reeks toponymische studies wordt nu aangevuld met de aflevering over Vosselare. Enkel de toponymische studie van Poesele moet nog afgewerkt worden en verschijnt in 2021 naar aanleiding van het 900-jarig bestaan van die gemeente. En dan zullen de toponiemen van alle zes deelgemeenten van de voormalige fusiegemeente Nevele geïnventariseerd en verklaard zijn.

De tot dusver verschenen toponymische studies in de reeks *Meetjeslandse toponiemen tot 1600* waren steeds grotendeels zometer uitsluitend gebaseerd op gegevens uit het archief van wijlen Achiël De Vos en wijlen Luc Stockman, twee onderzoekers die gedurende vele jaren Meetjeslandse plaatsnamen optekenden uit allerlei documenten uit de verschillende archiefdepots, waaronder vooral het Stadsarchief en het Rijksarchief in Gent, maar ook het Algemeen Rijksarchief in Brussel en de Archives Départementales in Rijsel.

Achiël De Vos en Luc Stockman rekenden de Nevelse gemeenten echter niet tot het Meetjesland, vandaar dat voor dit boek over Vosselare geen materiaal uit hun archief kon worden geput. De hele materiaalverzameling heb ik zelf bijeengebracht in de rijke archivalia van de baronie Nevele, waarvan het oudste leenboek echter pas dateert van 1460. Gelukkig kon ik de attestaties van voor 1300 putten uit het online *Toponymisch Woordenboek van Oost- en Zeeuws-Vlaanderen* van Luc Van Durme en Maurits Gysseling (<http://bouwstoffen.kantl.be/tw-ozvl/browse/>).

Hoewel de reeks *Meetjeslandse toponiemen* in principe het jaar 1600 als einddatum vooropstelt, wordt deze terminus ante quem overschreden ingeval er belangrijke bronnen van latere datum en met name uit de 17de eeuw voorhanden zijn die licht werpen op de naamsevolutie en de lokalisering van de plaatsnamen. Dat is ook gebeurd voor de gegevensverzameling over Vosselare. Het

aantal Vosselaarse bronnen uit de periode vóór 1600 is immers vrij beperkt en die bronnen bevatten weinig of geen aanwijzingen voor de lokalisering van de toponiemen. Hoewel Vosselare helemaal tot de heerlijkheid Nevele behoorde en er van die heerlijkheid zeer veel documenten zijn bewaard, dateren de meeste ervan uit de tweede helft van de 16de en uit de 17de eeuw. Het is juist in die periode dat de godsdiensttroebelen in deze streek een grondige ommekeer veroorzaakten. Vrij veel gereformeerde inwoners van Nevele en omgeving vluchtten naar het veiliger Noorden. Ze verlieten niet enkel hun huis maar ook hun gronden, die soms vele jaren onbewerkt bleven en met wild gewas overwoekerd raakten. En door de vlucht van een groot deel van de bewoners gingen ook bestaande toponiemen uit het collectieve geheugen verloren. In de 17de eeuw werden de bestaande rente- en leenboeken gekopieerd door nieuwe machthebbers, die zoals uit de documenten blijkt, geen voeling hadden met de overgeleverde plaatsnamen en er de oorspronkelijke vorm en betekenis van niet meer doorzagen, wat vaak leidde tot een verbasterde weergave.

Er is nog een reden om ook toponiemen op te nemen van na 1600. Van de gemeente Vosselare is er naast een landboek van 1650-1651 ook een rentenboek met bijhorende kaart van 1644 bewaard. Om de toponiemen te kunnen lokaliseren was deze kaart van 1644 een uitstekend hulpmiddel. Bij nagenoeg elk perceel was de naam in sierlijk schrift ingevuld. Jammer genoeg ontbreekt op die kaart om een onverklaarbare reden het zuidelijke deel, d.i. het grensgebied met de gemeente Bachte-Maria-Lerne en het zeer belangrijke en aloude Hof ter Mere. Maar dit euvel werd op een handige manier verholpen door Geert Andries, die met groot geduld de plaatsnamen netjes op de kaart heeft ingetekend.

Bij het verschijnen van deze aflevering over Vosselare past een woord van dank aan de Oost-Vlaamse toponymist dr. Luc Van Durme. In enkele verhelderende schriftelijke mededelingen wist hij sommige op het eerste gezicht ondoorzichtige plaatsnamen te verklaren.

Mijn bijzondere dank gaat naar prof. Magda Devos. Omdat Magda het contact met het 'bredere veld' van toponymisten, amateur-dialectologen en lokale historici altijd als een zeer belangrijk deel van haar wetenschappelijke opdracht heeft beschouwd, en ze ervan overtuigd is dat er bijv. bij de toponymisten extra muros talent leeft, leidt zij de werkgroep toponymie 'Achiël De Vos'.

Zij heeft mij als reeds lang afgestudeerde germanist op het rechte toponymische pad gehouden en deze studie grondig gelezen en becommentarieerd.

Jan Luyssaert

INHOUD

Woord vooraf	3
Inhoud	5
Korte geschiedenis van Vosselare	8
Korte ontginnings- en landschapsgeschiedenis	10
Verklaring van de belangrijkste plaatsnamen	15
1 De naam Vosselare	15
2 Feodale structuren	16
3 Namen van wijken, gehuchten en hoeken	20
4 <i>Gewesten</i> of grote landschappelijke complexen	21
5 Straatnamen	24
5.1 Kernbestanddelen in straatnamen	24
5.2 Benoemingsmotieven voor straatnamen	24
(a) naar een bezitter, een aangelande of een andere persoon	24
(b) naar de ligging, het begin- of eindpunt van het traject	25
(c) naar de bodemgesteldheid of bodemsoort	26
(d) naar de vorm, het uitzicht	26
(e) naar de functie of de bestemming	28
(f) benoemingsmotief onzeker	29
6 Hoeven, woningen en andere gebouwen	29
6.1 Kernbestanddelen in hoevenamen	29
6.2 Benoemingsmotieven voor hoeven	30
(a) naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker	30
(b) naar de ligging	32
6.3 Herberg- en huisnamen	33
6.5 Kerk en omgeving	34
7 Terreinnamen	35
7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen	35
7.2 Benoemingsmotieven voor terreinnamen	43
7.2.1 Akkerland	43
(a) naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker	43
(b) naar de ligging	48
(c) naar de vorm	51
(d) naar de vroegere toestand of de wijze van ontginning	52
(e) naar de omheining of de begroeiing erop, errond of erbij	54
(f) naar een reliëfkenmerk	55
(g) naar het uitzicht, de bodemgesteldheid of de bodemsoort	56

(h)	naar de functie, de bestemming of het gewas dat erop geteeld wordt	58
(i)	naar de dieren die er huisden	59
(j)	naar de grootte of de uitgestrektheid	59
(k)	naar (vroegere) kuilen of putten	59
(l)	naar het juridisch statuut	60
(m)	naar een anekdote	61
7.2.2	Gras- en hooiland	61
(a)	naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker	61
(b)	naar de ligging	62
(c)	naar de vorm	64
(d)	naar de vroegere toestand of de wijze van ontginning	64
(e)	naar de begroeiing erop, errond of erbij	64
(f)	naar de dieren die er huisden	65
(g)	naar de functie, de bestemming of het gewas dat erop geteeld wordt	65
(h)	naar de uitgestrektheid of de grootte	66
(i)	naar het juridisch statuut	66
(j)	naar een anekdote	66
7.2.3	Akker- of grasland	66
(a)	naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker	66
(b)	naar de ligging	68
(c)	naar de vorm	69
(d)	naar de vroegere toestand of de wijze van ontginning	69
(e)	naar de omheining of de begroeiing erop, errond of erbij	69
(f)	naar de bodemgesteldheid of de bodemsoort	69
(g)	naar de grootte	70
(h)	naar het juridisch statuut	70
(i)	benoemingsmotief onzeker	70
7.2.4	Bossen	71
(a)	naar de eigenaar, de pachter of een aangelande	71
(b)	naar de ligging	71
(c)	naar de aard van het houtgewas	72
(d)	ander benoemingsmotief	72
(e)	benoemingsmotief onzeker	72
7.2.5	Onontgonnen grond	72
8	Heuvels en hoogten	73
9	Waternamen	74
9.1	Kernbestanddelen in waternamen	74
9.2	Kanalen en rivieren	74
9.3	Beken, grachten en sloten	76
9.4	Vijvers, poelen en putten	76
9.5	Bruggen	77

10 Omheiningen, afsluitingen, grenstekens en varia	78
Bibliografie	80
Kleine verklarende woordenlijst	87
Index	90
Glossarium	98
Aanwijzingen	98
Gebruikte afkortingen	99
Vosselaarse plaatsnamen	100
Losse kaarten	

KORTE GESCHIEDENIS VAN VOSSELARE

Vosselare is vroeger waarschijnlijk ooit een afzonderlijke heerlijkheid geweest en zijn heer Thomas vanden Turre nam in 1302 deel aan de Guldensporenslag. In 1122 staat een *Willelmus de Vurslare* samen met Walterus de Nivela vermeld als getuige in een oorkonde uitgevaardigd door Karel, graaf van Vlaanderen. Enkele jaren later, in een oorkonde uit 1130, staat naast Lambertus van Landeghem ook een zekere *Balduin de Furslare* vermeld. Wanneer en op welke manier de heerlijkheid Vosselare werd samengevoegd met de heerlijkheid van de heer van Nevele kon niet worden achterhaald (Bollaert 2012, 5).

Vosselare was institutioneel sterk verbonden met de heren van Nevele. In 1460 bezat de heer van Nevele achttien lenen in Vosselare waaronder drie heerlijkheden: *ter Meersch*, *ter Meere* en *ter Duust*. Dit wijst erop dat de heer van Nevele grote delen van Vosselare in leen heeft gegeven aan belangrijke families die hem diensten hebben bewezen of bij wie hij in het krijt stond. *Ter Duust* had een oppervlakte van 9 bunder. Voor grondgeschillen zal de leenman de wet van Nevele ontlennen. *Ter Meersch* had een oppervlakte van 33 bunder en bezat een baljuw. Zoals verder nog zal blijken was er een goede relatie tussen de familie van der Meersch (van het Goed ter Meersch) en de heer van Nevele. *Ter Mere* was een soort staat in de staat. De heer van Mere of Meire was leenman van de heer van Nevele en had op zijn beurt het benoemingsrecht van de pastoor van Deinze en van nog enkele parochies in het Land van Nevele (Van den Abeele 1951, 106-108).

Zeker tot 1644 lag er tussen Vosselarekerk en de grens met Landegem slechts één landbouwuittasting namelijk het *Goed ten Broeke* dat eigendom was van de abdij van Drongen. Het had in de tweede helft van de 16de eeuw een oppervlakte van 24 bunders en lag gedeeltelijk op het grondgebied van de parochie Vosselare en gedeeltelijk op het grondgebied van de Vrijheid van Nevele (Bollaert, Derom, Huysman 2012, 70).

Op de kaart van 1644 is te zien dat Vosselaredorp toen kerk stond; links van de kerk stond het guldenhuis, dat eigendom was van de aloude Sint-Elooisgilde en rechtover de kerk stond een herberg. Iets meer naar het noorden lag een verlaten woning op de hoek van de Damstraat en het huidige Vosselaredorp. De bewoning in Vosselare situeerde zich vooral langs de Meirstraat en de Moerstraat en in de onmiddellijke omgeving van de Gentstraat.

In 2010 werd archeologisch onderzoek verricht op een perceel, gelegen recht over de kerk, tussen de huidige Hoogstraat en Vosselaredorp. Dit onderzoek leverde sporen op van verscheidene vroegmiddeleeuwse woonerven. Een voorzichtige datering plaatst de sporen in de 7de-8ste eeuw na Chr. Deze vondst vlakbij de huidige kerk verschaft kennis over wat mogelijk een deel van de eerste bewoningskernen van Vosselare is geweest. Op de site werden

ook twee waterputten met houten bekisting aangesneden (De Logi 2011, 3-10).

De opgravingen in 1990 op de kouter rechtover het Goed ten Broeke (nu: *De Zevenbunder*) toonden aan dat daar bewoning was tussen ca. 1700 en 1500 vóór onze jaartelling (midden bronstijd) en tussen ca. 900 en 1300 van onze jaartelling (Bourgeois, De Mulder 1992, 245-263).

De kerk van Vosselare

Het oude grafelijke kapittel van seculiere kanunniken in Drongen bezat reeds de parochie Vosselare. In 1087 bevestigde Radbod, bisschop van Noyon-Doornik, het Drongense kapittel in het bezit van de bidplaats van Vosselare. In een gelijktijdige oorkonde bevestigde graaf Robrecht de Fries dat de kerk van Vosselare met alle oude en nieuwe gronden en met de offergaven tot de dotatie behoorde van de abdij Drongen (Decavele e.a. 2006, 116). De kerk van Vosselare werd bediend door monniken van deze abdij.

KORTE ONTGINNINGS- EN LANDSCHAPSGESCHIEDENIS

Verscheidene factoren zoals de bodemsoort (klei, leem, zand), de drainageklassen (waterdoorlaatbaarheid, vochtigheidsgehalte) van de bodem, het reliëf, de aanwezigheid van beken en rivieren en een goede geografische ligging hebben vanaf de prehistorie tot op heden de overgang van natuur- naar cultuurlandschap, de ontwikkeling van een specifieke vegetatie en het ontstaan van een nederzetting in hoge mate beïnvloed.

Beknopt fysisch profiel van het Land van Nevele (De Clercq en Verlaeckt 1998, 2 en Gelaude 2014, 21)

Het fysisch uitzicht van het Land van Nevele wordt hoofdzakelijk bepaald door de valleien van de Kale, de Poekebeek en de Leie (zie fig. 1). De Leie vormt ter hoogte van Bachte-Maria-Leerne de zuidgrens. De Kale doorsnijdt het gebied van zuid naar noord en splitst zich ter hoogte van Merendree in twee takken: de Kruiskale en de Oude Kale.

De Poekebeek loopt van west naar oost, mondt uit in de Kale ter hoogte van Nevele en stroomt verder noordwaarts onder de dubbele naam Poeke/Kale (zie verder 9.2 Kanalen en rivieren).

De Kalevallei wordt aan weerszijden geflankeerd door brede oeverwallen van de laatste ijstijd. Het zijn fijne zanden die zijn ontstaan door rivierwerking, soms in combinatie met windwerking en afgezet tijdens een glaciële (ijstijd) periode met voornamelijk koude en droge klimaatomstandigheden. Om dergelijke oeverwallen te vormen zijn omstandigheden nodig waardoor een grote zandaanvoer door rivieren mogelijk was: dus bij droge periodes, wind en ontbrekende plantengroei (door de extreme koude). De top van deze oeverwallen bestaat uit dekzandruggen, die in de middeleeuwen meestal in gebruik werden genomen als kouters.

Bodemkundig onderzoek toont aan weerszijden van de huidige loop van de Kale een brede zone van alluviale gronden die bijzonder geschikt zijn als hooi- of graasland.

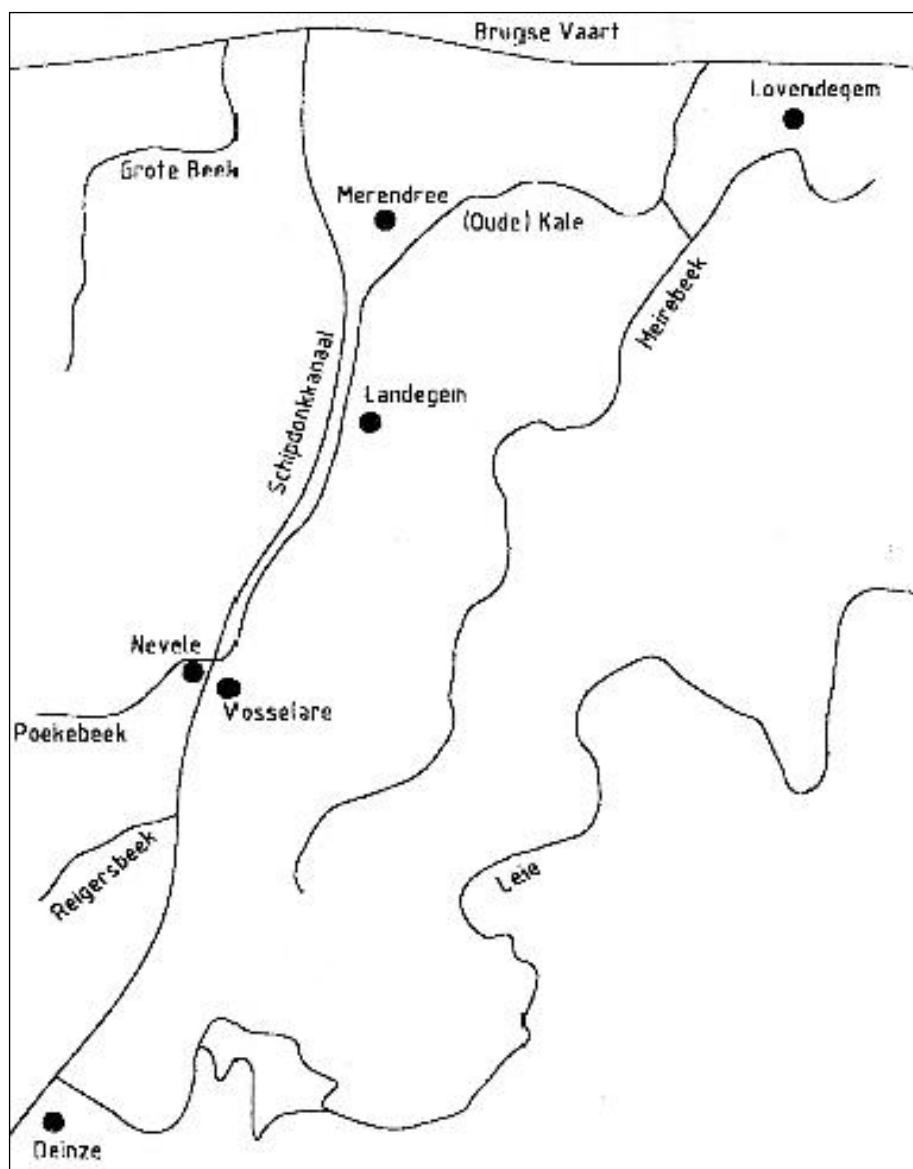

Fig. 1 Vereenvoudigde kaart van het hydrografisch net
in het Land van Nevele.
(tekening M. Meganck) (De Clercq en Verlaeckt 1998, 2).

Het kaartbeeld van 1644 geeft ons enig inzicht in de ontginnings-geschiedenis van dit dorp.

Akkers

Afgezien van de Westakker, waarvan kan betwijfeld worden of hij in Vosselare lag, vinden we slecht een *akker*-toponiem m.n. Duustakker. In 1624 werd die akker opgedeeld in de Kleine en de Grote Duustakker. De akker ligt op hoger gelegen gronden (+ 10 m) met een goede afwatering (bodemserie Sbc) bij het Hof ter Duust en werd vanuit deze nederzetting ontgonnen. Ten oosten van de Duustakker ligt een vochtige depressie, hierdoor is de akker nooit geïntegreerd geweest in het gebruikelijk drieslagstelsel van de Vosselarekouter waardoor de *akker*-naam *Duustakker* is blijven voortbestaan.

Kouters

Ter hoogte van Vosselare strekt zich ten oosten van de Kale, van zuid naar noord en parallel aan de Kale een langgerekte zandrug uit die gedurende eeuwen menselijke bewoning heeft aangetrokken. Op deze zandrug werd de kouter van Vosselare ontgonnen. Door deze kouter loopt van oost naar west de Damstraat, waardoor deze kouter als het ware is gesplitst in een noordelijk en een zuidelijk deel. Naargelang van de ligging kreeg deze ene kouter de naam Kerkkouter en Vosselarekouter.

Bilken

In de late middeleeuwen, in de tijd van de grote ontginningen, namen ook individuele personen lagergelegen, nattere gronden in gebruik. Veel van die nieuwe gronden werden met levende omheiningen omplant en op die manier kregen ze een gesloten karakter. In het totaal telt Vosselare 91 *bilk*-toponiemen. De meeste van die bilken lagen in de omgeving van een grote hoeve. Die hoeven zelf werden niet gebouwd op de vruchtbare gronden maar veeleer op slechtere gronden.

Zo lag het Goed ter Meers op de rand van de goede landbouwgronden en het Goed ten Broeke, Goed ter Duust en het Poortakkergoed lagen in een overgangsgebied tussen landbouwgrond en een alluvium. Naarmate de bevolkingsdruk toenam en de vraag naar landbouwgewassen steeg, werden de slechtere gronden in de omgeving van de hoeve als *bilken* in gebruik genomen.

Bossen

Op de kaart van 1644 zijn nog enkele restanten van bossen ingekleurd zoals Kerkeneekbos, Hullemans Bos en Ruifelaardsbos, hun naam toont aan dat ze eigendom waren van de kerk of van ene Hulleman of Ruifelaar en misschien zelfs door hen waren aangeplant. Het oudste *bos*-toponiem Bos was in 1332 al een stuk landbouwgrond.

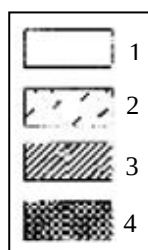

Fig. 2 Vereenvoudigde bodemkaart van het Land van Nevele op basis van de drainageklassen:

1. zeer droge gronden (zandruggen),
2. matig droge tot matig natte gronden,
3. alluviale gronden,
4. bebouwde zondes.

Er werd abstractie gemaakt van het Schipdonkkanaal.
(tekening M. Meganck) (De Clercq en Verlaeckt 1998, 3).

Graas- en hooiland

In het alluvium van de Poeke/Kale strekken zich de broeken en meersen uit: Holland, Broekmeers, Oude Meers, Calaignemeers, Markettemeers, Lange Meers, Wilde Meers. Dit uitgestrekte meersgebied was door het graven van afleidingssloten reeds vroeg gescheiden in afzonderlijke meersen die de naam kregen van de eigenaar of gebruiker.

Driesen

Eén dries springt in het oog: de Kerkendries waar de eerste bewoningskern van Vosselare is ontstaan.

Grote hoeven

Centraal lag het Goed ter Meers dat ongetwijfeld bij de ontginning van Vosselare een prominente rol heeft gespeeld. Op de rand het alluvium, in het grensgebied tussen Nevele en Vosselare lag het Goed ten Broeke, eigendom van de abdij van Drongen, die zowel in Nevele als in Vosselare gronden heeft ontgonnen. In het zuiden van de gemeente lagen het Goed te Duust en het Goed van Poortakker, twee landbouwwuitbatingen die ettelijke hectaren gronden bezaten. Een bijzondere rol speelde het Goed ter Mere, “een staat in een staat” aldus Vanden Abeele (2010, 40), gelegen in de zuidoosthoek van Vosselare.

VERKLARING VAN DE BELANGRIJKSTE PLAATSNAMEN

1 DE NAAM VOSELARE

Oudste pogingen tot naamsverklaring

De 19de-eeuwse auteur A. L. van Hoorebeke (Van de Casteele 1980, 104) vermeldde als oudste vormen van de naam Vosselare *Vurselaere*, *Voslariensis* en *Fursitio* en concludeert dat het niet hoeft te verwonderen dat *Fursitio* tot *Vosselare* is geëvolueerd. Volgens de auteur stemt de ligging van *Fursitium* in de *pagus Gandevensis*, dichtbij de Leie, overeen met die van Vosselare. Aan een verklaring waagt Van Hoorebeke zich (gelukkig) niet. Van den Abeele (1951, 106) had bezwaren tegen het vereenzelvigen van *Fursitio* met Vosselare en zijn vermoeden werd in 1960 door M. Gysseling in zijn Toponymisch Woordenboek (TW) bevestigd. Hij situeert *Fursitio* als een onbekende plaats in de buurt van Astene (TW, 348).

De bekend auteurs De Potter en Broeckaert (VII 1864-70, 1-2) halen enkele oude vermeldingen van de gemeentenaam Vosselare aan en verwijzen dan naar de eigentijdse auteurs De Smet en Willems die er op los fantaseren bij de verklaring van de naam ‘plaats waar zich kikvorsen ophielden’.

Baron Jules de Saint Genois, vanaf 1843 hoogleraar en bibliothecaris van de Universiteit van Gent, meende dat Vosselare zijn naam te danken had aan vossen en daarbij verwees hij naar andere namen van plaatsen en wijken waarin *vos* voorkomt, zoals Vosselen en Vossem. Een verder onbekende dr. Budingh vroeg zich af of *vur*, *vurs*, *vor* niet tot een verklaring van de naam zouden kunnen leiden.

Het was wachten op een al even onbekende A. Kreglinger die het verband zocht met de naam Vosselaar in de provincie Antwerpen en die naam in verband bracht met het Latijn *furstum*, Frans *forêt* en de gemeentenaam *Vurste*. *Vosselare* zou dan ontstaan zijn uit *Vurst-laar* ‘open plek in een bos’.

Het is wachten op Mansion (1935, 168) voor een historisch verantwoorde taalkundige verklaring. Hij ziet in Vosselare het element *furs* ‘stekende brem’. Carnoy (1949, 716) verwijst in zijn verklaring van Vosselare naar het Kempense Vorselaar waarin het eerste lid *vors-* teruggaat op *furs* ‘heidebrem’ (*genista*) die in overvloed groeit in de Kempen. In andere streken heeft men dit woord gebruikt voor de gaspeldoorn (*ulex europaeus*) en voor alle soorten van brem.

In 1960 schreef M. Gysseling (TW i.v. VOSSELARE) deze verklaring: Vosselare komt uit het Germaans *fursi* ‘gaspeldoorn’ en *hlaeri* ‘bosachtig moerassig terrein’.

Volgens Tavernier (1970, 7) is Vosselare hetzelfde als Vosselaar (Antwerpen). Het eerste lid is de plantnaam *fursi* ‘gaspeldoorn’ die in het Nederlands enkel in de toponymie geattesteerd is maar wel nog bestaat in het Engels *furze*. *Vosselare* betekent ‘moerassig terrein begroeid met gaspeldoorn’.

2 FEODALE STRUCTUREN

DRIES TE VOSSELARE

De dries bevindt zich op een van de hoogteruggen die zich uitstrekken langs het traject van de Kale, nu de loop van het Schipdonkkanaal.

Hij was een leen van de heer van Nevele en lag voor *tkerchof te vurselare* en met voor wordt bedoeld ten westen van het kerkhof. Ten westen paalde hij aan de weg waarlangs *men trecht te nevele waert*, dit is de weg van Deinze naar de Blazers Dries in Nevele (de huidige Hoogstraat). De oudste benaming is *driesch te vurselare* en volgens die oudste vermelding van 1460 had hij een oppervlakte van *vierhondert achte en(de) twintich roeden*, dit is ongeveer 1647 m².

De dries behoorde later tot de bezittingen van de kerk van Vosselare (*den driesch toebehooren(de) de keercke van vorselare* (1591-1619) en werd vanwege zijn ligging bij de kerk ook **Kerkendries** genoemd.

Uit de oudste vermeldingen kunnen we afleiden dat de dries aanvankelijk ten oosten niet begrensd was door een weg. Hij lag dus voor de kerk en in 1570 kwamen de inwoners van Vosselare er samen omdat daar markt werd gehouden op *St Eloys daghe*. Sint-Elooi werd twee keer per jaar gevierd: op de zondag na 24 juni en op 1 december.

In latere jaren werd de dries verpacht zoals blijkt in 1617: *over een Jaer pacht van(den) dris* (RAG-Ne 1708, 4v). Op de dries bevond zich omstreeks 1600 een waterput; dit zou op bewoning kunnen wijzen maar dat is niet aantoonbaar in ons toponymisch materiaal of op de kaart van 1644. Een met bomen beplante dreef liep van de dries naar Nevele (De Potter en Broeckaert VII 1864-70, 49).

Later wordt ten oosten van de dries een weg vermeld van de kerk van Vosselare naar Landegem en die straat wordt in één adem genoemd met de *dries: ande strate ofte den driesch* (1653) en kan dus deel hebben uitgemaakt van de dries zelf.

Op de dries groeide gras of ginst (oude Vlaamse benaming voor *brem*): *tgers van(den) driesch; ghenst ghestaen hebbende opden kercken(n) driesch* (1617) en er stonden bomen op: *vande eecke die upde kercke(n) driesch gevelt was* (1622-1624).

Van 18 januari tot 30 april 2010 voerden archeologen een opgraving uit te

Vosselare op het terrein gelegen tussen de huidige Hoogstraat en Vosselaredorp, op ca. 400 m ten oosten van het Schipdonkkanaal en ca. 50 m ten zuiden van de *Dries te Vosselare*. De opgegraven oppervlakte bedroeg ca. 720 m². Voor het archeologisch onderzoek deed het grootste deel van het terrein dienst als akkerland; het meest noordelijke perceel was in gebruik als boomgaard, het meest zuidelijke werd ingenomen door bos. Op de bodemkaart van België wordt het terrein omschreven als bodemserie Sbc d.w.z. iets te nat in de winter, gunstig in de zomer.

Het archeologisch onderzoek leverde sporen op van verscheidene vroegmiddeleeuwse woonerven. Een voorzichtige datering plaatst de sporen in de 7de-8ste eeuw na Chr. Op de site werden ook twee waterputten met houten bekisting aangesneden. Deze vondsten vlakbij de huidige kerk verschaften kennis over wat mogelijk (een deel van) de eerste bewoningskernen van Vosselare was (De Logi, 2011 en

<http://enamecenter.org/files/documents/Rapport%20Archeologisch%20onderzoek%20Nevele-Hoogstraat%202010.pdf>).

De oudste attestatie van *dries* in onze streek dateert van 814-840 (kopie 941) in de buurt van Zulte (Van Durme 1998, 143). De opgegraven bewoningserven in Vosselare worden gedateerd in de 7de-8ste eeuw na Chr. Het is niet uitgesloten dat deze bewoningskern een vroegmiddeleeuwse *bewoningsdries* is geweest die naderhand in verval is geraakt. Dit bewoningserf degenereerde tot *dries* ‘nu eens akkerland dan weer graasland’ en zo bleef het tot in 2008, toen het terrein werd verkaveld. *Dries*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

GANZELEEN

Dit leen was vier bunder groot en lag op de kouter *over dander syde vanden herwech loopende van nevele naer deynse* (1653, RAG-Ne 1645, 12v). Als rente moest de renthouder twintig ganzen leveren (*In gansen xx gansen*, 1644, RAG-Ne 1643, 15r) van daar de naam *Ganzeleen*.

GOED TER MEERS, LEEN TER MEERS

De naam van deze historische hoeve verwijst naar de familie *van der Meersch* die hoogstwaarschijnlijk vanaf de 14de eeuw eigenaar was van dit goed. Een eerste vermelding van de naam vinden we in een oorkonde van 20 juni 1344, waarin een zekere Jan van der Meersch als baljuw van het Land van Nevele optreedt. De naam *Goed ter Meersch* wordt voor het eerst vermeld in 1442. Het was toen eigendom van Jan van der Meersch van Nevele en werd in pacht gegeven voor een termijn van negen jaar aan Lauwereins Meere. De hoeve was een leen van de heer van Nevele (Bollaert en Luysaert 2013, 75). Eén enkele keer wordt dit goed *vrouwe vand(er) mersch stede* genoemd (1560,

RAG-Ne 13, 32r). Op het einde van de 16de of het begin 17de eeuw wordt het *Goed ter Meersch* gesplitst in het *Groot Goed ter Meersch* (nu: Landegemstraat 4) en het **Klein Goed ter Meers** (nu: Rysseveldstraat 4) (Bollaert en Luyssaert 2013, 75).

HEERLIJKHEID TER MERE, HOF TER MERE, LEENGOED TER MERE, TER MERE

Van Rompaey (1975, 133) definieert een heerlijkheid als volgt: “Een heerlijkheid was een gebied, soms klein, maar ook soms uitgestrekt, waarvan het bestuur en ook de rechtspraak in handen waren van een zogenaamde heer, meestal maar niet noodzakelijk een man van adel, die als heer echter overheidsgezag bezat en dus binnen zijn heerlijkheid een soort vorst in miniatuur was.”

De *heerlijkheid (ter) Mere*, een van de belangrijkste en meest zelfstandige lenen van de heer van Nevele, was gelegen in de uiterste zuidoosthoek van Vosselare langs de grens met de gemeente Bachte-Maria-Leerne, waar nu nog het Meirekasteel staat. Reeds in 1280 wordt in Vosselare de plaats *ter mere* (TWOZV, 176) vermeld.

In het midden van de 14de eeuw droeg de heerlijkheid de naam *hof ter Meere* (*den hove ter meere*, 1349, SAG 80, 6, 20v) en was in het bezit van de heer Van der Meere. De heerlijkheid bezat zesentwintig achterlenen, gelegen in acht verschillende gemeenten: Deurle, Landegem, Sint-Maria-Leerne, Nevele, Sint-Jans-Leerne, Deinze, Vosselare en Meigem (Bollaert en Derom 2012, 11). *Meer* betekent ‘meer, waterplas’ (Gysseling 1980, 185) maar ook ‘grens(scheiding)’ (zie MNW i.v. MEER VII en WNT i.v. MEER V). Ter Mere ligt in het grensgebied tussen Vosselare en Bachte-Maria-Leerne.

HEERSCHAP TEN POEKEN

Deze heerlijkheid strekte zich uit op gronden in Nevele, Vosselare, Meigem en Lotenhulle en werd gehouden van het leenhof van de baronie Poeke.

HEERSCHAP TE PIJLAARS

Pijlaars Leen of Heerschap te Pijlaars strekte zich uit in Meigem en Vosselare. In 1490 woonde in Meigem een zekere *Jan Pilare* (RAG-Ne 61, 116r).

LEEN TER DUUST, HOF TER DUUST

Dit leengoed van de heer van Nevele is gelegen langs de Kouterstraat nr. 4 in Vosselare. Het was in 1560 omtrent negen bunders groot en bestond uit een pachthof met de mote, neerhof, *winnende land*, meersen, water, weiden, de

Kleine Duustakker en de **Grote Duustakker** en paalde in het westen aan de Kale (Bollaert en De Rom 2012, 101-106).

De naam van dit goed is afkomstig van de familie *van der Duust*. In 1281 woonde een zekere *soikin de dust* (TWOZV, 78) in Vosselare en in 1360 ontmoeten we *willem van der duust* als schepen Nevele (TWOZV, 84).

LEEN TER HORSMOLEN

Dit cijnsleen van de heer van Nevele strekte zich uit in Lotenhulle, Nevele en Vosselare (Van den Abeele 2010, 46). *Hors* betekent, zoals het Engels *horse* ‘paard’. Een (*h*)*orsmolen* of *rosmolen* is een molen die wordt aangedreven door een paard dat voortdurend in een cirkel ronddraait.

LEEN TE WEGEWALLE

Het Leen te Wegewalle lag in Sint-Martens-Leerne, was 16 gemeten (7 ha) groot en behoorde omstreeks 1565 tot de heerlijkheid Nevele. Het werd waarschijnlijk in 1568 geconfisqueerd (De Clercq en Goeminne 2019, 96). Een zeer klein deel, 243 roeden lag in Vosselare, zie **Wegwallen**.

LEEUWERKSLEEN

In 1460 wordt dit leen voor het eerst vermeld *leen ende es gheheeten leewercx leen* (RAG-Ne 9, 25r). Het was een leen van de heer van Nevele, vier bunders groot en lag aan de huidige Gentstraat nr. 14 in Vosselare. Het maakte deel uit van het **Hof te Middernacht** en is genoemd naar iemand die *Leeuwerck* heette.

POLLAERSLEEN

Dit leen was in 1578 gehouden door *Jan van Pollare fs Pieters* (RAG-Ne 14, 35r).

VROUW VAN DER MERSCH STEDE

Dit leen was een *stede* in het bezit van *vrauwe vander mersch* (1560), 32r), zie **Goed ter Meers**.

WALLEBROUCKS LEEN

Genoemd naar een zekere *Wallebrouck*.

ZANDVOORDSE

De heerlijkheid Zandvoorde strekte zich uit in Nevele, Sint-Martens-Leerne, Bachte-Maria-Leerne, Vosselare *ende daer ontrent* (RAG-Ne 20, 19v) en is genoemd naar de familie van Santvoorde. In 1320 gaf Boudewijn van Santvoorde de toelating aan de kerkfabriek van Vosselare om bomen te vellen in zijn bos (zie **Zandvoordebos**) in Vosselare voor de herstelling van het timmerwerk van de kerktoren (Van de Casteele 1980, 106).

3 NAMEN VAN WIJKEN, GEHUCHTEN EN HOEKEN

TER HONDEKISTEN, OUDEKISTEN

Dit leen lag *boven middernacht* (1460, TWOZV, 111). Het Middelnederlandse *kiste* betekent o.m. ‘armenkas’, dit is van oorsprong de kist waarin het geld voor de armen werd bewaard en bij uitbreiding is het de naam van de instelling die de armenzorg onder zich had (VMNW i.v. KISTE), vgl. **Heilige Geest**. Stallaert (1890 i.v. KISTE, TER KISTEN) geeft een gelijkaardige verklaring: “Eene bijzondere stichting voor de behoeftige zusters in het begijnhof van Brussel” en *Kistkint* ‘behoefte begijn’.

Kiste is ook geattesteerd in Assenede: *up die nieuwe kiste* (1350, SAG-301/1, 77v); in Zelzate: *te zelzate liggende in de kiste* (1365, SAG-330/3, 326r); Wachtebeke: *In de kiste* (1571/1572, SAG-28/77/323, 63v) en Kluizen: *Inde kyste* (1521, RAG-As 1023, 97v). In onze attestaties verschijnen *hondekisten* (*daer ment nomt ter hondekisten bov(en) middernacht*, 1460, RAG-Ne 9, 26r) en *houde kiste* (*lands gheheeten de houde kiste*, 1486, SAG, 330/37, 285v) naast mekaar en dat hoeft niet te verbazen want de *u* in (*h*)*oude* kan gemakkelijk als *n* worden gelezen en het woord dus als (*h*)*onde*. Een ander voorbeeld van de verwarring *u/n* ligt aan de oorsprong van de huidige Landegemse straatnaam Zoutweg. In de overgeleverde documenten lezen we zowel *sautweg* als *santweg* want ook hier zijn een *u* en een *n* soms moeilijk van mekaar te onderscheiden. *Hondekiste* is een foutieve kopie of lezing van (*h*)*oudekiste*. Dit perceel was eigendom van de armendis, vroeger ook Heilige Geest genoemd.

PIENAAKHOEK, PIEVAAKHOEK

In de oudste vermelding van 1472 staat duidelijk *pievake* (TWOZV, 231). In de oude geschriften is het soms moeilijk het verschil uit te maken tussen *u* en *n*. Scribenten die niet vertrouwd waren met de betekenis van de naam kopiëerden datgene wat ze meenden gelezen te hebben. *Pievake* is de familienaam

Piévache (Debrabandere 1993, 1107), in het Picardisch *Pievake*, de tegenhanger van de Vlaamse naam *Coevoet* (Met dank aan dr. Luc Van Durme voor deze schriftelijke mededeling).

WESTHOEK

Deze wijk strekte zich uit in Landegem (Luyssaert 2009, 18) maar ook in het noorden van Vosselare: *Jnden westhouck Jn vorselare* (1591-1619, RAG-Ne 105, 16r).

4 GEWESTEN OF GROTE LANDSCHAPPELIJKE COMPLEXEN

BRIELEN, BRIELKENS

Briel is hetzelfde woord als *broel*, *bruul*, *bruil* en *breugel/brogel*. Volgens Gysseling (1984, 15) is dit een woord uit de Belgische substraattaal, d.i. de taal die in onze gemeenschap oorspronkelijk werd gesproken en vervangen is door een andere omgangstaal. Substraattalen blijven soms herkenbaar in de taal die ze is opgevolgd.

Gysseling reconstrueert de vorm *bhroghilos*, een verkleinwoord van *bheraghos*, dat ‘omheining’ betekent.

In de oudste, d.w.z. vroegmiddeleeuwse attestaties, lijkt *briel* betrekking te hebben op domaniale gronden, meer bepaald op omheinde bossen en graslanden die tot de heerlijke gronden van het domein behoren. Naderhand schijnt het woord te zijn overgegaan op laaggelegen graslanden in collectief gebruik (Mattheeuws en Devos 1997, 69).

GOUWE

Gouwe is de benaming van verschillende planten o.m. Stinkende Gouwe *chelidonium majus* L. of Kleine Gouwe *chelidonium minus* L. (WNT i.v. GOUWE). Op of langs dit complex moet veel gouwe gestaan hebben. Stinkende gouwe werd geplukt voor medicinale doeleinden, o.m. bij oogziekten en tegen wratten.

IN DE BILKEN

Dit is een *bilken*-gebied, *bilk* zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

MIDDERNACHTEN

Dit complex bestond uit drie percelen: *drij partije(n) lant daer ment noemt inde middernachte(n)* (1644, RAG-Ne 1643, 30v) die deel uit maakten van het **Goed te Middernacht**.

LENEN

Van wie deze leengebieden waren en waar ze lagen, kon niet uitgemaakt worden.

NOORDHOUT

De heerlijkheid Noordhout had een oppervlakte van ongeveer achttien bunder landbouwgrond, weiden en meersen en strekte zich uit in Drongen en Landegem (Maes 1995, 134). Uit ons toponymisch materiaal blijkt echter dat *Noordhout* ook gronden bezat in Vosselare: *lants ligghe(nde) Inne de prochie van vursseleere In noorthaut* (1538, RAG-Ne 62, 239r). *Noordhout* is een *hout* ‘bos’ gelegen ten noorden van een bepaald referentiepunt.

(IN DE) PARADIJZEN

Van Durme (1991, 542) verklaart *paradijs* als ‘voorhof of portaal van een kerk’ of ‘boomgaard of lusthof’. In zijn studie hebben de *paradijs*-toponiemen enkel betrekking op bewoning.

In de bouwlandtoponymie echter houdt *paradijs* volgens Mattheeuws en Devos (1977, 53) ofwel verband met goede eigenschappen van de bodem ofwel is het een spottende aanduiding voor het tegenovergestelde, nl. minderwaardige grond.

Op grond van het verzamelde en uitgegeven toponymisch materiaal volgt hierna een overzicht van de werkelijkheid die *paradijs* in het Meetjesland benoemt.

In Eeklo duidt *paradijs* drassige, moerassige en woeste gronden aan: *twee ghemete onder mour ende wostinen Int paradijs* (Van de Woestijne 1994, 60). In Merendree zijn het twee meersen, liggend ten oosten van de Kruiskale en vrij vruchtbaar: *twee Meersch bulcxkens neffens Malcanderen ghenaeft het paradijs* (Luyssaert 1999, 59)

In Vosselare is het een stuk land dat ligt in de *paradijzen*, die zelf palen aan een beek (de Heule) en dus in een vruchtbaar alluvium liggen: *lants ghenaeft de huele oost de huele commen(de) an tlant ghenaeft de paredysen*,

In hun studie van Waarschoot merken de auteurs (De Wispelaere, Andries en Devos 2017, 116) terecht op dat *paradijsstuk*, dat op een alluvium ligt, grond van goede kwaliteit benoemt: *een alf ghemet landts in den nieuwen meersch gheheeten tparadijsstick te beke*.

In Wondelgem hebben we (Verbeken en Luyssaert 2016, 60) ons laten misleiden door de ligging van de meers bij het kasteel en hebben we de opvatting van Van Durme gevolgd en het toponiem verklaard als ‘voorhof of portaal van een kerk’ en ‘boomgaard of lusthof’. In werkelijkheid is *Paradijs* een meers

die ligt in de omgeving van het kasteel. Het gaat weer eens om alluviale en dus vruchtbare grond: *meersschen gheheeten tparadijs; paradijsmersch; mersschen gheleghen an casteel te Wondelghem ghenaemt tparadijsekin*.

In Zomergem ten slotte is het een stuk *lants gheheeten tparadijs styck*. In dit enige excerpt staan geen nadere bijzonderheden, vandaar dat de auteurs twee mogelijke verklaringen onthouden: een naam voor goede grond of een spotte-aanduiding voor minderwaardige grond (Mattheeuws en Devos 1997, 53).

Uit dit kleinschalig onderzoek blijkt dat *paradijs* en zijn varianten in vier van de zes onderzochte gemeenten de naam is van een meers. Alluviale gronden overstroomden meestal in de winter of in het regenseizoen maar na elke overstroming blijft slib liggen dat de meersgrond vruchtbaar maakt. Bovendien zorgde een goede afwatering ervoor, o.m. door de meersen te *bedelven*, dat ze de meeste tijd van het jaar als relatief droge graas- en hooiweiden werden gebruikt en soms zelfs in bouwland werden gelegd.

ROELAND(EN)

Dit gewest is genoemd naar iemand die *Roeland* heette.

TEERLING

Een *teerling* is hier een wijk, een kwartier, een landstreek (WNT i.v. TEERLING) en heeft ongeveer dezelfde betekenis als *gewest*. In een 18de-eeuwse vermelding in De Flou (15, 720) lezen dat *teerling* in Harelbeke een tiendesectie, d.i. een bepaald gebied waar de wereldlijke of geestelijke heer tienden hief. Waarom zo'n wijk *teerling* werd genoemd, kan als volgt verklaard worden (met dank aan dr. Luc Van Durme voor deze schriftelijke mededeling). Tienden werden verdeeld in tiendenwijken, die dan elk jaar werden verpacht. In dit geval bepaalde het lot (*de teerling gooien...*) aan wie een wijk werd toegewezen. De pachter betaalde een zeker bedrag en mocht de tiendeschoven gaan halen. De *Teerling* strekte zich uit *ontrent het geschee tusschen Vorsse-laere ende Landeghem* (1591-1619, RAG-Ne 105, 6r).

5 STRAATNAMEN

5.1 KERNBESTANDDELEN IN STRAATNAMEN

DAM

Dam is afgeleid van het Germaanse *damma* en kan in de toponymie drie verschillende zaken benoemen: een dijk, een hoger gelegen weg door een moerassig gebied en een afdamming in een waterloop. In Vosselare is *dam* een hoger gelegen weg door een moerassig, laaggelegen gebied.

DREEF

Dreef is een afleiding van het werkwoord *drijven* en duidt oorspronkelijk op een weg waarover vee naar de graasplaatsen werd gedreven. Naderhand kreeg *dreef* de ruimere betekenis van ‘toegangsweg’, zoals bijv. in **Dreef van de Eekbos** (zie **Eekbos**) en **Dreef van de Kerkenbos** (zie **Kerkenbos**).

STRAAT

Straat is ontleend aan het Latijnse *via strata* en duidde aanvankelijk geplaveide wegen aan. Later werd het woord ook toegepast op allerlei wegen, verhard of onverhard.

WEG/WEGEL

Weg gaat terug op het Germaanse *wega* en is de meest gebruikte benaming voor zowel verharde als onverharde wegen. *Wegel* is een verkleinwoord op *-el* van *weg*.

5.2 BENOEMINGSMOTIEVEN VOOR STRAATNAMEN

(a) naar een bezitter, een aangelande of een andere persoon

Clopperstraatje: De aangelande heette *(de) Clopper* (Debrabandere 1993, 281).

Lauwersstraatje: Niet gelokaliseerd straatje, genoemd naar ene *Lauwers*.

Shondtsstraatje: Zie **Shondsheide**.

Sjonckheerendreef: Deze dreef liep naar de hofstede van een *(de) Jonckheere*.

Reveelstraatje, Revaalstraatje, Ruveelstraatje: *Revel, Rivel, Raveel* is een familienaam die o.m. in 1368 geattesteerd is in Eeklo: *Stassine Riveel* (Debandere 1993, 1179).

(b) naar de ligging, het begin- of eindpunt van het traject

Biesstraat(je): Liep waarschijnlijk naar of door de **Biest**.

Cijnsstraatje: Liep misschien naar het **Cijnsland**.

Deinsewegel: Dit is het wegje van Nevele over Vosselare naar Deinze.

Gentweg, Gentwegel: Liep van Nevele (Legelare) door Baarle naar Gent. Werd ook **Dosweg** genoemd.

Goed ter Meersstraatje: Een van de straatjes die liepen naar het **Goed ter Meers**.

Hofstraat, Oude Hofstraat: Genoemd naar een niet gelokaliseerde (**Oude**) **Hofstede** (Zie ook **Hovestuk**).

Hulstestraatje: Liep misschien naar het **Hulstje**.

Kerkenstraatje, Kerkweg, Kerkwegel: Een *kerkweg* is een smalle voetweg die van een uithoek van het dorp door de velden naar de kerk leidt. *Wegel* is een verkleinwoord op *-el* van *weg*.

Kouterweg: Dit is de weg die van Vosselare door de Vosselarekouter naar Landegem loopt. Deze weg werd **Heirweg** genoemd *herwech die van Vosselaere naer Landeghem Loopt* (1605, RAG-Ne 18, 0). Nu is dit de Landegemstraat.

Leendreef: Lag in het noorden van Vosselare en vormt er gedeeltelijk de grens met Landegem. Deze dreef liep naar of door een niet nader bepaald leen.

Marktweg: Deze weg liep van de Markt van Nevele door Vosselare via Baarle naar Gent.

Meerstraat: In de oudste bron van 1507 staat zowel *Meersstraat* als *Meerstraat: inde merstraten*, (RAG Fam 1341, 16r) en *inde merschs strate*, (RAG Fam 1341, 7r). In alle latere bronnen lezen we enkel *meer*, waaruit we besluiten dat het een straat is die liep naar het **Goed** of **Hof ter Mere**. Dit is de huidige Meirstraat.

Middernachtstraatje: Liep naar de **Middernachten** of naar het **Goed te Middernacht**.

Molenstraatje, Molenweg: Liep van de Damstraat naar de molen van Sint-Martens-Leerne en is nu verdwenen.

Neveledreef, Nevelse Weg: Liep van Vosselare naar Nevele.

Nevelestraat: Dit is een van de benamingen voor *den waghenwech van Nevele naer Ghendt* (1576, SVG, 943). Deze weg liep door Vosselare.

Pontweg: Liep van Vosselare naar *de ponte* of veer in de Maaigemhoek in Bachte-Maria-Leerne: *vande pont wech die loopt naer maeygem* (1624, RAG-Ne 1642, 49r).

Rijseveldstraatje: Liep naar of door het **Rijsveld**.

Ruifelaardstraatje: Liep naar **Ruifelare**.

Veldstraatje: Liep naar een of ander **Veld**.

(c) naar de bodemgesteldheid of bodemsoort

Moerstraat: Deze straat vormt de grens tussen Vosselare en Sint-Martens-Leerne en tussen Vosselare en Drongen. In de Vlaamse toponymie slaat *moer* op veengrond of uitgeveende grond (Vandeviere en Devos 2008, 64). De straat loopt door een gebied dat in de zomer vochtig is maar in de winter te nat is (bodemserie Ldc) (Tavernier en Vandenhoult 1967, 60-61).

Zandweg: Loopt van Vosselare naar Landegem en is te identificeren met de **Dosweg**. De Zandweg ligt op bodemserie Pbc, d.i. droge licht-zandleemgrond (Tavernier en Vandenhoult 1967, 52) en betekent 'weg door zandgrond'.

(d) naar de vorm, het uitzicht

Damstraat: De Damstraat liep van west naar oost, van Blazers Dries binnen de Vrijheid Nevele door Vosselare naar de *ponte* (veer) over de Leie in Sint-Martens-Leerne: *vander damstraten also men gaet te lederne waert* (1460, RAG-Ne 9, 24v), *de damstrate van nevel naer de leije* (1591-1619, RAG-Ne 105, 2v) en *de damstraete alzomen van nevele naer de ponte rijt* (1599-1612, RAG-Nk 30).

De grens tussen Nevele en Vosselare werd op de Damstraat gevormd door *den waterloop daermede gesepareert wordt de Vryhede van nevele en(de) de prochie van Vusselare* (1578, RAG-Ne 64, 6v). De Damstraat kruist in het westen

het alluvium van een arm van de Reigersbeek op de grens Nevele-Vosselare, loopt door een lager gelegen gebied naar Sint-Martens-Lerne en eindigt bij de *Ponte* in het alluvium van de Leie in die gemeente. Deze straat loopt dus als een *dam* ‘verhoogde weg’ van Nevele door Vosselare naar Sint-Martens-Lerne.

Omstreeks 1625 werd het traject van de Damstraat vanaf de kruising van de **Molenput** met de weg van Vosselare naar Landegem iets meer naar het noorden verlegd. Vanaf dan heette het oude gedeelte van de straat **Oude Straat**: *d aude straete commen(de) van nevele opde damstraete* (1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 623) of **Oude Damstraat** en het nieuwe gedeelte kreeg de naam **Nieuwe Straat** of **Nieuwe Dreef**. Tot aan de fusie van de gemeenten in 1977 heette die straat *Dreef*, nu *Langemunt*. Op de kaart van 1639-1640 van Nevele en op die van 1644 van Vosselare staan langs de Nieuwe Dreef bomen getekend. *Dreef* betekent hier ‘landweg aan weerszijden met bomen beplant’.

Dosweg: Er lagen in Vosselare verscheidene *doswegen*. Eén liep van de Moerstraat naar het Leen ter Meers; een andere is de weg van Vosselare naar Landegem, die ook **Zandweg** genoemd werd. Er liep ook door Vosselare een **Dosweg van Nevele naar Gent** en een **Dosweg van Ooidonk naar Nevele**. De naam *dosweg* is ontstaan door samentrekking van *d(e) orsweg*, waarin *ors* (etymologisch identiek met Engels *horse*) een oud woord is voor ‘paard’ en dat door medeklinkerverwisseling ontstaan is uit *ros*. Het woord *ros* wordt o.m. nog gebruikt in het lied ‘Ros Beiaard’ (Dendermonde). In de Vlaamse dialecten wordt *r* voor *s* niet uitgesproken (bijv. *mèès* uit *meers*), vandaar de vorm *dosweg*. Een *orsweg* of *dosweg* was een pad dat maar breed genoeg was voor een paard zonder gespan.

Donkerstraatje: Mattheeuws en Devos (1997, 52) zien drie mogelijke benoemingsmotieven voor *Donkerstraat*: *donker* kan wijzen op de duisternis veroorzaakt door afzomende beplanting; *donker* kan in verband worden gebracht met het wegenpatroon. Het is dan een veldweg door landerijen die men geregeld braak liet liggen en die na het omploegen van de braak niet altijd op dezelfde plaats werd heraangelegd, het traject was dus *donker* ‘onvast, onzeker, duister’. Het element *donker* wordt ook in verband gebracht met *donk* ‘zandige opduiking in moerassig terrein’. Voor het *Donkerstraatje* in Vosselare ligt een andere verklaring voor de hand. Het straatje paalde aan het **Zwarte Land** (*stic gheheeten oock zwart landt noort tdonke(r) straetkin*, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0) en *zwart* verwijst hier naar de donkere kleur van de aarde en naar de bodemsoort. Ook *donker* slaat op de zwarte kleur van de aarde.

Groenstraatje, Groeneweg: Met *groene Weg* kan een met gras begroeide weg bedoeld zijn, maar veel van de *groene weg*-namen in onze toponymie houden een verwijzing in naar het wegenpatroon ten tijde van het drieslagstelsel.

Onder *groene weg* verstond men dan meer in het bijzonder een tijdelijke weg over het rustende land, die weer werd omgeploegd zodra de braakperiode voorbij was. Toen het drieslagstelsel minder strikt werd toegepast, kregen die wegen soms een permanent karakter, en kon de benaming *groene weg* tot vaste plaatsnaam worden (Van Durme 1986 a II, 211; Mattheeuws en Devos 1997, 51).

Hoolstraat: *Hool* of *hol* betekent ‘uitgehold’. De *Hoolstraat* is een holle weg.

Houtstraat: Ligt in het verlengde van de Houtstraat in Landegem. *Hout* verwijst naar een bos. De *Houtstraat* liep door een *hout*-gebied of bosgebied op de Westhoek in Landegem.

Kruisweg: Een *kruisweg* is een kruispunt of een weg die een andere kruist. Er zijn in Vosselare verscheidene kruiswegen.

Nieuwe Dreef, Nieuwe Straat: Deze nieuwe straat of dreef werd omstreeks 1618 aangelegd; ze liep van de Hul in Nevele naar Vosselare. Tot aan de fusie van de gemeenten in 1977 heette die straat *Dreef*, nu *Langemunt*.

Oude Damstraat, Oude Straat: Dit is de oudste straat van Blazers Dries te Nevele naar Vosselare. Na de aanleg van de **Nieuwe Straat** of **Nieuwe Dreef** omstreeks 1618 van de Hul naar Vosselare werd deze vroegere straat de *Oude Damstraat* of *Oude Straat* genoemd. Zie **Damstraat**.

Oude Noesstraat: Het adjectief *noes* betekent in de Vlaamse dialecten ‘schuin, scheef’. De *Oude Noesstraat* was een schuine, gebogen straat.

(e) naar de functie of de bestemming

Plaats: *Plaats(e)* is in veel West- en Oost-Vlaamse dialecten de gewone naam voor het dorpsplein. Het woord gaat terug op het Latijnse *platea* ‘brede straat, binnenplaats’. De plaats van Vosselare bestond tot in de 18de eeuw enkel uit de kerk, het kerkhof, het guldenhuis naast de kerk en een herberg rechtover de kerk (Bollaert en Luyssaert 2013, 71).

Voolmarkt; Het Middelnederlands *vole* betekent ‘veulen’. Misschien hield deze markt verband met de paardenzegening die elk jaar op de feestdag van Sint-Elooi plaatsvond in Vosselare (De Potter en Broeckaert VII 1864-70, 47-49).

Vosselaredorp: Deze naam duidt ook de **Plaats** aan.

(f) benoemingsmotief onzeker

Haasveldstraatje: Voor het eerste deel *haas* kan gedacht worden aan de dierennaam maar het kan ook een uit de dierennaam afgeleide persoonsnaam *D'Haese*, *De Haes* zijn. In dat geval is dit veld genoemd naar iemand die het land bezat of bewerkte (Vandeveire en Devos 2008, 114).

Scharenstraat: De uitgangsbetekenis van *schare* is 'het afgescheidene, afgedeelde', hier toegepast op een aandeel in gemeenschappelijke gronden. Het Oudnederlandse *skar* betekent 'aandeel in een gemeenschappelijke weide dat groot genoeg was om één volwassen dier te voeden' (ONW i.v. SKAR en VMNW i.v. SCAER). Het kan de bevoegdheid zijn om een zeker aantal stuks vee te laten grazen in de gemene weide en kan ook betekenen 'grondstuk van een onbepaalde omvang waarnaar bepaalde lasten worden berekend' (MNW i.v. SCHARE II). Het Middelnederlands *schare* betekent ook 'oogst, het te velde staande graan, jaaroogst; opbrengst van het land' en 'opbrengst, rente in het algemeen' (MNW i.v. SCHARE III). De familienaam van der Schaar kan ook aan de basis liggen van deze straatnaam (Debrabandere 1993, 1241). In een schriftelijke mededeling brengt Prof. Magda Devos *schare* in verband met *schaarhout* 'hout dat van tijd tot tijd gekapt wordt, hakhout'. De straat is dan genoemd naar den nabijgelegen bosje dat geregeld gekapt wordt.

6 HOEVEN, WONINGEN EN ANDERE GEBOUWEN

6.1 KERNBESTANDDELEN IN HOEVENAMEN

GOED, GOEDEKEN

De naam *goed* slaat op een boerderij van een aanzienlijke grootte. Soms duidt het woord alleen de hoevegebouwen aan, maar vaak heeft het betrekking op het hele bedrijf, op de gebouwen en landerijen die van de hoeve deel uitmaken. De vele *goed*-toponiemen in Vosselare zijn samengesteld uit het woord *goed*, het plaatsbepalend voorzetsel *te*, *ten* of *ter* en een familienaam of plaatsnaam: **Goed te Middernacht, Goed te Sneeuvoets, Goed ter Loven en Goed ter Meers, Goed ten Broeke, Goed ter Mere**. Verder komen nog voor: **Goed van Drongen, Goed van Markette en Goed van Poortakker**.

HOFSTEDE, STEDE(KEN)

Stede, uit het Germaanse *stadi* (ook de voorloper van *stad*), betekent etymologisch gewoon 'plaats, plek' en werd in de oudere taal in het bijzonder gebruikt voor de plaats waar iemand woont. Vandaar dat naast allerlei boerderijen - van

middelgroot tot keuterbedrijf - ook gewone huizen met medegaande grond - zowel op het platteland als in de dorpskern, *stede* genoemd kunnen worden.

De samenstelling *hofstede* ontstond in de domaniale tijd als benaming voor het perceel met de daarop staande woning van de onvrije of halfvrije boer, die op een ‘hof’ of centrale domeinhoeve tot karweien verplicht was. Nadat het middeleeuwse domeinstelsel teloor was gegaan en de lijfeigenschap was verdwenen, verruimde de betekenis van *hofstede* en werd het toegepast op elke boerderij die niet als een ‘hof’ werd beschouwd. Zo werd het helemaal synoniem met *stede*. Een landbouwwitbating met woonhuis wordt in onze bronnen bijna steeds *hofstede(ken)* genoemd; er staat soms uitdrukkelijk bij vermeld dat de hofstede *behuyst* ‘bewoond’ is.

Niet alle *stede*- en *hofstede*-namen uit onze verzameling lijken op het moment dat ze opgetekend zijn, nog betrekking te hebben op (boeren)woonsten of op percelen waarop een woning stond. Veeleer duiden ze percelen cultuurland aan, bijv. de toponiemen **Stede** en **Stedeken**. Niettemin mogen we aannemen dat plaatsen die (*hof*)*stede* heten, oorspronkelijk wel bewoond waren en dat de persoonsnaam waarmee zulke namen meestal gevormd zijn, naar een vroegere bewoner of eigenaar verwijst (Vandeveire en Devos 2008, 43-44).

Dat er van die bewoning dikwijls geen spoor meer te bekennen valt, hoeft ons niet te verwonderen: kleine boeren woonden in povere huisjes, bestaande uit een houten geraamte, lemen wanden en een dak van stro, riet of zoden. Als zo’n bouwsel verlaten werd, kwam het spoedig te vervallen en na enige tijd was aan niets nog te merken dat daar ooit een woning had gestaan. Bovendien was het vroeger geen zeldzaamheid dat kleine lieden die elders gingen wonen, hun huis demonteerden en het op hun nieuwe plek weer opbouwden, ze ‘verhuisden’ dus zijn huis. Plaatsen waar ooit een woning had gestaan, bleef men toponymisch vaak (*hof*)*stede* noemen. Ten tijde van de godsdiensttroebelen op het einde van de 16de en in het begin van de 17de eeuw zijn in het Meetjesland tal van hoeven en huizen verwoest of verlaten en vele daarvan zijn nooit heropgebouwd.

6.2 BENOEMINGSMOTIEVEN VOOR HOEVEN

(a) naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker

Goed te Boons: *Boons* is de genitief op -s van de naam *Boon*. Dit goed is genoemd naar een vroegere eigenaar of pachter.

Goed te Kocus: *Kocus* is de genitief enkelvoud op -s van de Romaanse familienaam *Coku*, als tegenhanger van de Vlaamse naam *Kockuyt* (met dank aan dr. Luc Van Durme voor deze schriftelijke mededeling). Debrabandere (1993, 794) vermeldt in 1326 *Jan Coku* (Ieper).

Goed te Middernacht, Hof te Middernacht: In de vermelding van 1426 *tghoet te midd(er)nachts* (TWOZV, 198) wijst de -s in *middernachts* op een familienaam. In 1360 woonde *jan middernacht* (TWOZV, 202) in het nabije Drongen. Het *Hof te Middernacht* was gehouden van de heer van Nevele en bestond in 1641 uit een *behuysde hofstede walle(n) ende dreve(n) In land ende meersch*, vijftien bunder groot, daarin waren niet begrepen de vier bunders van *Leeuwerksleen* die ook gehouden werden van de heer van Nevele. In 1741 was dit goed *onbehuysd* en het had nog een oppervlakte van negen bunders (RAG-Ne 800).

Goed te Sneeuvoets: De familienaam Sneevoet komt in 1490 in Vosselare voor: *lievin sneevoet ov(er) marie sneevoets* (RAG-Ne 61, 170). In het Duits bestaat nu nog de naam Schneefuss, maar in het Nederlands wordt de naam niet meer teruggevonden. Familienamen op -voet zijn geen rariteit in onze contreien, denken we maar aan Coevoet, Holvoet, Plaetevoet, Lootvoet, Rugginvoet (Beele 1975, 508) en Sickelvoet (in Wondelgem). In 1653 was het een *behuyst pachtgoeyken* waarin begrepen waren *twee upweuninghen*, een was het pachtgoed zelf en het ander een *een bulcxken lant ghenaeemt het upweuninghe bulcxken* (zie **Opwoning** en **Opwoningbilsken**), verder behoorden tot dit pachtgoed vijf stukken land (1644, RAG-Ne 1641, 32v).

Goed ter Loven: Het Middelnederlandse *love*, uit Germ. *laubja* (waarin *laub* ‘loof gebladerte’), betekent ‘luifel, afdak, galerij, (houten) gebouwtje, keet’. De oudste vermelding dateert uit 1418 en is bewaard in de familienaam *van der loeve* (RAG-Dro 84).

Goed ter Mere: Zie **Hove en heerlijkheid van der Mere**.

Goed van Drongen: Was eigendom van de abdij van Drongen en werd ook **Goed ten Broeke** genoemd.

Goed van Markette: De Cisterciënzerinnenabdij van Marquette in de omgeving van Rijsel bezat heel wat goederen in Vlaanderen en ook in Vosselare.

Goed van Poortakker: De naam van dit goed is afkomstig van de eigenaar, het Godshuis van Poortakker. De *Poortakker* of het *Begijnhof van St.-Aubert* of *St.-Obrechtsgodshuis* of *-begijnhof* werd kort voor 1278 opgericht aan Oude Houtlei in Gent. Dit *goed*, ook *Poortakkersgoed* genoemd, is gesitueerd in de uiterste zuidwesthoek van Vosselare langs de Kouterstaat, ten zuiden grenst het aan Bachte-Maria-Leerne en ten westen aan Meigem (Bollaert en Huysman 2012, 85).

Sblondenhofstede: ‘s *Blonden* is de genitief van de naam (*de*) *Blonde*. *Hofstede* verwijst hier naar het *pachtgoet geheete(n) blon(den) Ofstede* (1624, RAG-Ne 1642, 33v).

Sjagersstede: *Stede* van een zekere (*de*) *Jager*.

Pieter Annekens Hofstede: In een document van 1612-1620 staat *pr. Annekens hofstede* (RAG-Ne 1708, 0) en in 1623 lezen we *prannekens hofstede* (RAG-Ne 1708, 2r). Dit toont duidelijk aan dat toponiemen soms door kopiïsten worden *gemaakt* en geen weergave zijn van hoe de eigenaar of gebruiker, kortom het volk van ter plekke het perceel noemde. Deze hofstede kreeg de naam van haar eigenaar of gebruiker met de naam *Pieter Annekens*. In een latere kopie werden *pr* (afkorting van *pieter*) en *annekens* aaneengeschreven en zo ontstond de nieuwe plaatsnaam *prannekens*, een naam die wellicht nooit door het volk werd gebruikt en enkel op papier een eigen leven is gaan leiden. Deze hofstede zou in de nacht van 4 oktober 1575 door de beeldenstormers geplunderd zijn en in brand gestoken (Van de Castele 1980, 98).

Pieter Dhanens Hoveken: Dit *hoveken* werd bewoond en uitgebaat door ene *Pieter Dhanens*.

Swalenstede: Genitief van de naam (*de*) *Wale*.

Swittenhofstede: ‘s *Witten* is de genitief van de naam (*de*) *Witte*.

Temmermanshofstede: Genoemd naar iemand met de naam *Temmerman* of naar de ambachtsman.

Ter Mermans Hofstede: Genoemd naar een zekere *Merman(s)* (Debrabandere 1993, 955).

Vernaillienhofstede: Familienaam *Vernaillen* (Debrabandere 1993, 1433).

(b) naar de ligging

Goed ten Broeke: Het Goed ten Broeke was eigendom van de abdij van Drongen en lag gedeeltelijk op het grondgebied van de parochie Vosselare en gedeeltelijk op het grondgebied van de Vrijheid van Nevele. Ten westen paalt het aan het alluvium van de Kale of *broek* en aan de Kale zelf. Het ligt aan de rand van de kouter in het overgangsgebied tussen de meersen en de kouter in de depressie van de Kale.

De oudste vermelding van dit goed dateert van 1375. In dat jaar namen Willem van der Helst en zijn echtgenote Ysebeele Lyn *in loyalen pachte jeghen den Abdt ende Tconvent van der kercken van dronghine hare goet ten Broucke*

(RAG, abdij Drongen oorkonde nr. 12 (R), 6 juni 1375). Het goed bestond uit landerijen, meersen en bossen en besloeg in 1407 een oppervlakte van 23 bunders. De hofstede was in 1579 *bete(m)mert met een huys twee schuyren stallen waghenhuijs e(nde) v(er)kens Cot* (1579-1580, RAG-Dro 36, 17v). In 1801 kreeg de hoeve de naam **Zevenbunder** (Bollaert en Luyssaert 2013, 83). Zie ook **Goed van Drongen**. *Broek* zie onder 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Stede ten Oudenhove: In 1538 wordt deze stede *de haude hofstede* genoemd in de betekenis ‘gewezen of verdwenen hofstede’. In 1629 heet *ze stede ten audenhove* d.i. ‘stede bij het Oude Hof’, dit zou er kunnen op wijzen dat op de plaats van de oude hofstede een nieuwe hofstede werd opgericht. Vanaf 1644 is het een partij land.

Stede te Rijssvelde: Deze stede lag bij het **Rijssveld** en is ernaar genoemd.

Stede ter Ponte: Het Pachtgoed ter Ponten lag bij het vroegere veer over de Leie in Sint-Martens Leerne en bezat ook gronden in Vosselare (Kerckhaert 1983-1993, 4, 119). De **Pontenbilk** lag *Jnde prochien van Vusselare ende Sent Martens Lederne* (1566-67, RAG-Ne 143, 6r) en is genoemd naar deze stede.

6.3. HERBERG- EN HUISNAMEN

Guldenhuis: In het Middelnederlands is *gulde* een wisselvorm van *gilde*. Het toponiem *Guldenhuis* moet hier begrepen worden als *gildehuis* ‘het verenigingsgebouw van een gilde’. Tot op vandaag staat Vosselare bekend voor zijn verering van de Heilige Eligius of Sint-Elooi, die er aanbeden wordt als schutsheilige van de dieren, vooral paarden. In 1419 lezen we: *in de prochie van sente elloys te vorsela(er)e* (SAG, 301/25, 2, 25v). Het broederschap van de H. Eligius werd vermoedelijk in of voor 1379 door de familie Van der Meersch gesticht. Het Guldenhuis op het kerkhof werd in 1624 samen met de pastorie verhuurd aan Cornelis Boone (RAG-Ne 1642, 55v).

Kosterie, Kosterijken: Deze woning van de koster lag bij de Eekbos en zou kunnen vereenzelvigd worden met het Guldenhuis.

Molenput(je): Dit *hofstedeken* was in 1571 *behuyst* en in 1650 *vague* ‘onbebouwd’. Een molenput was een put, ontstaan door het uitgraven van aarde voor de terp waarop de molen stond. Uit zo’n put werd bluswater geput of gepompt bij een molenbrand (Vandeveire en Devos 2008, 145). In Vosselare verwijst *Molenput* naar dezelfde werkelijkheid als *Molenwal: een behuyst hofsteken en(de) es ghenaempt de(n) mueleput oft den muelewal* (1567-68, RAG-

Ne, 144, 19r). Dat *hofsteken* was waarschijnlijk het molenhuis, dat genoemd was naar de nabijgelegen molenput.

Nieuwe Herberg: Deze nieuwe herberg werd omstreeks 1591 gebouwd en paalde ten oosten aan de weg van Eeklo naar Deinze en ten noorden aan de **Dries** of **Kerkendries**. In 1616 was ze door de kerk verpacht: *van pachten van(der) kercke(n) nieuwe herberghe* (RAG-Ne 1708, 2v).

Priesterage, Oude Priesterage: In de overgeleverde teksten wordt het huis van de pastoor *priesterage* (of een variant ervan) genoemd. De benamingen *pastorie* of *pastorij* zijn van jongere datum: *de pastuerie ande kercke* (1624).

Stenenhuis: Stenen huizen waren niet vanzelfsprekend, zo wordt bijvoorbeeld uitdrukkelijk vermeld dat het Hof te Munken in Nevele bestond uit een stenen huis, twee schuren, stallen, een varkenskot (Luyssaert 2011a, 162). Het *Stenenhuis* in Vosselare stond *teghen over de kercke* (1617). Op de kaart van 1644 is te zien dat rechtover de kerk slechts één huis getekend staat dat blijkens een andere tekst een (nieuwe) herberg was.

Stroonhuis: *Stroon* betekent *strooien*. In 1617 kende het Vosselaars blijkbaar al de typisch Oost-Vlaamse wegval van -j- tussen twee klinkers, zoals ook in *naaien*, *dooien*, e.d. *Stroon huis* is ‘een huis met een strooien dak’.

6.4 KERK EN OMGEVING

Kerk, Vosselarekerk: Op 12 september 1087 liet bisschop Radbod van Noyon-Doornik een oorkonde opstellen voor het kapittel van Drongen waarin hij bevestigde dat o.m. de bidplaats van Vosselare in het bezit was van de abdij van Drongen (Decavele 2006, 39). De oudste toponymische vermelding van de kerk dateert van 1230 in een document uit ca. 1500: *bi(n)nen de(n) turre va(n)d(er) kerke(n) van vursselare durp bi nevele anden beelfroete* (TWOZV, 258). De Kerk van Vosselare is gebouwd in het uiterste westen van de gemeente, op de overgang tussen de Kerkkouter en de Kerkendries. Op die dries lag de oudste bewoningskern van Vosselare (zie **Dries te Vosselare**), die echter na de vroege middeleeuwen werd verlaten. Uit ons toponymische materiaal blijkt dat bij de kerk enkel het Guldenhuis en de pastorie stonden en rechtover de kerk een huisje dat ook een tijdlang herberg was. Ook op de kaart van 1644 is enkel deze bewoning ingetekend. Bollaert (2012, 7) veronderstelt dat de kerk is opgericht op gronden van de Goed ter Meers, op de rand van de kouter toebehorend aan dat goed. Waarom zich in Vosselare geen dorpskern heeft ontwikkeld, blijft een onopgeloste vraag.

Kerkhof: Oorspronkelijk is dit de plaats bij of rond de kerk waar de overledenen worden begraven. Om te verhinderen dat loslopend vee op het kerkhof

zou grazen, was een kerkhof steeds omheind met een muur, een dorengaag, een gracht of een **ommelooop** en **singel**, zoals in Vosselare. Rijken werden niet op het kerkhof maar in de kerk begraven, zo dicht mogelijk bij het koor. Getuige daarvan zijn de vele grafstenen en -monumenten in onze historische kerken. Armen kregen een graf op het kerkhof. Dit was een weide begroeid met gras en er stonden bomen op. Grafzerken of -kruisen stonden er niet. De kerkrekeningen vermelden inkomsten uit de verhuur van het gras of uitgaven voor het planten van bomen. Enkele voorbeelden uit de kerkrekeningen van Vosselare: *de pacht van tkerckhof* (1617, RAG-Ne 1708, 4v); *hondert en(de) neghenentachtentich jonghe boomen soo eecke(n) als abeele(n) gheplant up tkerckhof ende kercken(n) driesch* (1622-1624, RAG-Ne 1708, 27r). Soms worden uitgaven vermeld om het *kerchhof te suyveren van de bramen* (1641-1642, RAG-Ne 1709) of *voor het snoyen van de boomen op het kerchhof* (1641-1642, RAG-Ne 1709). Op het kerkhof van Poesele werden in 1680 20 notaars geplant en in 1729 werd in de rekeningen voor het eerst gewag gemaakt van de verkoop van appels afkomstig van de bomen op het kerkhof. Tussen 1737 en 1740 kocht de koster van Poesele een *kersselaerken een peirlaerken ende esboomken gestaen hebbende op het kerckhof* (Bollaert 1994).

7 TERREINNAMEN

7.1 KERNBESTANDDELEN IN TERREINNAMEN

AKKER

Akker, uit het Germaanse *akra*, is in de Vlaamse dialecten de oudste benaming voor bouwland. Het woord is hier ingevoerd door de Germaanse volkeren die tussen de 5de en de 7de eeuw ons land hebben gekoloniseerd.

In de vroege middeleeuwen (tussen de 5de en de 7de eeuw) lag het bouwland van een nederzetting bijeen, niet ver van de bewoning, op hoger gelegen gronden met een goede afwatering. In Vosselare is **Duustakker** het enige overgeleverde *akker*-toponiem.

BILK

Bilk komt van het Oudnederlands *bilok*, zelf een afleiding van het Germaanse werkwoord *bilukan*, de voorloper van het Nederlandse *beluiken*, dat ‘omsluiten of omheinen’ betekent. Het afgeleide zelfstandig naamwoord *beluik* betekent ‘het omslotene, het omheinde’. In Gent kent men nu nog het woord *beluik* voor een smal doodlopend straatje met aan beide kanten kleine werkmanswoningen. Ook het zelfstandig naamwoord *luik*, het bijvoeglijk naamwoord *oogluikend* en de naam van het Gentse ziekenhuis *de Bijloke* komen van hetzelfde grondwoord. Volgens de plaats van de klemtoon in de Oudnederlandse vorm

bi-lok is die geëvolueerd tot *bilk* en tot *blok*. In de Vlaamse dialecten lag het woordaccent op de eerste lettergreep, waardoor de vorm *bilk* kon ontstaan. In de oudste excerpten vinden we soms nog de West-Vlaamse spellingvorm *beelc*, bijv. in *eenen beelke heet der beghinen paerc* (1349).

Vanaf de 2de helft van de 14de eeuw verschijnt in Vlaamse bronnen ook de vorm *bulk*, met de typisch Vlaamse ronding van de klinker *i* onder invloed van de volgende *l*, zoals in *wulg* uit *wilg*. In de Vosselaarse documenten vinden we die geronde variant soms gespeld als *buelc*, bijv. *twee buelken gheleghe(n) anden poortbuelc* (1460).

Een *bilk* was een perceel dat uit een groter geheel werd genomen en met bomen of struikgewas omheind. Het woord werd al in de vroege middeleeuwen gebruikt voor omheinde perceeltjes gras- of bouwland in de nabijheid van de woning. Ze deden dienst als boomgaard, huisweide of moestuin.

In de late middeleeuwen, in de tijd van de grote ontginningen, namen individuele personen lager gelegen, nattere gronden in gebruik. Veel van die nieuwe, vaak natte gronden werden rondom van een afwateringsgracht voorzien en met levende omheiningen omplant: *sticxken ommegracht ghenaeemt het heymelickbulxken* (1605). Een landschapstype van met houtgewas omzoomde afzonderlijke kavels is typisch voor een agrarisch regime waar, zoals in het Meetjesland en elders in zandig Vlaanderen, het privé-initiatief domineert. Veel bilken zijn dan ook genoemd naar de individuele ontginner, eigenaar of pachter, zoals **Callantsbilk** (1512), **Everaertsbilk** (1349), **Geensbilk** (1538) en **Temmermansbilk** (1564).

Op *bilken* werden soms jarenlang dezelfde vruchten verbouwd en ze werden dan naar dat gewas genoemd, zoals bijv. **Evenbilk**, **Ginstbilk**, **Tarwebilk**, **Vitsenbilksken**, **Vlasbilk**, **Wortelbilk**.

Het enkelvoudige woord **Bilk(sken)** komt een paar keer voor in ons materiaal, soms aangevuld met een nabepaling: **Bilk bachten Huize**, **Bilk bachten Ovenbuur**, **Bilksken bachten Schure**, **Bilk bachten Stalle**.

Bilken werden ontgonnen op gronden van slechtere kwaliteit, die dikwijls na enkele jaren van intensieve bewerking uitgeput waren en braak bleven liggen. Dat ze dan vlug waren begroeid met onkruid toont het toponiem **Braambilk** aan.

Ten slotte dragen in Vosselare, zoals elders in het Meetjesland, veel akkerpercelen op *-bilk* eveneens een naam op *-stuk*, het gewone woord voor een individueel bouwlandkavel, al dan niet omsloten met houtgewas, **Draaiboombilk** en **Draaiboomstuk**, **Evenbilksken** en **Evenstuksken**, **Grote Januariusbilk** en **Groot Januariusbuk**, **Paardenbilk** en **Paardenstuk**. Verwonderlijk is

die dubbelnamigheid niet, aangezien in het laatmiddeleeuwse gesloten landschap de meeste akkerpercelen met hagen of bomen omplant waren en dus beantwoordden aan de definitie van *bilk* (De Wispelaere, Andries en Devos 2017, 75-76).

BOS

De oorspronkelijke betekenis van *bos* is ‘struikgewas, kreupelhout’ (vgl. het Engelse *bush*). In de middeleeuwen evolueerde de betekenis van ‘kreupelhout’ naar ‘aangeplant hoogstammig bos’ en werd een synoniem van het oudere woord *hout*.

BROEK

Oorspronkelijk is *broek* een naam voor natuurland. *Broek* stamt af van het Germaanse *broka*, dat ‘moeras’ betekent. Broeken zijn drassige laaglanden langs beken en rivieren en in zompige komgebieden. Tot aan de tijd van de grote middeleeuwse ontginningen vormden ze een soort overgangsfase tussen natuurland en cultuurland, overstroomd in de winter en in de zomer bruikbaar als hooiweide.

In Vosselare liggen twee *broek*-gebieden: **Broek 1** in het noordwesten van de gemeente en **Broek 2** in het zuidwesten. **Broek 1** paalt ten westen aan de Kale. Langs beide oevers van deze waterloop ligt een breed alluvium dat op de westelijke oever, op Nevels grondgebied, *Oostbroek* wordt genoemd (Luyssaert 2011a, 69); het alluvium ten oosten van de Kale heet kortweg *Broek*. **Broek 2** paalt ten westen aan de Reigersbeek, die soms ook Kale wordt genoemd. Het alluvium van deze waterloop op de westelijke oever ligt op het grondgebied Nevele en wordt er *Nevelebroek* genoemd; het *broek* op de oostelijke oever wordt **Broek** en één enkele keer **Vosselarebroek** genoemd. In de periode waarover onze bronnen spreken zijn **Broek 1** en **Broek 2** gedraineerd en als *meersen* geschikt voor hooiwinning en als nagraasweide voor het vee: *ten brouke dat men heet i(n) de langhe mersch* (1e kwart 14e eeuw), *meerssche(n) In vurssele(re) brouck* (1512); nog duidelijker is het toponiem **Broekmeers** (1436).

DRIES

Dries is een zeer oud en ruim verbreid toponymisch bestanddeel, dat in de loop van zijn ingewikkelde betekenisgeschiedenis op uiteenlopende verschijnselen is toegepast.

Dries kan de naam zijn van een openbaar plein in een dorp of een gehucht, maar ook van akker- en weilanden, collectief of privé. De Oost-Vlaamse toponymist Luc Van Durme wijdde een grondige gedocumenteerde studie aan

het woord (Van Durme 1998). Uit zijn bevindingen kunnen we met Mattheeuws en Devos (1997, 71-72) de evolutie van het woord en het verschijnsel als volgt reconstrueren.

In de vroege middeleeuwen waren driesen uitgestrekte gemeenschapsgronden buiten het vaste bouwlandareaal van de dorpsbewoners. Op die driesen werd ook aan akkerbouw gedaan, zij het niet permanent zoals op de akkers, maar tijdelijk in een apart systeem van wisselbouw. Nadat men er een aantal jaren na elkaar gewassen op had geteeld, was de grond uitgeput en liet men die weer op krachten komen door er gras te laten opschieten, zodat de dries nu een tijdlang dienst kon doen als gemeenschappelijke weide.

Uit allerlei historische documenten maakt Van Durme op dat de gemene driesen hun bouwlandfunctie al vroeg, d.w.z. ten laatste in de 11de eeuw, hadden verloren. Het schijnen dan permanente graaslanden te zijn geworden, ten dele begroeid met laagstammig bos en struikgewas, waar de dorpingen hun beesten mochten drijven en *staken* snijden voor de dode afrasteringen rond hun akkers. Zo een dries was de **Kerkendries**, ook **Dries te Vosselare** en **Vosselaredries** genoemd.

Dries in de betekenis ‘dorpsplein’ en vooral ‘gehucht’, is te verklaren vanuit de overeenkomst in uitzicht en functie tussen oude, gemene driesen en de pleintjes waarrond zich in dorpen en gehuchten de bewoning concentreerde. Deze openbare plaatsen waren zowat miniatuurversies van de oude driesen: ze omvatten graasland, houtgewas en wellicht af en toe ook een stukje akkerland, en de omwonenden hadden er weiderecht en houwrecht. De meeste Meetjeslandse driesen die als voormalige gehuchtpleintjes geïdentificeerd konden worden, dateren uit de tijd van de ontginningen (11de-13de eeuw), toen er nieuwe woonkernen werden opgericht in voorheen onontgonnen gebied (Mattheeuws en Devos 1997, 72).

Buiten dit bestek valt **Dries** (bij het **Goed ten Broeke**): *stick lants ghenaeft den driesch ten heinde vander dreve* (van het Goed ten Broeke) (RAG-Ne 105, 9v). Dit *dries*-toponiem is van jongere datum (1591) en wordt gelokaliseerd op de kouter die ligt bij het Goed ten Broeke. *Dries* wordt hier in zijn eigenlijke betekenis gebruikt: het is een akkerland gelegen op het eind van de dreef die leidt naar het Goed ten Broeke en maakt als het ware deel uit van de gronden die het dichtst gelegen zijn bij de hofstede zelf. *Dries* betekent hier ‘perceel’.

Over de etymologie van *dries* is nogal wat geschreven. Sommige auteurs zagen een verband met het telwoord *drie*, ofwel als verwijzing naar het drieslagstelsel, ofwel omdat sommige driesen driehoekig zijn. Die beweringen houden echter geen steek. Er zijn heel wat rechthoekige driesen en het woord *dries* is

ouder dan de invoering van het drieslagstelsel. Oorspronkelijk betekende het ‘rustend akkerland’. Gysseling (1975, 258) brengt het woord via het Germaanse *threwiska* in verband met een Indo-Europese wortel **treu* of **teru*, waaruit ook het woord *trieu* stamt, de Franse tegenhanger van het Nederlandse *dries*. De betekenis ervan zou ‘opgeteerd, uitgeput’ zijn. In die opvatting is een dries dus een uitgeputte akker, die men een tijdlang braak moest laten liggen om de bodem weer op krachten te laten komen (Van de Walle en Devos 2006, 36-38 en Vandeveire en Devos 2008, 60-61).

ETTING

Etting (in het Middelnederlands *ettinghe*) is een afleiding met het suffix *-inghe* van de stam van het werkwoord *etten*, een causatief werkwoord dat ‘doen eten, beweiden, laten afgrazen’ betekent en zich verhoudt tot *eten* zoals *zetten* tot *zitten* en *drenken* tot *drinken*. In het Middelnederlands werd onder *ettinge* zowel het recht op beweiding verstaan als de weide zelf waarop men het vee ‘ette’ of weidde. Ettingen waren dus enkel graasweiden, in tegenstelling tot broeken en meersen, die zowel voor de hooiwinning als voor de weidegang dienden.

In Vosselare kan de evolutie van *broek* over *meers* naar *etting* worden gevolgd in een vermelding van 1591-1619: *mersch geleghe(n) jnden brouck geheeten de hettinghe*. Aanvankelijk was dit terrein een *broek* ‘drassig laagland langs beken en rivieren’, nadat het broek werd gedraineerd werd het *meers* ‘vochtig grasland dat in de zomer werd gehooit en waarop het vee na de hooitijd kon grazen’ en toen ook de meers door geschikte drainage droger werd, werd hij *etting* ‘graasweide’.

De Oost-Vlaamse weilanden die *ettinge* heten, zijn alle van middeleeuwse oorsprong en schijnen meestal tot het privébezit van grote boerderijen behoord te hebben (Vandeveire en Devos 2008, 61). In Vosselare was **Etting** in het bezit van het Goed ten Broeke.

GAVER

Het woord *gaver*, dat vrij veel voorkomt in de toponymie van het Meetjesland en de aangrenzende gebieden, is een *moeras*-woord uit de Belgische substraat-taal (Gysseling 1975, 3). Mattheeuws en Devos (1997, 73) schrijven terecht dat *gaver* en *broek* een vergelijkbare werkelijkheid aanduiden: lage, drassige bodems.

HAAG

De huidige betekenis van *haag* sluit nog nauw aan bij de etymologie, want aan de verre oorsprong ervan ligt de stam van een werkwoord voor ‘omheinen’. Daarnaast heeft *haag* ook de betekenis van ‘bosje met bomen of struikgewas’ ontwikkeld, zoals in het toponiem **Middelhaag**.

HOUT

Nu wordt *hout* in het plaatselijke dialect alleen nog gebruikt als stofnaam om brandhout of timmerhout aan te duiden, maar in het Middelnederlands was het een gebruikelijk woord voor hoogstammig bos. De oude betekenis van *hout* is o.m. nog bewaard in sommige West-Vlaamse dialecten en verder in de geografische aanduiding ‘Houtland’, een gebied in Binnen-Vlaanderen dat eertijds dicht bebost was.

KOUTER

Het woord *kouter* gaat etymologisch terug op het Latijn *cultura*, dat ‘bebouwd land’ betekent en een afleiding is van het werkwoord *colere* ‘het land bewerken’.

Lange tijd overheerste de opvatting van de Brabantse naamkundige J. Lindemans, als zou *kouter* in de Romeinse tijd overgenomen zijn door de hier wonende Kelten, die het op hun beurt in de 5de eeuw aan de Germaanse kolonistoren doorgaven. Intussen is die theorie helemaal achterhaald.

Met zekerheid mogen we zeggen dat kouters pas eeuwen na de Germaanse kolonisatie in ons land verspreid raakten. Wanneer dat precies heeft plaatsgevonden, is moeilijk te zeggen en het is goed mogelijk dat het woord en de zaak *kouter* niet overal en gelijktijdig zijn geïntroduceerd.

De toponymist L. Van Durme en de historicus A. Verhulst komen elk voor hun eigen onderzoekgebied tot verschillende bevindingen. Van Durme vermoedt dat in het Zuid-Oost-Vlaamse gebied ten noorden van de taalgrens *kouter* al sinds de Merovingische tijd (7de eeuw) in de volkstaal aanwezig was. Meer noordwaarts in Vlaanderen zou het woord pas een paar eeuwen later doorgedrongen zijn.

Voor de omgeving van Gent, waartoe ook Vosselare nog behoort, verbindt Verhulst het begrip *kouter* met de opkomst van een nieuw type landbouwcomplex in de tijd van de grote ontginningen (11de-13de eeuw). Door de sterke bevolkingsaan groei zag men zich verplicht nieuw bouwland onder de ploeg te leggen en over te gaan tot een herverkaveling van het vroegmiddeleeuwse akkerareaal. Waar de bodemgesteldheid het toeliet, werden de bestaande akkers uitgebreid en eventueel samengevoegd tot uitgestrekte open bouwlanden. Die waren dikwijls vele hectaren groot en werden gemeenschappelijk bewerkt volgens een verplichte driejaarlijkse vruchtafwisseling, het drieslagstelsel.

Niet overal heeft de kouterstructuur een even groot succes gekend. In Zuid-Oost-Vlaanderen, waar de vruchtbare zandleemgronden zich uitstekend leenden voor de aanleg van reusachtige blokken akkerland en waar bovendien een lange traditie van gemeenschappelijke bebouwing bestond, vond het stelsel algemeen ingang en gingen de kouters voorgoed de aanblik van het cultuurlandschap bepalen.

In de Noord-Vlaamse zandstreek daarentegen zijn de kouters minder talrijk, wat zowel fysische als sociale oorzaken heeft. Enerzijds leent de bodem zich hier niet zo goed als in (zand)leemstreken tot de aanleg van koutercomplexen, waarvoor immers uitgestrekte terreinen van gelijke hoedanigheid en met een goede natuurlijke afwatering nodig waren. Anderzijds stonden de collectieve organisatievormen, die althans in den beginne typisch waren voor de kouterstructuur, een beetje haaks op de individualistische mentaliteit van de Noord-Vlaamse ontginners en landbouwers.

De ruime omgeving van Gent, met inbegrip van de streek Nevele-Vosselare-Deinze en de zuidrand van het Meetjesland, vormt een overgangszone tussen het typische open kouterlandschap van de Zuid-Oost-Vlaamse zandleemstreek en het overwegend gesloten landschap van de zandstreek. Daar bleef tot op vandaag een gemengd landschapstype bestaan, waarin relatief hoog gelegen, open blokken kouterland nog duidelijk contrasteren met de kleine, omsloten percelen, de *bulken* of *bilken*, die gegroepeerd liggen op lagere, vochtigere bodems. Grote delen van de mogelijke agrarisch nuttige oppervlakte bleven hier buiten de kouterstructuur.

Ter hoogte van Vosselare strekt zich ten oosten van de Kale, van zuid naar noord en parallel aan de Kale een langgerekte zandrug uit die gedurende eeuwen menselijke bewoning heeft aangetrokken. Op deze zandrug (bodemserie Sbc: droge lemig-zandgronden te droog in de zomer, goed in de winter) werd de kouter van Vosselare ontgonnen. Door dit bouwlandcomplex loopt van oost naar west de Damstraat, waardoor de kouter als het ware is gesplitst in een noordelijk en een zuidelijk deel.

Uit de vele *kouter*-vermeldingen valt moeilijk uit te maken over welk deel van de kouter daarin sprake is, vooral omdat in de oudste documenten meestal enkel *up de cout(er)e* (1400) of *te vurselare up de coutre* (1460) staat geschreven.

Pas in 1552 krijgen we een beter zicht op de ligging van de kouter: *bove(n) de(n) Leghelare oost up de(n) herwech van Vusselare naer Landeghem*. Hij strekte zich uit ten noorden van de Legelare die bij het Goed ten Broeke ligt en paalt ten oosten aan de weg van Vosselare naar Landegem, die **Kouterweg** wordt genoemd. Op de kaart van 1644 staat op deze kouter als eigenaar de *prelaet van dronghene* geschreven. Deze noordelijke kouter behoorde dus tot

de bezittingen van het Goed ten Broeke, dat eigendom was van de abdij van Drongen en werd waarschijnlijk door dit *goed* ontgonnen.

Het zuidelijk deel van de kouter wordt in 1538 voor het eerst **Vosselarekouter** genoemd: *stick lants up vursse(lare) cauter* en ook in de volgende jaren komt die naam verscheidene keren voor. Pas in 1650 wordt dat complex eenmalig als **Kerkkouter** vermeld. Uit nog een andere lokalisering weten dat deze kouter bij de kerk lag: *landts up den cautere Jegens over de hendel duere van de kercke van vosselare* (1591). Een *endeldeur* is volgens De Bo (1892, i.v. ENDELDEUR) de grote ingangsdeur van een kerk of de zijdeur van een kerk die opengaat voor een lijksbaar of een processie.

Net als in Nevele (Luyssaert 2011a, 44) komt in het toponymisch materiaal van Vosselare van geen enkel *kouter*-toponiem een variant op *-akker* voor. Ook in het aangrenzende Landegem droegen slechts twee kouters voorheen een *akker*-naam (Luyssaert 2009, 42). Dit versterkt het vermoeden dat de Nevelse en Vosselaarse kouters later werden ontgonnen dan de andere kouters in het Meetjesland, die wel een variant op *-akker* hebben, zoals bijv. in Hansbeke (Luyssaert 1995, 28) en Merendree (Luyssaert 1999, 29). In Waarschoot (De Wispelaere, Andries en Devos 2017) is er zelfs geen enkel *kouter*-toponiem geattesteerd.

In ons materiaal komt herhaaldelijk het toponiem **Kouterken** voor. Het woord duidt telkens een partij land aan en moet begrepen worden als een synoniem van *stuk* ‘deel van een groter geheel akkerland’.

LAND

Vanouds had *land* de betekenis van ‘grond (in het algemeen)’. Het woord kan dus zowel onontgonnen grond (bijv. **Moortelland**) als bouwland (bijv. **Ziek-eland**) aanduiden.

MEERS

Meers stamt van het Germaanse *marisk*, een afleiding van *mari*, dat ‘water-plas’ betekent en waarop ook het Nederlandse *meer* teruggaat. Oorspronkelijk duidde *meers* aangeslibde grond aan langs beken en rivieren. Al vroeg werd het ook toegepast op vochtig grasland op alluviale grond.

In de eerste plaats dienden meersen voor hooiwinning, wat wordt aangetoond in het toponiem **Maimeers**, maar in het najaar werden ze als grasland gebruikt.

In de vroege middeleeuwen behoorden de grote meerscomplexen, net als de *broeken*, aan de hele gemeenschap van een dorp of gehucht toe. Aan zulke gemene meersen herinnert in Vosselare het toponiem **Gemenemeers**. In de latere ontginningstijd werden ze in toenemende mate verkaveld en geprivatiseerd zoals **Everaertsmeers**.

Als men de natuur haar gang liet gaan, groeiden op vochtige plaatsen vlug biezen, daaraan herinnert **Biezemeers**.

STUK

Oorspronkelijk betekent *stuk* ‘deel van een groter geheel akkerland, bos of weiland’. Vrij vlug ontwikkelde *stuk* zich tot een bouwlandterm. De vorm *stik*, met westelijke ontronding van de klinker (vgl. West-Vlaamse *pit*, *dinne*, *rik*, *hil*) is in alle citaten de gewone vorm en leeft tot op heden in het plaatselijke dialect voort. Zoals uit ons toponymisch materiaal blijkt, hebben *bilk* en *stuk* ongeveer dezelfde betekenis: het zijn telkens omheinde percelen, maar *bilk* kan zowel bouwland als weiland benoemen, terwijl *stuk* een typische bouwlandnaam is (Devos 1991, 314 en 316).

WOESTIJN

Op het eind van de laatste ijstijd waren onze streken bijna volledig bebost. De prehistorische mens begon de bossen te ontginnen. Hij kapte bomen voor brandhout en liet op de gerooide grond het vee vrij grazen. Op die gronden groeiden na verloop van tijd struiken, heesters en grassen. Het geheel van zo’n bosdegradatie werd in het Middelnederlands *wastine*, *woestine*, *wostine*, *ros-tine* genoemd. Dat woord stamt van het Germaanse *wostumjo*, dat zoveel als ‘wild, onontgonnen gebied’ betekent. Het is in zijn voorgeschiedenis verwant met het Latijnse bijvoeglijk naamwoord *vastus*, ‘eenzaam, verlaten, woest’ (Van de Walle en Devos 2006, 43).

7.2 BENOEMINGSMOTIEVEN VOOR ONDERDELEN VAN HET TERREIN

7.2.1 AKKERLAND

(a) naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker

Vele namen van eigenaars of gebruikers zijn doorzichtig, andere namen vragen wel enige verklaring. De tot akkernaam geëvolueerde persoonsnamen staan soms in de verkleinvorm. In die gevallen is meestal niet uit te maken of de verkleining op de persoon slaat dan wel op de geringe omvang van het genoemde perceel. Zo kan bijv. het *Bosmanneke* genoemd zijn naar een gebruiker die in de omgang zo werd genoemd omdat hij klein was van gestalte of gewoon uit sympathie, maar het kan ook om een klein akkertje hebben gegaan dat door ene *Bosman* in eigendom of in pacht werd gehouden.

Bellegemsstuksken (familienaam van *Belleghem*), **Sblonden**, **Sblonden Hofstede** (*Sblonden* is een genitief van de naam *(de) Blonde*), **Bollaert**, **Bollaerdeken**, **Boomsland**, **Boom** (familienaam *(de) Boom* of van *den Boom*), **Bosmanneke** (familienaam afgeleid van de naam van *den Bossche*), **Bosmanshofstede**, **Callant**, **Callantsbilk** (familienaam *Callant*), **Clerckskenhofstede** (*Clerckskens* is een genitief van *Cleckskens*, dat een diminutief is van de naam *(de) Clerck*), **Coppen van Leeuwen**, **Daneel Verdoncks**, **Gasthuisbilken**, **Gasthuizekens** (eigendom van het Rijke Gasthuis te Gent), **Geensbilk** (familienaam *Geens*), **Geensken** (klein perceel genoemd naar een zekere Geens), **Sgravenland** (genitief van de familienaam *(de) Grave*), **Heilige Geestland** (eigendom van de *Heilige-Geesttafel* of *armendis*, ook kortweg *Heilige Geest* genoemd), **Hulsterman**, **Jacob Ooms Stuk**, **Jan Christiaens Kouterken**, **Jan Smeesters** (genitief van *(de) Meester*), **Jegersstuk** (de familienaam *Jeger* is een andere vorm van *(de) Jager*), **Kerkenland** (eigendom van de kerk van Vosselare) **Kinderen Lybaerts Bिल्ksken**, **Loosmansbek** (*Loosmans* is een genitief van *Loosman* dat is afgeleid van de familienaam *(de) Loose*), **Margrietenbilk**, **Moortelsland** (*Moortels* is de genitief van de familienaam *van de Moortel*), **Spapenbunder** (eigendom van een *pape* ‘priester’ of van iemand die *(de) Paepe* heet), **Pier Lansens Bिल्ksken**, **Pierkensstuk** (*Pierken* is een diminutief van de naam *Pier*), **Poortakker** (eigendom van het **Goed te Poortakker**), **Potvliegenbilk** (eigendom van of gebruikt door iemand met de naam *Potvlieghe*), **Reuzenbik**, **Reuzenstuksken** (familienaam *(de) Reuse*), **Rudderken** (diminutief van de familienaam *(de) Rudder*), **Sint-Pietersstuk** (eigendom van de Sint-Pietersabdij in Gent), **Snelaert**, **Speybrouckbilk**, **Stevaert**, **Temmerman**, **Temmermansbilk**, **Verlisenhofstede** (familienaam *Verleysen*), **Vliegersbek** (*Vliegers* is een genitief van de familienaam *(de) Vlieghe*), **Vliegerstuk**, **Zegersstuk**.

Benneken: *Benne* is een Germaanse bakernaam met assimilatie of gelijkmaking *rn/nn* uit een *bern*-naam, zoals *Bernhard* (Debrabandere 1993, 123). De naam is ook bewaard in de Gentse straatnaam *Bennesteeg* waarin *Benne* de persoonsnaam *Bennin* bevat (Gysseling 1954, 38). *Benneken* is een klein perceeltje genoemd naar een zekere Benne of naar een Benne die klein was van gestalte.

Beverautsgemet: In het handschrift staat *beuerants ghemet* wat moet gelezen worden als *beuerauts ghemet* (Met dank aan dr. Luc Van Durme voor deze mededeling). De Flou (1, 928-931) vermeldt de (familie)naam *Beverhout* in Oostkamp in o.m. *Beverhoutshofen*, *Beverhoutsveld*.

Boonst: In *ee(n) partie genaemt d(en) boonst* (1624) wijst *den* op personificatie en moet zeker in verband worden gebracht met **Goed te Boons**, waarin we de bekende familienaam *Boon* herkennen.

Coppin Leykins Stuk: *Coppin* is een vleivorm van de heiligennaam Jakob en *Leykins* is een verkleinwoord van de familienaam (*de*) *Ley*.

Duustakker: Behoorde tot de gronden van het **Hof ter Duust**. Deze akker paalt ten westen aan een meersengebied en ook die meersen worden enkele keren *Duustakker* genoemd. Ten oosten van de Duustakker ligt een vochtige depressie, bodemserie Slep. Dit zijn permanent natte gronden die een hoge waterstand hebben en ook in de zomer vochthoudend zijn. Hierdoor is de akker waarschijnlijk nooit geïntegreerd geweest in het gebruikelijke drieslagstelsel van de Vosselarekouder, waardoor de *akker*-naam *Duustakker* is blijven voortbestaan.

Geusken: Dit perceeltje grensde zoals het **Heusenstuk** ten oosten aan de weg van Vosselare naar Landegem en is met dit stuk te identificeren. De oorspronkelijke beginklank *h-* in *Heus* werd hypercorrect als *g-* uitgesproken. Gezien de late datering van *Geusken* (1644) kan het woord *geus*, dat pas in 1566 (WNT i.v. GEUS) tijdens de godsdienstoorlogen zijn intrede deed, de naamgeving mede beïnvloed hebben.

Goetalsbilk: De familie Goethals was een van de belangrijkste families van Vosselare (Van de Castele 1980, 114-116). Verscheidene leden van deze familie waren in de kerk van Vosselare begraven, maar hun grafstenen verdwenen toen de kerk in oktober 1918 werd vernield.

Grielenland: *Grielen* is de genitief van de vrouwennaam *Griele* en dit is de roepnaam van Margareta of Margriet (Debrabandere 1970, 535).

Grote en Kleine Januariusbilk(sken), Groot en Klein Januariusstuk: *Januarius* is een heiligennaam (Debrabandere. 1993, 745). Sommige Vosselaarse kopiïsten begrepen de naam niet (meer) en maakten er iets van wat in hun oren vertrouwd klonk zoals: *den cleenen Joannen waesbulc* (1591-1619, RAG-Ne 105, 12r), *partie genaemt Cleyn gannewarius bulcxke(n)* (1624, RAG-Ne 1642, 7r); *lants ghenaempt den grooten Joannen waesbulck* (1591-1619, RAG-Ne 105, 12r). En zo werden nieuwe ondoorzichtige toponiemen gevormd.

Heusenstuk: Dit stuk grond paalde ten oosten aan de weg van Vosselare naar Landegem en is genoemd naar iemand met de naam *Heus* (Debrabandere 1993, 720).

Hiefteman, Hijfteman, Hyftemanneken, Dieftemanneken, Thiestemanneken: *Hijfteman* is afgeleid van de familienaam *van Hyfte*. *Hyftemanneken* slaat op de naam van de gebruiker die klein van gestalte was of op een klein perceeltje. *Dieftemanneken* kan een samentrekking zijn van *t hieftemanneken* en

misschien ging de naam een eigen leven leiden en dachten de kopiisten aan *diefte* ‘diefstal, gestolen goed’. Dat in het oude schrift het teken voor een *s* en een *f* erg op mekaar geleken en door een klerk konden verward worden, verklaart de vorm *Thiestemanneken* (1591-1619, RAG-Ne 105, 28v). Andere toponiemen op *-man* in onze verzameling zijn: *Bosmanneke*, *Wynkelman*, *Hulleman*, *Loterman*, *Hulsterman*, *Leeuwan*, *Leenman*, *Loosman*.

Keste Landuits Stee: Zoals in de familienaam *Ke(r)steman* betekent *keste* ‘kerste, christ’ en is het een vleivorm van de naam Christianus (Debrabandere 1993, 778). *Ste* in het excerpt van 1624 moet gelezen worden als *stee* en is een korte schrijfvorm van *hofstede*.

Leeuwan: De familienaam *Leeuwan* is afgeleid van de naam *van Leeuwen*. Misschien is dit perceel te identificeren met *Jooris van Leeuwe stede* (1591-1619, RAG-Ne 105, 61r). In enkele excerpten is in het oud schrift het verschil tussen *u* en *n* moeilijk uit te maken, zodat we ook *leenman* kunnen lezen i.p.v. *leeuman*.

Lokensbos: *Lokens* is een genitief van de naam *van Lookene*. Een zekere Joos van Lookene pachtte in 1624 het Groot Goed ter Meers (Derom en Huysman 2012, 45).

Loterman, Lotermanneken: Volgens Debrabandere (1993, 901) is *Loterman* dezelfde naam als het Duitse *Lautermann*.

Marketteland: De Cisterciënzerinnenabdij van Marquette in de omgeving van Rijsel bezat heel wat goederen in Vlaanderen en ook in Vosselare, zie **Goed van Markette**.

Me Outhiers Stuk: Het eerste lid *Me* is een afkorting van *meester* en *Outhier* is een familienaam (Debrabandere 1993, 82)

Mejonkersstuk: Ook in *Mejonkers* is *Me* een afkorting van *meester*. *Jonkers* is een genitief van de naam (*de*) *Jonckheere* (Debrabandere 1993, 752).

Messer Stede: De familienaam *Messer* is oorspronkelijk een beroepsbijnaam voor een messenmaker ofwel is het een afleiding van het werkwoord *messen* ‘bemesten’ (Debrabandere 1993, 967) en dus een bijnaam voor iemand die het land bemest.

Middernachtbilsken, Middernachten: De *Middernachten* bestonden uit drie percelen: *drij partije(n) lant daer ment noemt inde middernachte(n)* (1644, RAG-Ne 1643, 30v); ze maakten deel uit van het **Goed te Middernacht** (zie 6.2 Benoemingsmotieven voor hoeven).

Notensgaver: *Noten*, *Notin* is een vlevorm van een Germaanse *nood*-naam, zoals *Notebaert* (Debrabandere 1993, 1037. In *den noten scavere*, (1591-1619, RAG-Ne 105, 3r), *den notenschavere* (1591-1619, RAG-Ne 105, 3v) en *noten sgavere* (1591-1619, RAG-Ne 105, 31r) werd de genitief -s van *Notens* als deel van het volgende woord *gavere* beschouwd en aan dat woord gevoegd: *sgaver*, *schaver of scavere*. In *noesgavere* (1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 208) werd *notens* niet meer begrepen of verkeerd geïnterpreteerd en schreef men *noes*, dat in Vlaamse dialecten ‘schuin, scheef’ betekent. De *Notensgaver* was opgedeeld in de **Grote**, **Kleine** en **Bachtenste Notensgaver**. *Gaver*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Smokenbilk: *'s Moken* is de genitief van de familienaam *Mooken* (Debrabandere 1993, 982).

Schoonhanen: Dit perceel zou naar een niet meer bestaande naam *Schoonhanen* kunnen genoemd zijn.

Stegaertsbilk: De naam *Stegaert* is niet opgenomen bij Debrabandere (1993). Waarschijnlijk werden in *Stegaert* de familienamen *Stevaert* en *Segaert* door-eengehaspeld.

Tempeliersland: Een van de belangrijkste heerlijkheden van Vosselare was het Goed ter Meers, waar volgens de overlevering de tempeliers hun verblijfplaats hadden. Na de afschaffing van die orde zou het goed in het bezit van de familie Van der Meersch gekomen zijn (De Potter en Broeckaert III 1864-70, 17).

In Vosselare zijn de namen *Tempelhof* en *Tempelhuis* overgeleverd en ze verwijzen naar de eigenaar van de grond: *oost es ghelandt het tempelhuus* (1543), *noortoost tempelhuus van ghendt* (1591-1619) en *noort oosten tempelhof* (1650-51). Dit is de bevestiging dat de tempeliers gronden bezaten in Vosselare. Een excerpt van 1650-51 bevestigt dat *den commandeur van tempelhof ghendt een bulcxken* bezat in Vosselare (RAG-Ne 1644, nr. 447).

Varysbilk: *Varys* is de genitief op -s van de naam *Vary*, een variant van *Wary* (Debrabandere 1993, 1482).

Zandvoorden, Zandvoordekens: Leden van de familie Van Santvoorde hadden meerdere bezittingen in Vosselare en deden belangrijke schenkingen aan de plaatselijke parochiekerk (Van de Castele 1980, 96, 106, 111).

Ziekeland, Ziekerlieden, Ziekeliedenlandeken: *Ziekeland* is een korte vorm van *Ziekeliedenland*. Het Middelnederlandse *siekelieden* betekent ‘melaatsen’. De Vrijheid van Nevele bezat dit land in Vosselare, dat verpacht werd ten gunste van de melaatsen.

Zuurvoetsbilksken: Bijnaam voor iemand met een zuur karakter, zie ook Beele (1975, 671) *willelmus zure* ‘zuur iemand’.

(b) naar de ligging

In **Achterste Bilk(sken)** duidt *achterste* een perceel aan dat vanuit een bepaald beschouwingspunt achteraan ligt in een complex. Hetzelfde geldt voor namen met voorbepalend *bachten*, gevormd met het voorvoegsel *be-*, het bijwoordelijke element *acht* (dat ook in *achter* zit) en het achtervoegsel *-en*, en *bachter* (samengetrokken uit *beachten* en het verbogen lidwoord *der*): **Bachtenbilk(sken), Bachtenste Notensgaver, Bilk bachten Huize.**

Veel percelen zijn genoemd naar hun ligging ten opzichte van andere kavels binnen hetzelfde complex. Voorbeelden hiervan zijn: **Achterste Dambilk, Middelste Dambilk, Voorste Dambilk, Achterste Gentweg, Middelste Gentweg, Binnenste Moortelland, Buitenste Moortelland, Achterste Stevaert, Bachtenste Stevaert, Vorenste Stevaert.**

Andere plaatsaanduidingen zijn: **Bachten t’ Ovenbuur, Binnenbilksken, Bilksken bachten de Schure, Gemet tussen de Bossen, Kouterken tenden de Korte Vore, Kouterken voor het Hof, Op het Perreken aan het Donkerstraatje, Stuk bachten Boomgaard, Stuk bachten de Schuur, Stuk bachten het Ovenbuur, Stuk bachten Stalle, Stuk bachten Walle, Stuk tussen Doorn, Tenden Ronden Bilk.**

Wanneer een groter stuk land door verdeling in verscheidene percelen is ingedeeld, worden die vaak onderscheiden met een rangtelwoord: **Eerste Gentweg, Twee eerste Gentwegen, Tweede Gentweg, Tweede Stuk in de Middernachten, Derde stuk in Middernachten.**

Beekstuk: Paalde aan een niet nader bepaalde beek.

Bosbrug: Dit akkerland lag bij de **Bosbrug.**

Gemet op den Gentweg: Door dit *gemet* liep de **Gentweg:** *daer den ghendtwech deure loopt* (1591-1619, RAG-Ne 105, 23v).

Dambilk: Paalde aan de *dam* waarnaar ook de **Damstraat** is genoemd.

Dreefbilk: Deze *bilk* paalde aan een *dreve* (1591-1619, RAG-Ne 105, 11v).

Doren, Dorent: Dit perceel lag bij een doornstruik, een doornbosje of was omgeven door een doornhaag. Het collectiefsuffix *-t* in *Dorent* maakt van de plantnaam *doren* een plaatsnaam.

Draaiboom, Draaiboombilk, Draaiboombilksken, Draaiboomstuk: Deze percelen lagen bij een *draaiboom*, d.i. een toegangshek aan een weide of een hofstede, vroeger ook aan een akker. Het was een zwaar houten hek zonder scharnieren, waarvan men de bovenste balk moest opheffen om het hek te openen. Het woord *draaiboom* is nog steeds gebruikelijk in de Oost-Vlaamse landbouwwoordenschat (WVD I, 1, 213-214).

Duustput: Deze *partye* lag bij de **Duustput** en is ernaar genoemd.

Galgestuk, Galgeveld: Genoemd naar de nabijgelegen galg.

Gentweg(en): Dit akkerland paalde aan de **Gentweg**.

Groenewegel: Dit perceel paalde aan een **Groeneweg**.

Heule: Dit stuk land paalde aan de beek die de naam **Heule** droeg, zie 9.3 Beken, grachten en sloten.

Hemerijken, Hemelrijksken: *Hemerik* is een samenstelling van *hem* en *-erik*. *Hem* is een variant van *ham* ‘bocht, kromming in een waterloop’ en vandaar ‘perceel in zo’n bocht’. Het achtervoegsel *-erik* wordt in de eerste plaats gebruikt om persoonsnamen voor negatieve mensentypes te vormen (*stouterik*, *botterik*). Een toponiem op *-erik* duidt gewoonlijk minderwaardige percelen aan. De *Hemerijken* werden naderhand ook volksetymologisch *Hemelrijksken* genoemd.

Hoekstuk: Een perceel gelegen op een hoek van Vosselarekouter.

Hovestuk: Dit stuk grond paalde aan de **Hofstraat**, later **Oudehofstraat** genoemd en verwijst naar een vroegere hoeve.

Hulsbrug: Lag bij de **Huls(t)brug**.

Kerkkouter, Kerkkouterken: Lag bij de kerk, *kouter* zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Kouterbilk, Kouterbilksken: Dit is een *bilk* die genomen is uit een *kouter* of eraan paalde.

Knokkenbilk, Knokkenbilksen: *Knok* betekent o.m. ‘hoek, gevormd door kruisende wegen’ (Debrabandere en Devos, e.a. 2010, 132) en dat blijkt ook uit de ligging van dit stuk grond in de rechte hoek, gevormd door de samenkoms van de Damstraat en de Moerstraat.

Landegembilk, Landegembilksken, Landegemstuksken: Lag in het grensgebied tussen Landegem en Vosselare en paalde o.m. aan de Moerstraat.

Middelbilksken: Dit *bilksken* bestond uit meerdere delen en dit deel lag in het midden van het perceel.

Molenstraatje: Paalde aan het **Molenstraatje** en is ernaar genoemd: *stick lant genaempt het muelen straetken suyt het muelen straetken* (1591-1619, RAG-Ne 105, 44r).

Molenwalleken: Paalde aan de **Molenwal**.

Nevelstraat: Paalde aan de **Nevelstraat** en is ernaar genoemd.

Ovenbuurbilksken: *Buur* stamt van Germaans *burja* en betekent in het middeleeuwse Vlaams ‘kot’ of ‘schuur’; het is nog bewaard in het Vlaamse dialectwoord *ovenbuur* ‘gebouwtje waar de bakoven staat’.

Papenwegelken: Dit *wegelken* liep naar de *priestraige* of woning van de *pape* ‘priester’: *stick lants gheheeten het papen wegheiken daert wegheiken over loopt naer doude priesteraiige* (1538, RAG-Ne 62, 104r).

Paradijsput: Dit perceel paalde aan de **Paredijsput** (zie 9.4 Vijvers, poelen en putten).

Pontenbilk: Lag in Vosselare en Sint-Martens-Leerne (1566-67, RAG-Ne 143, 6r) en is genoemd naar het Pachtgoed ter Ponten. Dit *goed* was gelegen aan de veerpont over de Leie in Sint-Martens-Leerne en bezat ook gronden in Bachte-Maria-Leerne en Vosselare (Kerckhaert 1983-1993, 4, 119).

Poortkouter: Lag voor de poort van een hoeve die we niet konden lokaliseren, zie ook **Poortbilk**.

Scharenbilk: zie **Scharenstraat**.

Schuurstuk: Lag bij een of andere schuur.

Strepe tegenover den Viskop: In 1660 lag in Sint-Martens-Leerne de hofstede en herberg *den viscoop*; ze paalde ten westen aan de Moerstraat, dit is de grensstraat tussen Vosselare en Sint-Martens-Leerne (Kerckhaert 1991,

193). *Strepe* betekent ‘lang en smal stuk grond’ en *viscoop* is de naam van een herberg waar vis werd verkocht.

Stuk Binnen: Betekent ‘een perceel dat ingesloten ligt tussen andere stukken grond’.

Verberrende Eke: *Verberrend* is het voltooid deelwoord van het Middelnederlandse *verbernen/verberren* ‘verbranden’. Misschien is deze eik door een blikseminslag gedeeltelijk verbrand of verschroeid. Dit perceel is genoemd naar zo een verbrande eik.

Walleken: *Wal*, uit het Germaanse *walla* ‘mote, kunstmatige heuvel’ (TW, 1038), heeft in de Vlaamse dialecten twee betekenissen. Het kan een ringgracht aanduiden, bijv. rond een hoeve (*eene hofstede metten Motte Wallen Bogaert ende lochtijnck*), maar het kan ook staan voor een ophoping van aarde, een kunstmatig heuveltje als waterwering, waarop een hoeve, een molen of een kasteel staat.

Warandebilk: Er lag een *Warandebilk* bij het Goed ter Meers en een bij het Goed ter Mere. Een *warande* was een jachtterrein, veelal een bos, waar de heer het alleenrecht bezat om te jagen. Later werd het woord ook gebruikt voor een parkachtig bos, een luthof, een boomgaard en een park (Vandeveire en Devos 2008, 129).

Waterlat: De naam *waterlat* is afgeleid van het Middelnederlandse werkwoord *waterlaten* ‘van het overtollige water ontdoen’. Een *waterlat* is een afwateringssloot.

Wegenhoek: Kruisende wegen vormen hoeken. Dit perceel lag in zo’n hoek of paalde eraan.

(c) naar de vorm

Sommige vormaanduidingen zijn zeer doorzichtig, zoals **Bek**, **Bekkouter**, **Bekstuk aan het Straatje** (vorm van een bek of snavel), **Bijlken(s)**, **Bijlstuksken** (in de vorm van een bijl), **Breedbunder**.

Kort van vorm: **Korte Gemet**, **Korte Stuksken**, **Korte Tweegemeten**, **Korte Voren** (met korte ploegvoren).

Lang van vorm: **Lange Bilk(sken)**, **Lange Gemet**, **Lange Halfgemet**, **Lange Hulst**, **Lange Stuk(sken)**, **Lange Tweegemeten**, **Lange Voren** (met lange ploegvoren),

Bek Af: Stuk land in de vorm van een bek waarvan de punt is afgesneden.

Breed Bunder: Behalve ‘breed’ betekent het Middelnederlandse *breed* ook ‘groot, uitgestrekt’. Dit ‘breed’ perceel was een bunder groot.

Driebek: Een driebek is o.m. in Zuid-Oost-Vlaanderen een ‘driehoekig veld’ (WVD I, 1, 171).

Kattestaart: Op de oostelijke grens van het perceel ligt een halfronde waterput en met een beetje fantasie kan in het perceel de vorm van een kattenstaart worden gezien. In West- en Oost-Vlaanderen is *kattestaart* echter de dialectische benaming voor heermoes (*Equisetum arvense* L.) (WVD 4, 175-176). Het perceel kan ook naar dit onkruid genoemd zijn.

Langgaver, Langgaverbeek, Langgaverken: Dit lang stuk grond paalde aan de **Langgaverbeek** en lag dus in een drassige bodem. Deze natte grond was na verloop van tijd zo goed gedraineerd dat hij in bouwland werd gelegd: *lants genaempt den lanck gavere ... noort metten waterlate* (1591-1619, RAG-Ne 105, 58). *Gaver*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Rondebilk, Rondebilksken: Perceeltje met een ronde vorm. Het kan ook een stuk bouwland zijn dat rond werd aangelegd, in een licht koepelgewelf. In het midden zijn die percelen het hoogst en zij zakken gelijkmatig af naar de randen. Om aan het land deze vorm te geven, begon de boer te spitten of te ploegen in het midden van de grond, spitte of ploegde dan verder in een spiraal rond het middelpunt en zorgde ervoor dat de grond geleidelijk afdaalde naar de rand, waar gewoonlijk een gracht lag (Lindemans 1952, I, 150).

Sprietbilk: In de veldnaamgeving wordt *spriet* gebruikt in dezelfde zin als *bek*, nl. voor een perceel dat uitloopt in een scherpe hoek of voor een driehoekig uitsteeksel aan een stuk land. Blijkbaar had dit perceel ook min of meer de vorm van een bijl want het werd ook *bijlenbulck* genoemd (1644, RAG-Ne 1643, 23r).

Strepe: Een *strepe* is een smal stuk grond.

(d) naar de vroegere toestand of de wijze van ontginning

Biest: De naam is afgeleid van de plantennaam *bies* met het collectiefsuffix *-t* en betekent ‘plaats begroeid met biesen’. De grasnaam *bies* slaat op verschillende buntgrassoorten die gemakkelijk groeien op een drassige, moerassige grond. Door dit stuk te drainieren, bijv. door grachten te delven, werd dit vochtig perceel in bouwland gelegd.

Bos, Bosselken: Deze percelen zijn ontgonnen in een vroeger bosgebied.

Driesselken: Paalt aan de *Upstal*. De late vermelding versterkt het vermoeden dat het een onbebouwd perceeltje was in de omgeving van de hoeve en dat vrij laat (1591) in bouwland werd gelegd (Van Durme 1988, II (1), 137), zie ook *Upstal*.

Eekbos: Dit land *dat geweest eest eekbos* (1624, RAG-Ne 1642, 70v) lag op de **Meerskant**.

Gavere: *Gaver* is een *moeras*-woord en duidt een lage, drassige bodem aan. Deze natte grond was na verloop van tijd zo goed gedraineerd dat hij in bouwland werd gelegd: *landts ligghende Inden gavere noort de calene* (1591-1619, RAG-Ne 105, 17v). *Gaver*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Shondsheide: *Heide* betekent ‘veld, woeste grond’. Deze woeste grond was vruchtbaar gemaakt en was in het bezit van een zekere *d’Hond*.

Oude Hofstede, Oude Stede: *Oud* verwijst naar de vroegere hofstede waar naar deze *partije landt* genoemd is.

Oude Bogaard: Oorspronkelijk was het stuk grond een boomgaard die later in akkerland werd gelegd.

Schaapdries: Dit *stic lant* was oorspronkelijk een *dries*, door schapen begraasd en lag tussen de *Grote Woestijn* en het *Klein Woestijntje*. We nemen aan dat de hele partij aanvankelijk een *woestijn* ‘onbebouwd land’ was. Door schapen te laten grazen op de schrale begroeiing werd het perceel bemest en kon dus als schaaeweide gebruikt worden. *Dries* zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Veldebilk: In zijn oorspronkelijke toestand was dit perceel een *veld* ‘niet bebouwd land’. *Veld*, zie 7.1. Kernbestanddelen in terreinnamen).

Weibilk: Deze vroegere *bilk* was een *wei* geweest ‘grasland waar het vee zijn voedsel zoekt’.

Weiken: Dit *stic lant* was voorheen een *wei*.

Wisselbilksken: *Wissel* betekent o.m. ‘beurtelingse opeenvolging’ (WNT). Een *wisselmeers* is een meers die in de loop der tijden in cultuur werd gebracht en dus wisselde van bestemming.

Woestijn 1: Dit bouwland was ooit een *woestijn* ‘onbebouwd land’ en werd na verloop van tijd in cultuur gebracht.

Woestijn 2: Paalde aan de **Koudput**. Was aanvankelijk onbebouwd land dat in 1650 een *bilk* geworden

Woestijn 3: Paalde ten noorden aan het Ruifelaardsbos, ten oosten aan de **Dambilk** en werd na verloop van tijd ook *Dambilk* genoemd. Deze *woestijn* was in 1622 *gheapplicquert ... totte(n) ruyfelaert bosch*, d.i. toegevoegd aan het Ruifelaardsbos (WNT i.v. APPLICEEREN 1 d).

(e) naar de omheining of de begroeiing erop, errond of erbij

Achter Ruwenen: Houdt misschien verband met **Ruwe Land**.

Bilkskens: Deze percelen waren met houtgewas omzoomd. *Bilk*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Braambilk: Rond of op dit stuk akkerland stonden braamstruiken.

Doren, Dorent: Het collectiefsuffix *-t* in *dorent* maakt van de plantnaam *doren* een plaatsnaam ‘plaats begroeid met doornstruiken’. Dit stuk land moet voorheen een doornbos zijn geweest, of grensde aan zo’n bos.

Evenbilksen, Evenstuk(sken): Met *evene*, afgeleid van het Latijnse *avina*, wordt zwarte haver bedoeld, die werd gebruikt als veevoeder en als grondstof voor bier.

Ginstbilk, Ginsteken: Brem of *ginst* werd vroeger gebruikt voor het aanleggen van kunstmatige weiden. De *Ginstbilk* werd later in cultuurland gelegd: *landts an doude hove strate gheheete(n) de(n) gheenst buelc* (1507, RAG Fam 1341, 7r). De rekking van de korte klinker *i* tot een lange *ee* in *gheenst buelc* is een normaal verschijnsel in het Oost-Vlaamse dialect, zie **Vlaakstuk**.

Hulstje: Het woord *hulst* is een samenstelling van de Middelnederlandse boomnaam *huls* ‘hulst’ met het collectiefsuffix *-t* en betekent ‘plaats waar hulst groeit’. Dit perceeltje was dus ooit een hulstbos of paalde aan een een plek begroeid met hulst.

Kersaut, Kaashout: In de oudste vermelding *kersaut* (1426, TWOZV, 119) herkennen we het Middelnederlandse *kersaude* ‘in het wild groeiend bloempje, madeliefje’. De Bo (1892, 451) vermeldt *kersoude*, *karsoude* ‘madeliefje *bellis sperentis* L.’. In de jongere vormen *caeshout* (1591-1619, RAG-Ne 105, 6r) en *kaeshaut* (1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 214) werd de naam niet meer begrepen en werd *kars* (met het wegvallen van de *r* voor *s*, zoals in *gars* (gras)

dat *gas* werd uitgesproken) als *kaas* geïnterpreteerd en *aut* als *hout* ‘bos’. Dit perceel viel op door zijn begroeiing met madeliefjes.

Park: Zoals *perk* betekent *park* ‘omheind stuk grond’.

Perreken: Het Middelnederlandse *parre*, met variant *perre*, gaat terug op het middeleeuws Latijn *parricus* dat ‘omheinde plaats’ en ‘omheining’ betekende en waarop ook de nog gebruikelijke woorden *park* en *perk* teruggaan. In de Vlaamse toponymie slaat *perre* vaak op een omheining in vlechtwerk, vooral rond akkerland.

Rijseveldeken: Het Middelnederlandse *rijs* betekent ‘kreupelhout’. Dit oorspronkelijke stukje *veld* ‘niet bebouwde land’ was begroeid met kreupelhout. Ook nadat het bos was gerooid en het veld in cultuur was gebracht bleef de naam behouden.

Rieland: Gysseling (TW, 642 en 846) vermeldt *Riemeers* ‘rietmeers’ en *Rielant* ‘rietland’. Bij De Flou (13, 530 e.v.) lezen we o.m. *Riebeke* en *Riebroek*. *Rieland* is een stuk bouwland dat oorspronkelijk met riet was begroeid.

Ruweland: *Ruw* betekent in de toponymie ‘ruig, begroeid met onkruid’ (De Brouwer 1958, 30).

Vurst: *Vurst* met het verzamelsuffix *-t* is afgeleid van het Germaanse **fursi* ‘stekelige brem, gaspeldoorn’ (Debrabandere, Devos, 2010, 266).

Wilgenbilk(sken): Dit stuk grond was beplant of omheind met wilgen.

(f) naar een reliëfkenmerk

Stukken grond die iets hoger liggen dan de percelen in de omgeving worden met *hoog* benoemd: **Hogebilk, Hoge Moortelland, Hoge Rollebaan**.

Wanneer een stuk land verdeeld is in een hoger en een lager gelegen perceel, wordt dat laatste aangeduid met *neder*, dat ook verschijnt in de verbogen vorm *nederen*, in het dialect samengetrokken tot *nere(n)*: **Nererollebaan, Nerenbilk, Nerenboom(ken)**.

Berg: Dit stuk land lag blijkbaar op een hoogte. In het vlakke Vlaamse landschap wordt de kleinste verhevenheid gemakkelijk *berg* genoemd.

Bergenbilk(sken), Bergland: Deze percelen lagen op of bij de **Berg** (zie 8.2 Enkele hoogtenamen).

Blaakstuk, Vlaakstuk(ken): Beide toponiemen benoemen hetzelfde perceel: *een Stic lant gen.t het blaecstic west Ste pieters Stic* (1644, RAG-Ne 1643, 37r) en *een Stic lant genaemt het vlaecstick oost met sijn blaec Stuck suijt met Ste pieters Stic* (1644, RAG-Ne 1643, 38v).

In ongeveer het westelijke tweederde van Oost-Vlaanderen en in de zuidooststrand van West-Vlaanderen is de tegenstelling korte en lange klinkers verloren gegaan. De oorspronkelijk lange klinkers zijn wat korter geworden en de oorspronkelijk korte zijn iets langer geworden (West-Vlaamse *pot* is in het Oost-Vlaams *po(o)t*) (Taeldeman 1979, 84-85). In *Vlaakstuk* en *Blaakstuk* zijn het oorspronkelijke adjectieven *blak* en *vlak* gerekt tot *blaak* en *vlaak*.

Het West-Vlaamse *blak* betekent ‘vlak, bloot effen’ (De Bo 1892, 124). *Blak land* is open veld, grotere terreinen of streken waar geen bomen staan in tegenstelling tot het gesloten landschap waar de percelen met houtgewas zijn omzoomd (WVD I, 1, 13). *Blaak* en *blaak* duiden ‘open veld’ aan.

Boom: *Boom* is een samentrekking van *bodem*. De *-d-* tussen twee klinkers viel in de spreektaal weg (vgl. *mede* > *mee*), vandaar de uitspraakspelling *Boom*. *Bodem* betekent ‘laagst gelegen gedeelte van een hellend akkercomplex’ (Van Durme 1986 II, 74-75).

Egaal: *Egaal* betekent ‘effen, vlak’.

Plattenbilk: Naam voor een opvallend effen en vlak perceel.

(g) naar het uitzicht, de bodemgesteldheid of de bodemsoort

Blotehurst: *Hurst* is een westelijke wisselvorm van *horst*, uit het Germaans *hursti*, en betekent ‘beboste opduiking in een moerassig terrein’ (Gysseling 1978, 17) en het adjectief *blote* betekent ‘kaal, onbegroeid’.

Binnenste-, Buitenste-, Hoge Moortelland: *Moortel* is een dissimilatie of ongelijkmaking van de twee *r*’s in *moorter*, dat zelf een vroege ontlening is uit het Latijnse *mortarium*. De betekenis van dat Latijnse woord was ‘mortelspecie’. Doordat de mortel in het primitieve bouwbedrijf niets anders was dan een mengsel van klei en water (eventueel versterkt met kalk), m.a.w. een soort modder, kon het woord gemakkelijk evolueren tot slijk- en moerasbenaming. Misschien heeft daarbij ook de betekenis van het inheemse Germaanse moeraswoord *mora* (waaruit het Nederlandse woord *moer* is ontstaan) enige invloed uitgeoefend (Mattheeuws en Devos 1993, 102).

Drogaard: *Drogaard* is een afleiding van *droog* met het suffix *-aard*, dat in de toponymie personifiërend wordt gebruikt, meestal in namen met een ongunstige bijklank. *Drogaard* is droge grond.

Hollemoortel: *Hol* betekent ‘laaggelegen’ en *moortel* verwijst naar de aard van het terrein ‘moeras of erg drassige plek’. Wordt ook **Vlasmoortel** genoemd.

Kwaadbunder, Kwade Driebunder: Lag in de Westhoek in Vosselare en paalde aan de Houtstraat en aan de **Westwoestijnbos**. In plaatsnamen duidt *kwaad* slechte eigenschappen van de grond aan, zoals schraal, onvruchtbaar of slijkerig, moeilijk te bewerken. De ligging van het **Kwade Driebunder** bij de Westwoestijnbos (*den west ostijnbosch noort den quaden drij bundere*, 1644, RAG-Ne 1643, 38r) bevestigt de slechte kwaliteit van de grond.

Most, Mostje: *Mos* betekent oorspronkelijk ‘poel, moeras, moerassige grond’ en aan dat oude moeraswoord herinneren de dialectwoorden *moos* en *moze*. *Mos* met collectiefsuffix *-t* betekent ‘moerassige plaats’.

Poffetken: *Poffet* betekent ‘buffet, aanrechttafel’ (MNW) en verwees naar een kavel met zo een grote opbrengst, dat het buffet er goed door gevuld werd (Andries 1993, 59).

Rollebaan: Een *rollebane* is een lang en smal stukje grond dat voor bolspel geëffend en geschikt gemaakt was. Het kan ook een perceel zijn dat zo effen is als een rollebaan.

Rulleland: Toegepast op grond betekent *rul* ‘los, gemakkelijk te bewerken’ (WNT i.v. RUL).

Stuivenberg(en): Betekent ‘hoogte waar het stuift’ (Devos, 1992, 18). Zandige bodem stuift op bij windiger weer. Was in 1650 gedeeltelijk bebost: *een bosschelken ende stuck lants opden cautere ghenaeemt den stuyvenberch* (RAG-Ne 1644, nr. 9).

Vurtebunder: *Vurt* is een variant van *vort* en is afgeleid van het Middelnederlandse *verrot*. Bij de benamingen van grond betekent *vort* ‘drassig, slijkerig’ (WVD I, 1, 73). Dit bouwland heette ook **Zwarteland**.

Zwarteland: Dit land wordt ook **Vurtebunder** genoemd, d.i. ‘drassig, slijkerig’ (WVD I, 1, 73). In *Zwarte Land* verwijst *zwart* dus niet enkel naar de donkere kleur van de aarde maar ook naar de bodemgesteldheid, bijv. veengrond (WVD, I, 59). Op de Popp-kaart (1848-1850) is te zien dat door het Zwarteland een straatje loopt met de naam *Mossel kauter los*. *Mossel* is een volksetymologische vervorming van *mose* ‘slijk, modder’ (zie **Mosselbilk**). Daarmee wordt aangetoond dat *zwart* in *Zwarteland* ‘slijkerig, drassig’ betekent.

(h) naar de functie, de bestemming of het gewas dat erop geteeld wordt

Tarwebilk: Op dit akkerland, dat blijkbaar van goede kwaliteit was, werd tarwe gezaaid.

Vitsebilk(sken), Vitsestuksken: *Vitse* is een soort van peulvrucht die in het AN *wikke* heet.

Vlasbilk(sken): De kwaliteit van deze grond (bodemserie Ldc: lichte zandleemgrond) liet toe om er vlas op te telen.

Vlasmoortel: Het grondwoord verwijst nog naar de aard van het terrein voor de ontginning, het was toen een *moortel* ‘moeras of erg drassige plek’. Klaarblijkelijk werd de bodem zodanig verbeterd, dat het perceel geschikt was voor de teelt van vlas (Mattheeuws en Devos 1997, 115).

Wortelbilk: Op dit akkerland werden wortels geteeld, vermoedelijk als voedergewas voor het vee.

(i) naar de dieren die er huisden

Paardenbilk, Paardenbilk(sken), Paardenstuk: Het woord *bilk* werd al in de vroege middeleeuwen gebruikt voor omheinde perceeltjes gras- of bouwland in de nabijheid van de woning; ze deden dienst als huisweide. Oorspronkelijk waren deze percelen graasweiden voor paarden, in de omgeving van een hoeve.

(j) naar de grootte of de uitgestrektheid

Voor de aanduiding van de *absolute* grootte golden in Vosselare de maten van de Kasselrij van de Gentse Oudburg: de *voet* bedroeg 0,2753 meter; 14 voet vormden één *roede* (3,8542 m); 300 vierkante roeden vormden één *gemet* (44 are 55,99 centiare) en 3 gemeten of 900 vierkante roeden vormden één *bunder* (1 hectare 33 are 67 centiare) (WVD I, 1, 92).

Aanduiding van de *absolute* grootte met de maatnaam *bunder* vinden we in **Bunder, Driebunder, Tweebunder, Vierbunderen, Vijfbunders, Zevenbunder**; met de maatnaam *roede*: **Achthonderdroeden, Tienhonderd Roeden**; en met de oppervlakteaanduiding *gemet*: **Gemet, Tweegemeten, Viergemeten, Vijfgemeten, Zevengemeten**.

Voor de *relatieve* grootte gebruikte men de voorbepalende bijvoeglijke naamwoorden *groot* en *klein*, soms ook *meeste* ‘grootste’ en *minste* ‘kleinste’:

Groot Januariusstuk, Grote Bekstuk, Grote Drogaard, Grote Duustakker, Grote Gentweg, Grote Honderd Roeden, Grote Januariusbilk, Grote Koudput, Grote Notensgaver, Grote Paardenbilk, Grote Pontenbilk, Grote Stuk, Grote Woestijn, Grote Zijde.

Klein Abeelken, Klein Beksken, Klein Bosmanneken, Klein Kaashout, Klein Driebunderken, Klein Januariusbilsken, Klein Januariusstuk, Klein Kousterken, Klein Langgaverken, Klein Vlaakstuk, Kleine Woestijn, Klein Woestijntje, Kleine Biest, Klein Bilsken, Kleine Duustakker, Kleine en Grote Januariusbilk, Kleine Koudput, Kleine Notensgaver, Kleine Paardenbilk, Kleine Woestijn, Meeste Vlaakstuk.

Grote Bilkhoek: Dit groot perceel lag op de hoek van een *bilk*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Grote Pietbilk: Deze grote bilk lag bij een *piete*. In de dialecten van West- en Noord-Oost-Vlaanderen verstaat men onder *piete* een houten voetgangersbruggetje of een tijdelijke brug van planken, breed genoeg voor een gespan, die tijdens de hooioogst over de sloten in de hooilanden wordt gelegd (WVD I, 1, 240).

Grote Zijde: Dit groot akkerland is genoemd naar een *zijde*, d.i. ‘de rand van een veld’ (WVD I, 1, 195).

Klein Abeelken: Dit klein perceeltje is genoemd naar een nabijgelegen abeel of witte populier (*Populus alba* L), die mogelijk als grensboom dienst deed.

(k) naar (vroegere) kuilen of putten

Koudput: Het toponiem is samengesteld uit *koud* en *put*. Zoals in het Hansbeekse toponiem *Koude Plassen* (Luyssaert 1995, 74) betekent *cau* in *cauput* (*Item den cauput*, RAG-Ne 1642, 4v) ‘koud’. In Broekkerke is *koet lant* (koud land) nat en vochtig land (WVD I, 1, 71). De *Koudput* is een put gelegen in vochtige, ongunstige grond. In **Blauwekoudput** (*de(n) blaeuen cauput*, 1644, RAG-Ne 1643, 22v) betekent ook *blauw* ‘nat, vochtig’ (WVD I, 1, 71). Waarschijnlijk was de originele betekenis van *koud* ‘nat, vochtig’ verloren gegaan en werd het element *blauw* aan de naam toegevoegd. Zie ook in Waarschoot *Blauwbilk* (De Wispelaere, Andries en Devos 2017, 127). In **Verden Koudput** is *verde* een variant van het Middelnederlands *verre* en betekent ‘afgelegen’ (MNW i.v. VERRE).

(l) naar het juridisch statuut

Bijleve: Het Middelnederlandse woord *bileve* is een juridische term uit het huwelijksrecht. Bij het overlijden van een van de echtgenoten kreeg de langstlevende het levenslange vruchtgebruik van de helft der onroerende goederen van de gemeenschap; de andere helft ging naar de kinderen. De *Bijleve* was dus een perceel waarvan een weduwe of een weduwnaar het vruchtgebruik genoot.

Cijnsland: Naam van een perceel waarop een zekere cijnsplicht stond.

Ganzeland, Ganzelanden: Zie **Ganzeleen**.

Heimelijkbilksken: Het Middelnederlands *heimelijc* is afgeleid van *heem* (huis) en betekent letterlijk ‘huiselijk’. De betekenis evolueerde naar ‘tot het huis, het huisgezin beperkt’ en vandaar ‘slechts aan enkelen bekend’, in tegenstelling tot ‘openlijk, openbaar’ (MNW i.v. HEIMELIJC) (De Wispelaere, Andries en Devos 2017,125).

Koopland: Dit perceel was vroeger uit het Goed ter Meers in Vosselare verkocht door Gillis Daenens, vandaar de naam *Koopland: lant ghekommen uut het goet ter mersch ghenaempt het cooplant die hier voortijts gillis daenens als last hebbende doen vercochte* (1596, RAG-Ne 103, 54v).

Leen, Leenstuk: Over welk leen het hier gaat, kon niet uitgemaakt worden.

Opwoning: In onze toponymische studie van Nevele (Luyssaert 2011a, 65) wordt *opwoning* uitvoerig verklaard. Hierna volgt een samenvatting. Een opwoning was een bescheiden woning die op andermans grond stond, dus een huisje van arme lieden die zelf geen grond bezaten. Het kan ook een kamer zijn in een woonhuis. De pachter was verplicht om de opwoningen die op zijn pachtgoed stonden, te onderhouden.

De term *opwoning* is geëvolueerd van de naam voor een bescheiden woning tot een wachtrente op zo’n gebouwtje. Ook wanneer het gebouw zelf niet meer bestond, rustte op het perceel een dergelijke rente. Een wachtrente of wachtpenning was een vergoeding die bepaalde eigenaars aan de heer moesten betalen, om de verplichting af te kopen de wacht te moeten optrekken in zijn versterkte woning of in zijn kasteel. In ons toponymisch materiaal kan *opwoning* een huisje zijn, maar ook een perceel dat belast was met een rente.

Opwoningbilksken: Dit *bilksken* was belast met een **Opwoning**.

(m) naar een anekdote

Dierenkoop: Deze naam komt vaak voor in de toponymie en verwijst naar grond waarvoor men te veel heeft betaald in verhouding tot de kwaliteit ervan.

(n) benoemingsmotief onzeker

Gieland: Schönfeld (1950, 105) vermeldt Middelnederlands *gee, gie, giede*, de naam van een landmaat in Overijssel. *Gie* gaat terug op Middelnederlands *geden* ‘wieden’. *Gieland* zou dan betekenen ‘zoveel land als een man in een bepaalde tijd kan wieden’. Het grootste bezwaar tegen deze verklaring is dat *geden* (zoals het Duits *jäten*) beperkt is tot de noordoostelijke dialecten (zie MNW i.v. GEDEN). (Schriftelijke mededeling van dr. Luc Van Durme).

Wildebilk(sken), Wildestuk aan het Heimelijkbilk(sken): *Wild* kan worden begrepen als ‘verwilderd, met onkruid overwoekerd’. In dat geval werd of was het perceel (voor een bepaalde periode) weer aan de wildernis prijsgegeven (Vandeveire en Devos 2008, 120 en Van de Walle en Devos 2006, 70). Een andere mogelijkheid is dat achter het toponiem de naam van de eigenaar/pachter ene (*De*) *Wilde* schuilgaat.

7.2.2. GRAS- EN HOOILAND

(a) naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker

Begijnmeers: Was eigendom van het Sint-Elisabethbegijnhof in Gent.

Broeckaertsbedelf: *Bedelf* is een afleiding van het werkwoord *bedelven* ‘delven, graven’. *Bedelf* betekent ‘perceel dat bedolven is, d.w.z. gedraineerd met evenwijdig gegraven afwateringssloten’. Deze weiden werd gebruikt door een zekere *Broeckaert*.

Everaertsmeers: Gebruikt door een zekere *Everaert*. In 1490 woonde *philips everaert* in Vosselare (RAG-Ne 61, 170r).

Guldenmeers: Deze meers was eigendom van de Sint-Eligiusgilde van Vosselare, zie **Guldenhuis**.

Markettemeers: De Cisterciënzerinnenabdij van Marquette in de omgeving van Rijsel bezat heel wat goederen in Vlaanderen en ook in Vosselare, zie **Goed van Markette**.

Snibbelsmeers: In 1490 woonde in Vosselare *jan de snibbele* (RAG-Ne 61, 183v) en in 1582 wordt *joncvrau Anna Snibbels* vermeld als grondeigenares in Vosselare (RAG-Ne 396, 325r). De vorm *snibbers* is ontstaan door l/r-wisseling, zoals in *karper* uit *karpel*.

Swierenmeers: *'s Wieren* is een genitief van de naam (*Van de*) *Wiere* (Debrabandere 1993, 1505).

(b) naar de ligging

In de volgende toponiemen duidt *achterste* het perceel aan dat vanuit een bepaald beschouwingspunt achteraan ligt in een complex en *voorder* het perceel dat vooraan ligt: **Achterste Meerselken**, **Voordermeers**.

Beekmeers: Paalde aan de Kale: *Jnde beke mersch west de calene* (1591-1619, RAG-Ne 105, 47r).

Duustakker: Deze meersen *gheheeten den duust ackere* (1503, RAG-Dro 123) paalden aan de **Duustakker** en zijn ernaar genoemd. Zie **Hof ter Duust**.

Galgenmeers(elken): Genoemd naar de nabijgelegen galg.

Holland: Deze meers paalde aan de Kale. In het Middelnederlandse *hollant* betekent *hol* ‘diep’, wat hier begrepen moet worden als ‘laag’. Laaggelegen land is meestal drassig en zeker als het aan een waterloop paalt.

Hursbrugge: Dit stuk grond is genoemd naar de **Hurstbrug** die in de omgeving lag, zie 9.6 Bruggen, voordien, dijken en aanlegplaatsen.

Leimeers: *Lei* komt van het Middelnederlands *lede* (uit het Germaans *laidô*) een afleiding van het werkwoord (*ge*)*leiden* en betekent ‘gegraven of gekanaliseerde waterloop’ en mag niet verward worden met de riviernaam *Leie* (Gysseling (1954, 58). De enkelvoudige naam *Lei* komt in ons toponymisch materiaal niet voor, wel o.m. in 1306 Hansbeke: *varende te... cnesselare, haeltre, ursele, bellem ende hansebeike omme de Leye te beridene* (Luyssaert 1995, 73) en in 1683 duidt *leybaerm* er de oever aan van de Brugse vaart (SVG, 76). Aan de oevers van drie waterlopen in Vosselare liggen meersen: in het zuidwesten aan de Reigersbeek, één enkele keer ook Kale genoemd; in het noordwesten aan de Kale, ook *Poeke* of *Nevels Vaardeken* genoemd. In het westen, ter hoogte van Nevele Binnen, paalt Vosselare *aan de(n) waterloop separerende de vryhede van nevel ende de prochie van Vosselare*. Ook in andere vermeldingen heeft deze waterloop geen naam en is er enkel sprake van *waterlat* of *gescheed*. Opvallend is dat deze scheidingsbeek lijnrecht verloopt en dus gegraven is. De andere twee beken vormen een kronkelende grens

tussen beide gemeenten. Hoogstwaarschijnlijk is die lijnrechte beek de *Lei*, waarvan de naam enkel is overgeleverd in het toponiem *Leimeers*.

Meers(elken) aan den Bos: Aan welk bos deze meers paalde kon niet uitgemakt worden.

Meers aan de Kamer: *Kamer* duidt een woning aan, bestaande uit slechts één vertrek (VMNW i.v. CAMERE). Blijkbaar lag deze meers in de omgeving van zo een huis.

Middelmeers: Lag in het midden van een meersencomplex.

Tussenbedelven: Lag in de **Voordermeers** tussen gegraven afwateringssloten. Zie **Bedelf**.

Westakker: Dit toponiem is maar één keer geattesteerd in een cijsboek van 1418 van de abdij Drongen: *Apud vurselaer johannes van der loeve pro cornelio de loeue sup. .ij. mens. pratis vocatas Westacker et tenetur de domo de meere* (RAG-Dro 84). De vertaling luidt: “Bij Vosselare Johannes van der Loeve voor Cornelius van der Loeue over twee gemeten *hooiland* genoemd *Westakker* en gehouden ven het Hof ter Mere”.

Er kan betwijfeld worden of *Westakker* wel in Vosselare lag want *apud* kan vertaald worden als ‘bij, in de nabijheid’. Daartegenover staat dat de familie van der Loeven een Vosselaarse familie was die in 1502 *tgoet ter loeuen* (TWOZV, 162, 108r) uitbaatte. Bovendien worden de erfgenamen van Johannes van de Loeven in een tekst van 1503 nog eens genoemd als pachters in Vosselare, dus moet het wel een Vosselaarse familie zijn. Dat volgens deze attestatie het hooiland op een *akker* ligt (*Westakker*) kan als volgt verklaard worden: het hooiland lag op de rand van de akker en werd bij uitbreiding naar de akker zelf genoemd. Dit is geen alleenstaand voorbeeld. Ook de meersen die palen aan de *Duustakker* dragen de naam van deze akker: *twee bunder mersschen gheheeten den duust ackere* (1503, RAG-Dro 123).

Prof. Magda Devos ziet nog een andere mogelijkheid. *Akker*-toponiemen met een voorbepalende windstreekbenaming verwijzen vaak naar zeer oude akkers. We weten dat de vroegmiddeleeuwse akkers aanzienlijke complexen waren, waarop het bouwland van de dorps- of gehuchtbewoners bijeen lag. In latere tijd raakten die oude akkercomplexen vaak geïntegreerd in een kouter, maar dat is niet waarschijnlijk voor Vosselare dat niet tot het kerngebied van de kouterstructuur behoort. In de zandstreken raakten die oude dorps- en gehuchtakkers veeleer verkaveld in kleinere percelen. Deze **Westakker** kan zijn naam hebben geërfd van wat eeuwen vroeger een grote uitgestrektheid akkerland was, die naderhand onderverdeeld werd in percelen met verschillende bestemming, waaronder dus ook hooiland.

(c) naar de vorm

De betekenis van **Korte Meers** en **Lange Meers** is duidelijk.

Bekmeers(elken): Meers in de vorm van een bek of snavel.

Lange Meers: Deze meers lag in het *broek* en was ook gedeeltelijk bos (*eene meersch ghenaeamt de langhe mersch ... en(de) es half bosch*, 1538, RAG-Ne 62, 270v). Door het *broek* te draineren werden sommige percelen droger en geschikt als *meers* en zelfs als *etting* ‘graasweide’ (*hettynghe ghenaeamt de Langhemeersch*, 1552-1584, RAG-Ne 63, 65r). *Broek*, *etting* en *meers*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

(d) naar de vroegere toestand of de wijze van ontginning

Bedelf: Dit is de naam van een meers gelegen in het grensgebied Nevele-Voselare, in *den brouck*. De drassige, moerassige bodem van dit *broek* werd in *meersen* (*meers* zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen) gelegd door het terrein te *bedelven*, m.a.w. het werd gedraineerd door evenwijdige afwateringssloten te graven. Zo’n gedraineerd perceel noemt men *bedelf*. *Broek*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Broekmeers: Door het *broek* te draineren werd het een *meers* die geschikt was voor hooiwinning en als nagrasweide voor het vee.

Gavermeers: Door het draineren van de *gaver* ‘lage, drassige bodem’ ontstond een *meers* ‘vochtig grasland’. Zie ook **Broekmeers**.

In de Oude Stede: Dit perceel was vroeger een *stede* ‘plaats waar iemand woont’.

Oude Meers: Een meers die al lang bestaat of een perceel dat ooit meers was geweest.

Paardgaver: Waarschijnlijk was deze drassige bodem zo gedraineerd dat hij geschikt was als paardenweide (zie **Paardenwee**), *gaver*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

(e) naar de begroeiing erop, errond of erbij

Biezemeers: Een drassige meers waarin biezen groeien.

Kerselaarmeers: Paalde aan een nabijgelegen kerselaar.

Riet, Rievalde: Een met riet begroeide veld (*Veld*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen).

Wilde Meers: *Wild* betekent ‘verwilderd, met onkruid overwoekerd’.

(f) naar de dieren die er graasden

Kalverbilksken: Een omheinde weide voor jongvee. Het *Kalverbilksken* lag dicht bij de hofstede van het Goed ter Meers.

Paardenwee: Deze *bilk* werd gebruikt als weide voor paarden: *bulc ghenaeamt de perdewee* (1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 114).

Schaapdries: Deze dries lag tussen de Grote Woestijn en het Klein Woestijntje. Het is zeer goed mogelijk dat Schaapdries, Grote Woestijn en Klein Woestijntje aanvankelijk één woestijn ‘onbebouwd land’ waren. Op deze schrale begroeiing werden schapen te grazen gezet, *dries* zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Schaapweidje: Dit *bulxken* was een weide voor schapen: *bulxken ghenaeamt het schaepweyten* (1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 117).

(g) naar de functie, de bestemming of het gewas dat erop geteeld wordt

Bleekplein, Bleekstede: *Bleek* is afgeleid van het werkwoord *bleken* in de betekenis ‘vlas of linnen in de zon bleek laten worden’. Een bleekstede is zoals een bleekplein een weide waarop het linnen te bleken werd gelegd. Dat het een weide was, wordt uitdrukkelijk vermeld *een partye gheweet* (weiland) *ghenaempt het pleecpleyn (sic)* 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 653).

Evenstoppelen: Deze graasweide of *etting* was ooit begroeid met *evene* ‘zwarte haver’: *hettynghen ghenaeempt de even stoppelen* (1591-1619, RAG-Ne 105, 16v).

Maaimeers: Dit hooiland lag in het alluvium van de Kale.

Melkbilk: Een *melkbilk* was naar alle waarschijnlijkheid een weide waar melkkoeien graasden. In die betekenis is in het WVD (I, 1,112) *melkgars* en *melkwei* opgetekend.

Prieelken: In 1650 wordt dit perceel omschreven als *een cleen partyken ghenaeamt t prieelken*. *Prieel* is ontleend aan het Oudfranse *prayel*, dat zelf teruggaat op het Latijnse *pratellum* ‘kleine weide’. In het Middelnederlands evolueerde de betekenis van ‘weide bij het huis’ over ‘grasland met bomen (en

eventueel bloemperken)’ tot zowel ‘boomgaard’ als ‘lusthof, bloementuin’ (Mattheeuws en Devos 1997, 125). Dit *prieelken* kan dus in oorsprong een huisweide zijn geweest, maar ook een boomgaard of zelfs een bloementuin dicht bij een woning.

(h) naar de uitgestrektheid of de grootte

De betekenis van **Driebunder** en **Grote Meers** is duidelijk.

(i) naar het juridisch statuut

Gemenemeers: Dit grasland mocht - onder bepaalde voorwaarden - door alle inwoners van het dorp of de wijk gebruikt worden.

Leenmeers: Deze meers werd in leen gehouden van Alexandere van(der) Goest: *de lee(n) mers toe behooren(de) Allexandere van(der) Goest* (1624, RAG-Ne 1642, 50v).

(j) naar een anekdote

Calaignemeers: De middeleeuwse rechtsterm *calange*, *calaigne* betekent ‘eis, aanspraak op’ en ook ‘onrechtmatige eis of inbezitneming’. Daaruit ontwikkelde zich de betekenis ‘twist, ruzie’. Het is dus een meers die ooit door iemand ten onrechte werd opgeëist of in bezit genomen. Deze *Calaignemeers* was *wisselmeers* ‘meers die in de loop der tijden in cultuur werd gebracht en dus wisselde van bestemming’.

7.2.3 AKKER- OF GRASLAND

Van de volgende reeks toponiemen is het niet zeker of ze akkerland of grasland benoemen. Soms is hetzelfde perceel in de loop der tijden veranderd van functie: grasland werd akkerland of omgekeerd. *Bilken* duiden meestal akkerland aan, maar soms zijn *bilken* ook weiden.

(a) naar de eigenaar, de pachter of de gebruiker

Begijnenpark: Dit *park* ‘omheind stuk grond’ was eigendom van het Sint-Elisabethbegijnhof in Gent dat ook gronden bezat in Nevele.

Blavenbilkken: Genoemd naar iemand met de naam *Blave* (Debrabandere 1993, 148).

Everaertsbilk: In 1490 woonde *philips everaert* in Vosselare (RAG-Ne 61, 170r).

Goed ter Meersbilk: Eigendom van het **Goed ter Meers**.

Hulleman: *Hulleman* is wellicht een variant van de familienaam *Holleman* (Debrabandere 1993, 699).

Smermans Bilk: Genitief van de naam *Merman(s)* (Debrabandere 1993, 955).

Michielken: Dit *stedekin* draagt de naam van een zekere *Michiel*.

Molenaar: Genoemd naar een molenaar of iemand met die familienaam.

Pastoorsgemet: Eigendom van de pastoor (zie **Gemet**).

Pollaersbilk: In 1578 woonde in Vosselare ene *Jan van Pollare fs Pieters* (RAG-Ne 14, 35r).

Puitsdries; *Puits* is de genitief van familienaam (*de*) *Puyt*. **Dries** zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Ruifelare: *Gijsselbrecht Rufflaert* staat in 1399 vermeld als inwoner van Vosselare (Van de Casteele 1980, 114).

Sfuersdries: In *Sfuers* herkennen we de genitief van *fuer*. De begin-s is etymologisch een voorgesplaatse genitief. *Fuer* is een verkorte vorm van de familienaam *Van der Veure* (Debrabandere 1993, 1441). Na een stemloze medeklinker zoals *s*, *t*, wordt de volgende stemhebbende *v* als *f* (stemloos) uitgesproken, zoals bijv. in *het vuur* > *tvuur* dat als *tfeuer* wordt uitgesproken. Hetzelfde taalkundig verschijnsel zien we in *svuers* dat *sfuers* wordt uitgesproken en geschreven. In het plaatselijk dialect zegt men bijv. *Veldes hofstede* voor *Van de Veldes hofstede*. **Dries** zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Spanjaard: Deze plaats is genoemd naar iemand die *Spanjaard* heette (Debrabandere 1993, 1305).

Temmermansbilk: Genoemd naar iemand met die naam of naar de beoefenaar van het beroep van timmerman.

Vaerwyx Bilk: Genoemd naar een zekere *Vaerwyck* (Debrabandere 1993, 1409).

Zandvoordebilk: Leden van de familie Van Santvoorde hadden meerdere bezittingen in Vosselare (Van de Casteele 1980, 96, 106, 111). Zie ook **Zandvoorden**, **Zandvoordekens**.

(b) naar de ligging

Aan het Donkerstraatje: Dit perceel lag bij het **Donkerstraatje**. Een ander perceel heette **Op het Perreken bij het Donkerstraatje** (zie **Perreken**).

Abeel: Lag bij een *abeel* of witte populier (*Populus alba L.*), mogelijk als grenspaal.

Bilk bachten Huize: Lag achter het woonhuis.

Boven de Heule, Heule: Dit land paalde aan de **Heule** en is ernaar genoemd. (*Heule*, zie 9.3 Beken, grachten, sloten).

Kleine Meerbilk: Lag waarschijnlijk bij het **Hof te Mere**.

Legelaarstuk: Dit *stuk* dat bestond uit meers en bouwland en paalde aan de **Legelare** in Nevele. *Legelare* is een samenstelling van *lege* ‘laag, laaggelegen’ en *laar*. Het grondwoord *laar* (Vlaams *lare*; uit Germaans *hlaeri*) komt overvloedig voor in de toponymie en heeft altijd betrekking op onbebouwde grond in een beboste, moerassige of anderszins woeste omgeving, waar de bewoners van een nederzetting hun vee mochten laten grazen, hout sprokkelten, turf steken, hooi oogsten, enz. (Mattheeuws en Devos 1997, 19 en Luysaert 2011a, 21). Deze verklaring klopt met de ligging en de begroeiing van de Legelare. Het is een laaggelegen maar matig droog gebied, waarop eiken stonden (*de eecken ghesnoeyt upden Leghelare*, 1576, RAG-Ne 312, 9v), die o.m. als timmerhout werden gebruikt (*dry voere(n) hauts ghehaelt upd(en) Legelaere om de brugge te maecke(n)*, 1612-1613, RAG-Ne 312).

Meerskant: Twee verklaringen komen in aanmerking: ‘perceel gelegen aan de (uit)kant van een groter, voorheen onverdeeld meerscomplex’ of ‘meers afgezoomd met een kanthaag’, in de volksmond kortweg *kant* genoemd.

Paradijsbilk: Lag in de **Paradijs**.

Poekwinkel: Dit is een *winkel* ‘uithoek’ gelegen langs de **Poeke**.

Poortbilk(sken): De *Poortbilk* was gelegen voor de poort van het **Goed ter Meers**.

Tweede Bilk: Dit is de tweede *bilk* in een groter geheel.

Vijverbilk, Vijverstuk: Paalden aan een niet nader bepaalde vijver.

Wallebilksken: Behoorde tot de gronden van de *Oude Priesterage* en paalde waarschijnlijk aan de walgracht van dit priesterhuis.

(c) naar de vorm

Bijlde, Bijldenbilk, Bijldebilksken: *Bijlde* met het adjectief vormende achtervoegsel *-de* betekent ‘in de vorm van een bijl’.

Korte Helft: De naam verwijst naar het kortste perceel van een kavel die bijv. bij een erfenis in twee ongeveer even grote helften werd verdeeld.

Smalle Aks: Smal perceel in de vorm van een aks of grote bijl; percelen die naar een bijl genoemd werden, zijn L-vormig (Van de Woestijne 1994, 82).

Spietjen: In Vlaamse dialecten is een *spie* een driehoekig perceel meestal met een lange smalle punt of een smalle akker met schuine zijden (WVD I, 1, 173).

(d) naar de vroegere toestand of de wijze van ontginning

Uitneminge: Soms werden door de heer van het dorp stukken grond uit een groter geheel genomen en aan een inwoner in leen gegeven. Dit kon grond zijn uit een gemene weide zoals bijvoorbeeld in Nevele (Luyssaert 2011a, 16). In Vosselare was het een perceel dat uit de straat was genomen: *eene uitnemijnghe uijtte strate van nevel naer ghendt*, (1644, RAG-Ne 1643, 32r). Een perceel dat uit een ander werd genomen heet *uitneming*. Er kan betwijfeld worden of *uitneming* hier al een toponiem is geworden.

(e) naar de omheining of de begroeiing erop, errond of erbij

Biezen: Begroeid met biezen.

(f) naar de bodemgesteldheid of de bodemsoort

Mosselbilk(sken): Wanneer een gebruiker de betekenis van een plaatsnaam niet meer verstaat omdat bijv. de naam of een element van de naam uit de gewone taal is verdwenen dan maakt hij er een naam van die hij wel begrijpt. Dit mechanisme heet volksetymologie. In de toponymie van Landegem vinden we hiervan twee treffende voorbeelden. Het oorspronkelijke toponiem *Mosgaver* wordt er nu *Musschaver* uitgesproken en geschreven en het eerste lid *mos* werd waarschijnlijk in het oude dialect als *mus* uitgesproken, zoals ook *bus* werd gezegd voor *bos*, *buk* voor *bok* en *dunder* voor *donder*. In die

uitspraak werd het element geherinterpreteerd als de naam van de bekende vogel.

Een ander voorbeeld is Muizendale dat teruggaat op *musdale* en waarin *mus* een variant is van *mos* (Luyssaert 2009, 19-20). De Vosselaarse plaatsnaam *Mosselbilk* is naar alle waarschijnlijkheid een volksetymologische interpretatie van een niet geattesteerd *mos-bilk*. Debrabandere (1993, 1001) verwijst bij de familienaam *Van Mosselvelde* naar *Van Mossevelde*. De Flou (10, 1127) vermeldt de plaatsnaam *Mossevelt* in Torhout. Het eerste lid *mos*, *mose* betekent ‘slijk, modder’ of ‘poel, moerassige grond’. *Mosselbilk* betekent dus ‘modderige bilk’. *Bilk*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

(g) naar de grootte

De betekenis van **Vierhonderd Roeden** is duidelijk.

(h) naar het juridisch statuut

Gemenebilk: Deze *bilk* mocht door alle inwoners van het dorp of de wijk gebruikt worden.

Straatleentje: Een leentje gelegen langs een niet nader genoemde straat. Het kan ook een straatje zijn dat in leen werd gegeven.

(i) benoemingsmotief onzeker

Werrebilk: Voor de etymologische oorsprong van het eerste deel van dit toponiem dienen zich twee verklaringen aan. Ten eerste kan *werre* een variant zijn, met klinkerverkorting, van *were*, dat afgeleid is uit het werkwoord *weren* in de betekenis ‘afweren, beschutten’. Het substantief *were* of *weer* duidt een aantal zaken aan die dienen om iets te beschutten, te vrijwaren, te beschermen. In het Middelnederlands verstond men onder *were* (1) een wal of dijk langs een waterloop om overstromingen te voorkomen, (2) een soort van vlechtwerk dat dwars in een waterloop werd geplaatst om de vis tegen te houden en (3) een haag, een omheining dus van levend houtgewas, een betekenis die trouwens tot vandaag voortleeft in de Wase dialecten (Mattheeuws en Devos 1997, 54). In de tweede plaats kan *werre* afgeleid zijn van het werkwoord *werren*, een variant van *warren*, met als betekenis ‘verwarren, in wanorde brengen’. *Werre* zou dan zoveel betekenen als ‘warrig, verward’, zoals ook in het Middelnederlandse woord *werregaren*, Nederlands *wargaren*, dat letterlijk ‘verward garen’ betekent maar in de loop der tijden enkele figuurlijke betekenissen heeft ontwikkeld, zoals ‘ruziestoker’, ‘ongedurig, woelziek persoon’ en ‘warrige zaak’ (MNW i.v. WERREGAREN, WNT, De Bo (1892) i.v. WARGAREN). Is het eerste deel van ons toponiem hetzelfde als in *werregaren*, moeten we ons de Werrebilk wellicht voorstellen als een perceel met een warrige, onregelmatige vorm (schriftelijke mededeling van prof. dr. Magda Devos).

7.2.4 BOSSEN

(a) naar de eigenaar, de pachter of een aangelande

Heulmansbos, Hullemansbos, Hullenbos: Genoemd naar ene **Heulman** of **Hulleman**. In 1575 woonde in Vosselare Jan Van Renterghem fs. Jans *die men noemde huelman* (SVG, 937).

Kerkenbos: Dit bos was eigendom van de kerk van Vosselare. In 1591 was het een stuk land en bos: *het kercken lant van vorsselare ofte den bosch* (RAG-Ne 105, 54r) en in 1617 was het een weide waarvan het gras werd verpacht: *pacht van tgers van(den) kercken bosch* (RAG-Ne 1708, 6r).

Kerkeneekbos: Dit bos begroeid met eiken was ook eigendom van de kerk van Vosselare.

Pievake: Was een bos: *de pieuake en(de) es bosch* (1472, TWOZV, 231). *Pievake* is de Picardische vorm van de Franse familienaam *Piévache* (Debrabandere 1993, 1107). De Vlaamse tegenhanger van deze naam is *Coevoet* (met dank aan dr. Luc Van Durme voor deze schriftelijke mededeling). De naam *Pié de Vake*, *Piés de Vake* wordt tussen 126 en 1302 zes keer vermeld in Artesië (Bougard en Gysseling 1970, 255). Zie ook **Pienaakhoek** en **Pievaakhoek**.

Ruifelaardsbos: Dit bos, genoemd naar een zekere *Ruyffelaert* (Debrabandere 1993, 1216) was in 1591 gedeeltelijk in cultuurland gelegd: *landt ende bosch ghenaeempt rufelaerts bosch* (RAG-Ne 105, 13v). Gijselbrecht Rufflaert schonk in 1399 aan de kerk van Vosselare een zilveren wierookvat (Van de Castele 1980, 114).

Zandvoordebos: Zie **Zandvoordse**.

(b) naar de ligging

Bos ten Broeke: Dit bos behoorde tot het Goed ten **Broeke**: *goedt ten Broucke alzoet het gheleghen es in lande In Bossche* (1375).

Meerbos: Maakte deel uit van het **Goed ter Mere**.

Middelhaag: De oudste betekenis van *haag* is ‘bosje met struikgewas’. *Middelhage* betekent ‘centraal gelegen bosje’. *Middelhaag* komt in Frans-Vlaanderen nog voor in de betekenis ‘haag als scheiding tussen eigendommen’ (WVD I, 1, 193). Het zou dus ook kunnen dat dit bosje zijn naam heeft geërfd van zo’n haag.

(c) naar de aard van het houtgewas

Volgende bossen waren begroeid met eiken: **Eekbos**, **Eekbosselken**, **Vosselare Eekbos**, **Kerkeneekbos**, **Vandergoes-Eekbos** (eigendom van een lid van de familie Vandergoes). In **Elsbos** stonden er elzen en **Hulsbos** was begroeid met hulst.

(d) ander benoemingsmotief

Klaterbosselken: *Klateren*, *klatteren* is een klanknabootsend werkwoord dat verschillende soorten van geluid weergeeft, o.m. ‘ruisen’. Een *klaterabeel* is een ratelpopulier. Het *klatterbosselken* zou kunnen een populierenbosje zijn, of een ander bosje waarvan de bomen een ruisend geluid maken. De Flou (7, 797) noteerde in Eernegem het toponiem *claterbusch*.

(e) benoemingsmotief onzeker

Helbos: Dit toponiem kon niet gelokaliseerd worden, vandaar dat twee verklaringen mogelijk zijn. Aan de oorsprong van *helle*, *hel* ligt het Germaanse *haljo* ‘dieper gelegen plaats’, een naam voor moerassen (TW, 470). *Helle* kan ook afgeleid zijn van *helde*, uit het Germaanse *haltho* ‘helling’. In dit geval lag het bos op een hellend terrein.

7.2.5. ONONTGONNEN GROND

Broek: *Broek* is afgeleid van het Germaanse *broka* ‘moeras’. *Broek*-toponimen liggen gewoonlijk in vochtige, drassige, alluviale gronden bij sloten, beken en rivieren. In Vosselare paalde de Broek ten westen aan de Kale (*In den brouck by der calene*, 1591-1619, RAG-Ne 105, 10r), die in vroegere eeuwen jaarlijks overstroomde. Om die natte gronden voor beweiding geschikt te maken, werden ze door middel van afwateringsgreppels in repelvormige percelen onderverdeeld en zo lagen er in *den brouck* na verloop van tijd meersen: *ten brouke dat men heet i(n) de langhe mersch*, (1^e kwart 14^e eeuw, TWOZV, 43) en ettingen: *mersch geleghe(n) jnden brouck geheeten de hettinghe metten West ende op de Calene* (1591-1619, RAG-Ne 105, 2r). *Broek* wordt in enkele documenten ook **Vosselarebroek** genoemd. Op de rand van het broek lag het **Goed ten Broeke**. *Broek* en *etting*, zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen.

Opstal: Van Durme (1998, 179-180) haalt een aantal voorbeelden aan waaruit blijkt dat *dries* en *opstal* dezelfde betekenis dragen: *upden driesch ende upstal*; *anden driesch ten upstalle*. Ook in ons toponymisch materiaal worden *dries* en *opstal* samen genoemd: *west driesschelkin oost den upstal* (1566, RAG-Ne 18). In tegenstelling tot *dries* is *opstal* een term uit de landelijke

rechtssfeer, die niet hoger opklimt dan de 11de-12de eeuw, toen de heren die zich krachtens het wildernisregaal alle gemeenschappelijke gronden hadden toegeëigend, diezelfde gronden vrijgaven, meestal tegen het betalen van cijns. Daar de meeste (bewonings)driesen ontstonden als lus of verbreding aan een openbare weg (die per definitie bezit was van de heer) hoeft het niet te verwonderen dat *opstal* ‘uitneming voor particulier gebruik om al dan niet nabij de hofstede het vee te *stallen*’ en *dries* vaak in elkaars buurt te vinden zijn. *Opstal* is ‘onbebouwd land bij een hoeve, waar het vee op gelaten werd’ (Tavernier 1968 , 474).

Op het Zand: De naam verwijst naar de zandige bodem.

Rijsveld: Het Middelnederlandse *rijs* betekent ‘kreupelhout’. Dit *veld* ‘onontgonnen land’ (zie 7.1 Kernbestanddelen in terreinnamen) was begroeid met kreupelhout. *Rees* in *reesuelt*, (1487, SAG, 330/37, 390r) is een bijvorm van *rijs* (Van Durme II (2), 585).

8 HEUVELS EN HOOGTEN

Molenwal: Een *wal* of *mote* is de kunstmatige hoogte waarop een molen staat. In 1567-68 stond enkel nog een (molen)huisje op die mote: *een behuyst hofsteken en(de) es ghenaeempt den muelewal* (RAG-Ne, 144, 19r).

Opdracht: Het Middelnederlands *opdrach* is afgeleid van het werkwoord *opdragen* ‘hellen’. Stallaert (1890 i.v. OPDRACH) verklaart *opdrach* als ‘hoogte’. Het woord *opdracht* komt ook voor bij De Bo (1892, 656) en betekent ‘rijzende grond, opgang, hoogte’. Als voorbeeld geeft de auteur: *Die steenweg loopt over verscheidene opdrachten*.

Zwaluwenberg: Lag waarschijnlijk gedeeltelijk op het grondgebied van Bachte-Maria-Leerne. Oeverzwaluwen broeden in kolonies in tunnels van tien centimeter tot ruim een meter die zij uitgraven in steile zandoevers, afgravingen en gronddepots. Waarschijnlijk is een zwaluwberg een zandige ophoping waarin oeverzwaluwen broeden.

9 WATERNAMEN

9.1. KERNBESTANDDELEN IN WATERNAMEN

BEEK

Beek komt uit het Germaanse *baki* en is de gewone benaming voor een smalle, natuurlijke waterloop.

PUT

Put, in het westelijk Vlaams ook *pit* genoemd, is ontleend uit het Latijn *puteus*. Het is in onze taal een heel algemene benaming, die op erg verschillende zaken wordt toegepast: kunstmatige vijvers, gegraven of geboorde putten voor drinkwater voor mens en dier of voor het vergaren van bluswater, kuilen en groeven waar zand, mergel, leem, turf enz. worden bovengehaald. Bovendien kan elke inzinking in het landschap, al dan niet met water gevuld, *put* genoemd worden (Vandeveire en Devos 2008, 139).

VIJVER

Een vijver is een vrij groot stilstaand water. Het woord is ontleend aan het Oudfranse *vivier*, oorspronkelijk een waterplas waarin vissen levend werden gehouden. De betekenis evolueerde over ‘visvijver’ tot ‘waterplas’.

9.2 KANALEN EN RIVIEREN

Vosselare grensde ten westen aan drie verschillende waterlopen: de **Reigersbeek**, het **Waterlat** en de **Poeke(beek)**, ook **Kale** genoemd.

De **Reigersbeek** stroomt van zuid naar noord van Meigem naar Nevele en vormt de grens tussen Meigem en Vosselare en voor een deel tussen Nevele en Vosselare. De oudste vermelding van de waternaam *Reigersbeek* op het grondgebied Vosselare dateert van 1538: *van eene(n) leene datmen heedt Reyghers beke en(de) es eene visscherie* (RAG-Ne 62, 308v). De betekenis ligt voor de hand ‘beek waar reigers huisden’. In een document van 1584 werd de *Reigersbeek* ook **Bedelf**, **Kale** en **Oude Kale** genoemd: *meersschen upde reyghers beke ofte bedelf* (RAG-Ne 1551, 59v, *upde kaelene diemen noempt reyghers beke* (RAG-Ne 1551, 63v), *up dhoude kaelene ghenaeempt reyghers beke* (RAG-Ne 1551, 49r). **Bedelf** betekent ‘nat perceel grond waarvan men de waterhuishouding verbeterd heeft door het te *bedelven*, dit is door het graven van evenwijdige afwateringsgreppels’. Dit kan erop wijzen dat die Reigersbeek ook niet meer was dan een afwatering van de nabijgelegen meersen en zeker niet bevaarbaar was. Dat die meersen geregeld onder water stonden,

blijkt ten overvloede uit de vele eigentijdse documenten waarin sprake is van grote overstromingen vooral in Meigem en Vosselare (Luyssaert 2019a).

Waterlat: De naam *waterlat* is afgeleid van het Middelnederlandse werkwoord *waterlaten* ‘van het overtollige water ontdoen’. Een *waterlat* is dus een afwateringssloot. Dit waterlat voert een deel van het water van de Reigersbeek af en vormt voor een stuk de grens tussen Vosselare en Nevele. Het lijnrechte verloop van dit waterlat verraadt dat het is gegraven (zie ook **Leimeers**).

Poeke(beek) en/of Kale: De oudste vermelding van **Poeke** dateert van 1155 *Poca* maar dan is het niet de naam van de beek, wel van het dorp Poeke, dat door deze beek wordt bespoeld (TW, 801). De prehistorische waternaam *Poeke* behoort bij het Indo-Europese **pek-*, **pok*, wat ‘schoon, aangenaam’ betekent (Gysseling 1978, 1-24).

De belangrijkste waterweg in Nevele is de Poeke. Van de vele riviertjes die op de hoogte van het West-Vlaamse Tielt ontspringen, is de Poeke wel het belangrijkste en zij verzorgt de afwatering van de noordelijke flank van de Cuesta¹ van Tielt (hoogte 45 m). De Poeke stroomt van west naar oost in een relatief smalle vallei en heeft een wisselend debiet en een sterk verval.

In Nevele mondde de Poeke uit in een compleet andere rivier en vooral in een ander valleitype. Deze vallei verliep in de omgeving van Nevele zuid-noord, had een zwak verval en was veel breder dan de vallei van de Poeke (Gelaude 2014, 24).

De oudst geattesteerde naam van deze waterloop die vanaf Nevele kronkelend in noordoostelijke richting door de Oostbroek in een brede vallei naar Landegem liep en de grens vormt tussen Nevele en Vosselare, is ook **Poeke**. Omdat de Poeke van Tielt naar Nevele zorgt voor het overgrote deel van het debiet van de rivier die van zuid naar noord stroomt, werd de naam Poeke op deze waterloop overgedragen.

Uit de naamsgeschiedenis kan worden afgeleid dat de Poeke die van Nevele over Landegem en Merendree naar Vinderhoute liep ook **Kale(ne)** werd genoemd.

Aan de waternaam *Kalene* ligt een vorm *ka(a)nle* ten grondslag, die zich op twee manieren heeft ontwikkeld, enerzijds *kanle*>*kandl*>*kaandel* (met inlassing van een *d*, zoals bijv. in *hoen*: meervoud in het Middelnederlands *hoenre* > in het huidige Algemeen Nederlands en Oost-Vlaams *hoenders*), anderzijds *kanle*>*kalene* (door omwisseling van de *n* en de *l*). De grondvorm *ka(a)nle* is afkomstig van het Latijnse *canalis*, *canella*. *Kalene* en *Kaandel* betekenen ‘gegraven waterloop, kanaal’ (Luyssaert 2001). De nieuwe naam *Kale* in de betekenis ‘gegraven of gekanaliseerde waterloop’ werd in Merendree voor het eerst gebruikt voor de Poeke in 1376, in Nevele in 1412, in Landegem in 1413

¹ Met *cuesta* wordt binnen de geologie een asymmetrische berg of heuvel bedoeld; de helling naar de ene zijde toe is steiler dan de helling 180 graden daarop.

en in Vinderhoute in 1439. Dit kan erop wijzen dat reeds eind 14^e-begin 15 eeuw verbeterings-, verdiepings- of verbredingswerken aan de bedding van de Poeke werden uitgevoerd. In Vosselare is in 1512 de naam *Poeke* nog in gebruik: *ande(n) nevel wech co(m)men(de) up de poucke* (RAG-Ne 12, 187r) en pas in 1552 verschijnt voor het eerst de naam **Kale** voor de Poeke: *Jnde calaenge meersch west upde calene ofte poucke* (RAG-Ne 63, 62v).

Vanaf ongeveer 1552 wordt de Kale *Vaart*, *Vaardeken* of *Nevels Vaardeken* genoemd. In de plaatsnaamgeving betekent *vaart* ‘kanaal, waterweg’ en dit is ook een gegraven of gekanaliseerde rivier. De eerste attestatie van het toponiem **Vaart** en (**Nevels**) **Vaardeken** in Vosselare dateert van 1591: *ande vaert van nevele* (RAG-Ne 105, 9v), *west comende opt nevels vaardeken ofte poucke* (RAG-Ne 105, 44r).

Uiteindelijk werd in of naast de bedding van de Reigersbeek en de Poeke-Kale tussen 1847 en 1850 het huidige Schipdonkkanaal gegraven (Luyssaert 2019, 3-34).

9.3 BEKEN, GRACHTEN EN SLOTEN

Beek van Landegem, Landegembeek: Dit is de scheidingsbeek tussen Landegem en Vosselare.

Heule: *Heule* is een beek: *upde huele ofte beke* (1591-1619, RAG-Ne 105, 56r). Een *heul(e)* is over het algemeen ‘een waterloop, sloot’ en het woord gaat terug op *hol*, aangezien een waterloop altijd een uitholling in de bodem is (Debrabandere en Devos e.a. 2010, 108). Gysseling (1983, 42) ziet in *heule* een prehistorische waternaam, afgeleid van *akeu* ‘glanzen’.

Langgaverbeek: Deze beek liep door een *gaver* ‘lage, drassige bodem’. Het kan niet uitgemaakt worden of *lang* slaat op de beek of op de gaver, zie ook **Langgaver**.

Munkengracht: Deze gracht paalde aan het Goed ten Broeke dat eigendom was van de monniken of *munken* van abdij Drongen.

9.4. VIJVERS, POELEN EN PUTTEN

Damput: Paalde aan de Damstraat.

Duustput: In 1569 heette deze plaats *duust pit*, westelijk Vlaams voor *put*. Een *put* is steeds door mensenhanden tot stand gekomen, bijv. mergelput,

moutput, zavelput; het is nooit een bron of natuurlijk water. Aan de oorsprong van het bestanddeel *duus* ligt het Germaanse *dunsa* ‘dons, mos’. *Duust* met het collectiefsuffix *-t*, betekent ‘plaats begroeid met mos’. Vaak valt in samenstellingen de *-t* later weg wat dan leidt tot *duis*, zoals bijv in 1622-1624: *anden duusput*. *Duustput* is ‘een put overwoekerd door mos’.

Gedelf: Het Middelnederlands *gedelf* is afgeleid van het werkwoord *delven* en betekent ‘het gegravene, wat door delven ontstaat; kuil, graf, grafkuil, gracht, kanaal’.

Leenput: Behoorde tot een of ander leen.

Marketteput: Zie **Markette**.

Molenput: Een molenput was een put ontstaan door het uitgraven van aarde voor de terp waarop de molen stond. Uit zo’n put werd bluswater geput of gepompt bij een molenbrand (Vandeveire en Devos 2008, 145).

Paradijsput: Deze put lag in de **Paradijzen**.

Put: Lag ten oosten van de weg van Vosselare naar Landegem.

Savoorput: Dit woord komt uit het Oudfranse *savoir*, afgeleid van het werkwoord *sauver* ‘redden, behouden, bewaren’. In de Vlaamse toponymie verschijnt het onder de vorm *servoor*, *savoir* en *savoor* en betekent ‘waterkuil bij een vijver of een met vlechtwerk afgesloten deel van de vijver zelf, waarin men gevangen vis levend bewaarde’ (Devos 1992, 52).

Vijverken: Lag bij de **Molenput**.

Visserie: In de eerste plaats betekent *visserij* ‘visrecht’, maar de naam kon ook overgaan op het water waar het visrecht gold. In Vosselare is dat in de Poekebeek tot Landegem.

Wal van het Kloostergoed van Drongen, Walgracht ten Broeke: *Wal*, uit het Germaanse *walla* ‘mote, kunstmatige heuvel’ (TW, 1038), heeft in de Vlaamse dialecten twee betekenissen. Het kan een ringgracht aanduiden, bijv. rond een boerderij, maar het kan ook staan voor een ophoping van aarde, een kunstmatig heuveltje als waterwering. Hier is het een gracht rond boerderij.

9.5 BRUGGEN

Bosbrug: Brug genoemd naar een nabijgelegen bos.

Huls(t)brug, Hurstbrug, Vurstbrug: Over het water dat de grens vormt van Vosselare met Sint-Martens-Lerne lag een brug die drie verschillende namen draagt. Dat drie benamingen door elkaar worden gebruikt, zou er kunnen op wijzen dat de scribenten zelf niet wijs geraakten uit de namen. Uit een vergelijking van de vermeldingen blijkt dat de verschillende toponiemen één en dezelfde brug benoemen. *Hulstbrug* en *Hurstbrug* worden gelokaliseerd bij het Molenstraatje en *Vurstbrug* lag bij het *hulstikin*.

Het eerste lid van de samenstelling duidt echter telkens een andere werkelijkheid aan: **Hurst**, in het AN *horst*, komt van het Germaanse *hursti*- en betekent ‘beboste opduiking in moerassig terrein’ (Gysseling 1954a, 102).

Hulst is een samenstelling van de Middelnederlandse boomnaam *huls* ‘hulst’ met het collectiefsuffix *-t* en betekent ‘plaats waar hulst groeit’.

Vurst is een afleiding met het verzamelsuffix *-tja* van Germaans **fursi* ‘stekelige brem, gaspeldoorn’ (Debrabandere en Devos, e.a. 2010, i.v. VURSTE).

10 OMHEININGEN, AFSLUITINGEN, GRENSTEKENS EN VARIA

Brede Eek: Bij bomen betekent *breed* ‘boom met uitgestrekt gewaai’ (WNT i.v. BREED) en *gewaai* is ‘het gebladerte en getakte van een boom, in zoverre het vrij door de wind kan bewogen worden, en vandaar alleen in toepassing op waaibomen, in tegenstelling met leibomen’ (WNT i.v. GEWAAI). Waarschijnlijk was deze eik een grensboom of een merkteken in het landschap.

Hazelaar: Misschien was deze boom een grensaanduiding.

Hek: Tussen Nevele en Vosselare lagen twee hekken: een aan de Legelare op de weg naar Gent en een hek bij de Damstraat. Over welk hek het hier gaat, kan niet uitgemaakt worden.

Leen Eke: Eik die de grens van een leen aanduidt.

Nevele-Eken: Misschien duiden deze eiken de grens aan tussen Nevele en Vosselare.

Ommeloop en Singel: Zowel aan de binnenzijde als aan de buitenzijde was het kerkhof van Vosselare omsloten met een *synghele ofte ommeloop* (1620-1622, RAG-Ne 1708, 5v; 1622-1624, RAG-Ne 1708, 5r). In ons toponymisch materiaal worden *singel* en *ommieloop* steeds samen gebruikt als ze betrekking hebben op een omheining. **Singel** is ontleend aan het Oudfranse *sengle*, uit Latijn *cingula*, dat ‘gordel’ betekent (EWN i.v. SINGEL). Vanuit die basisbetekenis is het woord verschillende soorten gordels en riemen gaan aanduiden,

maar ook andere, op een gordel gelijkende zaken, die als het ware iets *omsingelen*. In de landschappelijke sfeer duidde *singel* in het Middelnederlands oorspronkelijk de muur, de wal of de gracht aan rond een stad, een kasteel, een herenhoeve, enz., en vandaar ook de weg langs de buitenzijde van een stadsgracht (MNW i.v. CINGELE). Als omheining kan *singel* begrepen worden als ‘rondweg, grond tussen twee grachten’ (Luyssaert 1995, 78). In dezelfde betekenisfeer liggen ‘dubbele rij boomen, oorspr. om een tuin’ (WNT i.v. SINGEL), ‘dubbele rij tronken, met een strook gras in het midden, rond akker- of weiland’ (WVD I, 1, 139). De Bo (1892, 887) verklaart *singel* als ‘smalle en lange ruimte tussen twee rijen hout’ en geeft als voorbeeld: *Een singel rond eenen akker. Een singelhaag bestaat uit twee rijen schaarhout waar tusschen eene enge ruimte is die men singel noemt. Ommeloop* kan verklaard worden als ‘ringgracht’ (Luyssaert 1995, 60) en wordt in onze excerpten vaak samen met *singel* vernoemd: *uter singhele ofte ommeloop buyten den kerchove* (1622-1624, RAG-Ne 1708, 5r); *den ommeloop ofte sijnghele ontrent de kercke* (1644, RAG-Ne 1643, 3r).

Wegwallen: Tot begin 17de eeuw waren op het platteland slechts weinig straten verhard, de meeste waren aarde- of zandwegen. Bij droog weer werd de bovenlaag door de hoeven van paarden en andere dieren en door de karrenwielen opengereten en zo ontstonden er putten in de weg. Zandwegen en vooral wegen die door nattere gebieden liepen, veranderden bij aanhoudende regens in modderpoelen die voor mens en dieren nog nauwelijks toegankelijk waren. Die drassige wegen werden gevuld met hout, takkenbossen of met samengebonden twijgen (Luyssaert 2011b, 29). Maar vaak zochten voermannen en ruiters een nieuwe route naast de oude weg. Hierdoor werd de weg steeds breder. Dit ging vaak ten koste van het aangrenzende bos of bouwland. Daarom werden bij de aanleg en verbetering van wegen *wegwallen* aangelegd aan weerszijde van de weg om het verkeer (ruiters, karren, rijtuigen, boeren met vee) op de weg houden. (http://www.probos.nl/images/pdf/artikelen/RCE_Wallenbundel2012hfdst13.pdf). Zo een *wegwal* was een houtwal die als scheiding diende tussen wegen en akkers of woeste gronden (<http://www.joostdevree.nl/shtmls/houtwal.shtml>).

BIBLIOGRAFIE

Andries 1993

G. Andries, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600*. Lovendegem, Maldegem, 1993.

Beele 1975

W. Beele, *Studie van de Ieperse persoonsnamen uit de stads- en baljuwsrekeningen 1250-1400*, Handzame, 1975.

Bollaert en Derom 2012

A. Bollaert, S. Derom, 'Meirekasteel' en de 'Heerlijkheid Ter Mere', in *Het land van Nevele*, jg. 43 (2012), afl. 3, p. 11-40 en A. Bollaert, S. Derom, Het 'Leen ter Duust', in *Het land van Nevele*, jg. 43 (2012), afl. 3, p. 101-106.

Bollaert en Huysman 2012

A. Bollaert en A. Huysman, Het 'Poortakkersgoed', in *Het Land van Nevele*, jg. 43 (2012), afl. 4, p. 85-91.

Bollaert en Luyssaert 2013

A. Bollaert, J. Luyssaert, Nevele in oude kaarten, in *Het land van Nevele*, jg. 44 (2013), afl. 4, p. 71-83.

Bougard en Gysseling 1970

P. Bougard, M. Gysseling, *L'impôt royal en Artois (1295-1302)*, Leuven, 1970.

Carnoy 1948

J. Carnoy, *Origines des noms des communes de Belgique, y compris les noms des rivières et principaux hameaux*, Leuven, 1948.

De Bo 1892

L.L. De Bo, *Westvlaamsch Idioticon*, Gent, 1892 (facsimile-uitgave, Roesselare, 1991).

Debrabandere 1970

F. Debrabandere, *Studie van de persoonsnamen in de kasselrij Kortrijk 1350-1400*, Handzame, 1970.

Debrabandere 1993

F. Debrabandere, *Verklarend woordenboek van de familienamen in België en Noord-Frankrijk*, 2 dln., Brussel, 1993.

Debrabandere en Devos, e.a. 2010

F. Debrabandere, M. Devos, P. Kempeneers e.a., *De Vlaamse gemeentenamen. Verklarend woordenboek*. Leuven, 2010.

De Brouwer 1958

J. De Brouwer, *Oostvlaamse plaatsnamen III. Impe*, Leuven / Brussel, 1958.

Decavele 2006

J. Decavele, J. De Maeyer, P. Quaghebeur, P. Trio, *De oude abdij van Drogen. Elf eeuwen geschiedenis*, Leuven, 2006.

De Clercq en Verlaeckt 1998

W. De Clercq, K. Verlaeckt, Het Land van Nevele: een beknopt fysisch profiel, in *VOVOB-Info*, nr. 17, juli 1998, p. 2-5.

De Clercq en Goeminne 2019

R. Declercq en L. Goeminne, Bevolking en grondbezit te Martens-Leerne in 1572, in *Dunsa*, jg. 2019.

De Flou

K. De Flou, *Woordenboek der toponymie van Westelijk Vlaanderen, Vlaamsch Artesië, het Land van den Hoek, de graafschappen Guines en Boulogne, en een gedeelte van het graafschap Ponthieu*, 18 dln., Gent, 1914.

De Potter en Broeckaert VII 1864-70

F. De Potter en J. Broeckaert, *De gemeenten der provincie Oost-Vlaanderen, Vosselare*, Gent, 1864-70.

Derom en Huysman 2012

S. Derom en A. Huysman, Het 'Goed ter Meersch', in *Het Land van Nevele*, jg. 43 (2012), afl. 3, p. 41-69.

Devos 1991

M. Devos, *Bouwlandtermen in de Vlaamse dialecten. Spreidings- en betekenisgeschiedenis*, Tongeren, 1991.

Devos 1992

M. Devos, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Bellem*, Maldegem, 1992.

De Wispelaere, Andries en Devos 2017

A. De Wispelaere, G. Andries, M. Devos, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Waarschoot*, Sint-Denijs-Westrem, 2017.

EWN

M. Philippa, F. Debrabandere, A. Quak, T. Schoonheim en N. van der Sijs, *Etymologisch woordenboek van het Nederlands*, A-E, Amsterdam, 2003, F-Ka, Amsterdam, 2005, Ke-R, Amsterdam, 2008.

Gysseling 1954

M. Gysseling, *Gent's vroegste geschiedenis in de spiegel van zijn plaatsnamen*, Antwerpen-Brussel-Gent-Leuven, 1954.

Gysseling 1978

M. Gysseling, Inleiding tot de toponymie, vooral van Oost-Vlaanderen, in *Naamkunde*, jg. 10 (1978), p. 1-24.

Kerckhaert 1983-1993

N. Kerckhaert, Oostvlaamse huisnamen, in *Kultureel Jaarboek Oost-Vlaanderen*, Bijdragen, Nieuwe reeks, Gent, 1983-1993.

Lindemans 1952

P. Lindemans, *Geschiedenis van de landbouw in België*, 2 dln., Antwerpen, 1952.

Luyssaert 1995

J. Luyssaert, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Hansbeke*, Maldegem, 1995.

Luyssaert 1999

J. Luyssaert, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Merendree*, Maldegem, 1999.

Luyssaert 2001

J. Luyssaert, De hydroniemen *Leie*, *Kale*, *Kalle*, *Kaandel* voor de bovenloop van de *Durme*, in *Naamkunde*, jg. 33 (2001), afl. 2, p. 219-230.

Luyssaert 2011a

J. Luyssaert, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Nevele*, Sint-Denijs-Westrem/Poesele, 2011.

Luyssaert 2011b

J. Luyssaert, Benamingen voor houten wegverhardingen in Nevele en Tielt in de 15^e en 16^e eeuw, in *Het Land van Nevele*, jg. 42 (2011), afl. 3, p. 29-38.

Luyssaert 2019a

J. Luyssaert, De voorlopers van het Schipdonkkanaal, in *Het Land van Nevele*, jg. 50 (2019), afl. 2, p. 3-34.

Luyssaert 2019b

J. Luyssaert, Graven van het Schipdonkkanaal tussen Deinze en Merendree (1847-1850), in *Het Land van Nevele*, jg. 50 (2019), afl. 4, p. 3-34.

Maes 1995

D. Maes, Wie was er eerst: de leenheer of de leenman? De heerlijkheid Dronghen en haar lenen, in *Dronghine*, jb. 14 (1995), p. 95-152.

Mansion 1935

J. Mansion, *De voornaamste bestanddelen der Vlaamsche plaatsnamen*, Brussel, 1935.

Mattheeuws en Devos 1997

K. Mattheeuws en M. Devos, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Zomergem*, Maldegem, 1997.

MNW

E. Verwijs en J. Verdam, *Middelnederlandsch Woordenboek*, 's-Gravenhage 1885-1929, 9 delen.

OVEW

F. Debrabandere, *Oost-Vlaams en Zeeuws-Vlaams etymologisch woordenboek*, Amsterdam/Antwerpen, 2005.

Schönfeld 1950

M. Schönfeld, *Veldnamen in Nederland*, Arnhem, 1950.

Stallaert 1890

K. Stallaert, *Glossarium van verouderde rechtstermen, kunstwoorden en andere uitdrukkingen uit Vlaamsche, Brabantsche en Limburgsche oorkonden*, 3 dln., Leiden, 1890-1977.

Taeldeman 1979

J. Taeldeman, Het klankpatroon van de Vlaamse dialecten. Een inventariserend overzicht, in *Woordenboek van de Vlaamse dialecten. Inleiding*, Tongeren, 1979, p. 48-120.

Tavernier en Vandenhoudt 1967

R. Tavernier, H. Vandenhoudt, *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Nevele 54 E*, s.l., 1967.

Tavernier 1968

C. Tavernier-Vereecken, *Gentse naamkunde van ca. 1000 tot 1263. Een bijdrage tot de kennis van het oudste Middelnederlands*, Tongeren, 1968.

Tavernier 1970

C. Tavernier, De gemeentenamen van het Land van Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. 1 (1970), afl. 4, p. 2-8.

Van de Castele 1980

J. Van de Castele, Een geschiedenis van Vosselare in 1845 door A. L. Van Hoorebeke te boek gesteld, in *Het Land van Nevele*, jg. 11 (1980), afl. 2, p. 91-147.

Van de Walle en Devos 2006

F. Van de Walle en M. Devos, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Oostwinkel & Ronsele*, Sint-Denijs-Westrem, 2006.

TW

M. Gysseling, *Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (voor 1126)*, 2 dln., Tongeren, 1960.

TWOZV

L. Van Durme, *Toponymisch Woordenboek van Oost- en Zeeuws-Vlaanderen*, deel Vosselare, zie <http://bouwstoffen.kantl.be/tw-ozvl/index.htm>

Vandeveire, Devos 2008

J. Vandeveire, M. Devos, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Ursel*, Sint-Denijs-Westrem, 2008.

Van de Woestijne 1994

P. Van de Woestijne, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Eeklo*, Gent, 1994.

Van Durme 1986

L. Van Durme, *Toponymie van Velzeke, Ruddershove en Bochoute*, 3 dln., Gent, 1986-1991.

Van Durme 1998

L. Van Durme, Dries, vooral in centraal en Zuid-Oost-Vlaanderen, in *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor toponymie en dialectologie*, jg. 70 (1998), p. 117-212.

Verbeken en Luyssaert 2016

T. Verbeken en J. Luyssaert, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Wondelgem*, Sint-Denijs-Westrem, 2016.

VMNW

W. J. J. Pijnenburg, e.a., *Vroegmiddelnederlands Woordenboek*, Leiden, 2001.

WVD I

M. Devos en H. Ryckeboer, *Woordenboek van de Vlaamse dialecten, Deel I: Landbouwwoordenschat, Aflevering 1: Akkerland en weiland*, Gent / Tongeren, 1979.

WVD 4

T. De Pauw, m.m.v. J. Van Keymeulen en H. Brok, *Woordenboek van de Vlaamse dialecten, Deel III: Algemene woordenschat, Aflevering 3: Flora*, Gent / Tongeren, 2002.

Secundaire literatuur

Bollaert 1994

A. Bollaert, Fruitbomen op het kerkhof van Poesele, in *Het Land van Nevele*, jg. 25, (1994), afl. 2, p. 142-144.

Bollaert 2012

A. Bollaert, De boeiende geschiedenis van Vosselare, in *Het land van Nevele*, jg. 43 (2012), afl. 3, p. 5-10.

Bourgeois en De Mulder 1992

J. Bourgeois en G. De Mulder, Een grafheuvel uit de bronstijd en prehistorische perceleringen. Opgravingen 1990 op de kouter te Vosselare, in *Het Land van Nevele*, jg. 23 (1992), afl. 4, p. 245-266.

Charles 2009

L. Charles, Van ridders, rovers en rabauwen, in *Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde Gent*, afl. 2, Gent, 2009.
<http://ojs.ugent.be/hmgog/article/viewFile/787/795>

De Clercq 1998

W. De Clercq, Nieuwe prehistorische vondsten op Vosselare-kouter, in *Het Land van Nevele*, jg. 26 (1998), afl. 1, p. 63-67.

De Logi 2011

A. De Logi, Sporen van vroegmiddeleeuwse bewoning en restanten uit de Tweede Wereldoorlog in de schaduw van de Vosselaarse kerktoeren, in *Het Land van Nevele*, jg. 42, 2011, afl. 3, blz. 3-16 en
<http://enamecenter.org/files/documents/Rapport%20Archeologisch%20onderzoek%20Nevele-Hoogstraat%202010.pdf>

Gelaude 2014

F. Gelaude, Ligging donjon Nevele, in Versteend, versterkt, verborgen! De resten van de donjon van Nevele van nabij en in een ruimere context bekeken, in *Het Land van Nevele*, jg. 45 (2014), afl. 3 & 4, p. 18-24.

Luyssaert 2013

J. Luyssaert, Het kerkelijk leven te Vosselare in de visitatieverslagen van bisschop Triest en deken Zachmoortel in de eerste helft van de 17^e eeuw, in *Het Land van Nevele*, jg. 43 (2013), afl. 3, p. 126-139.

Luyssaert 2020a

J. Luyssaert, De vier pastorieën of *priesterages* van Vosselare (1512-2000), in *Het Land van Nevele*, jg. 51 (2020), afl. 4, p. 67-74.

Luyssaert 2020b

J. Luyssaert, Kerkendries of Dries te Vosselare, (1512-2000), in *Het Land van Nevele*, jg. 51 (2020), afl. 4, p. 75-81.

Tieleman 1949

E. Tieleman, Het Meetjesland. Een overzicht, in *Appeltjes van het Meetjesland*, jg. 1 (1949), p. 5-9.

Van den Abeele 1951

R. Van den Abeele, Over de heerlijkheid en Het Land van Nevele, in *K.O.K. Deinze*, 1951, p. 93-134.

Van den Abeele 1970

R. Van den Abeele, Het historische “Land van Nevele”, in *Het Land van Nevele*, jg. 1 (1970), afl. 1, p. 8-12.

Van den Abeele 2010

R. Van den Abeele, Bijdrage tot de geschiedenis der landelijke heerlijkheden. Over het ontstaan en de territoriale constructie van de heerlijkheid Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg.41 (2010), afl. 4, p. 3-76.

Van Rompaey 1975

J. Van Rompaey, Het Land en de heren van Nevele, in *Het Land van Nevele*, jg. 6 (1975), p. 133.

Vervaeke 1982

H. Vervaeke, Het kerkelijk leven in de dekenij Deinze onder Michiel Zachmoorter (1612-1660) en bisschop Antoon Triest (1622-1657), in *Het Land van Nevele*, jg. 13 (1982), afl. 3-4.

KLEINE VERKLARENDE WOORDENLIJST

adjectief: bijvoeglijk naamwoord.

alluviale grond: grond door aanslibbing ontstaan.

alluvium: aanslibbinggebied.

assimilatie: aanpassing aan een volgende of voorafgaande klank (bijv. **korrel** uit **kornel**, **aambeeld** uit **aanbeeld**). Het omgekeerde is **dissimilatie** of ongelijkmaking (bijv. **tovenaar** uit **toveraar**).

attesteren: bevestigen met een bewijsplaats uit een document (een **attestatie**).

charter: oorkonde, (op perkament) geschreven document over een belangrijke overeenkomst.

collectiefsuffix: achtervoegsel dat bij een woord gevoegd, er een verzamelnaam mee vormt (bijv. **-te** in **gebergte**, **gevogelte**).

diftongeren, diftongering: het vormen van een tweeklank uit één klinker (bijv. **ij** uit lange **i**, **ui** uit lange **u**).

diminutiefsuffix: achtervoegsel om verkleinwoorden of diminutieven te maken (**-je**, **-tje**, **pje**, **-ke**).

etymologie: taalwetenschap die de oorsprong van woorden bestudeert. Wie dat doet, is een **etymoloog**.

etymologisch: wat de oorsprong van het woord betreft.

excerperen: een deeltje uit een geschrift met een of ander doel noteren. Dat deeltje is een **excerpt**.

genitief: bezitsvorm van substantieven, bijv. vaders vrienden, de dag **des** heren.

Germaans: de gemeenschappelijke moedertaal van de Oost-, West- en Noord-Germaanse talen (Duits, Nederlands, Engels, Noors, Zweeds, enz.) zoals die voor enkele duizenden jaren werd gesproken.

glossarium: lijst met trefwoorden en excerpten.

hydroniem: waternaam, naam van rivieren, beken, plassen, vijvers, enz.

hypercorrect: foutief uitgesproken of geschreven uit vrees voor onjuistheid (bijv. iemand die de **h** niet aanblaast, zou zeggen: *Ik heb de heer u **h**uit te nodigen*).

Indo-Europees: de gemeenschappelijke moedertaal van bijna alle Europese en een aantal Aziatische talen, zoals die vele duizenden jaren geleden gesproken zou zijn.

metathesis: omwisseling van klanken (meestal van medeklinkers) in een woord, bijv. **bron** naast **borne**, **gras** naast **gers**.

metroniem: familienaam gevormd naar de voornaam van de moeder, bijv. *Vermarien* uit *Ver Marie* ‘vrouw Marie’.

Middelnederlands: de historische fase van onze taal tussen de 12^e en de 15^e-16^e eeuw.

landboek: beschrijving van alle percelen in een bepaald gebied, de voorloper van ons kadaster.

Oudnederlands: de historische fase van onze taal die aan het Middelnederlands voorafgaat. Het Oudnederlands werd gesproken tussen circa 500 en 1150.

palataliseren: verschuiving van de articulatie naar voren in de mond, naar het palatum of harde verhemelte, bijv. *deur* ‘door’, *meugen* ‘mogen’, *veugel* ‘vogel’, *weunen* ‘wonen’.

renteboek: boek waarin de goederen zijn opgesomd waarop de gebruiker ervan een jaarlijks bedrag (bijv. pacht) aan de eigenaar moet betalen.

ressorteren: onder het gezag van een hogere instantie vallen.

substantief: zelfstandig naamwoord.

substraattaal: taal die in een bepaald gebied nog als onderlaag wordt gebruikt, terwijl een andere taal al als algemene taal in dat gebied wordt gesproken (bijv. Keltisch op het moment dat de boventaal al Westgermaans is). Een **substraatwoord** is een woord uit die substraattaal. In ons geval is de substraattaal de Indo-Europese taal die hier werd gesproken voor de komst van de Romeinen en de Germanen. Volgens sommigen was dat een Keltische taal, Gysseling denkt echter dat het een zuster taal van het Germaans en het Keltisch was. Hij noemt ze Belgisch.

suffix: achtervoegsel, woorddeel waarmee men afleidingen maakt, bijv. *-ig* (*handig*), *-elijk* (*belachtelijk*), *-es* (*barones*).

vleivorm: de liefkozende, gemeenzame vorm van een naam, bijv. *Tine* voor *Albertine*.

volksetymologie: vervorming van vreemde, onbekende of ondoorzichtige woorden, zodat ze op bekende woorden uit de eigen taal gaan lijken, bijv. *ledikant* uit *lit-de-camp*, *Plezante Vest* (in Gent) voor *Blaisantvest*.

INDEX

- (Nevels) Vaardeken, 76
(Oude) Hofstede, 25
Aan het Donkerstraatje, 68
Abeel, 68
Achter Ruwenen, 54
Achterste Bilk(sken), 48
Achterste Dambilk, 48
Achterste Gentweg, 48
Achterste Meerselken, 62
Achterste Stevaert, 48
Achthonderdroeden, 59
Bachten t' Ovenbuur, 48
Bachtenbilk(sken), 48
Bachtenste Notensgaver, 48
Bachtenste Stevaert, 48
Bedelf, 63, 64, 75
Beek van Landegem, 77
Beekmeers, 62
Beekstuk, 49
Begijnenpark, 67
Begijnmeers, 62
Bek, 52
Bek Af, 52
Bekkouter, 52
Bekmeers(elken), 64
Bekstuk aan het Straatje, 52
Bellegemsstuksken, 44
Benneken, 45
Berg, 56
Bergenbilk(sken), 56
Bergland, 56
Beverautsgemet, 45
Biesstraat(je), 25
Biest, 25, 53
Biezemeers, 43, 65
Biezen, 70
Bijlde, 69
Bijldebilksken, 69
Bijldenbilk, 69
Bijleve, 60
Bijlken(s), 52
Bijlstuksken, 52
Bilk bachten Huize, 36, 48, 68
Bilk bachten Ovenbuur, 36
Bilk bachten Stalle, 36
Bilk(sken), 36
Bilksken bachten de Schure, 48
Bilksken bachten Schure, 36
Bilkskens, 54
Binnenbilksken, 48
Binnenste Moortelland, 48
Binnenste-, Buitenste-, Hoge
Moortelland, 57
Blaakstuk, 56
Blauwekoudput, 60
Blavenbilksken, 67
Bleekplein, 66
Bleekstede, 66
Blotehurst, 57
Bollaerdeken, 44
Bollaert, 44
Boom, 44, 56
Boomsland, 44
Boonst, 45
Bos, 53
Bos ten Broeke, 72
Bosbrug, 49, 78
Bosmanneke, 44
Bosmanshofstede, 44
Bosselken, 53
Boven de Heule, 68
Braambilk, 36, 54
Brede Eek, 79
Breed Bunder, 52
Breedbunder, 52
Broeckaertsbedelf, 62
Broek, 37, 73
Broek 1, 37
Broek 2, 37
Broekmeers, 37, 65
Buitenste Moortelland, 48
Bunder, 59

Calaignemeers, 66
 Callant, 44
 Callantsbilk, 36, 44
 Cijnsland, 25, 60
 Cijnsstraatje, 25
 Clerckskenshofstedeken, 44
 Clopperstraatje, 24
 Coppen van Leeuwen, 44
 Coppin Leykins Stuk, 45
 Dambilk, 49, 54
 Damput, 77
 Damstraat, 26, 28, 49
 Daneel Verdoncks, 44
 Deinsewegel, 25
 Derde stuk in Middernachten, 49
 Dieftemanneken, 46
 Dierenkoop, 61
 Donkerstraatje, 27
 Doren, 49, 54
 Dorent, 49, 54
 Dosweg, 25, 26, 27
 Dosweg van Nevele naar Gent, 27
 Dosweg van Ooidonk naar
 Nevele, 27
 Draaiboorn, 49
 Draaiboombilk, 37, 49
 Draaiboombilksken, 49
 Draaiboomstuk, 37, 49
 Dreef van de Eekbos, 24
 Dreef van de Kerkenbos, 24
 Dreefbilk, 49
 Driebek, 52
 Driebunder, 59, 66
 Dries, 34, 38, 67, 68
 Dries te Vosselare, 34, 38
 Driesselken, 53
 Drogaard, 57
 Duustakker, 35, 45, 62
 Duustput, 49, 77
 Eekbos, 24, 53, 72
 Eekbosselken, 72
 Eerste Gentweg, 49
 Egaal, 57
 Elsbos, 72
 Etting, 39
 Evenbilk, 36
 Evenbilksken, 55
 Evenbilksken, 37
 Evenstoppelen, 66
 Evenstuk(sken), 55
 Evenstuksken, 37
 Everaertsbilk, 36, 67
 Everaertsmeers, 43, 62
 Galgenmeers(elken), 62
 Galgestuk, 49
 Galgeveld, 49
 Ganzeland, 60
 Ganzelanden, 60
 Ganzeleen, 60
 Gasthuisbilken, 44
 Gasthuizekens, 44
 Gavere, 53
 Gavermeers, 65
 Gedelf, 77
 Geensbilk, 36, 44
 Geensken, 44
 Gemenebilk, 70
 Gemenemeers, 43, 66
 Gemet, 59, 67
 Gemet op den Gentweg, 49
 Gemet tussen de Bossen, 48
 Gentweg, 25, 49
 Gentweg(en), 49
 Gentwegel, 25
 Geusken, 45
 Gieland, 61
 Ginstbilk, 36, 55
 Ginsteken, 55
 Goed te Boons, 30, 45
 Goed te Kocus, 30
 Goed te Middernacht, 21, 26, 29,
 31, 47
 Goed te Poortakker, 44
 Goed te Sneeuvoets, 29, 31
 Goed ten Broeke, 29, 31, 32, 38,
 73
 Goed ter Loven, 29, 31
 Goed ter Meers, 19, 25, 29, 67, 69

Goed ter Meersbilksken, 67
 Goed ter Meersstraatje, 25
 Goed ter Mere, 29, 31, 72
 Goed van Drongen, 29, 31, 33
 Goed van Markette, 29, 31, 47, 62
 Goed van Poortakker, 29, 31
 Goetalsbilk, 45
 Grielenland, 45
 Groeneweg, 27, 49
 Groenewegel, 49
 Groenstraatje, 27
 Groot en Klein Januariusstuk, 46
 Groot Januariusstuk, 37, 59
 Grote Bekstuk, 59
 Grote Bilkhoek, 59
 Grote Drogaard, 59
 Grote Duustakker, 19, 59
 Grote en Kleine
 Januariusbilk(sken), 46
 Grote Gentweg, 59
 Grote Honderd Roeden, 59
 Grote Januariusbilk, 37, 59
 Grote Koudput, 59
 Grote Meers, 66
 Grote Notensgaver, 59
 Grote Paardenbilk, 59
 Grote Pietbilk, 59
 Grote Pontenbilk, 59
 Grote Stuk, 59
 Grote Woestijn, 59
 Grote Zijde, 59, 60
 Grote, Kleine en Bachtenste
 Notensgaver, 47
 Guldenhuis, 33, 62
 Guldenmeers, 62
 Haasveldstraatje, 29
 Hazelaar, 79
 Heilige Geest, 20
 Heilige Geestland, 44
 Heimelijkbilksken, 60
 Heirweg, 25
 Hek, 79
 Helbos, 73
 Hemelrijksken, 49

Hemerijken, 49
 Heule, 49, 68, 77
 Heulman, 71
 Heulmansbos, 71
 Heusenstuk, 45, 46
 Hiefteman, 46
 Hijfteman, 46
 Hoekstuk, 50
 Hof te Mere, 68
 Hof te Middernacht, 19, 31
 Hof ter Duust, 45, 62
 Hofstraat, 25, 50
 Hoge Moortelland, 56
 Hoge Rollebaan, 56
 Hoge bilk, 56
 Holland, 63
 Hollemoortel, 57
 Hoolstraat, 28
 Houtstraat, 28
 Hove en heerlijkheid van der
 Mere, 31
 Hovestuk, 25, 50
 Hulleman, 67, 71
 Hullemansbos, 71
 Hullenbos, 71
 Huls(t)brug, 50, 78
 Hulsbos, 72
 Hulsbrug, 50
 Hulst, 78
 Hulsterman, 44
 Hulstestraatje, 25
 Hulstje, 25, 55
 Hursbrugge, 63
 Hurst, 78
 Hurstbrug, 63, 78
 Hyftemanneken, 46
 In de Oude Stede, 65
 Jacob Ooms Stuk, 44
 Jan Christiaens Kouterken, 44
 Jan Smeesters, 44
 Jegersstuk, 44
 Kaashout, 55
 Kale, 75, 76
 Kale(ne), 76

Kalverbilksken, 65
 Kattestaart, 52
 Kerk, 34
 Kerkenbos, 24, 71
 Kerkendries, 16, 34, 38
 Kerkeneekbos, 71, 72
 Kerkenland, 44
 Kerkenstraatje, 25
 Kerkhof, 35
 Kerkkouter, 50
 Kerkkouterken, 50
 Kerkweg, 25
 Kerkwegel, 25
 Kersaut, 55
 Kerselaarmeers, 65
 Keste Landuits Stee, 46
 Kinderen Lybaerts Bilksken, 44
 Klaterbosselken, 72
 Klein Abeelken, 59, 60
 Klein Beksken, 59
 Klein Bilksken, 59
 Klein Bosmanneken, 59
 Klein Driebunderken, 59
 Klein Goed ter Meers, 18
 Klein Januariusbilksken, 59
 Klein Januariusstuk, 59
 Klein Kaashout, 59
 Klein Kouterken, 59
 Klein Langgaverken, 59
 Klein Vlaakstuk, 59
 Klein Woestijntje, 59
 Kleine Biest, 59
 Kleine Duustakker, 19, 59
 Kleine en Grote Januariusbilk, 59
 Kleine Koudput, 59
 Kleine Meerbilk, 68
 Kleine Notensgaver, 59
 Kleine Paardenbilk, 59
 Kleine Woestijn, 59
 Knokkenbilk, 50
 Knokkenbilksken, 50
 Koopland, 60
 Korte Gemet, 52
 Korte Helft, 69
 Korte Meers, 64
 Korte Stuksken, 52
 Korte Tweegemeten, 52
 Korte Voren, 52
 Kosterie, 33
 Kosterijken, 33
 Koudput, 54, 60
 Kouterbilk, 50
 Kouterbilksken, 50
 Kouterken, 42
 Kouterken tenden de Korte Vore,
 48
 Kouterken voor het Hof, 48
 Kouterweg, 25, 42
 Kruisweg, 28
 Kwaadbunder, 57
 Kwade Driebunder, 57
 Landegembeek, 77
 Landegembilk, 50
 Landegembilksken, 50
 Landegemstuksken, 50
 Lange Bilk(sken), 52
 Lange Gemet, 52
 Lange Halfgemet, 52
 Lange Hulst, 52
 Lange Meers, 64
 Lange Stuk(sken), 52
 Lange Tweegemeten, 52
 Lange Voren, 52
 Langgaver, 52, 77
 Langgaverbeek, 52, 77
 Langgaverken, 52
 Lauwersstraatje, 24
 Leen, 61
 Leen Eke, 79
 Leendreef, 25
 Leenmeers, 66
 Leenput, 77
 Leenstuk, 61
 Leeuwman, 46
 Legelaarstuk, 68
 Legelare, 68
 Leimeers, 63, 75
 Lokensbos, 46

Loosmansbek, 44
 Loterman, 46
 Lotermanneken, 46
 Maaimeers, 43, 66
 Margrietenbilk, 44
 Markette, 77
 Marketteland, 47
 Markettemeers, 62
 Marketteput, 77
 Marktweg, 25
 Me Outhiers Stuk, 47
 Meerbos, 72
 Meers aan de Kamer, 63
 Meers(elken) aan den Bos, 63
 Meerskant, 53, 69
 Meerstraat, 25
 Meeste Vlaakstuk, 59
 Mejonkersstuk, 47
 Melkbilk, 66
 Messer Stede, 47
 Michielken, 67
 Middelbilksken, 50
 Middelhaag, 40, 72
 Middelmeers, 63
 Middelste Dambilk, 48
 Middelste Gentweg, 48
 Middernachtbilksken, 47
 Middernachten, 26, 47
 Middernachtstraatje, 26
 Moerstraat, 26
 Molenaar, 67
 Molenput, 27, 78
 Molenput(je), 33
 Molenstraatje, 26, 50
 Molenwal, 50, 74
 Molenwalleken, 50
 Molenweg, 26
 Moortelland, 42
 Moortelsland, 44
 Mosselbilk(sken), 70
 Most, 57
 Mostje, 57
 Munkengracht, 77
 Nerenbilk, 56

Nerenboom(ken), 56
 Nererollebaan, 56
 Neveledreef, 26
 Nevele-Eken, 79
 Nevelestraat, 26
 Nevelse Weg, 26
 Nevelstraat, 50
 Nieuwe Dreef, 27, 28
 Nieuwe Herberg, 34
 Nieuwe Straat, 27, 28
 Notensgaver, 47
 ommeloop, 35
 Ommeloop, 80
 Ommeloop en Singel, 79
 Op het Perreken aan het
 Donkerstraatje, 48
 Op het Perreken bij het
 Donkerstraatje, 68
 Op het Zand, 73
 Opdracht, 74
 Opstal, 73
 Opwoning, 61
 Opwoningbilksken, 61
 Oude Bogaard, 53
 Oude Damstraat, 27, 28
 Oude Hofstede, 53
 Oude Hofstraat, 25
 Oude Kale, 75
 Oude Meers, 65
 Oude Noesstraat, 28
 Oude Priesterage, 34
 Oude Stede, 53
 Oude Straat, 27, 28
 Oudehofstraat, 50
 Ovenbuurbilksken, 50
 Paardenbilk, 37, 59
 Paardenbilksken, 59
 Paardenstuk, 37, 59
 Paardenwee, 65
 Paardgaver, 65
 Papenwegelken, 50
 Paradijs, 69
 Paradijsbilk, 69
 Paradijsput, 51, 78

Paradijzen, 78
 Paredijspuit, 51
 Park, 55
 Pastoorsgemet, 67
 Perreken, 55, 68
 Pienaakhoek, 72
 Pier Lansens Bilksken, 44
 Pierkensstuk, 44
 Pieter Annekens Hofstede, 32
 Pieter Dhanens Hoveken, 32
 Pievaakhoek, 72
 Pievake, 72
 Plaats, 28
 Plattenbilk, 57
 Poeke, 69, 76
 Poeke(beek), 75
 Poekwinkel, 69
 Poffetken, 57
 Pollaersbilksken, 67
 Pontenbilk, 33, 51
 Pontweg, 26
 Poortakker, 44
 Poortbilk, 51
 Poortbilk(sken), 69
 Poortkouter, 51
 Potvliegenbilk, 44
 Prieelken, 66
 Priesterage, 34
 Puitsdries, 67
 Put, 78
 Reigersbeek, 75
 Reuzenbik, 44
 Reuzenstukken, 44
 Revaalstraatje, 25
 Reveelstraatje, 25
 Rieland, 55
 Riet, 65
 Rievelde, 65
 Rijseveldeken, 55
 Rijseveldstraatje, 26
 Rijsveld, 26, 33, 73
 Rollebaan, 58
 Rondebilk, 52
 Rondebilksken, 52

Rudderken, 44
 Ruifelaardsbos, 72
 Ruifelaardstraatje, 26
 Ruifelare, 26, 68
 Rulleland, 58
 Ruveelstraatje, 25
 Ruwe Land, 54
 Ruweland, 56
 Savoorput, 78
 Sblonden, 44
 Sblonden Hofstede, 44
 Sblondenhofstede, 32
 Schaapdries, 54, 65
 Schaapweidje, 65
 Scharenbilk, 51
 Scharenstraat, 29, 51
 Schoonhanen, 47
 Schuurstuk, 51
 Sfuersdries, 68
 Sgravenland, 44
 Shondsheide, 24, 53
 Shondtsstraatje, 24
 singel, 35
 Singel, 79
 Sint-Pietersstuk, 44
 Sjagersstede, 32
 Sjonckheerendreef, 24
 Smalle Aks, 69
 Smermans Bilk, 67
 Smokenbilk, 47
 Snellaert, 44
 Snibbelsmeers, 62
 Spanjaard, 68
 Spapenbunder, 44
 Speybrouckbilk, 44
 Spietjen, 69
 Sprietbilk, 53
 Stede te Rijsvelde, 33
 Stede ten Oudenhove, 33
 Stede ter Ponte, 33
 Stegaertsbilk, 47
 Stenenhuis, 34
 Stevaert, 44
 Straatleentje, 71

Strepe, 53
 Strepe tegenover den Viskop, 51
 Stroonhuis, 34
 Stuivenberg(en), 58
 Stuk bachten Boomgaard, 48
 Stuk bachten de Schuur, 48
 Stuk bachten het Ovenbuur, 49
 Stuk bachten Stalle, 49
 Stuk bachten Walle, 49
 Stuk Binnen, 51
 Stuk tussen Doorn, 49
 Swalenstede, 32
 Swierenmeers, 62
 Swittenhofstede, 32
 Tarwebilk, 36, 58
 Temmerman, 44
 Temmermansbilk, 36, 44, 68
 Temmermanshofstede, 32
 Tempeliersland, 47
 Tenden Ronden Bilk, 49
 Ter Mermans Hofstede, 32
 Thiestemanneken, 46
 Tienhonderd Roeden, 59
 Tussenbedelven, 63
 Twee eerste Gentwegen, 49
 Tweebunder, 59
 Tweede Bilk, 69
 Tweede Gentweg, 49
 Tweede Stuk in de
 Middernachten, 49
 Tweegemeten, 59
 Uitneminge, 70
 Upstal, 53
 Vaart, 76
 Vaerwycx Bilk, 68
 Vandergoes-Eekbos, 72
 Varysbilk, 48
 Veld, 26
 Veldebilk, 54
 Veldstraatje, 26
 Verberrende Eke, 51
 Verlisenhofstede, 44
 Vernailienhofstede, 32
 Vierbunderen, 59
 Viergemeten, 59
 Vierhonderd Roeden, 70
 Vijfbunders, 59
 Vijfgemeten, 59
 Vijverbilk, 69
 Vijverken, 78
 Vijverstuk, 69
 Visserie, 78
 Vitsebilksken, 58
 Vitsenbilksken, 36
 Vitsestukken, 58
 Vlaakstuk, 55
 Vlaakstuk(ken), 56
 Vlasbilk, 36
 Vlasbilk(sken), 58
 Vlasmootel, 57, 78
 Vliersbek, 44
 Vliagerstuk, 44
 Voolmarkt, 28
 Voordermeers, 62, 63
 Voorste Dambilk, 48
 Vorenste Stevaert, 48
 Vosselare Eekbos, 72
 Vosselarebroek, 37, 73
 Vosselaredorp, 28
 Vosselaredries, 38
 Vosselarekerk, 34
 Vosselarekouter, 42
 Vurst, 56, 79
 Vurstbrug, 78
 Vurtebunder, 58
 Wal van het Kloostergoed van
 Drongen, 78
 Walgracht ten Broeke, 78
 Wallebilksken, 69
 Walleken, 51
 Warandebilk, 51
 Waterlat, 52, 75
 Wegenhoek, 52
 Wegwallen, 19, 80
 Weibilk, 54
 Weiken, 54
 Westakker, 63, 64
 Westwoestijnbos, 57

Wilde Meers, 65
Wildebilk(sken), 61
Wildestuk aan het
 Heimelijkbilksken, 61
Wilgenbilk(sken), 56
Wisselbilksken, 54
Woestijn 1, 54
Woestijn 2, 54
Woestijn 3, 54
Wortelbilk, 36, 58
Zandvoordebilk, 68
Zandvoordebos, 20, 72
Zandvoordekens, 48, 68

Zandvoorden, 48, 68
Zandvoordse, 72
Zandweg, 26, 27
Zegersstuk, 44
Zevenbunder, 33, 59
Zevengemeten, 59
Ziekeland, 42, 48
Ziekeliëdenlandeken, 48
Ziekerliëden, 48
Zuurvoetsbilksken, 48
Zwaluwenberg, 74
Zwarte Land, 27
Zwarteland, 58

GLOSSARIUM

Aanwijzingen

- Het lemma volgt de huidige spellingregels, behalve bij plaatsnamen die met een persoonsnaam beginnen en bij enkele vormen van onduidelijke oorsprong.
- Als de naam tot op de dag van vandaag nog gebruikt wordt, is voor de huidige spelling gekozen.
- Diminutieven op -ken worden ongewijzigd gelemmatiseerd, tenzij die vorm in het huidige dialect niet meer mogelijk is.
- Op het lemma volgen alle in de archiefstukken gevonden attestaties, chronologisch geordend en telkens gevolgd door de bron (zie afkortingen hierna) en de bladzijde of het blad (recto/verso). Indien in de originele bron de bladzijde niet is aangegeven wordt het cijfer 0 geschreven.
- Aan de hand van de kaart van 1644 konden sommige namen gelokaliseerd worden. Bij die namen vindt u tussen < > een cijfer, dat verwijst naar de losse kaart.
- Afkortingen worden tussen haakjes opgelost volgens de spelling die in het bewuste document gebruikelijk is.
- Bij namen die zeer frequent in dezelfde bron voorkomen, zijn slechts een paar excerpten per bron opgenomen.
- Als een toponiem met een **c** begint die als **k** wordt uitgesproken, vindt u die in het glossarium bij de **k**-namen.

Gebruikte afkortingen

Archiefbronnen

301/ : Jaarregisters van de Keure (SAG)

330/ : Registers van Gedele (SAG)

Dro : Abdij Drongen (RAG)

Fam : Familiefonds (RAG)

Ne : Baronie Nevele (RAG)

Nk : Kerkarchief Nevele (RAG)

OB : Kasselrij Oudburg (RAG)

RAG : Rijksarchief Gent

RG : Rijke Gasthuis (RAG)

SAG : Stadsarchief Gent

SB : Sint-Baafsabdij (RAG)

SVG : M. Dobbelaere, *Staten van goed van de baronie Nevele*, deel 3, Gent, z.j.

<https://www.landvannevele.com/upload/1/paginas/nevelebaronie.pdf>

Andere

i.v. : ‘in voce’ = onder het trefwoord

r : recto

v : verso

VOSSELAARSE PLAATSNAMEN

AAN HET DONKERSTRAATJE: daerment noemt aent doncke(r) stratgen, 1644, RAG-Ne 1643, 3r.

ABEEL: Jn noorthaut ghenampt den abel (verbeterd: abeel), 1538, RAG-Ne 62, 340v; een stick lants byde Abbeelen genaemt et bundere, 1624, RAG-Ne 1642, 45r.

ACHTERSTE BILK <2>: stick lant genaemt den achtersten bulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 3v; een Stic lant gen.t de(n) achterste(n) bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 38v.

ACHTERSTE BILKSKEN <1>: een stuck lants ghenampt tachterste bulcxken, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 648.

ACHTERSTE DAMBILK <4>: lants ghenampt den achtersten dambulck ofte de wostyne, 1591-1619, RAG-Ne 105, 42r; Stic lant genaemt de(n) achterste(n) dambulck ofte de wostijne groot 521 r, 1644, RAG-Ne 1643, 7r; een stic lant ghen(aem)t den achtersten dambulc ofte de wostyne west tgoet ter meersch, 1653, RAG-Ne 1645, 9r.

ACHTERSTE GENTWEG <4>: een partye ghenampt den achtersten ghentwech 1287 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 153.

ACHTERSTE MEERSELKEN: den zelve(n) Als voore(n) met het Achterste messchelke(n) zuyt Gelant mr baudewy(n) maeyaert 437 r, 1624, RAG-Ne 1642, 51v.

ACHTERSTE STEVAERT <2>: een stuck lants ghenampt den achtersten stevaert 620 r, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 211.

ACHTHONDERDROEDEN: drij sticken in vosselaere deerste ghenampt het reusen sticxken tije lanc alf ghemet ende tderde in een partije ghenampt de viijC roen, 1638-1640, RAG-Ne 170, 26r.

BACHTENBILK(SKEN) <3>: Stic lant ghen.t het bachte(n) bulcxke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 24v; een bulcxken ghenampt tbachten bulcxken suut westen tpietien, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 101; bulck ghenampt spiettien noort oost tbachten bulck zuut oost de straete 333 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 109; een stic lant groot IJc LXXXVIJ R ghenampt het bachten bulcxken oost het straetken loopende van up den gentwech naer tgoet ter meersch, 1653, RAG-Ne 1645, 39v.

BACHTENSTE NOTENSGAVERE: den zelven een partie genaemt bachtens notenschavere 369 r, 1624, RAG-Ne 1642, 15v; den zelven een partie genaemt den bachtenste notenschaver 333 r, 1624, RAG-Ne 1642, 18r.

BACHTENSTE STEVAERT: de zelve een partie genaemt den bachtenste(n) stevaert 619 r, 1624, RAG-Ne 1642, 65r.

BEDELFF: quatre mesures gisent ens ou liu con claime bedelf, 1282, TWOZV, 6.

BEEK VAN LANDEGEM: een partije meijrsch groot 75 roeden ghelegghen in(de) prochie van Vursselare by de beke van Landeghem, 1618, RAG-Dro 32; Item daneel van paris gebruict Een partie mers by de beke van landegem noort de priester Aege van landegem zuyt Gisel Cakaert 40 r, 1624, RAG-Ne 1642, 15v; de beke daerop vosselaere en(de) Landeghem scheeden, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 672.

BEEKMEERS <1>: meersschen Jnde beke meersch zuut oost den Cautere neffens dwaterlat, 1552-1584, RAG-Ne 63, 91r; mersch Jnde beke mersch west de calene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 47r; meersch inde beecqmeersch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 59r; een half ghemet meersch geleghe(n) inde beeck meersch west ande Calene, 1644, RAG-Ne 1643, 34v.

BEEKSTUK <2>: zuut vande leen dreve neffens het beeckstick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 67r.

BEGIJNENPARK: .IIIIJ. ghemete en(de) .LXXX. roeden dat men heet der beeghinen paerc, 1349, TWOZW, 8; van eenen beelke heet der beghinen paerc, 1349, TWOZW, 8.

BEGIJNMEERS: meersch ghelegghen in Vosselaere in de begijnmeersch west de calene, 1662, SVG, 1121.

BEK <2> <4> en <5>: van IJc en(de) X roeden erven ligghe(n)de inde(n) bec, 1507, TWOZW, 10; IJc R. erven Ligghen(de) Jnde(n) bec, 1512, RAG-Ne 12, 159r; lands ghenaeamt de(n) bec oost ande Moerstraete zuut de(n) waterloop ghenaeamt de Langaver beke noort de Nevel straete, 1552-1584, RAG-Ne 63, 64v; stick gheheeten den beek ligghen(de) up de oostzyde van(den) martwech tusschen nevele en(de) ghendt noort den wech van deinse naer Eeclo, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; een stic landts ghenaeamt den bec west een partije ghenaeamt coppin leykins stic, 1584, SVG, 1001; stick landt ghenaeamt den beek met den noort hende lancxt de nevelstrate die van ghent naer nevel loopt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 9v; sticxken den bech (sic) ligghende tusschen straeten Jegghens over tperreken up de oostzyde, 1591-1619, RAG-Ne 105,

21r; Item Een stick Lants geheeten den beck Oost pr reubens zuyt weest de damstrate noort den zelven 1 g 73 r, 1624, RAG-Ne 1642, 5v; den zelven e(en) p(artie) An de strate neffens den beck 450 r, 1624, RAG-Ne 1642, 9r; den zelve(n) Als voor(en) met ee(n) stick lants genaemt de(n) beck gelege(n) tusche(n) wege(n) 744 r, 1624, RAG-Ne 1642, 49r; den zelven noch een partie genaemt den beck 845 r, 1624, RAG-Ne 1642, 24r; de(n) zelve(n) met ee(n) partie genaemt de(n) beck gelegen by hullemans bos noort de strate nevel na gent zuyt Oost de beeke 842 r, 1624, RAG-Ne 1642, 58r; Een Stic lant genaemt de(n) beck Ligghende aen t' houcxke(n) van(de) nevelstrate suijt west de nevelstrate, 1644, RAG-Ne 1643, 43v; stic lant genaemt den beck noort oost ande(n) hullemanbosch, 1644, RAG-Ne 1643, 46v; ee(n) stic lant groot een bunder genaemt de(n) beck, 1644, RAG-Ne 1643, 47r; stuck lants ghenaeamt den beck suut ende noort west den herwech 510 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 61; noort over den herwech een houckte stuc ghenaeamt den beck noort oost den hulleman zuut den herwech 843 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 193; een stuck lants ghenaeamt den beck 400 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 221; een partye zuut van daer over den herwech ghenaeamt den beck noort den herwech 861 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 225; een partye ghenaeamt den beck noort den herwech 816 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 228; een partye over den pontwech ghenaeamt den beck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 415.

BEK AF <4>: een stuck lants ghenaeamt den beck af ten suut oosten de moers- traete ende noort den herwech 735 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 229.

BEKKOUTER <4>: beccoutere noorthouts lants oost de moerstrate zuut den waterloop ghen(aem)pt den lanc gavere beke noort de nevel strate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r.

BEKMEERS: mersch ligghen(de) Jnde beccmersch noort de calene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 31v.

BEKMEERSELKEN: mersch ghenaeamt het beck mersschelken west up de calene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 18r.

BEKSTUK AAN HET STRAATJE: de(n) zelve(n) ee(n) stic genaemt et beck stic an et straetge(n) tende(n) et stick bacht(en) walle groot 197 r dit gebrut (sic) tgoettermers, 1624, RAG-Ne 1642, 11r.

BELLEGENSSTUKSKEN <4>: den zelven ee(n) partie genaemt et belle- gems stick(en) 327 rt, 1624, RAG-Ne 1642, 28v; stic genaemt het bellegems- tucxke(n) west den lancgavere oost ande moerstrate, 1644, RAG-Ne 1643, 47r.

BENNEKEN: stick coorne lands gheheeten tbenneken metten vive(r)kin, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; oost tbenneken, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stic lant ghenaeamt tbenneken met het vyverken, 1650, RAG-Ne 18, 0.

BERG: de berch; anden berch, 1349, TWOZV, 12; den berch ende es een groot ghebylde stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v; Jn vorselare daerment heet opt sant oost den berch noort den kercken bosch van vorselare, 1591-1619, RAG-Ne 105, 67v; Item den zelven Als voore(n) met ee(n) stick lants genaemt de(n) berch zuyt de heere van(der) meere Oost Joos libaert 8 g 62 r, 1624, RAG-Ne 1642, 48v.

BERGENBILK <2>: lant ghenaeamt den berghen bulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 31v; Stic lant gen.t de(n) berghen bulck groot 650 R oost de hautstrate ende suijs het straetke(n) loopende naer de(n) Cautere, 1644, RAG-Ne 1643, 32r.

BERGENBILKSKEN: den zelven een partie genaemt et bergenbulcxke(n) 192 r, 1624, RAG-Ne 1642, 21v.

BERGLAND: le pieche de terre con claime berchlant, 1281, TWOZV, 13.

BEVERAUTSGEMET: stick lants ghenaeamt beuerauts ghemet, 1490 (na 1538), RAG-Ne 62, 19v.

BIESSTRAAT(JE): an de biesstrate, 1426, TWOZV, 15; jnde biestrate, 1490, TWOZV, 16; Jn vorselare ant biesstraetk(en), 1594, RAG-1531, 0; landts Jnde prochie van voesselare handt biesstraetgen, 1616, RAG-1531, 0; landts in prochie van vosselare aen tbiestraet(t)gen, 1644-1646, RAG-Ne 1531, 7r.

BIEST <3>: up den bist, 1478, SAG, 301/55, 70r; stick cauters ghenaeamt de(n) biest west tsieke landt toebehoor(ende) der Vryhede van Nevele noort de straete zome(n) van Nevele naer ghe(n)dt Rydt, 1552-1584, RAG-Ne 63, 62r; stick caute(re) gheheeten de vier bunderen ligghen(de) met twee bijllen up de west zyde van(den) biest noort den eerwech van deinse naer eecloo, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; Landts ghenaeamt den biest oost trijck gasthuus te ghendt zuut het goet ter mersch west het siecke lant noort de strate van nevele naer ghendt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 29v; Item den zelven noch een p(ar)t(ie) ghenaeamt den biest ghebruyct by Lauwereys van parys up het zuyt en(de) het ghoeit Ter mers West Jooris Claeis up et noort hende op de(n) Eerrewecht (sic) Loopen(de) up gent van nevele 820 r, 1624, RAG-Ne 1642, 10v; een partije lant ghen.t het Cauterke(n) thende(n) de curte veuren groot 1310 R west een partije gen.t de(n) biest ende noort ande(n) gentwech, 1644, RAG-Ne 1643, 25v; een stic lant groot IIJc LXX R en half synde delft van eene

partye ghenamt den biest suut tgoet ter meersch west het siecke lant toebehoorende de vryhede van nevele, 1653, RAG-Ne 1645, 46r.

BIEZEMEERS <7>: eene meersch ghenamt de biesemeersch ten oosten den hooghen bulck ende ten zuyden de dreve, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 593.

BIEZEN: twee sticke(n) cheijnsgoed ghenamt de biesen, 1578, RAG-Ne 14, 35v.

BIJLDE: zuut de(n) driesch ofte bylde, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; zuut den driesch ofte bylde, 1591-1619, RAG-Ne 105, 9r; zuut den driesch ofte bylde, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

BIJLDEBILKSKEN: stick gheheeten theymelickin bulcxkin west tbylde bulcxkin, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

BIJLDENBILK <5>: ee(n) Stic lant gen.t de(n) bijlenbulck ofte nu de(n) sprietbulck suijt west het rijvelstraetke(n) noort west de dierecoop noort oost de(n) hooghenbulck, 1644, RAG-Ne 1643, 23r; lant ghenamt den byldenbulck ende nu den sprietbulck, 1650, RAG- Ne 18, 0.

BIJLEVE <2>: Jan libaert gebruct ee(n) partie genaemt de byleve zuyt de(n) eerewech van nevel naer Gent 392 r, 1624, RAG-Ne 1642, 73v; west de beeleve, 1644, RAG-Ne 1643, 3v; een Stic lant genaemt de bijleve suijt west de strate van nevel naer ghent, 1644, RAG-Ne 1643, 44r; een stuck lants ghenamt de byleve 400 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 222.

BIJLKEN: landts ghenamt het bylke(n), 1552-1584, RAG-Ne 63, 65v; lands ghenamt tbilkin, 1552-1584, RAG-Ne 63, 74r; zuut tbylkin, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

BIJLKENS <2>: lants ghenampt de bijlkens, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r; 400 R cauter lant genaemt de bijlkens noort ende west eene partije genaemt de seve(n) ghemete(n) suijt eene parye gen.t de(n) driesch, 1644, RAG-Ne 1643, 29v.

BIJLSTUKSKEN: den zelve(n) Als voor(en) met et byl stick lant genaemt et bil sticxke(n) en(de) bosmans hofstede bee te samen gemeente(n) Also veere Als vosselare Gaet daer Jn bestrecken(de) es suyt en(de) weest de strate noort de(n) heere vander (sic) Tsamen 368 r, 1624, RAG-Ne 1642, 47r.

BILK BACHTEN HUIZE <3>: bulck ghenamt den bulck bachten huyse 475 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 103.

BILK BACHTEN OVENBUUR: lant ghe-naemt den bulc bachten stalle anden wal ofte den eersten ghentwech noortoost den bulc bachten hovenbuere, 1650, RAG-Ne 18, 0.

BILK BACHTEN STALLE: lant ghe-naemt den bulc bachten stalle anden wal ofte den eersten ghentwech noortoost den bulc bachten hovenbuere, 1650, RAG-Ne 18, 0.

BILK(SKEN) BACHTEN DE SCHURE <3>: Landts ghe-naempt den bulck bachte(n) schuere, 1577, RAG-Ne 69, nr. 3; landts ghe-naempt den bulck bachten schuere mette bleecpleyne, 1591-1619, RAG-Ne 105, 11v; een bulcxken zuijtwaert aen(de) vierghemete ghe-naempt het bulcxken achter de schuere zuyt den ghentschen wech, 1626, RAG-Dro 163, 0; lant uijt eene partije ghe-naemt den bulc bachte(n) de schuere suijt mette(n) groote(n) Januarius bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 25r; een partye genaemt den bulc bachten de schuere suut metten grooten Januarius bulc, 1653, RAG-Ne 1645, 40r.

BILKEN: lands ghe-naempt de bulcken, 1583, SVG, 993.

BILKSKENS <5>: twee bundere(n) lant genaemt de bulcxkens, 1644, RAG-Ne 1643, 12r; twee bunderen lants ghen(aem)t de bulcxkens ligghende in vier parchelen deen nevens den anderen, 1653, RAG-1645, 17r.

BINNENBILKSKEN <1>: den zelve(n) met ee(n) bulcken geheete(n)et binne buklcxke(n) 500 r, 1624, RAG-Ne 1642, 57v; een stuck lants ghe-naemt het binnebulcxken, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 650.

BINNENSTE MOORTELLAND <8>: tbinnenste moortellandt metten put daer Inne ende tdreefken ter straten uut noortoost tempelhuus van ghendt oost ant thooghe moortellandt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17r; een partye ghe-naemt tbinne(?) moortellant noort oosten tempelhof, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 444.

BLAAKSTUK: een Stic lant gen.t het blaecstic west Ste pieters Stic, 1644, RAG-Ne 1643, 37r.

BLAUWEKOUDPUT <5>: ee(n) Stic genaemt de(n) groote(n) gentwegh op de oost syde van(den) schaepdriesch noort oost wisselbulcxke(n) ende suijt west de(n) blaueu cauput, 1644, RAG-Ne 1643, 22v.

BLAVENBILKSKEN: lant genaemt de twee ghemete(n) groot 682 R suyt west blave(n) bulcxke(n) noort west de(n) wurter bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 22v.

BLEEKPLEIN <1>: landts ghenaept den bulck bachten schuere mette bleecpleyne, 1591-1619, RAG-Ne 105, 11v; een partye gheweet ghenaept het pleecpleyn (sic) mette synghele ten zuut oosten de zeven bundere, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 653; suut oost t bleecpleyn, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 655.

BLEEKSTEDE: Pr Cockuit gebruiet Jn pachte van gerof Elaut syn hofstede daer hy wont en es gemete(n) dat binnen vosselare licht met de bleec stede 380 r, 1624, RAG-Ne 1642, 17r.

BLOTEHURST: up de bloete hurst XLV roede(n) lants, 1370, TWOZV, 20.

BOLLAERDEKEN: va(n)de(n) bollaerdekin IIIJc LIJ roede(n) groet, 1507, TWOZV, 24.

BOLLAERT <4>: lant genaemt den bollart inde prochie van vorselare o(m)mecant en(de) omegracht zuut west rufelart bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 56v; landts ghenaept den bollaert noort egael zuut west ruyfelaerbosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 57v; den zelven ee(n) paertie genaemt het gastesty zuyt den bollaert 485 r, 1624, RAG-Ne 1642 22v; den zelven een partie genaemt den bollaert zuyt den rufelaer bosch 1 b 136 r, 1624, RAG-Ne 1642, 23r; ee(n) stic lant gen.t de(n) bollaert groot 1000 R ligghende omme-cant ende ommebracht suijs west de(n) ruyfelaerbosch, 1644, RAG-Ne 1643, 32r; een stuck lants ghenaept den bollaert zuut westen den ruyfelaar bosch 1030 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 186.

BOOM: van twee sticken landts ... deen ghenae(m)pt den boem ende dand(er) tlanghe stic, 1507, TWOZV, 22; twee sticke(n) la(n)ts dee(n) ghenaept den boem ende dand(er) tlanghe stick, 1507, RAG-Ne 12, 160r; twee sticke(n) La(n)ts dee(n) ghenaept den boem ende dand(er) tlanghe stick, 1512, RAG-Ne 12, 160r.

BOOMSLAND: va(n) zekere(n) lande ghenae(m)pt boems landt, 1507, TWOZV, 30; land ghenaept boems lant, twee sticke(n) la(n)ts dee(n) ghenaept den boem ende dande(er) tlanghe stick, 1507, RAG-Ne 12, 164v.

BOONST: ee(n) partie genaemt d(en) boonst zuyt Oost de mers strate ... noort et goet portackere, 1624, RAG-Ne 1642, 43v.

BOS <1> en <5>: een stic lands dat men heet den bosch een alf bunre groot, 1332, TWOZV, 332; den bosch west den cattesteert up de westzyde ant ryvelstraetkin noordt tstraetkin dat duer tgoet loopt, 1591-1619, RAG-Ne 105,

8v; den zelven ghebruyc syn properteyt ee(n) partie bacht(en) syn stede gheheete(n) de(n) boos Oost d(en) zelv(en) quatem michiel toevaert west pr van leuwe noort pr reubens 1200 r, 1624, RAG-Ne 1642, 32v.

BOS TEN BROEKE: bussche ten broucke, 1490, RAG-Ne 61, 2v.

BOSBRUG: lant in Vosselaere ghenaeamt de bosch brugghe, 1644, SVG.

BOSMANNEKE: een deel van een stuck lants daer lederne deur scheedt ghenaeamt het bosmanneken commende met een dreefken noort op de straete groot op vosselaere 143 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 399.

BOSMANSHOFSTEDDE: den zelve(n) Als voor(en) met et byl stick lant genaemt et bil sticxke(n) en(de) bosmans hofstede bee te samen gemeente(n) Also veere Als vosselare Gaet daer Jn bestrecken(de) es suyt en(de) weest de strate noort de(n) heere vander (sic) Tsamen 368 r, 1624, RAG-Ne 1642, 47r.

BOSELKEN: stick ghenaeamt tboschelkin, na 1538, 1490, RAG-Ne 62, 19v; den zelven Aut noch Jn pachte van Jan libaert En(de) matis mestach een stick lants Geheeten et boschelken 455 r Oost de mostrate zuyt Jan claeis Geilant noort et kercken straetgen, 1624, RAG-Ne 1642, 26r.

BOVEN DE HEULE: lands ghenaeamt bove(n) de huele noort ande partie Lands ghenaeamt de paradisen, 1552-1584, RAG-Ne 63, 65r; 350 R lant liggheende daerment noemt de paredijsen bove(n) de heule met een bijlken lancx de(n) paradijs put tot teghe(n) de gasthuijskens, 1644, RAG-Ne 1643, 29v.

BRAAMBILK <3-4> en <5>: den braembulck daer Jan danins up ghehuust heeft metten walleken daer den hoven upstaet west tsyvelstraetkin (sic) zuut de(n) wilde(n) bulck, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; den braembulck daer Jan danis up ghehuust heeft metten wallekin daer den hove up staet upt tnoorthende vanden sticke west ryvelstraetkin zuut den bulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; stic Lant ghenaeamt den braembulck met een boschelken heetende het clatterboschelken, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item de(n) braembulck met et lange bulcxken Jn(de) myddernachte(n) 4 g 92 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; lant gheheeten tstic bachten thovenbuer ende den wortelbulck oost den braembulck, 1650, RAG-Ne 18, 0; bulck ghenaeamt den braembulck suut ooste(n) ende suut westen de straete 651 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 123; twee partyen an malcanderen deene ghenaeamt tlanghe bulxken ende dander den braembulck 128 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 163; den braembulck metten wallekin daer den hove up staet west Ryvelstraetkin zuut den bulcxkin oost de wostyne, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0; stic lants ghenaeamt het hemelrijcxken suut de braembulc ende noort de straete, 1663, SVG, 1124.

BREDE EKE: an de breede eeke, 1426, TWOZV, 38.

BREEDBUNDER: dlant dat men heet dbreet buunre, 1281, TWOZV, 34; dlant dat men heet dbreet buunre, 1281, TWOZV, 35; dlant datmen heet dbreet buunre dlant van aerdoie dat hout jnt saien vyf alst(er) zaeds rogs, 1281, TWOZV, 36.

BRIELEN: twee hondert roeden Jn de brielen noort den groenen wech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22; den zelve(n) ee(n) partie genaemt den cleene(n) perdebulc commen(de) metten en(de) upde(n) briele(n) 300 r, 1624, RAG-Ne 1642, 47r.

BRIELKENS: Jnde brielkins, 1538, RAG-Ne 62, 140r.

BROECKAERTSBEDELF: prope eccl.am de vurselaer vocat. brouckaerds bedelf, 1413, RAG-Dro 83, 19r; Vc virgas prati prope ecclesiam de vursela(e)re vocatas broukaerds bedelf, midden 15^e eeuw, TWOZV, 52; Jn voseleere beneden der kercken Jn brouckaerts bedelf, 1460, RAG-Ne 60, 2v; meersch bove(n) brouckaert bedelve, 1512, RAG-Ne 12, 106v.

BROEK 1 <7>: duas peties in den broke, ca. 1280, TWOZV, 41; ten brouke, begin 14^e eeuw, TWOZV, 42; ende noch ten brouke dat men heet i(n) de langhe mersch 1 roede 1^e kwart 14^e eeuw, TWOZV, 43; ligghende te brouke, 1426, TWOZV, 46; commen(de) up den brouck, 1538, RAG-Ne 62, 248r; stick meersch Jnden brouc, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; mersch geleghe(n) jnden brouck geheeten de hettinghe metten West ende op de Calene metten oost ende op den Cautere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 2r; seker hofstede upden brouck, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 5v; hofstede up den brouck, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 4v; meersch ghelegh(en) inde(n) brouck gheheet(en) de hettynghe west de Calene, 1644, RAG-Ne 1643, 2r; eene meersch inde broecken, 1650, RAG-Ne 18, 0; meersch gheleghen inden brouc gheheeten de hettinghe west de calene, 1653, RAG-Ne 1645, 2v.

BROEK 2: Jn den brouck by der calene loopende naer reckelynghe, 1591-1619, RAG-Ne 105, 10r; meersch ghenaeamt het bedelf Ligghende beneden nevele meulen Jnden brouck, 1616-1620, RAG-Ne 1708, 6r.

BROEKMEERS: jn de broucmeersch, 1436, TWOZV, 50.

BUITENSTE MOORTELLAND <8>: tbuutenste mortellant noort portackere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17r; den zelve(n) Als voore(n) met ee(n) stick lants Genaemt et buyste mortels lant noort baude wyn maeyaert Weest pr de key 837 r, 1624, RAG-Ne 1642, 48v; een stuck lants ghenaeamt t buyten moortel lant, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 431.

BUNDER <2>: een stick Cauterlants genaemt het bundere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 3v; Lant genaemt het bundere oost het vlaeckstick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 64r; lants gheenaemt het bunder groot een bunder, 1606, SVG, 1005; den zelven noch een partie genaemt et bunder 933 r, 1624, RAG-Ne 1642, 17v; een stick lants byde Abbeelen genaemt et bundere, 1624, RAG-Ne 1642, 45r; een Stic lant genaemt het bundere oost het blaecstic, 1644, RAG-Ne 1643, 36r; een stuck lants gheenaemt tbundre groot een bundre dryentwintich roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 24.

CALAIGNEMEERS: meersch gheenaemt de calaengie meersch en(de) es wisselmeersch, 1552-1584, RAG-Ne 63, 35v; lands ghelegghen boven de calaigne, 1583, SVG, 993; mersch gelegen jnde Calaigne mersch mette(n) west ende op de Calene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 2r; bide calaingne meersch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 4r; mersch Jn de calaingne mersch gheenaemt de calaingne mersch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 5v; ee(n) Stic lant gheleghe(n) inde(n) Cautere boven de Calaigne meersch west de Calaigne meersch, 1644, RAG-Ne 1643, 37v.

CALLANT: stic lants gheenaemt den callant, 1570, SVG, 926; een stic lants ghelegghen tenden de hofstede gheenaemt den callant, 1617, SVG, 1018.

CALLANTSBILK <2>: Jnden paradys bulc ... Jn callants bulc, 1512, RAG-Ne 12, 102v; en(de) Jn callars bulc, 1512, RAG-Ne 12, 102v; den zelven een partie genaemt den calants bulck 4 g 30 r, 1624, RAG-Ne 1642, 14r; 700 R lant ligghende in twee partijen genaemt de Cauter bulcxkens suijs de(n) Calants bulc, 1644, RAG-Ne 1643, 36v.

CIJNSLAND: te wrcelaer olivier van den tsenselande, 1297, TWOZV, 56; olivier van den tsenselande, 1297, TWOZV, 57.

CIJNSSTRAATJE: an doostziide vande(n) seystraetkine, 1477, TWOZV, 58.

CLERCKSKENSHOFSTDEKEN: den zelven Als voore(n) met ee(n) partie geheete(n) cleerckens hofstedeke(n) Oorst en(de) zuys de strate 310 r, 1624, RAG-Ne 1642, 47r.

CLOPPERSTRAATJE: stick lants voor het clopper straetkin, 1538, RAG-Ne 62, 343v.

COPPEN VAN LEEUWEN: den zelve(n) een stick lants genaemt coppe(n) van leuwe(n) zuys et reveel straetgen Oost Olivier van biervliet 428 r, 1624, RAG-Ne 1642, 71v.

COPPIN LEYKINSSTUK: een stic landts ghenaept den bec west een partije ghenaept coppin leykins stic, 1584, SVG, 1001.

DAM: willem van der da(m)me, 1426, TWOZV, 63.

DAMBILK <4>: partie lands ghenaept de(n) dambulc, 1552-1584, RAG-Ne 63, 55v; een drevekin zome(n) vander moerstrate naer de(n) dambulck gaet e(nde) Rydt oost upde moerstrate west up de(n) dambulc, 1552-1584, RAG-Ne 63, 55v; landts ghenaept den dambulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 24r; dreefken daarmede datmen van(de) moertstr(ate) naer den dambulck rydt metten oosthende up de moerstrate met den west ende up den dambulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 24v; Item noch vierondert roen Oost pr reubens zuyt de dreve van et goet ter mers West Jan Crystiaens met de tie(n) ondert roen noort daneel van speybrouck met zyne(n) dambulck 400 r, 1624, RAG-Ne 1642, 3r; Item noch vierondert roen Oost pr reubens zuyt de dreve van et goet ter mers West Jan Crystiaens met de tie(n) ondert roen noort daneel van speybrouck met zyne(n) dambulck 400 r, 1624, RAG-Ne 1642, 3r; Item Lauwereis de keuninck gebruyct een partie genaemt d(en) dambulc Oost et rielant zuyt daneel van speybrouc 544 r, 1624, RAG-Ne 1642, 70v; den zelven noch ee(n) stick Lant Oost de moerstrate zuyt de dreve van het Goet ter mers noort Oost daneel van speybrouck met sy(n) dambulcke(n) 1000 r hier inne es begrepe(n) ee(n) ghemet Landts ofte daer ontrent dat hy in pachte ghebruyct van tgoet ter mersch mar wel weten(de) of et straetge(n) daer mede ghemete(n) es, 1624, RAG-Ne 1642, 28r; Stic lant genaemt den dambulck groot 512 r, 1644, RAG-Ne 1643, 7v; een stick Lants ghenaept den dambulck gheleghe(n) Jnde prochie van Vosselaere, 1626, RAG-Ne 330, r; een stic lant ghenaept den dambulc groot Vc XII R., 1653, RAG-Ne 1645, 10v; een stic lant ghenaept den dambulc groot Vc XL R., 1653, RAG-Ne 1645, 11r.

DAMPUT: stic lants ghelegghen anden damput, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 4v.

DAMSTRAAT: eene stede ghelegghen bute(n) den heckine ten hulle binnen d(er) vriede(n) van nevele ligghende metten ende oestwaert up dwaterlat tusche(n) d(er) damstrate(n) en(de) d(er) linden, 1417, RAG-Nd; an de damstrate, 1426, TWOZV, 64; an de damme strate, 1456, TWOZV, 65; ande noortsyde vander damstraten also men gaet te lederne waert een half bund(re), 1460, RAG-Ne 9, 24v; vander damstrate, 1460, TWOZV, 67; vander damstrate, 1465, TWOZV, 68; up de damstrate, 1495, TWOZV, 69; henden(de) ant muelenstraetkin ende ande damstrate, 1538, RAG-Ne 62, 51v; Lands ghenaept den ponten bulck ghelegghen Jnde prochien van Vusselare ende Sent Martens Lederne noortzide Lanx de damstrate enden metten westhende up de meerstrate, 1566-67, RAG-Ne 143, 6r; leen ande noortzyde vande damstrate, 1571, RAG-Ne 10, 23v; drie ghemeten Lands ghenaept den ponten

bulc ghelegghen binnen der prochie van Vusselare ende Sente martins led(e)rne metter noortzide Lanx der damstrate ende metter westzide com(m)en(de) up de meerstrate, 1571-1572, RAG-Ne 145, 9v; ee(n) lee(n) ande Noort zyde vander Damstrate, 1578, RAG-Ne 14, 34r; een leen an de noortzyde vander damstraten alzomen gaet te lederne waert, 1583, RAG-Ne 11, 26r; de damstrate van nevel naer de leije en(de) zuijt den muelenwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 2v; met de(n) zuut hende an de damstraete alzomen van nevele naer de ponte rijt, 1599-1612, RAG-Nk 30, 0; lands Jnde prochie van vusselare Oost hende ant straetkin van tgoet ter meersch naer de damstrate, 1578, RAG-Ne 64, 66r; een leen ande noortzyde vander Damstraten also men gaet te leerne waert, 16e, Ne-8, 0; een behuysde hofstede Jnde damstraete, 1617, RAG-Ne 1708, 9v; Jegghens de damstraete, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 2v; jnde damstraete, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 10r.

DANEEL VERDONCKS GEMET: twee partijen lant deen genaemt den vliegers bec ende dander gen.t Daneel verdoncks ghemet nu in een stic gebrocht (Deese partije wijlent commende van Daneel de vliegere), 1644, RAG-Ne 1643, 46v.

DEINSEWEGEL: den deynschen weghele, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 455.

DERDE STUK IN DE MIDDERNACHTEN: den zelven een partie genaemt et derde stick Jn de myddernachte(n) Oost de(n) ruffelare bosch 396 r, 1624, RAG-Ne 1642, 10r.

DIERENKOOP <5>: stick lants ligghende Jnne tgoedt ter meersch ghenaeamt den dieren coop, 1538, RAG-Ne 62, 302v; partye landts ghenaeamt den dieren coop, 1591-1619, RAG-Ne 105, 9r; stic ant hof ghenaeamt den dieren coop, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item het stick bachte(n) thuyse geeete(n) den diere(n) coop 2 g 246 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4r; den zelven zynen dieren coop 563 r, 1624, RAG-Ne 1642, 12v; Item de woestijne nu genaemt de(n) hooghen bulck noort oost de(n) Cauput suijt oost de groote woestyne west de(n) dierencoop, 1644, RAG-Ne 1643, 23r; Stic lant gen.t de(n) dierencoop suijt de(n) sprietbulck noort west de(n) Cattesteert ende noort oost de(n) Cauput ende de(n) hoogh(en) bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 23v; dhofstede van t' Clee(n) goet ter meersch met een Stic bachte(n) de schuere wylent genaemt den braembulck met het walleke(n) daer den hovene in staet suijt west het ryvelstraetke(n) noort oost de(n) dierencoop ende noort west de(n) Cattensteert, 1644, RAG-Ne 1643, 23r; de wostyne nu ghenaeamt den hooghen bulck noort den cauput west den dierencoop, 1650, RAG-Ne 18, 0; een stuck lants bachten huysse ghenaeamt den dieren coop, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 310; een stic lant groot VIIJc R ghenaeamt den dierencoop suut den sprietbulck west dhofstede vant cleen goet ter meersch noort west den cattensteert ende noort oost den cauput en(de) den hooghen bulck, 1653, RAG-1645, 37r.

DONKERSTRAATJE <3>: stic gheheeten oock zwart landt noort tdonke(r) straetkin, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; tzwarte landt noort tdoncker straetkin, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; partye Lants Ligghende an tdoncken (sic) straetgen zoomen gaet naer tgoet van mr. Pieter coucke, 1617, RAG-Ne 1708, 3v; partye landts liggende ant doncker straetke(n) soomen gaet naer tgoet van meester pieter couke, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 13r; landts ligghende ant donckerstraetken, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 13r; lant genaemt het swarte lant ende nu de hooghe rollebaene suijs west de neder rollebaene leen synde noort west ant doncker straetken, 1644, RAG-Ne 1643, 22r.

DOREN <4>: stick lants up vursse(lare) cauter tussche(n) doorne west de costerie van vursse(lare), 1538, RAG-Ne 62, 104r; den zelven Een partie genaemt den doore(n) 520 r, 1624, RAG-Ne 1642, 13r; den zelven gebruiet In pachte van deer van bellem een stick lants geleege(n) up vosselaer cautere gheheete(n) et ganselant geleege(n) by de(n) doorene noort Joos dobbelere 661 r, 1624, RAG-Ne 1642, 26v; stic lant groot 468 R genaemt de doorne suijs de(n) margrietten bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 31v.

DORENHAAG: den zelve(n) Als voore(n) met ee(n) partie geleege(n) ande dooren Age Oost et spittaet van audenaerde zuys Joncker pelips van(der) Age(n) 563 r, 1624, RAG-Ne 1642, 48r.

DORENT: lands ghenaeamt de(n) doorent noort de Nevel straete, 1552-1584, RAG-Ne 63, 64v; lant ghenaeamt den doorent, 1591-1619, RAG-Ne 105, 29r; den zelven Een partie genaemt den doorent 409 r, 1624, RAG-Ne 1642, 23r.

DOSWEG <2>: straetken vande moerstrate naer het leen ter mersch wesende den doswech van(den) heere van nevele desen gront te wesen seuen sticken lant met twee upwoonynghe(n), 1591-1619, RAG-Ne 105, 17v; de(n) doswegh, 1644, RAG-Ne 1643, 34r; oost den doswech van Vosselaere naer Landeghem, 1643-1644, RAG-Ne 172, 20v.

DOSWEG VAN NEVELE NAAR GENT: stic anden voors. cauter ghenaeamt het vurte bunder daer ooc den doswech deurloopt van nevel naer ghent, 1605, RAG-Ne 18, 0.

DOSWEG VAN OOIDONK NAAR NEVELE: den doswech die loopt van Oodoncq naer Nevele, 1624, SVG, 1025.

DRAAIBOOM: binnen den draeyboom, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item den cauput naest et goet ter mers daer den draeyboom ... 1 g 296 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4v; den zelve(n) met een stic lant noort den draeyboom et straetgen oost en(de) suys de(n) zelve(n) speybrooc 354 r, 1624, RAG-Ne 1642, 71v; den zelve(n) Als voore(n) met ee(n) stick lants voor d(en) draey boom van et

Goet zuyt Gelant de kercke van meygem Oost d(en) Errewech loopen(de) van Nevel naer dense 503 r, 1624, RAG-Ne 1642, 48v; landts gheleghen by den draeyboom noort het waterlat, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 6v.

DRAAIBOOMBILK <7>: een stuck lants ghenaemt den draey boom bulck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 583.

DRAAIBOOMBILKSKEN: Item het middernacht bulcxke(n) met et draei-boombulcxke(n) 2 g 5 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; een hapte bulxken ghenaemt tdrayboombulxcxken 324 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 162.

DRAAIBOOMSTUK <4>: stuck lants ghenaemt tdrayboomstuck ten zuut oosten de moerstraete 564 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 233.

DREEF VAN DE EEKBOS: de dreve van(den) eeckenbosch ten westen de calene, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 606.

DREEF VAN DE KERKENBOS: de dreve vanden kerckenbosch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 555.

DREEFBILK <3>: landts ghenaempt den dreefbulck noort de dreve, 1591-1619, RAG-Ne 105, 11v; een Stic lant gen.t de(n) dreefbulck, 1644, RAG-Ne 1643, 30r.

DREEFKEN <6>: een Dreefken groot xxxij R daer mede datmen van de meerstraete naer den Dambulck rijt, 1644, RAG-Ne 1643, 8r; een dreefken groot wesende XXXIJ R. daermede datmen vande moerstrate naerden dambulc ryt commende metten oostheynde op de moerstraete ende metten westheynde op den dambulc, 1653, RAG-Ne 1645, 10v.

DRIEBEK: den zelven noch een partie dat hy gebruyct vande hebberecht genaemt den dry bech noort Prelaet van drongene zuyt West den Errewech nevel naer Gent 1 b 108 r, 1624, RAG-Ne 1642, 23r.

DRIEBUNDER (land) <2>: lants ghenaempt den drie bundere, 1538, RAG-Ne 62, 19v; lants datme(n) zeght Jnde drie bund(ere), 1538, RAG-Ne 62, 292v; ghemet lants datmen heet de drie bunderen, 1552-1584, RAG-Ne 63, 5v; stic caute(re) gheheeten de drie bunderen bachter kercken zuut santvoorde oost de kerckewech, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stick gheheeten zandtvor de boosch noort de drie bunders, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; partije lands ghenaempt den ruesen bulc mette drije bundere daerinne begrepen oost de hautstrate, 1583, SVG, 993; Lant ghenaempt den drij bundere oost de hout strate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 3r; half ghemet Jnden drij bundere, 1591-

1619, RAG-Ne 105, 31v; den zelve(n) noch een partje genaemt de dry bunders 800 r, 1624, RAG-Ne 1642, 64v.

DRIEBUNDER (meers) <7>: den may meersch up de west zyde van(der) kercken gheheeten de drie bunde(ren) noort de calene, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; de maeymersch upde westzide vander kercke gheheeten de drye bunden noort de calene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; de maijmeersch op de west syde van(de) kercke geheete(n) de drij bundere groot acht ghemete(n) 85 R noort west de Calene, 1644, RAG-Ne 1643, 22r; de Maeymeersch upde west-zyde vand(er) kercke gheheete(n) de drie bunderen noordt de calene, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

DRIES (GOED TEN BROEKE): stick lants gheenaempt den driesch ten heinde vander dreve (=van het goed ten broeke), 1591-1619, RAG-Ne 105, 9v; den zelve(n) Als voor(en) met ee(n) stick lants Genaemt de(n) dries Oost de kynder(en) libaert west de(n) herre wech loopende van vosselare naer landege(m) 3 b 17 r, 1624, RAG-Ne 1642, 57r; 400 R cauter lant genaemt de bijlken noort ende west eene partje genaemt de seve(n) ghemete(n) suijt eene partje gen.t de(n) driesch, 1644, RAG-Ne 1643, 29v; den prelaet van dronghene een stuck gheenaemt den dries mette noort west zyde lancx den herwech 2753 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 60.

DRIES <2>: zuut de(n) driesch ofte bylde, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; noordt den driesch west het goet (= ter meersch), 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0; zuut den driesch ofte bylde, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0; zuut den driesch ofte bylde, 1591-1619, RAG-Ne 105, 9r.

DRIES TE VOSSSELARE: een leen van minen vorseide heere (van Nevele) ghelegghen voor tkerchhof te vurselare also men trect te nevele waert, gheheeten den driesch te vurselare groot vierhondert achte en(de) twintich roeden, 1460, RAG-Ne 9, 28r; ghelegghen voor tkerchhof te vurselare als men trect te nevelwaert gheheeten den driesch te vursela(e)re, 1462, TWOZV, 74; den driesch te vurselare, 1478, TWOZV, 75; een leen ghelegghen Jnde voors. prochie twelck es gheleghe(n) voor tkeerchhof te Vursselare also men trect te nevele waert gheheeten den dries te vursselare groot vier hond(er)t XXVIII Roeden, 1560, RAG-Ne 13, 28v; leen ghelegghen inde prochie van vurselare ende es den driesch ... zuut de kercke van vurselare .. ende hoe wel men den zelve(n) driesch niet en verpacht anghesien dat de plaetse es daermen St Eloys daghe de maert ende vergaderinghe es houdende, 1570, RAG-Ne 1796; ee(n) lee(n) gheleghe(n) voor tcerchhof van Vusselare als men gaet na Nevele gheenaemt de(n) driesch groot iiijC xxxviiij R., 1578, RAG-Ne 14, 36v; een leen ghelegghen voor tkeerchhof te Vursselare als men trect te nevele waert gheheeten den driesch te Vursselare ... groot vier hondert achte ende twintich Roede(n), 1583, RAG-Ne 11, 28r; behuuse hofstede daer up staet de nieuwe herberghe

oost up den herwech zoomen van eeclo naer deynse rijdt zuut goed ter mersch noort den leen ghenampt den driesch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 10v; een leen ghelegghen voor tkerchhof te vurselare als men trect te nevele waert gheheeten den Driesche te vurselare, 16e, Ne-8, 0; twee boome(n) upde(n) driesch, 1616, RAG-Ne 1708, 12r; een Jaer pacht van tgers van(d) driesch, 1617, RAG-Ne 1708, 4v; over een Jaer pacht van(den) dris, 1617, RAG-Ne 1708, 4v; tegens den driesch toebehooren(de) de keercke van vurselare comende metten oosteynde tegens sheeren straete van vorrselare keercke naer Landegem, 1591-1619, RAG-Ne 105, 44r; boome(n) die nieu geplant waeren up t kerchhof en(de) upden driesch, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 20v; pr van tente gebruiet Als properteyt ee(n) stick lants Gelegen by vosselare dryes Oost den errewech loopende van vosselare naer landegem zuyt de wedue van Olivier van(de) meulene noort Gillis de wert 453 r, 1624, RAG-Ne 1642, 60v; Deselve kercke westwaert over den herwech eenen driesch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 538; suyt tguldenhuys west ande strate ofte den driesch, 1653, RAG-Ne 1645, 6v.

DRIESSELKEN <5>: stick gheheeten de poortbulck west driesschelkin oost den upstal zuut den cauput, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; den heebosch zuut de(n) cattesteert oost driesschelken, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stick gheheeten tdriesschelken west den cattesteert tot den poortbulcxken noort het straetkin, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; Stic lant genaemt het driesselke(n) ende nu oock de twee ghemete(n) groot 684 R, 1644, RAG-Ne 1643, 22v; stick gheheeten tdriesschelkin west den kattestaert tot den poortbulckin noordt tstraetkin, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

DROGAARD <6>: landts ghenampt den droogaert ghelegghen bij merbosch oost de hemerijcken noort de strate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v; een partye lants ghenampt den droogaert ten noortoosten de damstraete, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 533.

DUUST <7>: soikin de dust, 1281, TWOZV, 78; soikin de duest, 1282, TWOZV, 78; willem van der duust, 1335, TWOZV, 79; ant straetkijn van der duust, 1349, TWOZV, 83; philips van d(er) duust, 1426, TWOZV, 86; willem van der duust (schepen Nevele), 1360, TWOZV, 84; mergriete vander duust, 1490, RAG-Ne 61, 170v; hendende mette(n) zuuthende up den duust, 1538, RAG-Ne 62, 230r.

DUUSTAKKER <7>: Dhoyr van Jan vander loeven up twee bunder mersschen gheheeten den duust ackere, 1503, RAG-Dro 123; van IIIJc merssche(n) ... inde duustack(er)e, 1507, TWOZV, 94; ande duustacke(re), 1512, RAG-Ne 12, 162r; mersschen gheheeten den duustackere, 1584, RAG-Ne 1551, 81r; Item noch een partie mers gelege(n) Vosselaere Beckbosch zuyt

de(n) duyst Ackere West de Calene noort Oost de hors van Carelys Tackoe(n) waerop dat pr van leuwe pachter is 400 r, 1624, RAG-Ne 1642, 3r.

DUUSTPUT (perceel) <8>: een partye ghenamt den duyst put ten zuut oosten den duyst put, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 474.

DUUSTPUT (put) <8>: upde(n) duustput, 1552-1584, RAG-Ne 63, 63r; anden duust pit, 1569-1570, RAG-Ne 393, 73v; an den duustput noort oost den muelenwech, 1577, SVG, 953; up den duustput, 1591-1619, RAG-Ne 105, 5r; lant gheleghen Jnt roelant west den duusput, 1591-1619, RAG-Ne 105, 5v; anden duusput, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 4r; den zelve(n) met een stic lant gelege(n) tende(n) et voorgande stick commende mette(n) ende up de(n) duysput zuyt roelant vander bouw(en) oost de(n) zelve(n) winkelma(n) 465 r, 1624, RAG-Ne 1642, 72v; voetwegele die loopt naer den duysput 1624, RAG-Ne 1642, 93v, aenden duusput, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 4r; met de(n) suijs hende op de(n) diijstput, 1644, RAG-Ne 1643, 6r; ghenamt den duyst put 445 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 463; metten suuthende opde duystput, 1653, RAG-Ne 1645, 8r.

EEKBOS (bos) <5>: hondert Roeden gheleghen achter de(n) eeckbosch, 1617, RAG-Ne 1708, 7v; een half bunder meersch gheleghen bachten den Eeckbosch west de Calene, 1618, RAG-Dro 32; liggende achter den eebosch, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 15r; den zelven een stick lants gelege(n) byden Eeckbosch toe behooren(de) Jan stofferys met de hoirs van mauweris vander scheur(en) oost d(en) Eerrewech van deynse naer nevel zuyt pr va(n) leuwe noort de kerck va(n) vosselare 683 r, 1624, RAG-Ne 1642, 6v; Item den zelven ee(n) par(tie) lants gelege(n) by vosselaer Eeck bosch de(n) elt Als properteyt en(de) dander Elt Jn pachte van(de) hors van mauweris verscheure(n) Ost de(n) Erewech van deynse naer ne(ve)le zuyt de hors van Carelys tackoe(n) 683 r, 1624, RAG-Ne 1642, 8v; den zelve(n) Als voor(en) met ee(n) stick lants geleg(en) by d(en) Eeckboch ganselant toe behoor(ende) d(en) heere van bellem zuyt Oost d(en) Eerrewech loop(en)e van deynse naer nevele noort de(n) Eerre (ver)goest 369 r, 1624, RAG-Ne 1642, 50v; Item noch een partie mers gelege(n) bove(n) Vosselaere Beckbosch (sic) zuyt de(n) duyst Ackere West de Calene noort Oost de hors van Carelys Tackoe(n) waerop dat pr van leuwe pachter is 400 r, 1624, RAG-Ne 1642, 3r; landts liggende achter den Eeckbosch, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 15r.

EEKBOS (land) <5>: michiel cockuit gebruikt ee(n) partie te vosselare up de(n) mers cant dat geweest eest eeckbos 685 r, 1624, RAG-Ne 1642, 70v.

EEKBOS (planterij) <5>: den heebosch zuut de(n) cattesteert oost drieschelken, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; den eeckbosch daer de groote hautten up ghestaen heeft zuut den cattesteert oost drieschelkin, 1591-1619, RAG-

Ne 105, 8v; een planterie ghenampt den eecbosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 11r; planterye genaemtp den Eeckbosch, 1644, RAG-Ne 1643, 3v; stick gheheeten den kattesteert noort den eeckbosch zuut met haere(n) uutnemingen, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0; den eeckbosch daer de groote hauten up ghestaen heeft zuut den kattesteert oost drieschelkin, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

EEKBOSSSELKEN: het eecbosschelken aende kercke comende op de beke, 1605, RAG-Ne 18, 0.

EERSTE GENTWEG: Item den Eersten Gent Wech 1130 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1r; noort west ande twee eerste ghentweghen ende noort oost den braembulck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 156.

EGAAL <4>: lants genaemtp den heegael, 1591-1619, RAG-Ne 105, 56r; lants ghenampt den eegel west shonts heye, 1591-1619, RAG-Ne 105, 57v; landts ghenampt den bollaert noort eegel zuut west ruyffelaerbosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 57v; stic lant groot 628 R gen.t wesende shonts heije suijt oost eene partije gen.t de(n) eegael, 1644, RAG-Ne 1643, 31v.

ELSBOS: stick caute(re) gheheeten de vyf bunders west de damstrate zuut de(n) helsbosch, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; Item den helsbosch 3 g 109 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2v; Item den zelve(n) Als voor(en) met ee(n) stick lants geleege(n) tussche(n) et hof en(de) d(en) Elsbosch Groot 325 r, 1624, RAG-Ne 1642, 50r; den zelve(n) ee(n) partie els bos geleege(n) benede(n) et zeve(n) bundere 768 r, 1624, RAG-Ne 1642, 58r; commende anden helsbosch, elsbosch, 1650, RAG-Ne 18, 0.

ETTING <7>: mersch geleghe(n) jnden brouck geheeten de hettinghe metten West ende op de Calene metten oost ende op den Cautere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 2r; meersch gheleghe(n) inde(n) brouck gheheet(en) de hettinghe west de Calene, 1644, RAG-Ne 1643, 2r; meersch gheleghe(n) inden brouck gheheeten de hettinghe west de calene, 3r; meersch gheleghe(n) inden brouck gheheeten de hettinghe west de calene, 1653, RAG-Ne 1645, 2v.

EVENBILKSKEN <5>: een stuck lants ghenampt tevenbulcxken, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 308.

EVENSTOPPELEN: hettinghen ghenampt de even stoppelen upde noortzyde vande dreve, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v.

EVENSTUK(SKEN) <2> en <5>: lant ghenampt het even stick zuut het haesvelt straetken noort de beke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 39r; onbehuist hofstekedeken nu genaemtp het Evensticxke(n) suijt de damstrate noort pieter

dhaenens hoveken oost met een dreveken tussche(n) dit partijken ende sijne hofstede, 1644, RAG-Ne 1643, 16r; een Stic lant nu genaemt t' evenstic west de strate van nevel naer ghent, 1644, RAG-Ne 1643, 45r; een partye ghenaemt teve stuck ten suut westen den herwech, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 14; een onbehuyst hofstedeken nu ghenaemt het evensticxken groot ontrent IJc R suut de damstrate noort Pr dhanens houcken ende ooc oost een dreveken loopende tuscchen dit partyken ende syne hofstede, 1653, RAG-1645, 254v.

EVERAERTSBILK: boven everaerts beelke; an everaerts beelc, 1349; TWOZV, 97.

EVERAERTSMEERS: an everaerts mersch, 1349, TWOZV, 98.

GALGENMEERS: den zelve(n) ee(n) mersschelken genaemt de(n) galgenmeersch (~~het-abeelstuck~~), 1624, RAG-Ne 1642, 58v.

GALGENMEERSELKEN: een partije meersch met een bosschelken op den noort oost houck ghenaempt het galghenmeerschelken noort west den leghe-laere, 1651, SVG, 1092.

GALGEPLEKKEN: ee(n) partie gelege(n) up et galge plecken, 1624, RAG-Ne 1642, 46r.

GALGESTUK <5>: Lieven huighe ghebruict Jn pachte van(de) Wedue Olivier vande meulene een partie genaempt het galge stick 426 r, 1624, RAG-Ne 1642, 63v; een stuck lants ghenaempt het galghe stuck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 645; saylandt groot 700 roeden ghenaempt het ghalgenstick noort de aude straete oost den wech loopende naer landeghem, 1651, SVG, 1092.

GALGEVELD <3>: Item het Galgevelt 4 b 53 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1r; een partye ghenaemt tgalge velt noort weste(n) ieghens den herwech ende suut west den h. gheest van vosselaere groot vier bunders eenentwintich roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 125.

GANZELAND: landts up voorselaere cautere oost de oude priestraige zuut tganseant west het hovestick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r; Item den zelve(n) gebruict een stick lant em toe behoorne wilent commen(de) van(de) hoirs lieve(n) van speybroc Gelege(n) by vosselaer kercke Oost vande priesterage zuyt deer van bellem met et ganselant 887 r, 1624, RAG-Ne 1642, 26v; den zelve(n) gebruict Jn pachte van deer van bellem een stick lants geleege(n) up vosselaer cautere gheheete(n) et ganselant geleege(n) by de(n) doorene noort Joos dobbelere 661 r, 1624, RAG-Ne 1642, 26v; ee(n) stick lants geleg(en) by d(en) Eeckboch ganselant toe behoore(ende) d(en) heere van bellem zuyt Oost d(en) Errewech loopende van deynse naer nevele noort de(n) Eerre (ver)goest

369 r, 1624, RAG-Ne 1642, 50v; Item den zelven een partie ganselant up vosselaer cautere toe behooren(de) de heer van bellem zuyt Jan van speybrouc west vander goest 1663 r, 1624, RAG-Ne 1642, 69v; west t' ganselant, 1644, RAG-Ne 1643, 13r.

GANZELANDEN <6-7>: ten noorden de ganselanden, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 500.

GANZELEEN <6-7>: leen ghenaeamt het ganse leen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 14v; ee(n) stic lant liggende op de(n) Cauter genaemt houcstic suijs mettet ganselee(n), 1644, RAG-Ne 1643, 17v; leen groot vier bunderen ghenaeamt het gansen leen liggende op den cautere in vier sticken ... vierde partye liggende over dander syde vanden herwech loopende van nevele naer deynse, 1653, RAG-Ne 1645, 12v.

GASTHUISBILKEN: den zelven twee partie(n) genaemt de gasthuis bulck(en) te samen 625 r, 1624, RAG-Ne 1642, 15r.

GASTHUIZEKENS <2>: noch vaerwycx bulck oost gasthuus, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; twee sticxkens landt ghenaeamt de gasthusekens den waterloop passerend tusschen beeden, 1591-1619, RAG-Ne 105, 18r; den zelven ee(n) paertie genaemt het gastesty zuyt den bollaert 485 r, 1624, RAG-Ne 1642 22v; 350 R lant liggende daerment noemt de paredijsen bove(n) de heule met een bijlken lancx de(n) paradijs put tot teghe(n) de gasthuijsekens, 1644, RAG-Ne 1643, 29v; stic lant gen.t den peerden bulck groot 670 R oost de hautstrate west de Aerme schole binne(n) ghendt met de gasthuijsekens, 1644, RAG-Ne 1643, 31r; twee sticxkens lant gen.t de gasthuijsekens de(n) waterloop passerende tusschen beeder, 1644, RAG-Ne 1643, 35v; partije landt gen.t de oudofstede noort twee partijen lant ghen.t de gasthuisekens, 1644, RAG-Ne 1643, 27r; een partye ghenaeamt doude stede groot Xc R suut den wech van nevele naer gent west twee partyen lant ghenaeamt de gasthuisekens, 1653, RAG-Ne 1645, 44v.

GAVER: landts liggende Jnden gaverre noort de calene zuut de wildemersch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17v.

GAVERMEERS: Jnde gaver meersch, 1538, RAG-Ne 62, 340v.

GEDELFF: zuut het ghedelf, 1591-1619, RAG-Ne 105, 31r.

GEENSBILK: lants ghenaeamt den gheensbilck, 1538, RAG-Ne 62, 104r; partije wesende deel vande seven ghemeten ghenaeamt den roelant ofte gheensbulck streckende lancx de damstrate noort de haude hofstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 34v.

GEENSKEN: stick lant ghenaeamt tgeensken ghelegghen up den vorsseleere cautere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 47r.

GEMENEBILK: vichtic R. Jnden ghemeene(n) bulc, 1512, RAG-Ne 12, 103r.

GEMENEMEERS: mersch ghelegghen Jnde ghemeene meersch, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 12r.

GEMET <2>: een ghemet cauters ghenaeamt het ghemet west het zeven bundere, 1606, SVG, 1005.

GEMET OP DE GENTWEG: lands ghenaeamt tghemet up de(n) ghe(n)dt wech west ee(n) stuc daer de(n) ghendt wech ooc duer loopt naer ghendt, 1552-1584, RAG-Ne 63, 56r; landts ghenaeamt het ghemet ligghende up den ghendt wech west landts daer den ghendtwesch deure loopt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 23v; een stic lant groot 405 R ghenaeamt het ghemet liggende op de(n) ghendt wegh, 1644, RAG-Ne 1643, 18r; een stic lant groot IIIJc R genaemt het ghemet ligghende up den gentwech, 1653, RAG-1645, 28v.

GEMET TUSSEN BOSSEN <4>: Lant ghenaeamt het gemet tusschen bosschen noort west rufelart bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 62v; den zelven noch ee(n) bulcxken stussche(n) (sic) bossche 200 r, 1624, RAG-Ne 1642, 25v; den zelven Een partie tusschen den bosch ende den bogaert 450 r, 1624, RAG-Ne 1642, 26r; een ghemet lant genaemt t' ghemet tusschen bossche(n) noort west commende ande(n) ruijfelaer bosch, 1644, RAG-Ne 1643, 17v; een ghemet lant ghenaeamt tghemet tussche(n) bosschen noort anden ruyfelaer bosch, 1653, RAG-1645, 27v.

GENTWEG (land) <5>: den zelven noch ee(n) stick lants geheete(n) de(n) Gent wech 936 r Oost gelant Olivier van biervliet zuit daneel van speybrouck west de beke noort de weduwe Gillis van quatem, 1624, RAG-Ne 1642, 27v; ee(n) stic lant groot ee(n) bunder vijC R genaemt de(n) gentwegh liggende ommecant ende ommegracht, 1644, RAG-Ne 1643, 14r; een stic lant ghenaeamt den gentwech ligghende om(m)ecant ende om(m)e gracht, 1653, RAG-1645, 20r.

GENTWEG (weg): van den ghendweghe, 1413, SAG, 301/22, 83bis r; vier ghemeten lants Ligghende anden ghentwech, 1538-1543, RAG-SB K1464, 67r; landts ghenaeamt het ghemet ligghende up den ghendt wech west landts daer den ghendtwesch deure loopt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 23v; een bulcxken zuijtwært aen(de) vierghemete ghenaeamt het bulcxken achter de schuere zuyt den ghentschen wech, 1626, RAG-Dro 163, 0; een stuck lants daer den ghentwech deurloopt, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 279.

GENTWEGEL: daer den ghentweghel overloopt, 1605, RAG-Ne 18, 0.

GENTWEGEN: noort west ande twee eerste ghentweghen ende noort oost den braembulck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 156.

GEUSKEN <2>: 200 R lant ghen.t het gheussken west ande(n) doswegh, 1644, RAG-Ne 1643, 36r.

GIELAND <4>: lant genaemt het ghylant suyt oost de moerstraete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 66r; den zelven Aut noch Jn pachte van jan clais fs Jans een stick Lants geheeten et Gielant 608 r Oost de moestrade zuit en(de) west daneel van speybrouck noort Jan lybaert met het bosschelken, 1624, RAG-Ne 1642, 26r; een stic lant groot twee gheme(eten) en XX R ghenaemt het ghylant suut oost de moerstrate, 1653, RAG-1645, 27v.

GINSTBILK <3> en <5>: van IIIJc roeden landts an doude hove strate gheheete(n) de(n) gheenst buelc, 1507, TWOZV, 100; een partije lant ghenaemt de(n) ginstbulck groot 953 R oost t' voorn vlas bulcxke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 42r.

GINSTEKEN: lants ghenaempt tgheinstken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 34r.

GOED TE BOONS: jnt goet te boens, 1434, TWOZV, 27; tgoet te boons, 1464, TWOZV, 28; up tgoet te boons, 1466, TWOZV, 29.

GOED TE KOCUS: ziin goet te kocus, 1478, TWOZV, 126.

GOED TE MIDDERNACHT: tghoet te midd(er)nachts, 1426, RAG-Ne 58, 104r; vande(n) goede ter middernacht, 1490, RAG-Ne 61, 180v; pachtgoet ghenampt et goet ter middernacht zuut et goet ter meers, 1552-1584, RAG-Ne 63, 3r.

GOED TE SNEEUVOETS <5>: een pachtgoet Jn vorsselae(re) al Jn een(en) block ghenaempt het goet te sneeuvoets ghelegghen ande moerstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17v; jn een camerken van het pachthof vanden goede te sneeuvoets oost de moerstraete, 1628, RAG-Ne 331, 26r; een behuyst pachtgoeke(n) genaemt het goet te sneeuvoets daer onder begrepe(n) sijn twee upweunijnghe(n) daer van deene is het pacht hof van(den) selven goede ende dander een bulcxke(n) lant ghenaempt het upweunijnghe bulcxke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 18v; ... een behuyst pachtgoeke(n) genaemt het goet te sneeuvoets daer onder begrepe(n) sijn twee upweunijnghe(n) daer van deene is het pacht hof van(den) selven goede ende dander een bulcxke(n) lant ghenaempt het upweunijnghe bulcxke(n)... Eerst tvoornemde pachthof met vyf sticken lant suutwest het straetken loopende vande moerstraete naer tcleen goet ter

meersch ghe-naemt het Ryseveltstraetken ... ende suutoost de voornomde moerstraete 1644, RAG-Ne 1641, 32v; een behuyst pachtgoeyken ghe-naemt het goet te sneevoets daeronder begrepen syn twee upweuninghen daervan deene is het pachtgoed vanden selven goede ende dander een bulcxken lant ghe-naemt het upweuninghe bulcxken, 1653, RAG-1645, 29v.

GOED TEN BROEKE: ghenomen in loyalen pachte Jeghen den Abdt ende Tconvent van der kercken van dronghine hare goedt ten Broucke alzoet het ghelegghen es in lande In Bossche metten tienden daertoe ghelegghen, 1375, RAG-Dro 12(R), oorkonde; Leene gheseyt 't goet ten Broecke, 1394 (kopie 18e e.), RAG-Dro 165, 0; goed ten broucke up de coutre, 1407, SAG, 301/19, 64v; haerl(ieder) goed dat men eedt ten broucke, 1407, SAG, 301/19, 64v; haerl(ieder) goed dat men heet ten broucke, 1409, SAG, 301/20, 2, 86v; haerlieder goed datmen heet ten brouke Int land van nevele, 1413, TWOZV, 130; goed ... datmen heet ten brouke jnt land van nevele, 1413, TWOZV, 44; van zinen ghoede ten brouke, 1426, TWOZV, 45; haerlider goed dat men heet ten brouke, 1428, SAG, 301/29, 2, 91v; tgoed t(er) beke ten broucke en(de) ten Bossche, 1439, SAG, 301/35, 220v; goed t(en) brouke, 1441, SAG, 301/36, 94v; bussche ten broucke, 1490, RAG-Ne 61, 2v; van zijnen goede ten broucke, 1490, TWOZV, 48; ons goet te(n) broucke, 1525-1546, RAG-Dro 157, 0; ons tgoet te(n) broucke, 1541, RAG-Dro 65, 63r; ons goet te(n) broucke, 1544-1545, RAG-Dro 66, 7r; dreve vanden goede ten broucke, 1560, RAG-Ne 13, 32r; het behuysde pachtgoet ghe-naempt tgoet ten broucke (...) den herwech zoemen van vurssele naer landeghem gaende daerduer passerende, zuydt ende west de Riviere ghe-naemt de Poucke metter ghemeente van den vryheyt van Nevele, 1577, RAG-Ne 2179; goet ghe-naempt het goet ten broucke de hofstede bete(m)mert met een huys twee schuyren stallen waghenuijs e(nde) v(er)kens Cot, 1578, 1579-1580, RAG-Dro 36, 17v; een behuysde pachtgoet groot int gheheele ontrent viertentwintich bunderen ghe-naemt tgoet ten broucke al ghelegghen in de prochie van vosselare ende in partye op nevele, 1644, RAG-Ne 1641; een deel vande behuysde hofstede scheidende van tenden vande gracht vanden oost brouck daer die inde cale compt op een stecke die staet inde dreve van desen goede daer den heckstyl placht te staene groot op vosselaere mette wallen 164 r, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 654.

GOED TER LOVEN: tgoet ter loeuen; liisbette vander loeuen, 1502, TWOZV, 162, 108r; vursela(e)re ... tgoet ter loeven, 1582, TWOZV, 161.

GOED TER MEERS: jan van d(er) meersch, 1426, TWOZV, 167; tgoet t(er) meersch (vurselare), 1442, TWOZV, 168; leen es gheheeten tgoed ter mersch groot synde In lande watre bossche en(de) merssche drie en(de) dertich bund(re), 1460, RAG-Ne 9, 23r; bachten goede ter mersch, 1463, TWOZV, 170; tgoet t(er) m(er)sch, 1472, TWOZV, 171; Vrouwe lysbette vander

mersch ov(er) Jan vander mersch haren vadre, 1490, RAG-Ne 61, 188r; tgoet ter meersch, 1538, RAG-Ne 62, 11r; west tgoet ter meersch en(de) twaterlat, 1538-1564, RAG-Ne 62, 330v; leen gheheeten tgoet ter meersch groot jn Lande watre bossche ende meersschen drij ende dertich bunderen, 1571, RAG-Ne 10, 22r; leen ghenaemt tgoet ter Meersch, 1578, RAG-Ne 14, 32r; ende es gheheeten tgoet ter meersch groot zijnde drye en dertich bunderen lettelt min of meer, 1583, RAG-Ne 11, 25r; goedinghe ter meersch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 9r; west tgoet ter meersch, 1596, RAG-Ne 102, 6v; de dreve van tgoet ter meersch, 1596, RAG-Ne 102, 6v; lant ghecommen uut het goet ter mersch ghenaempt het cooplant die hier voortijts gillis daenens als last hebbende doen vercochte, 1596, RAG-Ne 103, 54v; de dreve der heerlichede vander meere noort tgoet ter mersch zuut tgoet van portackere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 4v; In tgoet ter meersch Jn vusselaere, 1599-1612, RAG-Nk 30, 0; ende es gheheeten tgoedt ter mersch groot zynde drie ende dertich bund(eren) lettelt min of meer, 16e, Ne-8, 0; landts ghelegghen Ande(n) cruyswech zuut de damstraete zuut west het straetken vanden cruyswech naer het goet ter meersch, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; geleghe(n) by de dreve van(den) goede ter meersch suyt t'goet competerende t'poortacker binne(n) ghent, 1644, RAG-Ne 1643, 16v; ghecocht twee behuysde pachtgoederen ghelegghen inde prochie van Vosselaere ghenaemt de goedinghen ter meersch, 1650, RAG-Ne 18, 0.

GOED TER MEERSBILKSKEN: eenen bulcxken ghenaemt t goet ter meersch bulcxken groot 600 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 313.

GOED TER MEERSSTRAATJE: tgoet ter meersch straetken, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 266.

GOED TER MERE: leenghoet ende heersceep ter meere, 1413, RAG-Ne 2246 bis; Apud vurselaer johannes van der loeve pro cornelio de loeve sup. .ij. mens. pratis vocatas Westacker et tenetur de domo de meere, 1418, RAG-Dro 84; tgoed ter meere jnt lant van nevele, 1425, TWOZV, 189; goed ter meere, 1447, TWOZV, 190; hute den hove ter meere, 1349, TWOZV, 182; tghoet ter merre, 1507, TWOZV, 193; ant goet ter meere(n), 1512, RAG-Ne 12, 159r; landts gheheeten den grooten droogaert by tgoed ter meere noort de straete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v; Een half ghemet Ligghen(de) boven den goede ter meere es Tgoet van poortackerte ande westzyde Ende ande vier hondert Roeden es ghelandt tgoet van die van poortackere ooc upde westzyde, 1543, RAG-Ne 2245.

GOED VAN DRONGEN: lant ghenaempt den Weijbulck ligghene ande nevel strate west het goet van dronghene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 38v; aenden wal vant goet vanden cloestere van dronghene, 1639, RAG-Ne 28, 24.

GOED VAN MARKETTE: In(de) Langhe mersschen noort de Caelne west het goedt van marcquette, 1641, RAG-SB/R858/7D, 41.

GOED VAN POORTAKKER: tgoet van poortack(er)e, 1472, SAG, 330/32, 85r; vander meere Jnde prochie van vusselaere ende es groot voors. leen en alf bundere ... tgoet van poortackere ghelant Oost en(de) noort ... zuyt met zynd(e)r upweunijnghe, 1502, RAG-Ne 2245; Ligghen(de) bove(n) de(n) goede van poortacke(re), 1512, RAG-Ne 12, 162r; Een half ghemet Ligghen(de) boven den goede ter meere es Tgoet van poortackerte ande westzyde Ende ande vier hondert Roeden es ghelandt tgoet van die van poortackere ooc upde westzyde, 1543, RAG-Ne 2245; een half bund(er) licht upt Ruwe Landt west ghelandt tgoedt van poertackere, 1560, RAG-Ne 13, 23r; hond(er)t Roeden ligghende boven de(n) goede van poertack(re) ande cruus wech, 1560, RAG-Ne 13, 23r; ant tgoedt van poortacke(re), 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; de dreve der heerlichede vander meere noort tgoet ter mersch zuut tgoet van portackere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 4v; landts boven tgoet van poortackere zoomen ghaet naer deinse oost tgoet van poortackere zuut de swalenberch west den herwech van nevele naer deynse, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r; dlant van(den) pachtgoede van die van poortackere, 1598, RAG-Ne 2245; Jnde Cautere te vosselare ant goet van poortackere, 1611, RAG-Ne 1537, 0; stick lants ghenaempt de vorst gheleghen Jnde meerstraete daerment noempt het parch noort tgoet van poortackere, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 3v-4r; een stic landts ghenaempt de vorst gheleghen jnde meerstraet(e) daerment noempt het parc noordt tgoet van tpoortackere zuut oost de wech, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 3v; et goet van poortackere, 1624, RAG-Ne 1642, 41r.

GOETALSBIJK: den zelve(n) ee(n) partie genaemt goetals bulcken 3 g 28 r, 1624, RAG-Ne 1642; 62v; Item noch ee(n) partie genaemt goetals bulck 3 g 28 r, 1624, RAG-Ne 1642, 7r.

GOUWE: lants ligghende Jnde gauwe(n) noort de Calen(e) zuut de wiss(el)meersch (wilg(en)meersch?), 1538, 1490, RAG-Ne 62, 131r; ligghen(de) Jn de gauwe, 1591-1619, RAG-Ne 105, 10v; daerment heet de gauwe oost wallebroucx leen west den pontwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v.

GRIELENLAND: stick ghenaempt grielen landt west slauwers straetkin, 1538, RAG-Ne 62, 340r.

GROENEWEG (weg): cauterlandt gheleghen by de leen eecke streckende lancx den groenen wech west den pontwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v.

GROENEWEGEL (land) <8>: een stuck lants ghe-naemt den groenen weghele ten suyden tstraettien ende ten westen den pontwech, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 408.

GROENSTRAATJE: een stic bachten de wal streckende achter het groene straetken, 1605, RAG-Ne 18, 0.

GROOT GOED TER MEERS: het upperhuys, mote ende nederhof vant groot goet ter meersch met alle de wallen daer Rontomm loopende, 1650, RAG-Ne 18, 0.

GROOT JANUARISTUK: bulck ghe-naemt t'groot January stuck 705 r, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 112.

GROTE BEEKSTUK <2>: een stic lant gen.t het groote beec stick, 1644, RAG-Ne 1643, 38r.

GROTE BEKSTUK: den zelven noch een partie genaemt et groote beckstick 823 r, 1624, RAG-Ne 1642, 17r.

GROTE BILKHOEK: stick ghe-naempt den grooten bulck houck ligghen(de) Jnden westhouck noort sheren strate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 38v.

GROTE DROGAARD: landts gheheeten den grooten droogaert by tgoed ter meere noort de straete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v.

GROTE DUUSTAKKER <7>: den zelve(n) Als voor(en) met ee(n) stick lant genaemt de(n) Groote(n) duistackere zuyt gelant mr boudewy(n) maeyaert 11 g, 1624, RAG-Ne 1642, 52r; een partye ghe-naemt den grooten duysthackere ten westen de meersschen ende ten noorden den cleenen duysthackere 3294 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 572.

GROTE GENTWEG <4>: ee(n) Stic genaemt de(n) groote(n) gentwegh op de oost syde van(den) schaepdriesch noort oost wisselbulcxke(n) ende sui(j)t west de(n) blaue(n) cauput, 1644, RAG-Ne 1643, 22v.

GROTE HONDERDROEDEN: stick cauters gheheeten den groote hondert roeden, 1591-1619, RAG-Ne 105, 67v; ende vander Jc X R syn wilent ghe-naemt gheweest de groote hondert R, 1653, RAG-1645, 18r.

GROTE JANUARIUSBILK <3>: lants ghe-naempt den grooten Joannen waesbulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 12r; Item de(n) zelve(n) noch e(en) partie genaemt de(n) groote(n) gannewarius bulck 708 r, 1624, RAG-Ne 1642, 7r; eene partije ghe-naemt t' Cauterken eene partije gen.t de curte veure(n) eene

partye genamt het weyke(n) ende den Cleenen ende groote(n) Januares bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 24r; lant uijt eene partije ghenamt den bulc bachte(n) de schuere suijt mette(n) groote(n) Januarius bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 25r; eene partye ghenamt tcauterken eene partye ghenamt de curte veuren en eene p(ar)tye ghen(aem)t het weyken ende den cleenen ende grooten Januaris bulc, 1653, RAG-Ne 1645, 39v; een partye lant ghen(aem)t den grooten Januarius bulc groot VIJc R oost tgoet ter meersch metten wulgen bulc, 1653, RAG-Ne 1645, 40v.

GROTE KOUDPUT: lant ghenamt den grooten cauput, 1650, RAG-Ne 18, 0.

GROTE MEERS: ande groot mersch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 9v; den grooten mersch metter zuutzyde ant ghescheet van vorsslaere ende leerne metten westhende up de calene daer meyghem Jegghens compt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v.

GROTE NOTENSGAVER <2>: Landts Jn twee parcheel(en) ghenampt d(en) groot(en) notenschavere e(nde) de(n) cleyne(n), 1552-1584, RAG-Ne 63, 33v; twee parcheelen ghenampt den groten ende cleijnen notin sgavere oost caeshout west den notin sgavere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 46r.

GROTE PAARDENBILK: den zelven ee(n) partie genaemt de(n) groote(n) perdebulc geleg(en) up de suyt syde van syn(en) hove 494 r, 1624, RAG-Ne 1642, 46r.

GROTE PIETBILK: de(n) zelven een partie geleege(n) bachte(n) de schuere genaemt de(n) groote(n) pietbulc 602 r, 1624, RAG-Ne 1642, 74v.

GROTE PONTENBILK: Lammerech de meur gebruict de(n) groote(n) pont(en) bulc geleege(n) neffens de damstrate gaende met et pachtgoet up de ponde zuyt gelant de wedue va(n) Olivier van(der) meulene 900 r, 1624, RAG-Ne 1642, 75v.

GROTE STUK <5>: den zelven het groote stick Oost d(en) zelve(n) met het stick bachte(n) Ovenbeure zuyt de hors d(en) heer pr Winkelman daer Af dat hy pachter es 838 r, 1624, RAG-Ne 1642, 30r; een stuck lants ghenamt tgroote stuck groot 834 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 284.

GROTE WOESTIJN <4> en <5>: stick gheheeten de groote wostyne zuut waterlat noort de wostyne oost tcleyn wostynken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; de wostyne zuut de groote wostyne noort den cauput west uutnemynghe, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; het goet ter mersch met de groote wostijne, 1591-1619, RAG-Ne 105, 41r; stic ghenamt de groote hostyne, 1605, RAG-

Ne 18, 0; Item de groote Aerstine 6g 30 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4v; een stic lant 500 R genaemt het houc stic west t' goet ter meersch mette groote woes-tijne, 1644, RAG-Ne 1643, 19v; een stuck lants ghenaeamt de groot hostyne zuut westen de weduwe alexander vander goes, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 283; stick gheheeten de groote wostyne zuut waterlat noordt de wostyne oost tcleyn wostijnken, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

GROTE ZIJDE: den zelven noch ee(n) partie genaemt de groote zyde voor et hof neffens Lauwereys van parys, 313 r, 1624, RAG-Ne 1642, 14r.

GULDENHUIS <6>: zuut de kercke metten gultshuuse west den driesch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 10v; tgulde huys staende upt kerchof, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 18r; tguldehuys staen(de) an deser kerckhof ende is dese jaeren niet verhuert ghewest, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 17v; Cornelis boone gebruikt de pastuerie ande kercke en(de) et Gulde huis tsamen 300 r, 1624, RAG-Ne 1642, 55v; suijs het gulde(n) huijs west commende aende strate ofte de(n) driesch, 1644, RAG-Ne 1643, 4v; De kercke van vosselaere een behuysde stede ghenaeamt t gulde huys mette synghele daer achter ten zuyden het kerchof ende ten westen den herwech, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 537; suyt tguldenhuys west ande strate ofte den driesch, 1653, RAG-Ne 1645, 6v.

GULDENMEERS <7>: pachte van(der) Guldenmeersch, 1617, RAG-Ne 1708, 5v; de Guldemeersch en(de) oost tgoet ter meersch, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 7v; van(de) guldemeersch, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 18r; sekeren meersch diemen noemt den guldemeersch, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 17v; den zelve(n) Als voor(en) met de guldemers 381 r, 1624, RAG-Ne 1642, 52v; de(n) zelve(n) met de merssche(n) geleege(n) Achter het pachtgoeyt van Joncker Allexander van(der) goest zuyt de gulde mers van vosselare oost vander Goets noort et goet ter mers west de beeke 4 g 288 r, 1624, RAG-Ne 1642, 72v; de gulde meersch en(de) oost tgoet ter meersch, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 6v.

HAASVELDSTRAATJE: lant ghenaeamt het even stick zuut het haesvelt straetken noort de beke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 39r.

HAZELAAR: lants ghenaeamt den haesselaere, 1538, RAG-Ne 62, 284v.

HEERSCHAP TE PIJLAARS: heerschepe te pijlaers ... vander damstrate, 1465, TWOZV, 233.

HEERSCHAP TEN POEKSSEN: heerscip ten poucsschen hem strecken(de) Jnde prochie van nevele vursaelae(re) meyghe(m) ende loo, 1512, RAG-Ne 12, 184r.

HEIMELIJKBILKSKEN <4>: stick gheheeten theymel(ick) bulxkin twilde bulcken west, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stick gheheeten theymelicken bulcxken west tvylde bulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; sticxken ommebracht ghenaeamt het heymelickbulxken, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item het heymelic bulcxke(n) 279 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; een stic lant genaemt het heijmelic bulcxke(n) groot 297 R, 1644, RAG-Ne 1643, 22v; lant ghenaeamt het heymelic bulcxken , 1650, RAG-Ne 18, 0; een partye ghenaeamt themelinck bulcxken 282 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 166; stick gheheeten theymelickin bulcxkin west tbylde bulcxkin, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

HEK: te(n) heckene, kort na 1361, TWOZV, 102.

HELBOS: de(n) zelve(n) Als voor(en) met e(en) partie Geleege(n) boove(n) de merch zuyt d(en) helbos 422 r, 1624, RAG-Ne 1642, 57v.

HEMELRIJKSKEN: stic lants ghenaeamt het hemelrijcxken suut de braembulc ende noort de straete, 1663, SVG, 1124.

HEMERIJKEN: landts ghenaeamt den droogaert ghelegghen bij merbosch oost de hemerijcken noort de strate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v; eenen boom ghehaelt in de hemerycke(n), 1632-1634, RAG-Ne 1708, 0.

HERBERG <6>: pachte van(der) kercke(n) nieuwe herberghe metter schuere en(de) toebehoorten, 1616, RAG-Ne 1708, 2v; twee ghemeten Ligghende achter de schuere van(de) herberghe, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 14r; een stic landts ligghende achter de schuere vande herberghe, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 12v; Jacques vanden steene gebruikt de herberge en(de) Erve daer me gaen(de) toebehooren(de) Jan Crystiaens Geleege(n) upde plaetse 150 r, 1624, RAG-Ne 1642, 55r.

HEULE (beek) <2>: lant genaempt doude stede co(m)mende metten eynde upde huele ofte beke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28r; lants ghenaeamt de huele oost de huele commen(de) an tlant ghenaeamt de paredysen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r. lants gelegen over de heule, 1591-1619, RAG-Ne 105, 56r; ee(n) stic lant geleghe(n) over de heule noort west ee(n) partije genaemt de seve(n) ghemete(n), 1644, RAG-Ne 1643, 32v.

HEULE (land) <2>: lants ghenaeamt de huele oost de huele commen(de) an tlant ghenaeamt de paredysen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r.

HEUSENSTUK: den wech naer landeghem ghenaeamt den santwech west het heusen stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28v.

HIEFTEMAN(NEKEN), DIEFTEMANNEKEN, TIESTEMANNEKEN <2>: lants ghenaeamt thieftemannekin mette(n) west hende upde(n) zandt wech, 1552-1584, RAG-Ne 63, 61v; Lants ghenaeamt thiestemanneken west up den santwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28v; sticxken het dieftemanneken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28v; een Stic lant genaemt den hiefteman noort west de hautstrate noort oost eene partije genaemt de(n) lotterman, 1644, RAG-Ne 1643, 45r. een sticxken ghenaeamt het hieft manneken, 1653, RAG-Ne 1645, 46r.

HOEKSTUK <6>: ligghen(de) up vurselaere cautere gheheeten het houckstick co(m)mende metten zuut hende ande priesteraygie van vurselaere, 1538, RAG-Ne 62, 343v; landts ghenaeamt het houckstic, 1591-1619, RAG-Ne 105, 63v; ee(n) stic lant liggende op de(n) Cauter genaemt houckstic suiijt mettet gansellee(n), 1644, RAG-Ne 1643, 17v; een stic lant 500 R genaemt het houck stic west t' goet ter meersch mette groote woestijne, 1644, RAG-Ne 1643, 19v; een stic lant ligghende up den cautere ghenaeamt thouckstic groot VIJc XVJ R oost de priesteraige van vurselaere suut den heere van bellem mettet ganse leen, 1653, RAG-1645, 27r.

HOF TE MIDDERNACHT: het hof te middernacht gheleghe(n) binne(n) de prochie van Vorselaere consisterende mette behuysde hofstede walle(n) ende dreve(n) Jn land ende meersch tot vyfthie(n) bundere(n) onbegrepe(n) daer onder de vier Bunderen zy(nde) Leen ghenaeamt leeuwercx lee(n) al ghehoude(n) van(den) hove ende heere va(n) nevele, 1641, RAG-OB 2113, 22v.

HOF TER DUUST: ons hof ter duust, 1349, TWOZV, 81.

HOF TER MERE, STEDE TER MERE: dencoste le court dele mere, 1281, TWOZV, 178; in de stede die men heet ter meere, 1291, TWOZV, 179; jn de stede die men heet t(er) mere, begin 14^e eeuw, TWOZV, 180; hute den hove ter meere, 1349, TWOZV, 182; i(n) de stede diemen heet ter mere, 1379, TWOZV, 184; thof ter meere, 1394, TWOZV, 185; te vurselaer voor thof ter meere, 1395, TWOZV, 186; thof t(er) meeren, ca. 1403, TWOZV, 187; tof t(er) meere, ca. 1409, TWOZV, 188; leen gheheeten thof ter meere en(de) heerscip streckende Jn de voorsd. prochie In sente jans lederne deynze groot twintich buundre, 1460, RAG-Ne 9, 26v; stede ter meere, 1503, RAG-Dro 123; leen gheheeten Thof Ter meere ende heerscip, 1571, RAG-Ne 10, 25v; ee(n) lee(n) ghenaeamt thof en(de) heerlichede ter meere groot wesen(de) onder mote(n) walle(n) synghele(n) bogaerden landt water bosch en(de) meesch(en) Int gheheele twijntich bundereen, 1578, RAG-Ne 14, 36r; een leen es gheheeten thof ter meere ende heerscip, 1583, RAG-Ne 11, 27r; stede ter meerre, 1584, RAG-Ne 1551, 81r; een leen es gheheeten thof ter meere ende heerscip, 16e, Ne-8, 0; een stic lant geleege(n) voor et hof vander meere, 1624, RAG-Ne 1642, 42v; thof te meere mette mote daer tcasteel op staet, wallen,

nederhof synghele cleen bogaerden mette dreve voor de poorte groot 1630 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 395.

HOFSTEDE: stede ghenampt hofstede met de Noortzyde jegheens het straetken van de moerstraete naer t goet ter blauwer poorten, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 2v.

HOFSTRAAT: de priesterage ligghende oest ende vanden hove strate zuut, 1560, RAG-Ne 13, 24r; ande hofstraete, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 7v.

HOGHE MOORTELLAND: thooghe moortellandt oost tbinnenste moortellandt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17r.

HOGHE ROLLEBAAN <3>: Item de hoogerollebane 3 g 177 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1v; lant genaemt het swarte lant ende nu de hooghe rollebaene suijs west de neder rollebaene leen synde noort west ant doncker straetken, 1644, RAG-Ne 1643, 22r.

HOGEBILK <5> en <7>: den hooghen bulck winnende landt ende bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v; den hooghen bulc, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item den hooghenbulck 4 g 100 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4v; Item den zelven gebruyct In pachte een partie ghenampt den hooge(n) bulck zuys en(de) weest et goet ter mers oost den zelven coecke Groot zonder et bosschelke(n) 5 g 251 r, 1624, RAG-Ne 1642, 6r; den zelven met ee(n) stick lants geheete(n) den hooge(n) bulck noort baudewy(n) maeyaert 720 r, 1624, RAG-Ne 1642, 48v; Item de woestijne nu genaemt de(n) hooghen bulck noort oost de(n) Cauput suijs oost de groote woestyne west de(n) dierecoop, 1644, RAG-Ne 1643, 23r; ee(n) Stic lant gen.t de(n) bijlenbulck ofte nu de(n) sprietbulck suijs west het rijvelstraetke(n) noort west de dierecoop noort oost de(n) hooghenbulck, 1644, RAG-Ne 1643, 23r; de wostyne nu ghenampt den hooghen bulck noort den cauput west den dierecoop, 1650, RAG-Ne 18, 0; Godtshuys van poortackere een stuck lants ghenampt den hooghen bulck west de biesemeersch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 581; een partye ghenampt den hooghen bulck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 311.

HOLLAND <1>: lants ghenampt de(n) hollandt, 1538, RAG-Ne 62, 271r.

HOLLAND <1>: meersch ghenampt de(n) hollant Noort west de Calene, 1548, RAG-SB R 858/7E, 2r; meersch gheleghe daerment heet inden hollant oost Tclooster goet van dronghene west upde calene ofte pouke, 1577, RAG-Ne 670, 0; meersch ghenampt den holland noort west de Calene, 1548, RAG-SB/K 503, 2v; meersch ghenampt den hollant noort west de Calene, 1548, RAG-SB/K 517, nr. 27; meersch ghenampt den hollant, 1552-1584, RAG-Ne 63, 3r; meersch ghenampt den hollant oost de houtstrate, 1582-1624, RAG-

Ne, 104, 4r; mersch den hollant west de calene, 1582-1624, RAG-Ne 104, 15v; eenen meersch ghenaept den hollandt, 1583, SVG, 993; mersch inde(n) hollant west de calene, 1588, RAG-Ne 26, 45r; mersch genaempt den hollant west de Calene en(de) Reviere loopende van nevel naer gent, 1591-1619, RAG-Ne 105, 2r; mersch ghenaept den hollant oost het goet van(den) prelaert van dronghene west de rievriere ghenaept de calene ofte poucke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 12r; meersch Jnden hollant eyndende op de muncke gracht noort west de calene, 1596, RAG-Ne 103, 107v; een partie mers Jnden hoolant, 1624, RAG-Ne 1642, 11r; Item een partie mers 307 r gelegen Jnde(n) holant, 1624, RAG-Ne 1642, 65v; partye mersch Jn vosselaere daerment naempt den hollandt noort west de Caelene, 1641, RAG-SB/R 858/7D, 40; meersch ligghende daerment noemt in de(n) hollant west commende op t' nevels vaerdeken, 1644, RAG-Ne 1643, 10v; eene meersch inden hollant ten noortwesten de cale, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 656; meersch genaemt den holander noort de calne, 1749, RAG-SB/R 858/7, 0; meersch liggende al daerment noemt inden hollant west commende op tnevelsch vaerdeken, 1653, RAG-Ne 1645, 14v; Vc XXV R meersch liggen(de) daerment noemt inden hollant west de poucke ofte vaerdeken commende van nevele naer gent, 1653, RAG-Ne 1645, 42r.

HOLLEMOORTELE <4> en <5>: lants ghenaept den ollemortele, 1552-1584, RAG-Ne 63, 27r; stick Lant ghenaept den holle moortel, 1591-1619, RAG-Ne 105, 9r; lant ghenaept den hollen (vlas) moortele ghecomen uut den goede ter mersch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17v; stick lants ghenaept den hollen moortele metter westzyde Jegghens den schaepdriesch, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 12; een stic landts ghenaept den holle(n) moortele strecgende metter westzyde tegghens den schaepdriesch, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 11v; synde deel vande(n) hollen moortele suijt de(n) voetwegh van nevel naer ghent, 1644, RAG-Ne 1643, 4v; een stic lant groot ee(n) bunder ende 30 R wijlent commende uiten goede ter meersch genaemt wesende den hollen ofte vlas moortele noort west de(n) schaep driesch van(den) selve(n) goede ter meersch, 1644, RAG-Ne 1643, 18v; een partye lant synde deel van den hollen moortele suut den voetwech van nevele naer gent, 1653, RAG-Ne 1645, 6v; een stic lant groot in nieuwe mate VJc LXIIIJ R synde deel van een partye ghenaept den hollen moortele, 1653, RAG-1645, 27r.

HONDERDROEDEN <2>: Landt ghenaept de hondert roeden west up den marquetten put, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28v; lant gen.t de hondert roede(n) west ande(n) marcquet put, 1644, RAG-Ne 1643, 27v; een sticxken lant ghen(aem)t de hondert R suut mevrouwe van marquette west anden marquette put ende noort tlant vande petancie van sente baefs, 1653, RAG-Ne 1645, 45v.

HOOLSTRAAT: jn dhoolst(ra)te, 1443, SAG, 330/23, 169r; jnde hoolstrate, 1455, SAG, 330/27, 76r.

HOUTSTRAAT <2>: lants genaempt het Cleijn drij bunderken oost de houtstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 2r; lant ghenaept de quaedrybundere Jnden westhouck Jn vorselare ofte de hautstaete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16r; een stuck lants inde vier ghemeten suut oost de hautstraete, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 9.

HOVE EN HEERLIJKHEID VAN DER MERE: hove ende heerliche de vander meere Jnde prochie van vursselaere Nevele ende daerontrent, 1570, RAG-Ne 2245; heerliche de vander Meere Jn Vusselaere oost ende zuytoost dleen te Weghewalle een partye ghenaept het hulstkin noort loopt daeranne den waterloop ofte waterlat commende van thof ter meere naer der vurstbrugghe, 1582, RAG-Ne 2245.

HOVEKEN: den zelven noch ee(n) partie in et claverbulcxk(en) en(de) et hovek(en) 175 r, 1624, RAG-Ne 1642, 17v.

HOVESTUK: landts up voorselaere cautere oost de oude priestraige zuut ganselant west het hovestick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r.

HULLEMAN: den hulleman groet siinde twee buendere ene een alf, 1399, TWOZV, 113.

HULLEMANSBOS <2>: Lands metter noort zyde ande(n) hulleman bosch metter zuut zyde ande Nevel strate, 1552-1584, RAG-Ne 63, 64v; zeven ghemeten bosch gheheel ommegracht ghenaept den heulman bosch zuut oost de nevel strate die naer ghendt loopt daer eenen voetweghele doorloopt van Landeghem naer de moerstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 18r; lant ghenaept den loterman metten oosthende anden hulleman bosch west de hautstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28r; lants Jn notens gavere zuut metten hullemans bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 31r; stick lants ghenaept den loterman oost den hullemans bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 47r; den zelven noch een partie Lants den hullemans bosch 855 r, 1624, RAG-Ne 1642, 15v; Item den hullemans bosch 7 g 18 r toe behoorende et rycke gastuis, 1624, RAG-Ne 1642, 56r; een bunder lant gheleghen Jnde prochie van vosselaere byden hulleman bosch, 1632-1634, RAG-Ne 166, 50v; een bunder lant inde prochie van vosselaere anden hullemanbosch, 1638-1640, RAG-Ne 170, 46v; een bunder lant gheleghen inde prochie van vosselaere anden hulleman bosch, 1643-1644, RAG-Ne 172, 47v; den hullemanbosch, 1644, RAG-Ne 1643, 46r; een stuck landts ligghende bij den hulleman bosch noort den hullenbosch zuut ende west de strate lopende van Nevele naer Ghendt, ca. 1649, RAG-Ne 17, 10r. eenen bosch ghenaept den hulleman bosch 2125 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 202.

HULS(T)BRUG, HURSTBRUG <8>: zuut de hurstbrugghe west ende noort tmuelestraetkin, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r; den zelve(n) stick lants gelege(n) up de hulsbrugge Commen(de) mette(n) hende up et meullestraetge(n), 1624, RAG-Ne 1642, 51r; over dhulstbrugghe, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 362; byde hulst brugghe noort oost mette(n) pontenbulck suijs oost t' waterlat noort de damstrate west ee(n) stick lant genaemt t' parc ende t' poortacker, 1644, RAG-Ne 1643, 42v.

HULSBEKSTUK: een partye landts ghenampt thulsbec stic, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; lants an het hulsbeck, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 2v; het hulsbec stick, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 2r; aen het hulsbecstick, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 2r.

HULSBOS: vanden hulsbussche VIIJc roeden groet, 1507, TWOZV, 115.

HULSBRUG (land): den zelve(n) met ee(n) stick lants geheet(en) de hulsbrugge noort Oost de(n) meulewech zuit de wech Walle(n) groot dat Jn vosselare licht, 1624, RAG-Ne 1642, 52v.

HULSTERMAN <2>: een stuck lants ghenampt den hulsterman noort westen de hautstraete 872 ½ R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 197.

HULSTESTRAATJE: een partye ten noort oosten thulste straetken zuut oosten de meerstrae(te), 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 466.

HULSTJE: heerliche vander Meere Jn Vusselaere oost ende zuytoost dleen te Weghewalle een partye ghenampt het hulstkin noort loopt daeranne den waterloop ofte waterlat commende van thof ter meere naer der vurstbrugghe, 1582, RAG-Ne 2245; den zelve(n) Als voor(en) met ee(n) stick lant Alsoo verre als vosselare bestrect genaemt et hulsstgen zuyt gelant Andries seys noort lieve(n) vermeere 306 r, 1624, RAG-Ne 1642, 74v.

IN DE BILKEN <2>: landts daerment heet Jnde bulcken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16r; een ghemet lant ligghende daerment noemt inde bulcken west de Cauterbulcxkens oost de(n) quade(n) drij bundere, 1644, RAG-Ne 1643, 40r.

IN DE OUDE STEDE: lands daerment heet Jnde aude stede zuut ande straete zome(n) van Nevele naer Ghendt Rydt, 1552-1584, RAG-Ne 63, 65r.

IN DE PARADIJZEN: lands ghelegh(en) daerment heet Jnde paradise(n), 1552-1584, RAG-Ne 63, 64v; lants ligghen(de) daerment heet Jnde paredijsen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r; lants ghenampt de huele oost de huele comen(de) an tlant ghenampt de paredysen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r.

JACOB OOMS STUK <2>: lants ghenaeamt Jacob Ooms stick, 1538, RAG-Ne 62, 276r; lants genaemt Jacob hooms stuck west and herstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 42v; een Stic lant ghenaeamt Jacob ooms Stuck groot een half bunder suijs oost de heirstrate van nevel naer ghendt noort de prochie van landeghem, 1644, RAG-Ne 1643, 43v; een stic lant Jn Vosselaere ghenaeamt den Jacob Oom groot een half bundere, 1643-1644, RAG-Ne 172, 28v.

JAN CHRISTIAENS KOUTERKEN: den zelven Als vooren met ee(n) stick lants gelege(n) up Jan Crystiaens Cauterke(n) zuys gelant Jan Cristiaens noort et goet Ter mers 391 r, 1624, RAG-Ne 1642, 51r.

JAN SMEESTERS: den zelve(n) een partie wilent een hofstede geheete(n) Jan smeesters ste zuys Oost zuys michiel toevaert west de(n) zelve(n) leene 600 r, 1624, RAG-Ne 1642, 35v.

KALENE: commen(de) metten oosthende up de kaelne diemen noempt reyghers beke, 1584, RAG-Ne 1551, 63v; mersch gelegen jnde Calaigne mersch mette(n) west ende op de Calene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 2r; een half bunder meersch ghelegghen bachten den Eeckbosch west de Calene, 1618, RAG-Dro 32; den zelve(n) de mers bachte(n) d(en) huys zuys de heere van nevele west de Calene 4 g 61 r, 1624, RAG-Ne 1642, 49r; ten westen de cale, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 603 .

KALVERBILKSKEN: tkalverbilcxken bachter schue(re) metten uptstal voorde poorte, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; Eerst de hofstede met de moote wallen calverbulxken Ende den upstal ofte bosschelken voor de poorte 1672 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1r; het cavelbulxken (sic) bachten de schuere met den upstal voor de poorte, 1650, RAG-Ne 18, 0.

KASTEEL: Myn heere van der meere ghebruickt Als properteyt het hof ende Walle(n) en casteel en(de) synghelen tsamen 900 r, 1624, RAG-Ne 1642, 45r.

KATTESTAART <5>: den heebosch zuut de(n) cattesteert oost driesschelken, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stick gheheeten tdriesschelken west den cattesteert tot den poortbulcxken noort het straetkin, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; stick gheheeten den cattesteert up de westzyde ant ryveldstraetkin, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; den bosch west den cattesteert up de westzyde ant ryvelstraetkin noordt tstraetkin dat duer tgoet loopt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; stic Lant an het hof ghenaeamt den cattensteert, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item den cattensteert met den put en(de) de(n) syngel daer den ovenbuer up staet 2 b 76 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4r; Stic lant genaemt de(n) Cattensteert op de suijs sijde van(den) voors Stick wijlent eenen boombosch gheweest, 1644, RAG-Ne 1643, 22v-23r; eenen bulck metten put ende synghela daer

tovenbuer op staet ghenaemt den cattesteert groot twee bunders sevenentneghentich roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 317; een stic lant groot VIIJc R ghenaemt den dierencoop suut den sprietbulc west dhofstede vant cleen goet ter meersch noort west den cattensteert ende noort oost den cauput en(de) den hooghen bulc, 1653, RAG-1645, 37r; stick gheheeten tdriesschelkin west den kattestaert tot den poortbulckin noordt tstraetkin, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0; stick gheheeten den kattesteert noordt den eeckbosch zuut met haere(n) uutmeyningen, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

KERK <6>: bi(n)nen de(n) turre va(n)d(er) kerke(n) van vurselare durp bi nevele anden beelfroete, 1230, vals ca. 1500, TWOZV, 258; prope eccl.am de vurselaer vocat. brouckaerds bedelf, 1413, RAG-Dro 83, 19r; een ghemet bider kerken van vusselare, 1460, RAG-Ne 9, 24v; ov(er) de kercke van vurselare vander singhele ontrent der kercken, 1490, RAG-Ne 61, 178r; stic lants neffens der kercken va(n) vurselaere, 1503, RAG-Dro 123; een ghemet byder kercken van vurselaere, 1571, RAG-Ne 10, 23v; ghemet ligge(ende) bijder kercken van Vusselare, 1578, RAG-Ne 14, 33v; een ghemet byde keercke van vurselare, 1583, RAG-Ne 11, 25v; landts ligghende neffens der kercke van vurselare, 1584, RAG-Ne 1551, 81r; een ghemet byde kerken van vurselare neffens michiels leen vander vennet, 16e, Ne-8, 0.

KERKENBOS <6>: mersch tusschen den kerckenbosch en(de) de calene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 34v; het kercken lant van vurselare ofte den bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 54r; pacht van tgers van(den) kercken bosch, 1617, RAG-Ne 1708, 6r; den zelven haut In pacht van Copiteyn blau been Oost den errewech loop(en)de van dense naer nevele zuyt de(n) kercken bos noort Jan stofferis met zy(n) consort(e)n 485 r, 1624, RAG-Ne 1642, 36r; den kercken bosch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 548.

KERKENDRIES <6>: vande eecke die upde kercke(n) driesch gevelt was, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 19v; abeele(n) gheplant up tkerchof ende kercke(n) driesch, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 27r; Item den kercken dryes 450 r, 1624, RAG-Ne 1642 53v; t'gers vanden kercken driesch, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 15; ghenst ghestaen hebbende opden kercken(n) driesch, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 18r; twee drooghe troncke(n) ghecapt op den kerke(n) driesch, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 18r; vande(n) kercken driesch, 1644, RAG-Ne 1643, 4v.

KERKENEEKBOS <7>: landts ligghende tuschen den kercke(n) eebosch ende den hoel, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; Item den zelven et bulcxken bachte(n) de(n) eebos toebehoorende de kercke zuyt gelant ver goest noort de wedue van Oivier van meulene 293 r, 1624, RAG-Ne 1642, 6r; den zelve(n) een partie geleege(n) achter den kercken eebos noort gelant vander goest suyt

de kercke van vosselare 175 r, 1624, RAG-Ne 1642, 35v; den kercken Eeckbos toe behoore(nde) de kercke zuyt gelant vander Goest 1319 r, 1624, RAG-Ne 1642, 53v; den Eeckbosch van(der) kercke, 1644, RAG-Ne 1643, 3r; oost de(n) kercke(n) Eechbosch, 1644, RAG-Ne 1643, 9v; een stic lant oost den kercken eebosch west ande meersch, 1653, RAG-Ne 1645, 13r.

KERKENLAND: noort het kercke lant oost den kerckenbosch zuut het kercken landt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 44r; het kercken lant van vorsselare ofte den bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 54r; ten oosten tkercken lant van vosselaere ten westen de calene, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 609; ten noorden kercken lant van vosselaere, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 549.

KERKENSTRAATJE <4>: den zelven Aut noch Jn pachte van Jan libaert En(de) matis mestach een stick lants Geheeten et bosschelken 455 r Oost de moestrate zuyt Jan claeis Gelant noort et kercken straetgen, 1624, RAG-Ne 1642, 26r.

KERKHOF: leen ghelegghen voor tkerchhof te vurselare gheheeten den driesch te vurselare groot vierhondert achte en(de) twintich Roeden, 1460, RAG-Ne 9, 28r; ghelegghen voor kerchhof te vurselaere, 1571, RAG-Ne 10, 27r; stick Lants ghelegghen(n) bachten de schuere ant kerchhof, 1617, RAG-Ne 1708, 3r-3v; over de pacht van tkerckhof, 1617, RAG-Ne 1708, 4v; de priesteragie ghelt uut een plecke eertyts behuyst groot een half ghemet ende uuter synghele ofte ommeloop binnen den kerchhove oostwaet tot anden kerck stichele, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 5v; boome(n) die nieu geplant waeren up t kerchhof en(de) upden driesch 1620-1622, RAG-Ne 1708, 20v; abeele(n) gheplant up tkerchhof ende kercke(n) driesch, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 27r; een stuck lants mette synghele op de oostzyde van tkerchhof west den herwech en(de) noort het kerchhof van vosselaere, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 514; boomkens ghelegghen up het kerchhof, 1616, RAG-Ne 1708, 12r.

KERKKOUTER <6>: een partye ghenaeamt den kerckcautere ten noorden de damstraete ten suyden den kerckweghele ende ten westen den herwech, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 534.

KERKKOUTERKEN <5>: een partye ghenaeamt kerckcauterken, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 139.

KERKWEG: wech tusschen deinse Ende eeclo west den kercwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; stic cautere up de westzijde vander damstrate west den kercwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; stick cautere upde west zyde vand(er) damstraete west den kerckwech, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

KERKWEDEL: Item den cautere Liggende Anden kercwegele Commen(de) Anden meuleput 3 b 822 r, 1624, RAG-Ne 1642, 5v; ten noorden den kerckweghele ende ten oosten den drooghaert, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 515.

KERSAUT/KAASHOUT <2>: de stede en(de) heet kersaut, 1426, TWOZV, 119; jn caeshaut, 1443, TWOZV, 120; ; tcaeshout, 1467, TWOZV, 121; een stic lands ... gheheeten tcasehout, 1472, TWOZV, 122; lants ghenampt caeshout, 1538, RAG-Ne 62, 71r; Jn noorthaut Jnt caeshaut, 1538, RAG-Ne 62, 340v; lands ghenampt Tcaeshaut, 1552-1584, RAG-Ne 63, 64v; Landts ghenampt het caes hautt, 1577, RAG-Ne 323, 144v; lant in vorselare genaempt caeshaut, 1582-1624, RAG-Ne 104, 98v; Landt Jnt gheschee tuschen Vorsselaere ende Landeghem ghenampt het caeshout, 1591-1619, RAG-Ne 105, 6r; lant Jnden teerlynck ontrent het geschee tuschen Vorsselaere ende Landeghem ghenampt het caeshout, 1591-1619, RAG-Ne 105, 6r; noorthauts lants ghenampt steegaerts bulck west het caeshoutt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 32r; twee parcheelen ghenampt den groten ende cleijnen notin sgavere oost caeshout west den notin sgavere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 46r; Landts ghenampt de twee bunderen zuutoost de Nevelstrate zuutwest het Caeshout en(de) den varys bulck, 1614, RAG-RG B4543, 0; Item den zelve(n) gebruyct Jn pachte van(de) kyndere(n) hebberecht genaemt et caesaut 910 r, 1624, RAG-Ne 1642, 58v; een Stic lant genaemt het Caeshaut suiijt de strate van nevel naer ghendt, 1644, RAG-Ne 1643, 44r; lant het caeshout, 1650, RAG-Ne 29, 34r; Item den zelve(n) gebruyct Jn pachte van(de) kyndere(n) hebberecht genaemt et caesaut 910 r, 1624, RAG-Ne 1642, 58v; stuc lants ghenampt t caeshaut ten noort oosten Landeghem 889 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 214.

KERSELAARMEERS: eene parije meersch gen.t de kerselaer meersch west de Calene oft poucque, 1644, RAG-Ne 1643, 35r.

KESTE LANDUITS STEE: de(n) zelve(n) met ee(n) stick lants geheete(n) keste landuyts ste Oost de(n) Errewech loopende van vosselare naer landege(m) zuyt pr van Tente 658 r, 1624, RAG-Ne 1642, 52v; den zelve(n) Aut noch In pachte van(de) zelve cauweliers Oost d(en) meuleput zuyt Gillis de wert met et lant van ceste landuits ste west Joos wittevron(gele) noort de Aude strate van(den) meuleput naer nevele 821 r, 1624, RAG-Ne 1642, 61r; lants ghenampt de landuytsstede, 1660, SVG, 1116.

KINDEREN LYBAERTS BILKSKEN: den zelven een partje genaemt de kyndere(n) lybaerts bulcxke(n) 450 r, 1624, RAG-Ne 1642, 10r.

KLATERBOSSSELKEN <5>: claeten bosschelken met beede de bulcke(n) oost metten gommerlaers bulcke, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stic Lant

ghenaemt den braembulck met een bosschelken heetende het clatterbosschelken, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item de twee gemeente met het clatterbosschelke(n) 2 g 290 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r.

KLAVERBILKSKEN <4> en <5>: sticxken ghe-naempt het claverbulcxken oost de moerstrrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 41r; Item et Wisselbulcxken met het claverbulcxken 3 g 277 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; den zelven noch ee(n) partie in et claverbulcxk(en) en(de) et hovek(en) 175 r, 1624, RAG-Ne 1642, 17v; lant gen.t het claverbulcxke(n) oost de moerstrate west de peertgavere, 1644, RAG-Ne 1643, 20r; lant genaemt het claverbulcxke(n) groot 446 R noort oost de twee ghemete(n), 1644, RAG-Ne 1643, 22r; lant ghe-naemt het claverbulxken, 1650, RAG-Ne 18, 0; het cavelbulxken (sic) bachten de schuere met den upstal voor de poorte, 1650, RAG-Ne 18, 0; een partye ghe-naemt tclaverbulxken 415 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 155; noort het claverbulcxken oost ande moerstrate, 1653, RAG-1645, 32v.

KLEIN ABEELKEN <2>: een Stic lant genaemt het cleen abeelken sui(j)t oost de nevelstraete, 1644, RAG-Ne 1643, 45r.

KLEIN BOSMANNEKEN: een partye westwaeert over een straete ghe-naemt tcleen bosmanneken noort oost ende suut de straete groot 307 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 401.

KLEIN DRIEBUNDERKEN: Landts ghe-naempt het cleyn dry bunderke(n) oost de hautstrate, 1552-1584, RAG-Ne 63, 101r; lants genaempt het Cleijn drij bunderken oost de houtstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 2r.

KLEIN GOED TER MEERS <5>: het straetken van het cleyn goet ter meersch naer vorselare, 1591-1619, RAG-Ne 105, 63r, Het cleen goet Ter mers dat nu gebruikt Jan Crystiaens, 1624, RAG-Ne 1642, 4r; het straetke(n) loopende naer t' cleen goet ter meersch, 1644, RAG-Ne 1643, 14v; dhofstede van t' Clee(n) goet ter meersch met een Stic bachte(n) de schuere wylent genaemt den braembulck met het walleke(n) daer den hovene in staet sui(j)t west het ryvelstraetke(n) noort oost de(n) dierencoop ende noort west de(n) Cattensteert, 1644, RAG-Ne 1643, 23r; dhofstede vant cleene goet ter meersch met een stic bachten de schuere wijlent ghe-naemt den braembulck met het walleken daer den hove up staet suutwest het Ryveltstraetken, 1644, RAG-Ne 1641, 41r; een behuysde hofstede ghe-naemt t cleen goet ter meersch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 309.

KLEIN JANUARIUSBILKSKEN <3>: Den zelve(n) noch e(en) partie genaemt Cleyn gannewarius bulcxke(n) 215 r, 1624, RAG-Ne 1642, 7r.

KLEIN JANUARIUSSTUK: stuck lants ghenamt tkleen January stuck 214 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 113.

KLEIN KAASHOUT <2>: den zelven ee(n) partie genaemt et clee(n) caeshaut 358 r, 1624, RAG-Ne 1642, 58v; een stuck lants ghenamt tcleen kaeshaut 443 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 215.

KLEIN KOUTERKEN: Item et cleyn cauterken gelegen Ande noort zyde van(de) damstrate neffens Lookens bos 7 g 6 r, 1624, RAG-Ne 1642, 5v.

KLEIN LANGGAVERKEN: de(n) zelve(n) met e(en) partie genaemt et clee(n) lancgaverke(n) 448 r, 1624, RAG-Ne 1642, 58v.

KLEIN VLAAKSTUK: stick genaempt het cleyn vlaeckstick west ste pieters stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 47r.

KLEIN WOESTIJNTJE: stick gheheeten de groote wostyne zuut waterlat noort de wostyne oost tcleyn wostynken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; stick gheheeten tcleyn wostynken ligghen(de) tusschen den schaepdriesch ende der groote wostyne commende upt waterlant (sic), 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; het goet ter mersch met de cleijne wostijn, 1591-1619, RAG-Ne 105, 41r; stic ghenamt het cleen hostynken commende anden schaepdriesch, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item het cleyn Aerstinge 2 g 94 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4v; stick gheheeten tcleyn wostynkin liggende tusschen den Scaepdriesch end der groote wostijne comende upt waterlandt (sic), 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

KLEINE BIEST: landts ghenamt den cleenen biest daeranne ghelant den ghentwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 11v.

KLEINE DUUSTAKKER: den zelve(n) Als voor(en) met ee(n) stick lant Genaemt de(n) cleen(en) duistackere 6 g 204 r, 1624, RAG-Ne 1642, 52r; een partye ghenamt den cleynen duysthackere ten suyden den grooten duysthackere 1987 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 56.

KLEINE EN GROTE JANUARISBILK: eene partye ghenamt tcauterken eene partye ghenamt de curte veuren en eene p(ar)tye ghen(aem)t het weyken ende den cleenen ende grooten Januaris bulc, 1653, RAG-Ne 1645, 39v.

KLEINE JANUARIUSBILK: landts ghenamt den cleenen Joannen waesbulc, 1591-1619, RAG-Ne 105, 12r; Den zelve(n) noch e(en) partie genaemt Cleyn gannewarius bulcxke(n) 215r, 1624, RAG-Ne 1642, 7r; eene partije ghenamt t' Cauterken eene partije gen.t de curte veure(n) eenen partye genamt het weyke(n) ende den Cleenen ende groote(n) Januares bulck, 1644,

RAG-Ne 1643, 24r; eene partye ghenaeamt tcauterken eene partye ghenaeamt de curte veuren en eene p(ar)tye ghen(aem)t het weyken ende den cleenen ende grooten Januarius bulc, 1653, RAG-Ne 1645, 39v; een stic lant groot IJc XXI R ghenaeamt den cleenen Januarius bulc, 1653, RAG-Ne 1645, 41r; Den zelve(n) noch e(en) partie genaemt Cleyn gannewarius bulcxke(n) 215 r, 1624, RAG-Ne 1642, 7r.

KLEINE KOUDPUT: stic commende an den ghentweghel ghenaeamt den cleen(en) cauput, 1605, RAG-Ne 18, 0; lant ghenaeamt den cleenen cauput, 1650, RAG-Ne 18, 0.

KLEINE MEERBILK: den cleenen meerbilck, 1538, RAG-Ne 62, 104r.

KLEINE NOTENSGAVER <2>: twee parcheelen ghenampt den groten ende cleijnen notin sgavere oost caeshout west den notin sgavere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 46r; een Stic lant genaemt het Cleen notjens gaverken, 1644, RAG-Ne 1643, 43r.

KLEINE PAARDENBILK: den zelve(n) ee(n) partie genaemt den cleene(n) perdebulc commen(de) metten en(de) upde(n) briele(n) 300 r, 1624, RAG-Ne 1642, 47r.

KLEINE WOESTIJN <5>: stick lant gent het peerde(n) sticke west de cleene hostijne, 1644, RAG-Ne 1643, 20r; een stuck lants ghenaeamt de cleen hostyne, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 282.

KNOKKENBILK <5>: den zelven ghebruict Jn pachte van(den) zelve(n) toe-vaert ee(n) stick lants gheheeten den cnocke(n) bulck Oost de moestate zuyt de damstrate noort weest de(n) zelve(n) Toevaert 4 g 244 r, 1624, RAG-Ne 1642, 33v; eene behuijsde hofstede oost eene partije genaemt de(n) cnockenbulck suijt het peerde(n) bulcxke(n) noort het vlas bulcxke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 41v; ee(n) Stuck landt gen.t de(n) cnockenbulck suijt de Damstrate oost de moerstrate, 1644, RAG-Ne 1643, 42v.

KNOKKENBILKSKEN <5>: een stic landts het cnocken bulxken groot iiijC Roeden(n) zuut de damstraete west de moerstraete, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; landts genaemt het Cnockenbulcxke(n) zuut de damstraete, noort west de moerstraete, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 2r.

KOOPLAND: lant ghecommen uut het goet ter mersch ghenaeamt het cooplant die hier voortijts gillis daenens als last hebbende doen vercochte, 1596, RAG-Ne 103, 54v.

KORTE GEMET: stick landt in Vosselaere op den cauter ghenaeamt het curte ghemet, 1644, SVG, 1073.

KORTE HELFT: de corte helft drie vive ende twintich roeden groot, 1322, TWOZV, 124.

KORTE MEERS: den curten mersch west upde calene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v.

KORTE STUK: Lands upt curte stick, 1552-1584, RAG-Ne 63, 50r.

KORTE TWEEGEMETEN <8>: tstick veurthecken ghenaeamt de corte twee ghemeten, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v; een stuck lants ghenaeamt de curte twee ghemeten ten oosten anden kauterbulck 5981/2 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 409.

KORTE VOREN <2>: landts ghenaeamt de curten vueren, 1591-1619, RAG-Ne 105, 12r; lants ghenaeamt de curte vuere west den wech van vosselaere kercke naer den ghentwech noort den zelven wech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 12v; partije lant wijlent twee sticke(n) geweest synde gen.t de Curte veuren noort de(n) gentwech, 1644, RAG-Ne 1643, 25v; een ghemet lant gen.t de Curte vueren suijs ee(n) partije gen.t de seve(n) ghemete, 1644, RAG-Ne 1643, 34v; eene partije ghenaeamt tcauterken eene partije ghenaeamt de curte veuren en eene p(ar)tye ghen(aem)t het weyken ende den cleenen ende grooten Januaris bulc, 1653, RAG-Ne 1645, 39v; een partije lant groot Vc XCVIJ R wilent twee sticken gheweest synde ghen(aem)t de curte veuren noort den gentwech west het cauterken, 1653, RAG-Ne 1645, 41v.

KOSTERIE <6>: stick lants up vursse(lare) cauter tussche(n) doorne west de costerie van vursse(lare), 1538, RAG-Ne 62, 104r; Landts up de(n) cautere de costerye van(der) kercke van Vosselaere zuut, 1552-1584, RAG-Ne 63, 104r; ten westen de costerye, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 522.

KOSTERIJKEN: Item den coster met et costeryken geleege by den Eeckbos zuys gelant myn heere tackoe(n) 111 r, 1624, RAG-Ne 1642, 55r.

KOUDPUT <5>: stick gheheeten de poortbulck west driesschelkin oost den upstal zuut den cauput, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; de wostyne zuut de groote wostyne noort den cauput west uutnemynghe, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; Item den cauput naest et goet ter mers daer den draeijsboom 1 g 296 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4v; Item noch ee(n) stick Lants geete(n) de(n) cauput comen(de) met et zuys oost en(de) Ande cleyn Aerstine 569 r, 1624, RAG-Ne 1642, 5r; Item de woestijne nu genaemt de(n) hooghen bulck noort oost de(n) Cauput suijs oost de groote woestyne west de(n) dierencoop, 1644,

RAG-Ne 1643, 23r; lant ghenaeamt den cauput, 1650, RAG-Ne 18, 0; de wostyne nu ghenaeamt den hooghen bulck noort den cauput west den dierencoop, 1650, RAG-Ne 18, 0; ghenaeamt den cauput, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 314; een stic lant groot VIIJc R ghenaeamt den dierencoop suut den sprietbulc west dhofstede vant cleen goet ter meersch noort west den cattensteert ende noort oost den cauput en(de) den hooghen bulc, 1653, RAG-1645, 37r.

KOUTER <1-3-5> en <2>: seghere va(n)d(er) couteren riddere, 1230 (vals ca. 1500?), TWOZV, 128; up de cout(er)e, 1400, TWOZV, 129; up de cout(er)e, 1413, TWOZV, 130; jnde prochie van vurselaere up de cautere, 1459, TWOZV, 131; te vurselare up de coudre groot viere buund(re), 1460, RAG-Ne 9, 25r; up den cautere te vorsselare, 1486, TWOZV, 133; up de(n) cout(er), 1507, TWOZV, 134; stick Lands Ligghende upden cautere, 1552-1584, RAG-Ne 63, 50r; lands up de(n) cautere bove(n) de(n) Leghelare oost up de(n) herwech van Vusselare naer Landeghem noort ande strate zome(n) te Nevele uut Rydende es naer ghend, 1552-1584, RAG-Ne 63, 64r; meersschen Jnde beke meersch zuut oost den Cautere neffens dwaterlat, 1552-1584, RAG-Ne 63, 91r; Landts up de(n) cautere de costerye van(der) kercke van Vorselaere zuut, 1552-1584, RAG-Ne 63, 104r; Jnde prochie van vurselare up de cautre, 1560, RAG-Ne 13, 31r; leen gheleghen te vurselaere upde Cautre, 1571, RAG-Ne 10, 24r; leen te Vurselare up de couterre, 1583, RAG-Ne 11, 26r; op den Cautere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 2r; op den Cautere van Vosselare naer landegehe(m), 1591-1619, RAG-Ne 105, 3v; Een ghemet Lant op den cautere oost het marcquette Lant west tegens de zeven bundere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 64r; op den Cautere van Vosselare naer landeghe(m), 1591-1619, RAG-Ne 105, 3v; landts up den cautere Jegens over de hendel duere van de kercke van vorsselare, 1591-1619, RAG-Ne 105, 54r; een leen gheleghen up de coudre, 16e, Ne-8, 0; den cautere naest Landeghem op de oostzyde vanden herwech die van Vosselaere naer Landeghem Loopt, 1605, RAG-Ne 18, 0; en half bunder landts liggende jnde prochie van vosselaere upden cautere west den herwech loopende van Nevele naer Deynse, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; landts ligghen(de) up de Cautere west de heirwech van Nevel naer deynze, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 3v; Item den Cautere 6 g 57 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1v; Item den Cautere Anden meuleput met et Vyverstic Ende het vyverken 6 b 527 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2v; leen stick lants Gelegen up den cautere, 1624, RAG-Ne 1642, 42r; ee(n) stic lant liggende op de(n) Cauter genaemt houcstic suiijt mettet gansel(ee(n), 1644, RAG-Ne 1643, 17v; lant geleghe(n) op de(n) Cautere suiijt oost de(n) Cauterwegh, 1644, RAG-Ne 1643, 32r; lant ligghende up de(n) Cauter, 1644, RAG-Ne 1643, 1v; stic lant ligghende op de(n) Cauter daer de(n) wegh deur loopt commende van(der) kercke naer de(n) eeckbosch, 1644, RAG-Ne 1643, 16r; twee ghemete(n) lants op den Cauter Jegens over de hendel deure van(de) kercke van vosselaere west ande mersche(n), 1644, RAG-Ne 1643, 17r; ee(n) stic lant liggende op de(n) Cauter genaemt houcstic suiijt mettet gansel(ee(n), 1644, RAG-Ne 1643, 17v; stick landt in Vosselaere

op den cauter ghe-naempt het curte ghemet, 1644, SVG, 1073; lant in den cauter bachten de kercke van Vosselaere west de kercke, 1647, SVG, 1078; stick cautere upde west zyde vand(er) damstraete west den kerckwech, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0; een stic lant ligghende op den cautere, 1653, RAG-Ne 1645, 3r.

KOUTERBILK <8>: den zelve(n) met ee(n) stick lants genaemt de(n) cauter bulck gelegen byde briele(n) noort en(de) west gelant Jonker pelyps vander Age(n) 903 r, 1624, RAG-Ne 1642, 46r; Lieven vander vennet gebruiet een partie genaemt de cauterbulc 757 r, 1624, RAG-Ne 1642, 68r; Den heere van meere een stuck lants ghe-naemt den cauterbulck ten oosten de peerdebulcken ende ten zuuden tstraettien, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 407; een stuck lants ghe-naemt de curte twee ghemeten ten oosten anden kauterbulck 5981/2 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 409; saylandt ghe-naemt het cauterbulcxken, 1650, SVG, 1093.

KOUTERBILKSKEN(S) <2>: landts ghe-naempt het cauterbulcxke(n), 1552-1584, RAG-Ne 63, 89r; lant genaemt het couterbulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 3r; lant ligghende in twee partijen genaemt de Cauter bulcxkens sui(j)t de(n) Calants bulc, 1644, RAG-Ne 1643, 36v; een ghemet lant ligghende daerment noemt inde bulcken west de Cauterbulcxkens oost de(n) quade(n) drij bundere, 1644, RAG-Ne 1643, 40r.

KOUTERKEN <6>: eene partije ghe-naemt t' Cauterken eene partije gen.t de curte veure(n) eene partye genaemt het weyke(n) ende den Cleenen ende groote(n) Januares bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 24r; een partije lant ghen.t het Cauterke(n) thende(n) de curte veuren groot 1310 R west een partije gen.t de(n) biest ende noort ande(n) gentwech, 1644, RAG-Ne 1643, 25v; eene partye ghe-naemt tcauterken eene partye ghe-naemt de curte veuren en eene p(ar)tye ghen(aem)t het weyken ende den cleenen ende grooten Januariis bulc, 1653, RAG-Ne 1645, 39v.

KOUTERKEN TENDEN DE KORTE VORE <3>: landt ghe-naempt het cauterken thenden de curte vuere oost den wech tusschen de curte vuere ende het cauterken noort den ghendt wech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 12r; een partye lant ghen(aem)t tcauterken thenden de curte veuren groot XIIIc X R west de arme schole met een partye ghen(aem)t den biest ende noort anden gentwech, 1653, RAG-Ne 1645, 42r.

KOUTERKEN VOOR HET HOF: ee(n) partie genaemt et cauterk(en) voor et hof Oost de merstrate zuyt de strate die loopt van termere naer et goet van poortackere, 1624, RAG-Ne 1642, 44v.

KOUTERKEN: twee ghemete(n) lant uyt eene partije genaemt t' Cauterke(n) gelegh(en) bachte(n) de kercke van vosselaere, 1644, RAG-Ne 1643, 11r; twee ghemeten lant ofte daer ontrent uut een partye ghenaemt tcauterken ghelegghen bachten de kercke van vorsselaere oost tgoet ter meersch, 1653, RAG-Ne 1645, 16r.

KOUTERWEG: west de(n) Cauterwegh van vosselare naer Landeghem, 1644, RAG-Ne 1643, 36v.

KRUISWEG: den santvoortbuelc ... bijd(en) cruusweghe, 1491, SAG 330/39, 214r; hond(er)t Roeden ligghende boven de(n) goede van poertack(re) ande cruus wech, 1560, RAG-Ne 13, 23r; landts ghelegghen Ande(n) cruyswech zuut de damstraete zuut west het straetken vanden cruyswech naer het goet ter meersch, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; stede jnden pianaec hoec oost het reueel straetken noordt west het straetken vande(n) cruyswech naer tgoet ter meersch, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; Item den bosch An et hof commende An et straetken dat loopt naer den Cruyswech 3 g, 1624, RAG-Ne 1642, 5r; den zelve(n) met ee(n) stick Lants geleegeen up d(en) cruyswech noort gelant de(n) Aerm(en) van sente baefs te gent Oost de(n) Eere vander meere zuyt en(de) west de(n) wech 284 r, 1624, RAG-Ne 1642, 46r; et straetgen dat loopt van de(n) Cruyswech naer et goet ter mers, 1624, RAG-Ne 1642, 38v; een stucxken ghenaemt tsieckelien landeken commende op den kuyswech (sic) suut westen tgalgevelt 21 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 132.

KWADE BUNDER: ghenaempt den quaeden bundere oost de hautstraete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16r.

KWADE DRIEBUNDER <2>: lant genaempt den qua drij bunelene (sic) oost de houtstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 3r; lant ghenaempt de quaedrybundere Jnden westhouck Jn vorselare ofte de hautstaete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16r; Lants Jnden quaen drij bundere oost hautstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 31r; den west ostijnbosch noort den quaden drij bundere, 1644, RAG-Ne 1643, 38r; eene partije lant ghenaemt den quaden drij bundere oost de haut strate, 1644, RAG-Ne 1643, 40v.

LAND VAN ARDOOIE: dlant van aerdoorie, 1281, TWOZV, 3; dlant datmen heet dbreet buunre dlant van aerdoie dat hout jnt saien vyf alst(er) zaeds rogs, 1281, TWOZV, 4.

LANDEGEMBEEK: lant boven landeghem beke oost den herwech west de petansie van sente baefs, 1591-1619, RAG-Ne 105, 55r; een partije meijsch groot 75 roeden ghelegghen in(de) prochie van Vursselare by de beke van Landeghem, 1618, RAG-Dro 32; Item daneel van paris gebruiet Een partie mers by de beke van landegem noort de priester Aege van landegem zuyt Gisel

Cakaert 40 r, 1624, RAG-Ne 1642, 15v; den zelven een partie cauterlant toebehooren(de) steven van rentergem en(de) gerolf van rentergem hendende upde mers van landegem beeke noort gerof Elaut zuyt Lauwereys van paris fs mauwers 715r, 1624, RAG-Ne 1642, 22r; de beke daerop vosselaere en(de) Landeghem scheeden, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 672.

LANDEGEMBILKSKEN <4>: lant genaempt Landegem bulcxken oost de moerstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 6v; lants genaempt den lanck gaveren gelegen In twee stucken het eene nu genaempt den ronden bulck zuut oost de moerstrate noort metten waterlate oost het landegem bulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 58; stic lant 455 R genaempt het landegem bilcxke(n) oost de moerstrate, 1644, RAG-Ne 1643, 4r; stuck lants ghenaemt tlandeghem bulxken ten suut oosten de moersraete 442 ½ r, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 232.

LANDEGEMSTUKSKEN: den zelve(n) e(en) partie genaemt et landegem stick(en) 445 r, 1624, RAG-Ne 1642, 28v.

LANGE BILK <7>: den langhen bulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v; Item den zelve(n) Als voore(n) met ee(n) stick lants geeheet(en) de(n) Lange(n) bulck en(de) voortyts et booms Ackere noort Baudewyn maeyaert 7 g 87 r, 1624, RAG-Ne 1642, 49r; een partye lants ghenaemt den langhen bulck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 582.

LANGE BILKSKEN <1> en <3>: stick gheheeten tlanghe bulcken, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; zuut tlanghe bulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 9r; Item de(n) braembulck met et lange bulcxken In(de) myddernachte(n) 4 g 92 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; stic lant 356 R ghenaemt t' langhe bulcxke(n) oost gront genaemt t' perreke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 10v; stixken lant ghenaemt het lancbulxken, 1650, RAG-Ne 18, 0; twee partyen an malcanderen deene ghenaemt tlanghe bulxken ende dander den braembulck 128 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 163; een stic lant groot IIJc LVJ R ghenaemt tlanghe bulcxken oost gront ghen(aem)t perreken, 1653, RAG-Ne 1645, 14r; zuut tlanghe bulcxkin, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

LANGE GEMET: stick ghenaempt tlanghe ghemet, (na 1538), 1490, RAG-Ne 62, 19v.

LANGE HALFGEMET <2>: drij sticken in vosselaere deerste ghenaemt het reusen sticxken tije lanc alf ghemet ende tderde in een partije ghenaemt de viijC roen, 1638-1640, RAG-Ne 170, 26r; een half ghemet landts ghenaempt het langhe half ghemet west den herwech van Vorrsselaere naer Landeghem, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28r; een half ghemet lant genaemt t' lanck half ghemet, 1644, RAG-Ne 1643, 21v; een half ghemet lant ghen(aem)t lanc half

ghemet west den herwech loopende van vurselaere naer landeghem, 1653, RAG-1645, 36r.

LANGE HULST: stick ghenaept den langhen hulst west den prelaet van dronghene noort het pachtgoet van sente baefs, 1591-1619, RAG-Ne 105, 47r.

LANGE MEERS <1>: ende noch ten brouke dat men heet i(n) de langhe mersch 1 roede, 1^e kwart 14^e eeuw, TWOZV, 43; in de langhe meersch, 1379, TWOZV, 140; eene meersch ghenaept de lange mersch Jnde p(ro)chie van vurselae(re) by de leghelaere en(de) es half bosch, 1538, RAG-Ne 62, 270v; hettynghe ghenaept de Langhemeersch west de(n) waterloop separeren(de) de Vrihede va(n) Nevele en(de) Vusselaere, 1552-1584, RAG-Ne 63, 65r; Jn Vurselare boven den langhen meersch, 1552-1584, RAG-Ne 63, 8v; daerment heet jnde lange mersch west de Calene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 3v; den langhen mersch nu twee mersschen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v; In(de) Langhe mersschen noort de Caelne west het goedt van marcquette, 1641, RAG-SB/R858/7D, 41; 400 R meersch geheeten de langhe meersch west de(n) waterloop separerende de vryhede van nevel ende de prochie van Voselare, 1644, RAG-Ne 1643, 29r.

LANGE STUK <5>: van twee sticken landts ... deen ghenae(m)pt den boem ende dand(er) tlanghe stic, 1507, TWOZV, 22; twee sticke(n) La(n)ts dee(n) ghenaept den boem ende dand(er) tlanghe stick, 1512, RAG-Ne 12, 160r; stick lants ghenaept het langhe stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 41v; den zelve(n) noch een stick lants geheete(n) et Langestick zuyt weest de(n) zelve(n) pr van leuwe noort Oost Joos Witte vrongele 480 r, 1624, RAG-Ne 1642, 35v; Pieter van alsteyn een stuck lants ghenaept tlanghe stuck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 331; een stuck lants ghenaept tlanghe stick noort west de cleyne hostyne, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 285; een stic lant groot Vc R ghenaept het lanc stic west tgoet ter meersch mette groote wostyne, 1653, RAG-1645, 32r.

LANGE STUKSKEN: Item den zelve(n) deen partie genaemt et Langhestick(en) upde zuyt syde van het perdestick 557 r, 1624, RAG-Ne 1642, 30r.

LANGE TWEEGEMETEN: den zelven Een partie genaemt de lange twee gemeete noort de nevelsche strate 608 r, 1624, RAG-Ne 1642, 22v; den zelven met ee(n) partie gelege(n) Ande myddel age geheeten de lange twee gemeete noort gelant et godts huis van portackere suyt d(en) Aerme(n) van St baefs tot gent 623 r, 1624, RAG-Ne 1642, 45v.

LANGE VOREN: stuck lants ghenaept de langhe veuren 774 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 115.

LANGGAVER <4>: lants genaempt den lanck gaver gelegen Jn twee stucken het eene nu genaempt den ronden bulck zuut oost de moerstrate noort metten waterlate oost het landegem bulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 58; een half bunder lands ghe-naemt de lancgaverbeke, 1638-1640, RAG-Ne 170, 32r; Jan Bollaert fs Jans stic lant ghe-naemt den lancgavere, 1644, RAG-Ne 1643, 46v; partije lant groot 1300 R genaemt de(n) lancgavere die nu gelegen is in twee stucken het eene genaemt de(n) rondenbulck ende dander suyt oost de moerstrate oost eene partije genaemt het landegembulcxke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 47r; een stuck lants ghe-naemt den lanckgavere 1036 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 228.

LANGGAVERBEEK (beek) <4>: lands ghe-naemt de(n) bec oost ande Moers- traete zuut de(n) waterloop ghe-naemt de Langaver beke noort de Nevel straete, 1552-1584, RAG-Ne 63, 64v; beckcoutere noorthouts lants oost de moerstrate zuut den waterloop ghen(aem)pt den lanc gavere beke noort de ne- vel strate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r; een partije lant genaemt de beck oost de moerstrate suijt de(n) waterloop genaemt de lanckgaverbeke noort ande nevelstrate, 1644, RAG-Ne 1643, 45v; half bunder lants gent. het lancgaver- ken noort de(n) waterloop ghe-naempt de lancgaverbeke oost ande moerstrate, 1644, RAG-Ne 1643, 46r.

LANGGAVERBEEK(land) <4>: lands ghe-naemt de(n) bec oost ande Moers- traete zuut de(n) waterloop ghe-naemt de Langaver beke noort de Nevel straete, 1552-1584, RAG-Ne 63, 64v.

LANGGAVERKEN <4>: half bunder lants gent. het lancgaverken noort de(n) waterloop ghe-naempt de lancgaverbeke oost ande moerstrate, 1644, RAG-Ne 1643, 46r; stuck lants ghe-naemt t lanck gaverken ten zuut oosten de moers- traete 446 ½ R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 230.

LAUWERSSTRAATJE: stick ghe-naempt grielen landt west slauwers straetkin, 1538, RAG-Ne 62, 340r.

LEEN EKE: cauterlandt ghelegghen by de leen eecke streckende lancx den groenen wech west den pontwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v.

LEEN TE WEGEWALLE: heerlichede vander Meere Jn Vusselaere oost ende zuytoost dleen te Weghewalle een partye ghe-naempt het hulstkin noort loopt daeranne den waterloop ofte waterlat commende van thof ter meere naer der vurstbrugghen, 1582, RAG-Ne 2245.

LEEN TER DUUST: acht bunderen .. gheheeten dleen ter duust, 1453, TWOZV, 88; Jan vander loeve fs Cornelis hout een leen gheheeten ... dleen ter duust, groot zynde neghene buund(er)e, 1460, RAG-Ne 9, 24r; dleen ter

duust, 1460, RAG-Ne D 1767; ter duust, 1483, TWOZV, 92; dleen ter duust ... neghen bunder, 1493, TWOZV, 93; een leen gheheeten dleen ter duust groot midts der moten nederhove nederhove (sic) ende voort Jn winnenden lande merssche watere en(de) weede ligghen(de) al deen an dandre neghen bundre lettelt min of meer streckende west tooter caelne, 1560, RAG-Ne 13, 30r; leen gheheeten tleen ter duust, 1571, RAG-Ne 10, 23r; lee(n) ghenaeamt zyn(de) dleen ter duust, 1578, RAG-Ne 14, 33v; leen gheheeten dleen ter duust groot zijnde neghen bunder lettelt min ofte meer, 1583, RAG-Ne 11, 25v; ghenaeamt dleen goedt ter duust... ghelegghen in zeven distyncte partyen danof deerste partye groot es metten wallen ende grachten ontrendt twee hondert roeden ... de tweede partye es de mote ligghende gheinclaveert inde voornoemde partie upden zuut west houc groot metten wallen daer rondtomme ligghende zessendertich roeden, 1584, RAG-Ne 1799.

LEEN TER HORSMOLEN <7>: vanden leene ter orsmuelene, 1503, RAG-Dro 123, 0; sorterende onder den leene thursmeulen, 1653, RAG-1645, 35r.

LEEN TER MEERS: Leene en(de) heerlichede vand(er) meersch in vurselare, 1512, RAG-Ne 12, 102r; de strate com(m)ende Jnt dleen ter mersch an, 1560, RAG-Ne 13, 29v.

LEEN: den zelven noch en partie genaemt et lee(n) 323 r, 1624, RAG-Ne 1642, 14v; de(n) zelve(n) met ee(n) stick lant genaemt het lee(n) west gelant doors va(n) lieve(n) de vos zuyt Andries seys met consorte(n) 413 r, 1624, RAG-Ne 1642, 74v.

LEENDREEF <2>: zuut vande leen dreve neffens het beeckstick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 67r.

LEENGOED EN HEERLIJKHEID TER MERE: leenghoet ende heersceep ter meere, 1413, RAG-Ne 2246 bis; leenghoet ende heersceep ter meere in de prochie van vurselaer, 1415, RAG-Ne 2246 bis; leenghoet ende heersceep ter meere in de prochie van vorsselaer, 1427, RAG-Ne 2246 bis; leengoedt en(de) heerscip ter meere Jnde prochie van vurselare, 1507, RAG-Ne 2246 bis; hove ende heerlichede vander meere Jnde prochie van vurselaere Nevele ende daerontrent, 1570, RAG-Ne 2245; leengoet ende Heerlichede ter meere ghelegghen Jnde prochie van vusselaere, 1585, RAG-Ne 2246 bis; leengoet en(de) heerlichede ter meeren ghelegghen in(de) prochie van vurselaere, 1597, RAG-Ne 2246 bis; de dreve der heerlichede vander meere noort tgoet ter mersch zuut tgoet van portackere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 4v.

LEENMEERS <7>: Item den zelve(n) Als voor(en) met de lee(n) mers toe behooren(de) Allexandere van(der) Goest zuyt gelant baudewyn maeyaert noort d(en) voor(seiden) van(der) Goest 696 r, 1624, RAG-Ne 1642, 50v;

ghenaemt de Leene meersch ten oosten den duystackere en ten westen de calene, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 598.

LEENPUT: metter West zijde an de templiers Landt ende metter oost zyde An piet(er) hannekens hofstede com(m)ende metter zuut zyde ande meerstrate ende mett(er) noert ende anden leenput, 1560 (1507), RAG-Ne 13, 24v.

LEENSTUK: den zelven ee(n) partie genaemt et perde stick Oost de(n) zelven met et leen stick West de clee(n) Aerstine daer Af dat Jan crystiaens pachter es noort pr. reubens met syn(en) Gent wech 867 r, 1624, RAG-Ne 1642, 29v.

LEEUWERKSLEEN: leen ende es gheheeten leewercx leen groot zynde viere buund(er)e, 1460, TWOZV, 144; een leen gheheete(n) leeuwerx leen groot vier bunder, 1560, RAG-Ne 13, 31r; leen gheheeten leeuwerx leen, 1571, RAG-Ne 10, 24r; ee(n) lee(n) dwelck hier voormaels placht te heeten leewercx Lee(n) groot Int gheheele vier bunderen, 1578, RAG-Ne 14, 34v; een leen gheheten leeweercx leen, 1583, RAG-Ne 11, 26v; leen gheheeten leeu wercx leen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 13v; een leen es gheheeten leewercx leen, 16e, Ne-8, 0; het hof te middernacht gheleghe(n) binne(n) de prochie van Vorse-laere consisterende mette behuysde hofstede walle(n) ende dreve(n) Jn land ende meersch tot vyfthie(n) bundere(n) onbegrepe(n) daer onder de vier Bunderen zy(n) Leen ghenaempt leeuwerx lee(n) al ghehoude(n) van(den) hove ende heere va(n) nevele, 1641, RAG-OB 2113, 22v.

LEEUWMAN <1>: lants ghenaempt de leeumman (sic) metten oostcant Jegghens tperreken den gracht ligghende tusschen tperken (sic) ende den leeu-man oost licht den erwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 20v; een stic lant ghenaemt den Leenman daer de nieuwe dreve deur geleyt is, 1644, RAG-Ne 1643, 1r; stuck lant ghenaemt den leeumem (sic), 1644, RAG-Ne 1643, 1r; een stic lant ghen(aem)t den leenman daer de nieuwe (drev) deur gheleyt is ende daeromme nu maar groot synde VIJc LXI R. noort eene partye ghen(aem)t het perreken suut de nieuwe dreve, 1653, RAG-Ne 1645, 1r.

LEGELAAR <1>: eene meersch ghenaempt de langhe mersch Jnde p(ro)chie van vursaela(re) by de legheleere en(de) es half bosch, 1538, RAG-Ne 62, 270v; den zelven gebruyct en pacte (sic) van roelant de wulf een mers gelegen by den leegelare 442 r, 1624, RAG-Ne 1642, 19r; vier ghemeten lant ligghende inden legheleere oost den wech van nevele naer gendt, 1653, RAG-Ne 1645, 15r.

LEGELAARSTUK <1>: Landt ende meersch tghlegeraertstick (sic), 1577, RAG-Ne 323, 66r; Landts ghenaempt het Legheleerstick oosthende anden heerewech van Vorssel(are) naer Landeghem, 1584, RAG-Ne 63, 96r; Lants

ghenaemt het legghelaertick, 1585, RAG-Ne 773, 0; Lant Jnde prochie van vosselare genaempt het legelaer stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 44r; den zelven ee(n) partie als properteyt ee(n) stick lant commende vande hoirs Lauwereys lootens genaemt et legelaerstick Groot 765 r Oost daer anne de(n) errewech loopend(e) van vosselare naer landege(m), 1624, RAG-Ne 1642, 58r; 432 R lant genaemt het legghelaer stick oost eijnde(nde) op de(n) aerde(n) wegh van vosselaere naer landeghem, 1644, RAG-Ne 1643, 10r; IIIJc XXXIJ R lant ghen(aem)t het legghelaerstic metten oostheynde anden wech van vosselaere naer landeghem, 1653, RAG-Ne 1645, 14r.

LEIMEERS: duas peties supra leimers, ca. 1280, TWOZV, 148; bove(n) lei meersch, 1291, TWOZV, 149; j(n) de leymersch CC roeden, begin 14^e eeuw, TWOZV, 151; inde leimersch, 1379, TWOZV, 152; jn de ley mers, ca. 1403, TWOZV, 153; up leymersch, 1415, TWOZV, 154; de maymersch Inde leymersch, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; meersch ghelegghen in Vosselaere in de leymeerschen, 1661, SVG, 1119.

LENEN: een stick lants gelegen Jnde Leene(n), 1624, RAG-Ne 1642, 40r.

LOKENSBOS: Item et cleyn cauterken gelegen Ande noort zyde van(de) damstrate neffens Lookens bos 7 g 6 r, 1624, RAG-Ne 1642, 5v.

LOOSMANSBEK: eene partije genaemt Loosmans beck suiijt de strate van nevel naer ghendt west de(n) wegh van vosselare naer landegem, 1644, RAG-Ne 1643, 30v.

LOTERMAN <2>: ijC R Jn noorthaut gghenaempt de(n) loterman, 1538, RAG-Ne 62, 276r; lands gghenaemt de(n) loterman oost ande(n) west ostijne bosch west upde hautt straete, 1552-1584, RAG-Ne 63, 62v; een ghemet lands die men noemt den loterman, 1575, SVG-Ne 394, 51v; Landts gghenaempt de(n) loterman west de hautt straete, 1577, RAG-Ne 323, 99r; lant gghenaempt den loterman metten oosthende anden hulleman bosch west de hautstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28r; stick lants gghenaempt den loterman oost den hullemans bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 47r; Item den zelven een p(artie) genaemt den looterman 52 r, 1624, RAG-Ne 1642, 9r; een Stic lant gghenaemt de(n) lotterma(n) oost de(n) hulleman bosch west de hautstraete, 1644, RAG-Ne 1643, 44v; partye lant inde prochie van Vosselaere gghenaemt den Loterman groot ontrent twee ghemetende ende L. roeden, 1643-1644, RAG-Ne 172, 27v; een stuck lants gghenaemt den loterman ten suut oosten den hulleman bosch en(de) noort westen de hautstraete 650 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 198; een stuck lants gghenaemt den loterman ten suut oosten den hulleman bosch ende noort westen dhautstraete 630 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 199; een stuck lants oock gghenaemt den loterman 660 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 200.

LOTERMANNEKEN <2>: den zelven Een p(ar)tie genaemt et lootermanneken 197 r, 1624, RAG-Ne 1642, 9v; een parijke(n) genaemt t' lottermanneken west ande hautstrate, 1644, RAG-Ne 1643, 44v; stic lant genaemt het lottermanneke(n) west de hautstrate oost den hullemanbosch, 1644, RAG-Ne 1643, 46v.

MAAIMEERS <7>: eene meersch ghenaemt de maymeersch ten zuyden Lederne ende ten westen de calene, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 590.

MARGRIETENBILK <4>: lants genaempt den margrietten bulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 56r; stic lant groot 468 R genaemt de doorne suiijt de(n) margrietten bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 31v.

MARKETTELAND: up den cautere oost gelant het marquette Lant west sheeren strate tegen de zeven bundere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28r; oost het marcquettelant west sheere(n) strate teghen het seve(n) bundere, 1644, RAG-Ne 1643, 36r.

MARKETTEMEERS <1>: .j. parcheel mees(ch) (sic) ligghende Jnde markette ~~maerckette~~ meersch west tclooster van markette com(m)en(de) mette(n) noort west hende up de calene, 1548, RAG-SB R 858/7E, 2r; meersch ligghe(de) Inde markette meersch noortwest upde Calene, 1548, RAG-SB/K 503, 2v; meersch jnde markette meersch west tclooster van markette, 1548, RAG-SB/K 517, nr. 28; mersch Inde markette mersch west tclooster van markette metten westhende upde calene, 1582-1624, RAG-Ne 104, 15v; ee(n) partij meersch liggende daerment noemt de marcquet meersche(n) west de Calene, 1644, RAG-Ne 1643, 35r; mersch Jn marcquette mersch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 31v.

MARKETTEPUT: up maerkets pit, 1411, RAG-RG B1307, 0; up de(n) marcquet put, 1552-1584, RAG-Ne 63, 61r; Landt ghenaempt de hondert roeden west up den marquetten put, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28v; lant gen.t de hondert roede(n) west ande(n) marcquet put, 1644, RAG-Ne 1643, 27v.

MARKTWEG: stick gheheeten den beck ligghen(de) up de oostzyde van(den) martwech tusschen nevele en(de) ghendt noort den wech van deinse naer Eeclo, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0.

ME OUTHIERS STUK: ghenaempt me outhiers stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 27v.

MEERBOS: landts ghenaempt den droogaert ghelegghen bij merbosch oost de hemerijcken noort de strate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v; bosch ghelegghen

Jn(den) meerbosch up het zuuthende van den bossche, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v.

MEERS AAN DE KAMER <7>: eene meersch ghenaemt de meersch ande camere ten noorden de meersch anden bosch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 592.

MEERS AAN DEN BOS: eene meersch ghenaemt de meersch ande camere ten noorden de meersch anden bosch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 592.

MEERSELKEN AAN DEN BOS <7>: een meersschelken ghenaemt tmeersschelken anden bosch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 594.

MEERSKANT: ande meerschcant, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 15r; ande meerschcant, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 13r.

MEERSTRAAT <8>: inde merstraten, 1507, TWOZV, 172; Jnde meerstrate, 1507, RAG-Ne 12, 159v; inde merschs strate, 1507, TWOZV, 173 en 269; stede Jnde meersch strate gheheete(n) te(r) merma(n)s hofstede, 1512, RAG-Ne 12, 162r; Lands ghenaempt den ponten bulck ghelegghen Jnde prochien van Vusselare ende Sent Martens Lederne noortzide Lanx de damstrate enden metten westhende up de meerstrate, 1566-67, RAG-Ne 143, 6r; drie ghemeten Lands ghenaempt den ponten bulc ghelegghen binnen der prochie van Vusselare ende Sente martins led(e)rne metter noortzide Lanx der damstrate ende metter westzide com(m)en(de) up de meerstrate, 1571-1572, RAG-Ne 145, 9v; bulck ghenaempt tpaerck west de meere straete oost zuut zekeren waterloop, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17r; stede jnde meerstraete van auden tyden ghenaempt pr. Annekens hofstede, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; stick lants ghenaempt de vurst ghelegghen Jnde meerstraete daerment noempt het parch noort tgoet van poortackere, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 3v-4r; een stic landts ghenaempt de vurst ghelegghen jnde meerstraet(e) daerment noempt het parc noordt tgoet van tpoortackere zuut oost de wech, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 3v; stede Jn(de) meirstraete van auden tyde ghenaempt prannekens hofstede, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 2r; Item den zelven Als vooren met een stick lants gelegen Jnde meerstrate streckende Achter het meullestraetgen zuyt gelant et godts huys van poortackere weest de meerstrate 5 g 66 r, 1624, RAG-Ne 1642, 34v.

MEESTE VLAAKSTUK: ghenaempt het meeste vlaeckstick zuut ste pieters stick oost het minste vlaeck stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 53r.

MEJONKERSSTUK <4>: stic lant groot 631 R genaemt mejonckers stic, 1644, RAG-Ne 1643, 13v; een stic lant groot VJc XXXJ R gheenaemt meJonckers stic noort tgoet ter meersch suut oost opde moerstrate, 1653, RAG-1645, 21v.

MELKBILK <8>: een partye gheenaemt den melckbulck commende metten suuytwesthende anden wal, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 391.

MESSERSTEDE: twee bunder Landts messer stede, 1512, RAG-Ne 12, 102v.

MICHIELKEN: vanden stedekin gheheete(n) tmichielkin ligghe(n)de up doest zijde vanden pondtweghe van mayghem, 1507, RAG Fam 1341, 9v.

MIDDELBILKSKEN <3>: Stic lant ghen.t het midelbulcxke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 24v; bulck gheenaemt middelbulcxken zuut westen den platten bulck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 102; een stic lant groot IJc XCVIJ R gheenaemt het middelbulcxken, 1653, RAG-Ne 1645, 39v.

MIDDELHAAG: den zelven met ee(n) partie gelege(n) Ande myddel age gheeten de lange twee gemeente noort gelant et godts huis van portackere suyt d(en) Aerme(n) van St baefs tot gent 623 r, 1624, RAG-Ne 1642, 45v.

MIDDELMEERS: Item den zelven Als voore(n) met de middel mers west de calene noort Oost en(de) zuyt et zelve Ghoet 839 r, 1624, RAG-Ne 1642, 49v.

MIDDELSTE DAMBILK <4>: lants gheenaempt den middelsten dambulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 42r; stic lant genaemt de(n) middelsten dambulck groot vijC R, 1644, RAG-Ne 1643, 7r; een stic lant ghen(aem)t den middelsten dambulc suut tgoet ter meersch, 1653, RAG-Ne 1645, 9r.

MIDDELSTE GENTWEG <4>: een partye gheenaemt den middelsten ghentwech 1154 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 152.

MIDDERNACHT(EN) <4>: jan middernacht, 1360, TWOZV, 202; ligghen(de) daer ment nomt ter hondekisten bov(en) middernacht, 1460, RAG-Ne 9, 26r; van den huusinghen ... gheenaemt jnd(en) middernacht, 1491, TWOZV, 201; lands liggheden inder middernacht, 1529, SVG, 915; leen daer ment heet Jnde middernacht gheheeten vrouwe vand(er) mersch stede groot een ghemet, 1560, RAG-Ne 13, 32r; leen ligghende daerment noempt ter hondekisten boven middernacht, 1571, RAG-Ne 10, 25r; ee(n) lee(n) liggh(ende) ter plaetse(n) daerment heet ter hondekisten Inde middernachte(n), 1578, RAG-Ne 14, 35r; ee(n) lee(n) daerment heet Jnde middernacht groot een ghemet, 1578, RAG-Ne 14, 38r; een leen Ligghende daerment noempt ter hondekisten boven middernacht, 1583, RAG-Ne 11, 27r; van(den) Schaepdriesch

oost de middernacht noort tweede stick bachten stalle, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; landt ende bosch ghenaeamt rufelaerts bosch al Jn eenen block met een straetken naer de moerstraete noort ende west metter middernachten, 1591-1619, RAG-Ne 105, 13v; een leen ligghen(de) daer ment nomt t(er) hondekisten bove(n) middernacht, 16e, Ne-8, 0; stic ghenaeamt de twee ghemeten oost de middernachten, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item de(n) braembulck met et lange bulcxken Jn(de) myddernachte(n) 4g 92 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; Item Een stick Lants genaempt de thie(n) ondert roe(n) Weest de middernachten 3 g 100 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4v; den zelven Een partie genaemt de myddernachte(n) noort denis mussche Oost de(n) rufelare bosch 506 r, 1624, RAG-Ne 1642, 10r; drij partije(n) lant daer ment noemt inde middernachte(n) groot 1284 R oost den ruijffelaer bosch, 1644, RAG-Ne 1643, 30v; een partye ghenaeamt mette twee naervolghende de middernachten ten suut oosten den ruyffelaerbosch 385 ½ R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 167.

MIDDERNACHTBILKSEN <3>: Item het middernacht bulcxke(n) met et draeiboombulcxke(n) 2 g 5 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; een partye ghenaeamt tmiddernacht bulxken 312 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 160.

MIDDERNACHTSTRAATJE: ant middernacht straetkin neffens martins vlieghers stede oestwaert, 1490, RAG-Ne 61, 174r.

MINSTE VLAACKSTUK: ghenaeamt het meeste vlaeckstick zuut ste pieters stick oost het minste vlaeck stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 53r.

MOERSTRAAT: jn de stede t(er) moerstrate, 1385, SAG, 330/8, 1r; de mourstrate, 1388, SAG, 330/8, 274v; in de moerstrate, 1426, RAG-Ne 58, 220v; de moerstratre, 1443, TWOZV, 208; ter mourstraten, 1458, TWOZV, 208; an de moerstrate, 1460, RAG-Ne 9, 23v; vurselare ande moerstrate, 1460, RAG-Ne, 23v; ande mourstrate, 1463, TWOZV, 212; ande moerstrate, 1477, TWOZV, 213; Jnde morstrate, twee sticke(n) la(n)ts dee(n) ghenaeamt den den boem ende dande(er) tlanghe stick, 1507, RAG-Ne 12, 160r; Jnde moerstrate, 1512, RAG-Ne 12, 159v; Jnde morstrate, 1512, RAG-Ne 12, 167r; commende ande morstrate, 1552-1584, RAG-Ne 63, 16v; oost co(m)mende upde moerstraete, 1566-67, RAG-Ne 143, 6r; leen ande moerstraete, 1571, RAG-Ne 10, 22v; lee(n) ligghende Inde moerstraete, 1578, RAG-Ne 14, 33r; commende upde moerstrate, 1638-1640, RAG-Ne 170, 9r, an de moerstrate, 1583, RAG-Ne 11 25v; een leen ander moerstrate groot een ghemet lettelt min of meer, 16e, Ne-8, 0; de cappellethiende haer besterecken(de) binnen vurssel(aere) ontrent de mourstra(te), 1579-1580, RAG-Dro 36, 16r-v; stede ghenaeamt switten hofstede metter noort oostzyde Jegghens het straetken vander moerstraete naer tgoet ter blauwen poorten, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 3r; tenden de moersstraete ende hondert roeden landts upden ponten bulck, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 2v; den zelven Aut noch ee(n) partie genaemet (sic) de twee bundere

hoost de moestrate (sic) 908r, 1624, RAG-Ne 1642, 21v; jnde moerstrate, 1630, RAG-SB, R 858/7H, 0.

MOLENAAR: van sinen buelcke ghenae(m)pt den muelenare groet een oudt ghemet, 1507, RAG Fam 1341, 2v.

MOLENPOT <6>: een parcheelkin Lands ghelegghen Jnde prochie van Vus-selare wesende een behuust hofstedekin ende es ghenaeamt den mueleput, 1566-67, RAG-Ne 143, 11r; een behuyst hofsteken en(de) es ghenaeamt de(n) mueleput oft den muelewal, 1567-68, RAG-Ne, 144, 19r; een behuyst hofsteden ende es ghenaeamt den mueleput oft muelewal, 1571-1572, RAG-Ne 145, 20r; Christiaen Standaert weerdt inden mueleput, 1576, SVG, 942; den herwech ande mueleput, 1591-1619, RAG-Ne 105, 20r; den cauter die strect achter de straete van het perreken tot den meulenput, 1605, RAG-Ne 18, 0; onbehuyst hofstedeken genaemt de(n) mueleput gheleggh(en) Jnde prochie van vorselare upde(n) houc vander damstrae(te), 1610, RAG-Ne 671, 0; voetwech van blasers driesch naer den mueleput, 1618, RAG-Nk 147, 0; voetwicht (sic) van blase(n) driesch naer de(n) muele put, 1622, RAG-Ne 72, 0; voet weghele naer de(n) muele Puyt, 1628, RAG-Nk 147, 0; Item den cautere Liggende Anden kercwegele Commen(de) Anden meuleput 3 b 822 r, 1624, RAG-Ne 1642, 5v; Joos Goetals met sy(n) stede daer hy wont Geleege(n) upde(n) keer van(de) damstrate genaemt de(n) meulleput 55 r, 1624, RAG-Ne 1642, 55v; hofstedeken Jnde prochie van Vosselaere ghenaeamt synde den meuleput Liggende upden hoec vande damstraete de (sic) naer lederne loopt, 1632-1634, RAG-Ne 166, 9r-v; een hofstedeken genaemt den meulenput, 1644, RAG-Ne 1643, 1v; een hofstede ghenaeamt den meulenput west den wech van vosselaere naer landeghem noort de damstraete oost ende zuyt de Landen vanden goede ter meersch, 2r; an blasers dries daer den weghel over Loopt naer den meulenput, 1645-1647, RAG-Nk 147, 0; een vague hofstedeken ghenaeamt tmeule putien ten noort oosten de damstraete ende noortwest den herwech, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 535; een hofstede ghenaeamt den meuleput, 1653, RAG-Ne 1645, 2r.

MOLENSTRAATJE (land) <8>: stick lant genaemt het muelen straetken suyt het muelen straetken noort den pontebulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 44r; een stic lant groot 535 R genaemt het meulenstraetke(n) als tselve(n) straetke(n) anden suijtcant van dese partije liggende west de damstraete noort de(n) pontenbulck, 1644, RAG-Ne 1643, 19v; een stic lant groot Vc XXXV R ghen(aem)t het meulestraetken tselve straetken anden suutcant van dese partye liggende west daeranne de meerstrate noort den pontenbulck, 1653, RAG-1645, 31v.

MOLENSTRAATJE (straat) <8>: henden(de) ant muelenstraetkin ende ande damstrate, 1538, RAG-Ne 62, 51v; stick lant genaemt het muelen straetken

suýt het muelen straetken noort den pontebulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 44r; stede ande damstraete zuut west het meulenstraetken, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; het muelenstraetken, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 1v; zuýt en(de) west et meulestraetge(n), 1624, RAG-Ne 1642, 73v.

MOLENWAL: een behuyst hofstedeken ende es ghenaeft den mueleput oft muelewal, 1571-1572, RAG-Ne 145, 20r.

MOLENWALLEKEN: van eenen stücke landts Jnde prochie van vurselare ligghen(de) anden houc vander straten Alzomen gaet van nevele naer Oodoncq ghenaeft het muellenwallekin, 1561-62, RAG-Ne 141, 5v.

MOLENWEG: de damstrate van nevel naer de leije en(de) zuýt den muelenwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 2v.

MOORTELSLAND: Oost de merstrate weest moortels Lant, 1624, RAG-Ne 1642, 41v; den zelve(n) Als voore(n) met een stick Lants geheete(n) het moortels lant oost pr de key zuýt pr neckaert noort de Tempeliers 3 g 146 r, 1624, RAG-Ne 1642, 48r; den zelve(n) Als voore(n) met ee(n) stick lant geheete(n) het moortels lant boove(n) zuýt baudewyn maeyaert west Jan van speybrouck 948 r, 1624, RAG-Ne 1642, 48v; den zelve(n) Als voor(en) met ee(n) partie up mortels lant noort Oost en(de) zuýt het Godts huis van poortackere 225 r, 1624, RAG-Ne 1642, 50v.

MOSELBILK <3>: Den zelven noch een partie genaemt de(n) masselbut (sic) 413 R, 1624, RAG-Ne 1642, 7v; Den zelve(n) een partie bosch tusche(n) de(n) mossel bulck e(n) de(n) Hoche(n) bulck 260 r, 1624, RAG-Ne 1642, 8r.

MOSELBILKSKEN: een stuck lants ghenaeft tmossel bulcxken suut oost de straete 415 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 122.

MOST: up IIIJc R Lants gheheeten den most, 1512, RAG-Ne 12, 103r.

MOSTJE: den zelven een partie genaemt et mostge(n) 1624, RAG-Ne 1642, 333, 12v.

MUNKENGRACHT: meersch Jnden hollant eyndende op de muncke gracht noort west de calene, 1596, RAG-Ne 103, 107v.

NERENBILK <3>: Den zelve(n) ee(n) partie genaemt de(n) neere(n) bulck 823 r, 1624, RAG-Ne 1642, 7v; een hapte stuck te vooren gheweest hebbende twee partyen ghenaeft tronde bulxken enden den neren bulck 1256 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 121.

NERENBOOM <4>: de(n) neeren boem, 1538, RAG-Ne 62, 340v; landts ghenaemt de(n) Neren bom, 1552-1584, RAG-Ne 63, 65r; stic lants ghenaempt den neren boom straete van Nevele naer Ghendt noort oost, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 4v; stic landts ghenaempt de(n) neeren boom de straete loopende van Nevele naer Ghendt noort oost, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 4r; stick landts ghenaempt den neeren boon de straete van Nevel naer Ghendt noort oost, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 4r.

NERENBOOMKEN: lant ghenaempt het neerboomken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r; den zelven een partie genaemt et neerenboomk(en) 158 r zuyt de Ofste van lieve(n) beultlinck, 1624, RAG-Ne 1642, 19r; den zelven een partie genaemt et neeren bomken noort de nevelsche strate 155r, 1624, RAG-Ne 1642, 21v; stick landts ghenaempt den neeren boon de straete van Nevel naer Ghendt noort oost, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 4r; een Stic lant genaemt het neer boomken, 1644, RAG-Ne 1643, 30v.

NEREROLLEBAAN <3>: Item de nererollebane 3 g 74 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1v; lant genaemt het swarte lant ende nu de hooghe rollebaene suijs west de neder rollebaene leen synde noort west ant doncker straetken, 1644, RAG-Ne 1643, 22r.

NEVELE-EKEN: den zelve(n) Aut noch Jn pachte van(den) zelve(n) heere ee(n) stick lants noort Oost de strate an nevel Ecke(n) 180 r, 1624, RAG-Ne 1642, 59v.

NEVELEDREEF: ten noorden de neveledreve, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 628.

NEVELESTRAAT: an de nevelstr(ra)te, 1466, TWOZV, 209; lands ghenaemt de(n) bec oost ande Moerstraete zuut de(n) waterloop ghenaemt de Langaver beke noort de Nevel straete, 1552-1584, RAG-Ne 63, 64v; de nevelstraete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 6v; hofstede Jnde nevelestraete, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 9r; hofstede jnde nevelenstraete, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 8v; den zelven een partie genaemt et neeren bomken noort de nevelsche strate 155r, 1624, RAG-Ne 1642, 21v.

NEVELS VAARDEKEN: inden hollant oost den prelaet van drongene west comende opt nevels vaerdeken ofte poucke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 44r; meersch liggende daerment noemt in de(n) hollant west commende op t' nevels vaerdeken, 1644, RAG-Ne 1643, 10v; meersch liggende al daerment noemt inden hollant west commende op tnevelsch vaerdeken, 1653, RAG-Ne 1645, 14v.

NEVELSE WEG: ande(n) nevel wech co(m)men(de) up de poucke, 1512, RAG-Ne 12, 187r; ten westen den nevelschen wech, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 507; oost den nevelschen wech, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 619.

NEVELSTRAAT (land): een stic ghenaeempt de nevelstrate, 1576, SVG, 943.

NEVELSTRAAT (straat): den waghenwech van Nevele naer Ghendt die men noemt de nevelsrte, 1576, SVG, 943.

NIEUWE DREEF: lant ende bosch ghelegghen Jnde prochie van vosselere teghen de vryhede van nevele up beede syden vande nieuwe dreve, 1632-1634, RAG-Ne 166, 51r; een sticcken lant upt suuthende vande nieuwe dreve ant hecken van nevele, 1632-1634, RAG-Ne 166, 51r; suyt de oude damstraete noort de nieuwe dreve, 1644, RAG-Ne 1643, 1r; daer de nieuwe dreve deur geleyt is, 1644, RAG-Ne 1643, 1r; ligghende Jegens de vrijheijt van nevele daer de nieuwe dreve deur gheleijt is, ca. 1649, RAG-Ne 17, 20v; over dander zyde vande nieuwe dreve, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 629; een stic lant ghen(aem)t den leenman daer de nieuwe (drevē: vergeten) deur gheleyt is ende daeromme nu maar groot synde VIJc LXI R noort eene partye ghen(aem)t het perreken suut de nieuwe dreve, 1653, RAG-Ne 1645, 1r; de nieuwe dreve ende is strecken(de) vant hecken vande vryhede van nevele tot boven anden heerwech nu over eenighe Jaren beplant met eeckplantsoenen, 1653, RAG-Ne 1645, 1v.

NIEUWE HERBERG: behuude hofstede daer up staet de nieuwe herberghe oost up den herwech zoomen van eeclō naer deynse rijdt zuut goed ter mersch noort den leen ghenaeempt den driesch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 10v; pachte van(der) kercke(n) nieuwe herberghe metter schuere en(de) toebehoorten, 1616, RAG-Ne 1708, 2v; van pachten van(der) kercke(n) nieuwe herberghe metter schuere, 1617, RAG-Ne 1708, 2v.

NIEUWE STRAAT: Gullame leduck ghebruyct Jn pachte van deere van nevele een partie groot 761 r de nieuwe strate die te nevel Jn loopt licht suyt van de(n) zelve(n) sticke west de(n) zelve(n) heere noort Jan stofferis causa uxoris Oost de herstrate van vosselare naer landegem, 1624, RAG-Ne 1642, 59v; den zelve(n) Aut noch Jn pachte van(den) zelve(n) heere twee stickens lants zuyt de nieuwe strate voor et ecke(n) 343 r, 1624, RAG-Ne 1642, 59v.

NOORDHOUT: decimam de noordhoute tenet dms Johes. fabri Curatus de vursel., prope eccl.am de vurselaer vocat. brouckaerds bedelf, 1413, RAG-Dro 83, 23r; Joos van noorthout, 1490, RAG-Ne 61, 169r; lants ligghe(nde) Jnne de prochie van vurselaere Jn noorthaut, 1538, RAG-Ne 62, 239r; half

bunder lants Jn noorthaut, 1552-1584, RAG-Ne 63, 5v; een Leen hem bestreckende Jnde prochie van dronghen en(de) daeromtrent Jn een gheweste ghenaeamt noorthaut, 1586, RAG-Dro 153, 0.

NOTENSGAVER <2>: lands ghenaeamt den notins gavere west upde hautt straete, 1552-1584, RAG-Ne 63, 66r; noorthaudts Landts ghenaeamt den notens gavere, 1552-1584, RAG-Ne 63, 89r; parcheel ghenaeamt den notens gavere zuut tpachtgoet vanden aermen, 1585, RAG-Ne 581, 17v; stick lant genaemt den noten scavere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 3r; js genaemt dit stick den notenschavere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 3v; lants ghenaeamt de noten sgavere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 31r; lants Jn notens gavere zuut metten hullemans bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 31r; twee parcheelen ghenampt den groten ende cleijnen notin sgavere oost caeshout west den notin sgavere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 46r; den zelven een partie genaemt de notenschavere 346 r, 1624, RAG-Ne 1642, 15v; Item den zelven ee(n) partie genaemt nootenschavere 225 r, 1624, RAG-Ne 1642, 68r; Noortoutsche Rente in vosselare een stic lant genaemt den notjens gavere, 1644, RAG-Ne 1643, 43r; stic lant gen.t de(n) notjens gavere suijt de(n) hullemanbosch, 1644, RAG-Ne 1643, 43r; een stic lant genaemt de notins gavere, 1644, RAG-Ne 1643, 48v; stuck lants ghenaeamt den noesgavere noort westen dhautstraete 1743 ½ R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 208.

OMMELOOP: de priesteragie ghelt uut een plecke eertyts behuyst groot een half ghemet ende uuter synghele ofte ommeloop binnen den kerchhove oostwaet tot anden kerck stichele, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 5v; uter singhele ofte ommeloop buyten den kerchhove oostwaert tot ande(n) kerckstichele, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 5r; den ommeloop ofte sijnghele ontrent de kercke, 1644, RAG-Ne 1643, 3v.

OP HET PERREKEN BIJ HET DONKERSTRAATJE: een bunder lant ligghende daerment noemt opt perreken byt doncker straetken, 1653, RAG-1645, 18v.

OP HET ZAND: Jn vorselare daerment heet opt sant oost den berch noort den kercken bosch van vorselare, 1591-1619, RAG-Ne 105, 67v.

OPDRACHT: dupdraghe, 1435, TWOZV, 221; daerment heedt dupdraghe, 1453, TWOZV, 222; up dupdraghe, 1487, TWOZV, 223; ter plaetsen daerment heet dupdraghe, 1489, TWOZV, 224; lants an dupdraghe, 1507, RAG-Ne 12, 162v; Vc R lants Ligghende an dupdraghe(ne), 1512, RAG-Ne 12, 162v; een p(ar)tye Lants ande updracht an het dreefken van mr. Loys Blankaert groot zeven Roeden, 1617, RAG-Ne 1708, 4v-5r; hondert roeden ande updracht, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 14v; landts gheleghen jnde prochie van vosselaere ande updracht neffens tdreefken van tgoet ..., 1622-1624, RAG-Ne

1708, 13v; ee(n) stick lant toebehoorende de kercke van vosselare geleege(n) Ande up dracht, 1624, RAG-Ne 1642, 39r; landts ande updracht neffens 't dreefken, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 13v.

OPSTAL (TER MEERS) <3>: stick gheheeten de poortbulck west driesschelkin oost den upstal zuut den caput, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; de waerande bilck ligghen(de) up de noordt zyde van(den) upstal, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; tkalverbilcxken bachter schue(re) metten uptstal voorde poorte, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; Eerst de hofstede met de moote wallen calverbulxken Ende den upstal ofte bosschelken voor de poorte 1672 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1r; het cavelbulxken (sic) bachten de schuere met den upstal voor de poorte, 1650, RAG-Ne 18, 0.

OPSTAL (TER MERE): de waerande bilck ligghen(de) up de noordt zyde van(den) upstal, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0.

OPWONING: straetken vande moerstrate naer het leen ter mersch wesende den doswech van(den) heere van nevele desen gront te wesen seuen sticken lant met twee upwoonynghen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17v; twee upwoonynghen Jnt huus van(den) pachthove Jnde moerstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17v.

OPWONINGBILKSKEN <5>: de zelve nooch (sic) ee(n) sticken gheheete(n) het up woning bulcke(n) 313 r, 1624, RAG-Ne 1642, 31r; een behuyst pachtgoeke(n) genaemt het goet te sneeuoets daer onder begrepe(n) sijn twee upweunijnghe(n) daer van deene is het pacht hof van(den) selven goede ende dander een bulcxke(n) lant ghenaeamt het upweunijnghe bulcxke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 18v.

OUDE BOGAARD: een partye ghenaeamt den auden bogaert noort westen den melckbulck ende noortoosten t stuck bachten bogaert, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 396.

OUDE DAMSTRAAT: noortoost de oude damstraete oost den waterloop daermede ghesepareert werden de vryhede van Nevele ende prochie van vosselaere west de straete anden blasius driesch, 1639, RAG-Ne 28, 109; suut de oude straete ghenaeamt de damstraete west de straete vanden hul naer den blasius driesch oost den waterloop daermede dat ghesepareert worden..., 1639, RAG-Ne 28, 108. suyt de oude damstraete noort de nieuwe dreve, 1644, RAG-Ne 1641, 1r; de aude Damstraete, 1644, RAG-Ne 1643, 1r; vande aude Damstraete oost den herwegh anden meuleput, 1644, RAG-Ne 1643, 5r; suut doude damstrate west de vryhede van nevele ende noort commende ande nieuwe dreve, 1653, RAG-Ne 1645, 1v; de aude damstrate, 1661, SVG, 1119.

OUDE HOFSTEDE: Jnde haude hofstede, 1538, RAG-Ne 62, 284v; partije landt gen.t de oudofstede noort twee partijen lant ghen.t de gasthuisekens, 1644, RAG-Ne 1643, 27r; den pasteur van vosselaere vande priesteraije noort Jan bollaert mette santvoortbosch oost op doude hofstede, 1653, RAG-Ne 1645, 5r.

OUDE HOFSTRAAT: van IIIJc roeden landts an doude hove strate gheheete(n) de(n) gheenst buelc, 1507, TWOZV, 100; an doude hoeft strate; an doude hovestrate, 1507, TWOZV, 226; an doude hovestrate, 1512, RAG-Ne 12, 161r; IIIJc R. lants an doude hout strate (sic), 1512, RAG-Ne 12, 162r; d auwenhofstrate, 1552-1584, RAG-Ne 63, 63r; ande zuut zyde streckende ande hauden hove strate ende ande West zyde an tlandt vande(n) helegghen gheest van vurselare, 1560, RAG-Ne 13, 24v; noort dauwen hofstraete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 5r; de auwen hofstraete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 5r; de hauwen hofstraete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 5r; oost up de audenhofstraete noort den santvoorts bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 10r; de houde hofstrate Jegghens den santvoorde bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, hofstede ande Audenhooftstraete (sic), 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; soomen naer der Meeren gaet commende metten eenen hende ande Audehoof straete, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; aen(de) Auden hoofstraete, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 2v; Den zelven met een partie lants toebehooren(de) Gillis de wert Oost daudenof strate zuyt zant voordebos west et goet ter mers noort de damstrate 786 r, 1624, RAG-Ne 1642, 24v; met de(n) santvoort bosch oost op de oude hofstraete, 1644, RAG-Ne 1643, 3v; vande priesteraije noort de santvoort bosch oost up de oude hofstraete, 1644, RAG-Ne 1641, 5v; west doude hofstrate ende tlant vande priesteraije van vosselaere, 1653, RAG-Ne 1645, 8v.

OUDE MEERS <7>: eene meersch ghenaeemt de aude meersch ten westen de calene, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 591.

OUDE NOESSTRAAT: van(der) oude noes strate, 1512, RAG-Ne 12, 160v; an doude hoest strate, 1512, RAG-Ne 12, 161r.

OUDE PRIESTERAGE (Oude Hofstraat) <6>: stick lants up den zelve(n) caute(re) (= Vosselarekouter) gheheeten het papen wegghelken daert wegghelken over loopt naer doude priesteraije doude priesetraige oost, 1538, RAG-Ne 62, 104r; landts up voorsselaere cautere oost de oude priestraige zuut tgan-selant west het hovestick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r; de(n) zelve(n) Aut noch Jn pachte van(den) heere van bellem ee(n) partie ganselant noort Oost en(de) zuyt de aude prysterage van vosselare 491 r, 1624, RAG-Ne 1642, 54r; Item den zelven gebruiet noch Jn pachte van(den) pasteur van vosselare de aude priester Aege eerst ee(n) stick lants geleege(n) voor de oftstede va(n) Ootegem zuyt Jan van speybrouck weest en(de) noort deer van bellem Groot 351 r noch ee(n) stick lants met een byle endend up de haudenooft strate groot

529 r noch ee(n) stick gheheete(n) et wallebulcxk(en) met et dreefke(n) en(de) et bulcxken daer tende(n) te samen groot 2 g noch ee(n) hoveke(n) over dende van(den) huysse Ofte hofstede van rase van(der) plaetse nu Jan van speybroeck Groot ... roen noch een hoveken Over de strate Groot 72 r met et plantercke(n) bachte(n) d(en) stal van Jan van speybrouck Altsamen 5 g 145 r, 1624, RAG-Ne 1642, 37v; ost daude priesteraijgie, 1644, RAG-Ne 1643, 2r; een stic cautere noort doude priesteraijge, 1653, RAG-Ne 1645, 2v.

OUDE STEDE <2> landts van hauts tyde gheenaemt de aude stede en(de) nu gheenaemt de(n) peerdebulc oost ande hautt strate zuut lancxt der heerstrate van Nevele naer ghendt, 1552-1584, RAG-Ne 63, 68r; lant genaemt doude stede co(m)mende metten eynde upde huele ofte beke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28r; een partye ghenamet doude stede groot Xc R suut den wech van nevele naer gent west twee partyen lant gheenaemt de gasthuyskens, 1653, RAG-Ne 1645, 44v.

OUDE STRAAT: eene partye Cauterlant oost de oude strate loopende naer nevele ende west het leenke(n) van pr polaere, 1644, RAG-Ne 1643, 29v; den zelve(n) Aut noch In pachte van(de) zelve cauweliers Oost d(en) meuleput zuyt Gillis de wert met et lant van ceste landuts ste west Joos wittevron(gele) noort de Aude strate van(den) meuleput naer nevele 821 r, 1624, RAG-Ne 1642, 61r; d aude straete commen(de) van nevele opde damstraete, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 623.

OVENBUURBILKSKEN <4>: Item het Ovenbuerbulcxken met de Wurtelbulck 4 g 168 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; partye genaemt ovenbuerbulcxken metten suut westhende ieghens den wal ende noort oosten den braembulck 481 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 157; een stucxken lants gheenaemt tovenbuer bulcxken groot 214 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 290.

PAARDENBILK: landts van hauts tyde gheenaemt de aude stede en(de) nu gheenaemt de(n) peerdebulc oost ande hautt strate zuut lancxt der heerstrate van Nevele naer ghendt, 1552-1584, RAG-Ne 63, 68r; lant gheenaemt den peerdebulck ligghen(de) anden westhouck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 38v; den zelve(n) een partie genaemt den peerdebulcx 648 r, 1624, RAG-Ne 1642 18v; stic lant gen.t den peerden bulck groot 670 R oost de hautstrate west de Aerme schole binne(n) ghendt met de gasthuyskens, 1644, RAG-Ne 1643, 31r; een hapte stuck lants gheenaemt den peerdebulck ten oosten de straete, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 403.

PAARDENBILKSKEN: het peerdebulcxkin, 1538, RAG-Ne 62, 104r; een bulcxken lants groot twee hondert Roeden gheenaemt het peerdepulcxken (sic), 1620-1622, RAG-Ne 1708, 2r; gheenaemt het peerdebulcxke(n) strec-kende metter zuut syde jegens de straete, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 2r; ee(n)

stic lant gen.t de(n) peerdenbulc noort het straetk(n) loopende naer de(n) Cautre oost de hautstrate, 1644, RAG-Ne 1643, 33r; peerde(n) bulcxke(n) suijs de damstrate oost de(n) Cnockenbulck, 1644, RAG-Ne 1643, 41v; een stucxken lants ghenaeamt het peerde bulcxken ten zuyden de straete, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 402.

PAARDENSTUK: den zelven ee(n) partie genaemt et perde stick Oost de(n) zelven met et leen stick West de clee(n) Aerstine daer Af dat Jan crystiaens pachter es noort pr. reubens met syn(en) Gent wech 867 r, 1624, RAG-Ne 1642, 29v; stick lant gen.t het peerde(n) sticke west de cleene hostijne, 1644, RAG-Ne 1643, 20r; een stic lant ghen(aem)t het peerdenstic groot VIIJc R west tgoet ter meersch met de cleene hostyne, 1653, RAG-1645, 3, 3r.

PAARDENWEE <3>: twee ghemete(n) lants ghenaeamt de peerde weede, 1512, RAG-Ne 12, 107r; bulc ghenaeamt de perdewee 496 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 114.

PAARDGAVER: lant gen.t het claverbulcxke(n) oost de moerstrate west de peertgavere, 1644, RAG-Ne 1643, 20r.

PAPENWEGELKEN: stick lants up den zelve(n) caute(re) (= Vosselarekouter) gheheeten het papen wegheiken daert wegheiken over loopt naer doude priesteraije doude priesetraige oost, 1538, RAG-Ne 62, 104r; een Stuck lant op de(n) sel(ven) couter (= Vosselarekouter) geheete(n) het pape(n) wegheike(n) daer twegheike(n) over loopt naer de priesteraije groot 311 r, 1644, RAG-Ne 1643, 42r.

PARADIJSBILK: Jnden paradys bulc ... Jn callants bulc, 1512, RAG-Ne 12, 102v.

PARADIJSPUT (land) <2>: lant ghenaeamt den paredijs put daer loopt door het gheheel stick eenen voetweghele naer den westhouck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 53v.

PARADIJSPUT (put) <2>: upde(n) paradys put, 1538, RAG-Ne 62, 340r; 350 R lant ligghende daerment noemt de paredijsen bove(n) de heule met een bijlken lancx de(n) paradys put tot teghe(n) de gasthuijskens, 1644, RAG-Ne 1643, 29v.

PAREDIJZEN <2>: Jnden paradys, 1512, RAG-Ne 12, 103r; lands ghelegh(en) daerment heet Jnde paradise(n), 1552-1584, RAG-Ne 63, 64v; lants ligghen(de) daerment heet Jnde paredijsen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r; lants ghenaeamt de huele oost de huele commen(de) an tlant ghenaeamt de paredysen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r; 350 R lant ligghende daerment

noemt de paredijsen bove(n) de heule met een bijlken lancx de(n) paradijs put tot teghe(n) de gasthuijskens, 1644, RAG-Ne 1643, 29v.

PARK <8>: bulck ghenaeamt tpaerck west de meere straete oost zuut zekeren waterloop, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17r; landts ghenaeamt tparck oost tmu-elen straetkin west tparc toebehoorende tpoortackere noort de meerstrte, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r; stick lants ghenaeamt de vurst ghelegghen Jnde meerstraete daerment noemt het parch noort tgoet van poortackere, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 3v-4r; een stic landts ghenaeamt de vurst ghelegghen jnde meerstraet(e) daerment noemt het parc noort tgoet van tpoortackere zuut oost de wech, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 3v; den zelve(n) Als voore(n) met ee(n) stick lants genaemt et paerc noort west de merstrate 4 g 68 r, 1624, RAG-Ne 1642, 48r; byde hulst brugghe noort oost mette(n) pontenbulck suiijt oost t' waterlat noort de damstrate west ee(n) stick lant genaemt t' parc ende t' poortacker, 1644, RAG-Ne 1643, 42v; Tgodtshuus van poortackere een partye ghenaeamt de parck noort westen de meerstrae(te), 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 369.

PASTOORSGEMET: een ghemet ghenaeamt t' Pastoors ghemet oost de strate, 1618, RAG-Dro 32.

PASTORIE AAN DE KERK: Cornelis boone gebruikt de pastuerie ande kercke en(de) et Gulde huis tsamen 300 r, 1624, RAG-Ne 1642, 55v.

PERREKEN <1-3> en <5>: een partye ghenaeamt het perreken oost den heerwech van nevel naer ghent suyt de nieuwe dreve, 1644, RAG-Ne 1641, 1r; stick ghenaeamt tperreken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 19v; Lant upt peereken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 44r; een cauterken ghenaeamt het perreken daer den voors. doswech deurloopt, 1605, RAG-Ne 18, 0; den cauter die strect achter de straete van het perreken tot den meulenput, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item den zelve(n) gebruyct Een stick lants Genaemt et perreke(n) dee(n) elft Als proper-teyt en(de) dander elt (sic) Jn pachte van(de) hors van mauweris vander schuere Oost den erwech loopende van deynse naer landeg(m) zuyt mij(n) heere lafaelge west wedue Olyvier van(der) meulene 4 g 28 r, 1624, RAG-Ne 1642, 8v; ee(n) partye genaemt het perreke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 1r; lants ghelegghen int perreken, 1648, SVG, 1085; lant ghenaeamt het perreken ofte twee bunders, 1650, RAG-Ne 18, 0; lant ligghende op de(n) Cautere daerment noemt t' perreke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 11r; stuck lants ghenaeamt tperreken 1908 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 138; een stic lant groot IIJc LVJ R ghenaeamt tlanghe bulcxken oost gront ghen(aem)t perreken, 1653, RAG-Ne 1645, 14r; een ghemet lant ligghende opden cauter daerment noemt tperreken oost tgoet ter meersch west anden wech van vorsselaere naer landeghem, 1653, RAG-Ne 1645, 15v; Vc lant uut eene partye ghen(aem)t tperreken oost

den wech van nevele naer gent, 1653, RAG-1645, 32r; lants ant perreken, 1661, SVG, 1119; lants ghenaeft het peireken, 1672, SVG, 1152.

PIENAAKHOEK: hofstede gheleghe(n) Jnden pianaechoeck, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; stede jnden pianaec hoec oost het reueel straetken noordt west het straetken vande(n) cruyswech naer tgoet ter meersch, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; Jnden pianaec hoec zuut west het straetke(n) vande damstraete naer tgoet ter meersch, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; stede jnden pianaec houck oost het reuael straetke(n) zuut de dreve, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; hofstede ghelegghen in(den) pianaec houck, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 2v; in(den) Pianaeck houck oost het Reveestraetke(n), 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 3v.

PIER LANSEN BILKSKEN: den zelven noch ee(n) partie genaemt d(en) dambulck Oost d(en) zelv(en) met et pier lans(en) bulcxk(en) zuyt pr reubens met et lant dat hy Jn pachte Aut van et Goet Ter mers 614 r, 1624, RAG-Ne 1642, 30v.

PIERKENSSTUK <4>: stick lants ghenaeft pierkens stick noort de hofstede van vier gemeten oost het waterlat, 1591-1619, RAG-Ne 105, 58r; een stic lant gen.t pierkens stic, 1644, RAG-Ne 1643, 34r.

PIETER ANNEKENS HOFSTEDE: metter West zijde an de templiers Landt ende metter oost zyde An piet(er) hannekens hofstede com(m)ende metter zuut zyde ande meerstrate ende mett(er) noert ende anden leenput, 1560, RAG-Ne 13, 24v; stede jnde meerstraete van auden tyden ghenaeft pr. Annekens hofstede, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; des stede Jn(de) meirstraete van auden tyde ghenaeft pranekens hofstede, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 2r.

PIETER DHANENS HOVEKEN <5>: lant uut een stedeken genaemt pieter dhanens hoveken, 1644, RAG-Ne 1643, 15v; met eene dreve op de damstrate west pieter dhanens hoveke(n) ende noort met de(n) temmerman bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 16r; Jc XV R lant uut een stedeken ghen(aem)t Pr dhanens hoveken noort den temmermansbulc oost een partyken nu ghen(aem)t het evensticxken, 1653, RAG-1645, 23v.

PIEVAKE: xC roeden erve(n) ... gheheeten de pieuake en(de) es bosch, 1472, TWOZV, 231; Jan pienake, 1490, RAG-Ne 61, 183v.

PLAATS: Lieven van lookene gebruikt em toebehooren(de) upde plaetse te vosselare Oost et goet ter mers west de(n) wech van deynse naer eekeloo 129 r, 1624, RAG-Ne 1642, 55v; Jacques vanden steene gebruikt de herberge

en(de) Erve daer me gaen(de) toebehooren(de) Jan Crystiaens Geleege(n) upde plaetse 150 r, 1624, RAG-Ne 1642, 55r.

PLATTENBILK: bulck ghenaemt den platte(n) bulck 431 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 108.

POEKE: ande(n) nevel wech co(m)men(de) up de poucke, 1512, RAG-Ne 12, 187r; Jnde calaenge meersch west upde calene ofte poucke, 1552-1584, RAG-Ne 63, 62v; meersch gheleghen daerment heet inden hollan oost Tclooster goet van dronghene west upde calene ofte pouke, 1577, RAG-Ne 670, 0; mersch ghenaempt den hollant oost het goet van(den) prelaert van dronghene west de rievriere ghenaempt de calene ofte poucke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 12r; inden hollant oost den prelaet van drongene west comende opt nevels vaerdeken ofte poucke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 44r; meersch liggheende daerment noemt hollant west de poucke ofte vaerdeke(n) Commende van nevel naer ghendt, 1644, RAG-Ne 1643, 26r; Den prelaet van dronghen nu heer Jacobus goethals van een behuysde hofstede groot int gheheele ontrent vierentwintich bunderen ghen(aem)t tgoet ten broecke al gheleghen inde prochie van vorsselaere ende in partye op nevele teenen blocke ende deen nevens dandere den herwech soomen van vorsselaere naer landeghem gaet daerdeur passerende west commende ande reviere ghen(aem)t de poucke streckende metten noorthende achter de meerschen, 1653, RAG-Ne 1645, 6r.

POEKWINKEL: jn den poucwinkele, 1436, TWOZV, 236.

POFFETKEN: stick up doost hende van(der) middernacht gheheeten pooffetkin zuut ruffelae(re) bosch, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stick gheheeten stick an tpooffetkin, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0.

POLLAERSBILKSKEN: noort pollaers bulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r; pollaerts bulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 40r.

POLLAERSLEEN: Jan van Pollare fs Pieters ee(n) lee(n) mette(r) Oost hende ande straete zome(n) te Nevele uut Rydt naer Deynse zuut de dreve gheweghen(de) totte(n) messchen co(m)men(de) mette(n) west hende up de meesch, 1578, RAG-Ne 14, 35r; Item beede de mersschen bachten pr. van Sente(n) zuyt den zelven pr. met zyn mers west de calenne noort den zelven lookens Oost pollaers leen dat pr van Sente Jn pachte Aut 3 g 296 r, 1624, RAG-Ne 1642, 3r; eene partye Cauterlant oost de oude strate loopende naer nevele ende west het leenke(n) van pr polaere, 1644, RAG-Ne 1643, 29v.

PONTENBILK <8>: Lands van auds tide ghenaemt den pontenbulck noort oost de damstrate west sheere(n) strate, 1552-1584, RAG-Ne 63, 91r; Lands ghenaempt den ponten bulck gheleghen Jnde prochien van Vusselare ende

Sent Martens Lederne noortzide Lanx de damstrate enden metten westhende up de meerstrate, 1566-67, RAG-Ne 143, 6r; drie ghemeten Lands ghenaeft den ponten bulc ghelegghen binnen der prochie van Vusselare ende Sente martins led(e)rne metter noortzide Lanx er damstrate ende metter westzide com(m)en(de) up de meerstrate, 1571-1572, RAG-Ne 145, 9v; stick lant genaemt het muelen straetken suyt het muelen straetken noort den pontebulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 44r; hondert roeden landts upden pontenbulck noort oost de damstraete zuut den snellaert, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; hondert Roeden Lants upden ponten bulck, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 3r; tenden de moerstraete ende hondert roeden landts upden ponten bulck, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 2v; up den pondenbulck noort oost de damstraete zuut den Snellaert, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 2r; Lammerech de meur gebruyct de(n) groote(n) pont(en) bulc geleege(n) neffens de damstrate gaende met et pachtgoet up de ponde zuyt gelant de wedue va(n) Olivier van(der) meulene 900 r, 1624, RAG-Ne 1642, 75v; up den ponten bulck, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 2v; een stic lant groot 535 R genaemt het meulenstraetke(n) als tselve(n) straetke(n) anden suijtcant van dese partije liggende west de damstraete noort de(n) pontenbulck, 1644, RAG-Ne 1643, 19v; lant genaemt den pontenbulck liggghende ommecant ende ommegracht noort oost de Damstrate, 1644, RAG-Ne 1643, 22r; stuck lants ghenaeft de pontebulck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 357; een stic lant groot thien hondert R of daer ontrent ghenaeft wesende den pontenbulc liggghende o(m)mecant ende ommegracht noort oost de damstrate noort west ande meerstrate, 1653, RAG-1645, 1653, RAG-1645, 36v.

PONTWEG: vanden stedekin gheheete(n) tmichielkin ligghe(n)de up doest zijde vanden pondtweghe van mayghem, 1507, RAG Fam 1341, 9v; van(den) pontweghe van mayghem, 1507, RAG-Ne 12, 163v; den pontwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v; by tgoet van poortackere oost den pontwech van nevele naer meyghem, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r; cauterlandt ghelegghen by de leen eecke streckende lanx den groenen wech west den pontwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v; den zelve(n) met ee(n) stick lants geleege(n) upde oost Syde vande pont wech die loopt naer maeygem zuyt Joncker pelips vander Aeghe(n) 963 r, 1624, RAG-Ne 1642, 49r.

POORTAKKER <8>: byde hulst brugghe noort oost mette(n) pontenbulck suijt oost t' waterlat noort de damstrate west ee(n) stick lant genaemt t' parc ende t' poortacker, 1644, RAG-Ne 1643, 42v.

POORTBILK <5>: twee buelken gheleghe(n) anden poortbuelc groot zynde drie bundre, 1460, RAG-Ne 9, 23r; anden poortbuelc, 1472, TWOZV, 240; twee bulcken ghelegghen anden poortbulck groot drij bunderen, 1571, RAG-Ne 10, 22r; twee bulcken ghelegghen anden poortbulc groot zijnde drye bunderen lettelt meer oft min, 1583, RAG-Ne 11, 25r; stic ghenaeft den poortbulck, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item den poort bulck gelegen voor de poorte van

het termers (sic) 4 g 100r, 1624, RAG-Ne 1642, 5r; lant gheheeten den poortbulck, 1650, RAG-Ne 18, 0; eenen bulck ghenamt den poortbulck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 315.

POORTBILKSKEN: stick gheheeten tdiesschelken west den cattesteert tot den poortbulcxken noort het straetkin, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; stick gheheeten tdiesschelkin west den kattestaert tot den poortbulckin noordt tstraetkin, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

POORTKOUTER <8>: een partye ghenamt den poort cautere groot acht ghemeten en(de) acht roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 440.

POTVLIEGENBILK: een stick lants gheheete(n) potvlieghe(n) bulck ... zuyt de damstrate, 1624, RAG-Ne 1642, 39r.

PRIEELKEN <1>: een cleen partyken ghenamt t prieelken ten zuut oosten de seven bundere groot 971/2 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 649.

PRIESTERAGE (bij de kerk): noch ijC roede lants daer eertyts het Pastoors huijs ghestaen heeft, ligghende beneffens de kercke, 1618, RAG-Dro 32; de priesteragie ghelt uut een plecke eertyts behuyst groot een half ghemet ende uuter synghele ofte ommeloop binnen den kerchhove oostwaet tot anden kerck stichele, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 5v; Item den zelven gebruiet een stick lant em toe behoorne wilent commen(de) van(de) hoirs lieve(n) van speybroc Gelege(n) by vosselaer kercke Oost vande priesterage zuyt deer van bellem met et ganselant 887 r, 1624, RAG-Ne 1642, 26v.

PRIESTERAGE (nieuwe pastorijs Oude Hofstraat): een Stuck lant op de(n) sel(ven) coutere (= Vosselarekouten) geheete(n) het pape(n) weghelke(n) daer tweghelke(n) over loopt naer de priesteraijge groot 311 r, 1644, RAG-Ne 1643, 42r; Dhofstede vande priesteraijge mette dreve wallen ende lochtynck ten oosten de straete, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 59; den pasteur van vosselaere vande priesteraijge noort Jan bollaert mette santvoortbosch oost op doude hofstede, 1653, RAG-Ne 1645, 5r; den pasteur van vosselaere vande priesteraijge noort Jan bollaert mette santvoortbosch oost op doude hofstede, 1653, RAG-Ne 1645, 5r.

PRIESTERAGE (Oude Hofstraat): een half bund(er) ligghende Jnde prochye van vurselare de priesterage ligghende oest ende vanden hove strate zuut, 1560 (kopie van 1512), RAG-Ne 13, 24r.

PUITSDRIES: een stick lants Jn noorthaut ghenampt puuts driesch, 1538, RAG-Ne 62, 343v.

PUT <2> en <5>: up den put, 1591-1619, RAG-Ne 105, 18r; gheleghe(n) up de(n) put west de(n) herwegh soome(n) van vosselare naer landegem gaet, 1644, RAG-Ne 1643, 35v.

REIGERSBEEK: van eene(n) leene datmen heedt Reyghers beke en(de) es eene visscherie, 1538, RAG-Ne 62, 308v; ghemet lants up mullebrouck de beke oost noort de Reyghers beke, 1552-1584, RAG-Ne 63, 4r; up dhoude kaelene ghenaeamt reyghers beke strecken(de) naer meulebrouck, 1584, RAG-Ne 1551, 49r; meersschen upde reyghers beke ofte bedelf, 1584, RAG-Ne 1551, 59v; commen(de) metten oosthende up de kaelne diemen noempt reyghers beke, 1584, RAG-Ne 1551, 63v; meerssche(n) hendende up de reyghers beke ofte bedelf, 1586, RAG-Ne 773, 0; meersch in nevel brouc beneden den meulen cautere oost de reyghersbeke, 1639, RAG-Ne 28, f-21; west de reijghers beke, 1644, RAG-Ne 1643, 6v.

REUZENBILK: partije lands ghenaeamt den ruesen bulc mette drie bundere daerinne begrepen oost de hautstrate, 1583, SVG, 993.

REVEELSTRAATJE / REVAALSTRAATJE / RUVEELSTRAATJE: den bosch west den cattesteert up de westzyde ant ryvelstraetkin noordt tstraetkin dat duer tgoet loopt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; stede jnden pianaec hoec oost het reueel straetken noordt west het straetken vande(n) cruyswech naer tgoet ter meersch, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; stede jnden pianaec houck oost het reuael straetke(n) zuut de dreve, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; Lants gheleghe(n) an het Ruvelstraetken, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 13r; vier bulxkens lants gheleghe(n) an het ruuelstraetken, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 11v; et reveel straetge(n), 1624, RAG-Ne 1642, 38v; ee(n) partie gelege(n) het cleen goet ter mers noort Oost v(ander)goest zuit et revel straetsten 300 r, 1624, RAG-Ne 1642, 46r; straetken datme(n) noemt t' ryvelt straetke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 10v.

RIELAND <2>: lants ghenaeamt het trie lant, 1591-1619, RAG-Ne 105, 56v; den zelven noch een partie genaemt het rielant 428 r, 1624, RAG-Ne 1642 18v; ee(n) stic lant gen.t het rielant suijs het straetken loopende naer den Cauter, 1644, RAG-Ne 1643, 32r.

RIET: jnde riet, 1455, TWOZV, 242; jnt riet, 1482, TWOZV, 243.

RIEVELD: te rievalde, 1486, TWOZV, 250; ten rievalde, 1491, TWOZV, 2510.

RIJSEVELDEKEN <5>: lants ghenaeamt het rijsveldeken noort oost het rijsveltstraetken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17v; den zelve(n) Als voor(en) met ee(n) stic lants Geheete(n) de ryse veeldeke(n) et sticx an et straetge(n) noort

et straetge(n) Oost de hoirs van Giselbrecht de Grave zuyt pr van leeuwe west Joos wittevrongele 289 r, 1624, RAG-Ne 1642, 53r; sticxke(n) lant genaemt het rijseveldeke(n) groot 150 R noort oost het reseveltstraetke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 18v; een sticxken lant ghe(aem)t het ryseveldeken noort oost ryseveltstraetken, 1653, RAG-1645, 30r.

RIJSEVELDSTRAATJE <5>: het rijsveltstraetken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17v; an het Rysvelt straetken(n), 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; et ryseveelstraetgen, 1624, RAG-Ne 1642, 38r; an het Rysevelt straetke(n), 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 3r; ae(n)trijsevelt straetken, 1644, RAG-Ne 1643, 12r; het rysevelt straetke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 15r; het straetke(n) loopende vande moerstraete naer t' cleen goet ter meersch gheenaemt het rijsevelt straetken, 1644, RAG-Ne 1643, 18v; sticxke(n) lant genaemt het rijseveldeke(n) groot 150 R noort oost het reseveltstraetke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 18v; het Ryseveltstraetken, 1650, RAG-Ne 18, 0; noort het straetken datmen noemt het ryseveltstraetken, 1653, RAG-Ne 1645, 14v; west den kat testeert upde westzyde comt hy ant Ryvelstraetkin, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

RIJSVELD: up reesvelt, 1435, TWOZV, 247; reesvelt, 1453, TWOZV, 248; reesvelt, 1487, TWOZV, 249; drie p(ar)cheelen gheenaempt de Rysvelde, 1538, RAG-Ne 62, 343v.

ROELAND(EN) <8>: IJc XXV roeden landts ligghen(de) up troelandt, 1507, TWOZV, 255; Landts ligghen(de) upt Roelant, 1507, RAG-Ne 12, 160r; IJc XXV R Landts Ligghen(de) upt Roelant, 1512, RAG-Ne 12, 160r; lant ghelegghen Jnt roelant west den duusput, 1591-1619, RAG-Ne 105, 5v; partije wesende deel vande seven ghemeten gheenaempt den roelant ofte gheensbulck streckende lancx de damstrate noort de haude hofstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 34v; lant ghelegghen Jnt roelant west lant genaempt den duustput, 1591-1619, RAG-Ne 105, 35v; Item den zelven een paertie genaemt het roelant Oost Jan Crystiaens met syn steede die hy gecocht heeft Jegens Jonker Pelips Vermeere zuyt Jan va(n) speybrouck 650 r, 1624, RAG-Ne 1642, 30v; ee(n) partie gelege(n) Jnde roelande(n), 1624, RAG-Ne 1642, 39v; een stick lant ghelegghen int roelant, 1644, RAG-Ne 1643, 6v; partye genaemt de roelande(n), 1644, RAG-Ne 1643, 13r; twee partije(n) van lande tsame(n) groot xvC R genaemt de roelanden west de aude hofstraete, 1644, RAG-Ne 1643, 13v; een stic lant ghelegghen int roelant, 1653, RAG-Ne 1645, 8v; twee partyen van lande tsamen groot XVc R genaemt de roelanden west ande damstrate, 1653, RAG-1645, 21r.

ROLLEBAAN <3>: stic gheheeten de rollebaene ofte zwart landt up de oost zyde vander dreve zuut straetkin dat deur tgoedt loopt, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; lant gheheeten tzwarte lant up de oostzyde vander rollebane, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; stic ande dreve van(den) goede gheenaemt de rollebane,

1605, RAG-Ne 18, 0; stic lant ghenaeamt de Rollebaene oost het swarte lant, 1650, RAG-Ne 18, 0; eenen bulck ghenaeamt de rolle baene zuut oost het straetken ende noort west tperreken, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 147; een bulck oock ghenaeamt de rolle bane commende ieghens tvurte bundere 1074 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 148; stick landt gheheeten tzwaerte Landt Ligghende upde oostzijde vander Rollebane, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

RONDEBILK <3> en <4>: landts ghenaeamt den ronden bulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 11v; lants genaemt den lanck gaverre gelegen Jn twee stucken het eene nu genaemt den ronden bulck zuut oost de moerstrate noort metten waterlate oost het landegem bulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 58; den zelven met een stick lants genaemt d(en) ronde(n) bulc 772 r noort west de beke zuyt de twee bundere, 1624, RAG-Ne 1642, 20v; Stic lant gen.t de(n) ronde(n) bulck suijt mette(n) groote(n) januarus bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 24v; lants genaemt den lanck gaverre gelegen Jn twee stucken het eene nu genaemt den ronden bulck zuut oost de moerstrate noort metten waterlate oost het landegem bulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 58; een stuck lants ghenaeamt den ronden bulck 774 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 226; een stic lant genaemt den ronden bulc groot IIIJc XXXI R suut metten grooten Januarus bulc, 1653, RAG-Ne 1645, 40r.

RONDEBILKSKEN <3>: Item den zelven een partie genaemt het ronde bulcxke(n) 450 r, 1624, RAG-Ne 1642, 7v; een hapte stuck te vooren gheweest hebbende twee partyen ghenaeamt tronde bulxken enden den neren bulck 1256 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 121.

RUDDERKEN: ee(n) paertie genaemt d(en) warandebulck en(de) et ryddercken, 1624, RAG-Ne 1642, 44v; een stucxken lants ghenaeamt truddercken commende ten westen ande straete groot 257 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 398.

RUIFELAARDSBOS <4>: Ruufelaerts bosch, 1538, RAG-Ne 62, 260r; Ruufelaerts bosch, 1552-1584, RAG-Ne 63, 55v; landt ende bosch ghenaeamt ruufelaerts bosch al Jn eenen block met een straetken naer de moerstrate noort ende west metter middernachten, 1591-1619, RAG-Ne 105, 13v; lant genaemt den bollart inde prochie van vorselare o(m)mecant en(de) omegracht zuut west rufelart bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 56v; stic landts ghenaeamt dhostyne twelck gheapplicquert is totte(n) ruyfelaert bosch, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 6v; totten ruyffelaere bosch, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 6r; Ruyffelaer bosch, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 5v; den zelven Aut noch Jn pachte van(den) zelve(n) hors Een stick Lants 884 r Oost et straetgen dat Loopt van(de) moerstrate naer rufelaer bosch zuyt pr reubens West de zelve kindere(n) noort rufelaer bosch, 1624, RAG-Ne 1642, 25v; totten ruyffelaere

bosch, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 6v; een ghemet lant genaemt t' ghemet tus-
schen bossche(n) noort west commende ande(n) ruijfelaer bosch, 1644, RAG-
Ne 1643, 17v; eene(n) bosch ghenaemt de(n) ruijffelars bosch groot seven
oude bunderen en 200 R al geleghe(n) in eene(n) blocke ende in eene(n) stick
noort west de partije gen.t de middernachte(n), 1644, RAG-Ne 1643, 33r;
noort oost anden ruyfelaer bosch, 1653, RAG-Ne 1645, 10v.

RUIFELAARDSTRAATJE <4>: achter het Rufelaertstraetken, 1591-1619,
RAG-Ne 105, 27.

RUIFELARE <4>: Eerst den rufelare 7 b 238 r Ghebruict by roelant de wulf
en(de) Joos dobbelare, 1624, RAG-Ne 1642, 56r; den Rufelaere, 1e 1/2 17e
eeuw, RAG-Ne 18, 0.

RULLELAND: v.C roeden lands de welke ghenaemt zijn het rulle land, 1486,
TWOZV, 253.

RUWELAND: het truwe lant, 1491, TWOZV, 254; een half bund(er) licht upt
Ruwe Landt west ghelandt tgoedt van poertackere, 1560, RAG-Ne 13, 23r.

RUWENEN: acht(er) Ruwenen, 1512, RAG-Ne 12, 161r.

SAVOORPUT: Item denzelve(n) Als voor(en) met ee(n) deel van een hof-
stede ende moote en saeylant tot up den houck van(den) savoor put tsamen
244 r, 1624, RAG-Ne 1642, 74r.

SBLONDEN HOFSTEDE <5>: up een stic van IJ ghemete(n) dat heet sblon-
den, 1335, TWOZV, 18; sblonden hofstede ligghende achter de schuere van
syne(n) goede, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; uut Sblonden hofstede, 1623 en
1624, RAG-Ne 1708, 2v; den zelven noch e(en) partie van(den) zelve(n) toe-
vaert e(en) stick bachten de scheure van et pachtgoet geheete(n) blon(den)
Ofstede zuyt en(de) west de(n) zelve(n) toevaert noort oost gerof van quatem
625 r, 1624, RAG-Ne 1642, 33v; een Stic lant gen.t de blonde(n) hofstede suijt
de(n) Cnockenbulck west het vlas bulcxke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 41v.

SCHAAPDRIES (dries) <4>: hende(nde) up den scaep driesch, 1538, RAG-
Ne 62, 246r; de thien hondert roeden van(den) goede thenden schaepdriessche,
1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; metter dreve tot up de moerstraete commende
over den schaepdriesch tot hove, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; van(den)
Schaepdriesch oost de middernacht noort tweede stick bachten stalle, 1591-
1619, RAG-Ne 105, 8r; stick gheheeten tcleyn wostynken ligghen(de) tus-
schen den schaepdriesch ende der groote wostyne commende upt waterlant
(sic), 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; stick lants ghenaempt den hollen moortele
metter westzyde Jeghens den schaepdriesch, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 12;
een stic landts ghenaempt den holle(n) moortele streckende metter westzyde

teghens den schaepdriesch, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 11v; Item den tweesten Gent Wech naest den schaepdries 1286 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1r; Item den schaepdries 5 g 269 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4v; een stic lant groot ee(n) bunder ende 30 R wijlent commende uiten goede ter meersch genaemt wesende den hollen ofte vlas moortele noort west de(n) schaep driesch van(den) selve(n) goede ter meersch, 1644, RAG-Ne 1643, 18v.

SCHAAPDRIES (land) <5>: een stic lant genaemt de(n) schaepdriesch groot 500 R, 1644, RAG-Ne 1643, 14r; een partye lants ghenaemt den schaepdriesch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 273; een stic lant ghenaemt den schaepdriesch groot Vc R, 1653, RAG-1645, 20r.

SCHAAPWEIDJE <3>: een bulxken ghenaemt het schaepweyten (sic) 371 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 117.

SCHARENBILK: de wedue Lowys dobbelare gebruikt haer toe behoorene ee(n) stic lants geheete(n) et scharen bulck and(en) cruys wech Oost maechdeleene Aersuster met haer stede zuyt de damstrate west et straetge(n) dat loopt naer et goet ter mers 348 r, 1624, RAG-Ne 1642, 32r.

SCHARENSTRAAT: hove ende heerscip vande meere jnde prochie van vurselare gheleghen oost es ghelandt het tempelhuus jan de baets es ghelandt noort west ande scharen strate zuudt ende oost ende zuudt west de tempeliers van ghendt, 1543, RAG-Ne 2246, 0.

SCHOONHANEN: lants ghenaempt den scoonhane(n), 1538, RAG-Ne 62, 229r.

SCHUURSTUK <5>: een stuck lants ghenaemt tschuerstuck ten zuut oosten de moerstrae(te), 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 293.

SFUERSDRIES: eenen stick Landts ghenaemt sfuers driesch, 1512, RAG-Ne 12, 102r.

SGRAVENLAND: een stic lants ghenaempt sgraeve(n) lant metten eenen hende ande damstraete noort oost tgoet ter meersch, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 4r; een stic landts ghenaempt sgraven landt commende mette(n) eenen eynde ande damstraete noordt oost tgoet ter meersch ende zuut tsraetke(n) loopende naer tselve goet, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 3v.

SHONDSHEIDE <4>: shonts heyde, 1422, TWOZV, 104; jn shonts heyde, 1435, TWOZV, 105; jn shonts heyde, 1435, TWOZV, 106; jn shonts heyde, 1453, SAG, 330/25, 464r; tshonts heyde, 1467, TWOZV, 107; shonts heyde, 1487, TWOZV, 108 jn shonts heyde, 1489, TWOZV, 109; een stick

ghenaempt shonseye, 1538, RAG-Ne 62, 340v; lants genaempt tsonssseye, 1591-1619, RAG-Ne 105, 56r; twee sticken lant deerste genaempt shonts heye zuut margrieten bulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 57r; stic lant groot 628 R gen.t wesende shonts heije suiijt oost eene partije gen.t de(n) eegael, 1644, RAG-Ne 1643, 31v.

SHONDTSTRAATJE: oost shondtstraetkin, 1538, RAG-Ne 62, 129v.

SINGEL: ov(er) de kercke van vurselare vander singhele ontrent der kercken, 1490, RAG-Ne 61, 178r; de priesteragie ghelt uut een plecke eertyts behuyst groot een half ghemet ende uuter synghele ofte ommeloop binnen den kerchhove oostwaet tot anden kerck stichele, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 5v; uter singhele ofte ommeloop buyten den kerchhove oostwaert tot ande(n) kerckstichele, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 5r; den ommeloop ofte sijnghele ontrent de kercke, 1644, RAG-Ne 1643, 3.

SINT-PIETERSSTUK <2>: lands ghe-naemt Sente Pieters stic west herwech van Vusselare naer Landeghem, 1552-1584, RAG-Ne 63, 66r; stick lants ghe-naempt ste pieters stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 46v; stick genaempt het cleyn vlaeckstick west ste pieters stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 47r; den zelve(n) noch ee(n) partie genaemt et sente prs stick 4 g 82 r, 1624, RAG-Ne 1642, 17r; ee(n) stic lant gelegen thende(n) Ste pieters Stic groot 258 R suiijt t voorn. Ste pieters Stic, 1644, RAG-Ne 1643, 36v; ee(n) Stic lant gen.t Ste pieters Stic groot 1291 R, 1644, RAG-Ne 1643, 37r.

SJAGERSSTEDE: up sijn stede ghenae(m)pt siaghers stede, 1507, TWOZV, 117; sjagers stede, twee sticke(n) la(n)ts dee(n) ghe-naempt den den boem ende dand(er) tlanghe stick, 1507, RAG-Ne 12, 167r.

SJONCKHEERENDREEF: liggende aen S' jonckeere(n) dreve, 1644, RAG-Ne 1643, 41r.

SMALLE AKS: de smale aex vier ondert roeden groot, 1332, TWOZV, 262.

SMERMANSBILK: smerma(n)s buelc, 1467, TWOZV, 164.

SMOKENBILK: landts ghe-naempt den smockenbulck oost de moerstrate zuut west de damstrate van nevele naer de leye, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r.

SNELLAERT <8>: landts ghe-naempt den hiersbrugghe oost hueren snellaert zuut de hurstbrugghe west ende noort tmuelestraetkin, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r; hondert roeden landts upden pontenbulck noort oost de damstraete zuut den snellaert, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; up den pondenbulck noort oost de damstraete zuut den Snellaert, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 2r.

SNIBBELSMEERS <7>: meersch genaempt de snibbel meersch metten westeynde opde calene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 54r; een meersch ghe-naempt snibbers meersch, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; een mersch ghe-naempt Snibbers meersch, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 1v; twee gheme-ten meersch ghe-naemt de snibbels meersch west ande calene, 1653, RAG-1645, 26r.

SPANJAARD: de zelve noch ee(n) stick gheheet(en) d(en) spaengaert 578 r, 1624, RAG-Ne 1642, 31r.

SPAPENBUNDER: stick ghe-naempt spapen bundere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 25r.

SPEYBROUCKBILK: lants Jn speybrouck bulck, 1538, RAG-Ne 62, 71r.

SPIETJEN <3>: bulck ghe-naemt spieltien noort oost tbachten bulck zuut oost de straete 333R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 109.

SPRIETBILK <5>: stic ghent. de sprietbulck, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item den spriet bulck 3 g 257 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4r; ee(n) Stic lant gen.t de(n) bijlenbulck ofte nu de(n) sprietbulck suijs west het rijvelstraetke(n) noort west de dierecoop noort oost de(n) hooghenbulck, 1644, RAG-Ne 1643, 23r; lant ghe-naemt den bydenbulck ende nu den sprietbulck, 1650, RAG-Ne 18, 0; een partye ghe-naemt den sprietbulck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 307; een stic lant groot VIIJc R ghe-naemt den dierecoop suut den sprietbulc west dhof-stede vant cleen goet ter meersch noort west den cattensteert ende noort oost den cauput en(de) den hooghen bulc, 1653, RAG-1645, 37r.

SREUZENSTUKSKEN <3>: lands ghe-naemt srues(en) sticxkin, 1552-1584, RAG-Ne 63, 61v; drij sticken in vosselaere deerste ghe-naemt het reusen sticxken tije lanc alf ghemet ende tderde in een partije ghe-naemt de viijC roen, 1638-1640, RAG-Ne 170, 26r; Landts ghe-naempt het treusen stickxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 6r; Lant ghe-naempt het treusen sticxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28v; een stic lant ghe-naemt het reusen sticxken groot IIJc XVJ R, 1653, RAG-1645, 36r.

STEDE TE RIJSVELDE: t(er) stede daerment heet trijsvelde, 1415, TWOZV, 245; an de stede te rijsvelde, 1426, RAG-Ne 58, 219v; behuysde stede ghe-naempt Rysvelde, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 3r; behuysde stede ghe-naempt rysvelde, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 2v; behuysde stede ghe-naempt rysvelde, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 2v.

STEDE TEN OUDENHOVE: stede gheheeten de stede ten Audenhove, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; hofstede ghehaempt te(n) audenhove, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 5r; stede van Auden hove, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 2v; hofstede ghehaempt ten Audenhove, 1625-1626, RAG-Ne 1708, 5r.

STEDE TER PONTE: stede ter ponte, 1512, RAG-Ne 12, 161v; Lammerech de meur gebruiet de(n) groote(n) pont(en) bulc geleege(n) neffens de damstrate gaende met et pachtgoet up de ponde zuyt gelant de wedue va(n) Olivier van(der) meulene 900 r, 1624, RAG-Ne 1642, 75v.

STEDE: Jn twee p(er)cheelen eerst Jnde stede iijC xxij R noch up de verberrende eecke hondert xxvj R, 1552-1584, RAG-Ne 63, 50r.

STEDEKEN: een ghemet lands ende 100 roen bogaert ghehaempt het stede-kin, 1577, SVG, 950.

STEGAERTSBILK/STEWAERTSBILK <2>: noorthauts lants ghehaempt steegaerts bulck west het caeshoudt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 32r; stic lant genaemt Steewaers bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 48r.

STENENHUIS: tstene(n) huys teghen over de kercke, 1617, RAG-Ne 1708, 8v; stenen huys staende teghen over de kercke, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 11v; tsteenen huys teghen over de kercke, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 10.

STEVAERT <2>: den zelve een partie genaemt den stevaert 354 r, 1624, RAG-Ne 1642, 15r; Daelmoessenye van Ste baefs een stuck lants ghehaemt den stevaert ten noortweste(n) de hautstraete 445 ½ R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 209; een stuck lants ghehaemt den stevaert 305 r, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 210.

STRAATJE VAN DE KRUISWEG NAAR HET GOED TER MEERS: oost het straetke(n) loopenden vanden cruyswech naer tgoet ter meersch, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0.

STRAATJE VAN HET GOED TER MEERS NAAR DE DAMSTRAAT: ant straetken vanden goede ter meersch naer de damstraete, 1653, RAG-Ne 1645, 11v.

STRAATLEENTJE: den heere van meere een behuyst straet leentien 33 roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 393.

STREPE <2>: lants genaempt de strepe comende metten eynde opde heule, 1591-1619, RAG-Ne 105, 57r; een partijken lants ghehaempt de strepe groot 500 roeden, 1620, SVG, 1021.

STREPE TEGENOVER DE VISKOP: de selve gebruiet Aer toe behooren genaemt de strepe Jeye Over de(n) vyscop Oost de mostrate zuyt west de(n) gent wech 400 r, 1624, RAG-Ne 1642, 73r; stede ende herberghe ghe-naempt de vischoop, 1569, SVG, 291; pachte van den herberghe den vischcoop, 1578, SVG, 964.

STROONHUIS: den coop van tstroon huys, 1617, RAG-Ne 1708, 8v; het stroon huys de kercke ghecompeteert hebbende, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 11v; het strooden huys dese kercke ghecompeteert hebbende, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 10v.

STUIVENBERG(EN) <2>: gemet genaempt de stuvenberghen, 1591-1619, RAG-Ne 105, 3r; stick lant ghe-naempt stuvenberch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 46v; een bosschelken ende stuck lants opden cautere ghe-naemt den stuyvenberch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 9.

STUK BACHTEN BOGAARD: Myn heere van meere een stuck ghe-naemt t stuck bachten bogaert noort west den melckbulck, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 390.

STUK BACHTEN DE SCHUUR: Item het stick bachten de schuere 2 g, 1624, RAG-Ne 1642, 4r.

STUK BACHTEN HET OVENBUUR: stick bachten walle gheheeten tstick bachten ovenbeur noordt tstick anden wal ghen.t tstick mett straetkin, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; den zelven het stick bachten Ovenbeure met het vitsesticke(n) Groot te samen 705 r upde zuyt zyde van(de) hoove, 1624, RAG-Ne 1642, 29v; lant genaemt het wisselbulcxke(n) oost t' voors claverbulcxke(n) suijs stic bachte(n) t' ovenbuer, 1644, RAG-Ne 1643, 20r; lant gheheeten tstic bachten thovenbuer ende den wortelbulck oost den braembulck, 1650, RAG-Ne 18, 0.

STUK BACHTEN STALLE: van(den) Schaepdriesch oost de middernacht noort tweede stick bachten stalle, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8r.

STUK BACHTEN WALLE <3>: Item het stick bachten Walle 4 g 73 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1v; Item et bulcxken An et straetgen Tenden et stick bachten Walle 194 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2v; de(n) zelve(n) ee(n) stic genaemt et beck stic an et straetge(n) tende(n) et stick bacht(en) walle groot 197 r dit gebrut (sic) tgoettermers dese dry naer volgen(de) partie(n), 1624, RAG-Ne 1642, 11r; eenen langhen bulck ghe-naemt tstick bachten walle 1265 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 158.

STUK BINNEN <1>: een stuck lants ghenaeamt tstick binnen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 652.

STUK TUSSEN DOORN: landts ghenaeamt tstick tusschen doorne up vorselaere cautere zuut ende west tganselant, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r.

SWALENSTEDE: swalenstede, 1491, TWOZV, 360.

SWIERENMEERS: swieren meersch, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 14v.

SWITTENHOFSTEDE: stede ghenaeamt switten hofstede metter noort oostzyde Jeghens het straetken vander moerstraete naer tgoet ter blauwen poorten, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 3r; stede ghenaeamt switte(n) hofstede streckende alsoomen ryt vande moerstraete naert tgoet ter blauwer poorte(n), 1622-1624, RAG-Ne 1708, 3r.

TARWEBILK: den taerwen buelc, 1486, TWOZV, 266; den taerwen buelc, 1491, TWOZV, 267.

TEERLING: lant Jnden teerlynck ontrent het geschee tusschen Vorskelaere ende Landeghem ghenaeamt het caeshout, 1591-1619, RAG-Ne 105, 6r.

TEMMERMAN: deen helft van Vc roeden ghenaeamt den temmerman, 1591-1619, RAG-Ne 105, 45r; Item den zelven noch een stick lants geleege(n) daer nevens geheete(n) den Temmerman zuyt oost en(de) noort de(n) zelve(n) leeuwe weest herreman daniels 450 r, 1624, RAG-Ne 1642, 35v; een partije ghenaeamt den temmerman, 1626, SVG, 1028; een stuck lants ghenaeamt den temmerman, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 332.

TEMMERMANSBILK <5>: stuck lants ghenaeamt temmermans bulck, 1564, RAG-Ne 62, 385r; stick lant Jnde damstr(aete) oost den temmermans bulck zuut up de damstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 50r; met de(n) temmerma(n) bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 15v.

TEMMERMANSHOFSTEDE: van sinder stede inde merschs strate gheheeten te(m)mermans hofstede, 1507, TWOZV, 269; te(m)mermans hofstede, 1507, RAG-Ne 12, 159r; stede Jnde meersch strate gheheete(n) te(m)merma(n)s hofstede, twee sticke(n) la(n)ts dee(n) ghenaeamt den den boem ende dande(er) tlanghe stick, 1507, RAG-Ne 12, 160r.

TEMPELIERSLAND: metter West zijde an de templiers Landt ende metter oost zyde An piet(er) hannekens hofstede com(m)ende metter zuut zyde ande meerstrate ende mett(er) noert ende anden leenput, 1560 (1507), RAG-Ne 13, 24v.

TENDEN RONDEN BILK: den zelven ee(n) partie genaemt tend(en) rond(en) bulck 572, 1624, RAG-Ne 1642, 20v.

TER HONDEKISTEN/OUDEKISTE: ligghende daer ment nomt ter hondekisten bov(en) middernacht, 1460, TWOZV, 111; ij.l. roeden lands gheheeten de houde kiste, 1485, TWOZV, 228; tweehondert vijftich roeden lants ... gheheeten de houdekiste, 1491, TWOZV, 229; leen gheheeten de honde kiste groot twee hondert Roeden, 1560, RAG-Ne 13, 31v; leen ligghende daerment noempt ter hondekisten boven middernacht, 1571, RAG-Ne 10, 25r; ee(n) lee(n) gheleghe(n) ter plaetse(n) daert van ouden tyde(n) gheenaemt gheweest ter houdekiste zuut west tgoet ter meersch, 1578, RAG-Ne 14, 35v; een leen Ligghende daerment nompt ter hondekisten boven middernacht, 1583, RAG-Ne 11, 27r; een leen ligghen(de) daer ment nomt t(er) hondekisten bove(n) middernacht, 16e, Ne-8, 0.

TER MERE: .I. bonarium in loco qui dicitur t(er) mere, ca. 1280, TWOZV, 176; jehan dele mere, 1281, TWOZV, 177; voer de meere, 1349, TWOZV, 183; i(n) de stede diemen heet ter mere, 1379, TWOZV, 184; an de meere, 1450, SAG 301/40, 3, 55v; vander meere Jnde prochie van vusselaere ende es groot voors. leen en alf bundere ... tgoet van poortackere ghelant Oost en(de) noort ... zuyt met zynd(e)r upweunijnghe, 1502, RAG-Ne 2245; soomen naer der Meeren gaet commende metten eenen hende ande Audehoof straete, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; zoo men naer der meerre(n) gaet, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 2v.

TER MERMANS HOFSTEDE: stede Jnde meersch strate gheheete(n) te(r) merma(n)s hofstede, 1512, RAG-Ne 12, 162r.

TIENHONDERDROEDEN <4>: den schaepdriesch west tcleyn wostynken zuut twaterlandt oost de thien hondert roeden, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; Item noch vierondert roen Oost pr reubens zuyt de dreve van et goet ter mers West Jan Crystiaens met de tie(n) ondert roen noort daneel van speybrouck met zyne(n) dambulck 400 r, 1624, RAG-Ne 1642, 3r; Item Een stick Lants genaempt de thie(n) ondert roe(n) Weest de middernachten 3 g 100 r, 1624, RAG-Ne 1642, 4v; de thie(n) hondert roede(n), 1644, RAG-Ne 1643, 22v; een partye lants gheenaemt de thien hondert roen groot thien hondert veertich roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 265; zuut de Thien hondert Roeden vanden goede thenden scaepdriessch, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

TUSSENBEDELVEN: tusschen bedelven in den vorder meersch, 1399, TWOZV, 279.

TWEEBUNDER: lands gheenaemt de twee bundere(n) oost up de moerstrate, 1552-1584, RAG-Ne 63, 56r; stic gheheeten de twee bunderen west de dreve

zuut tzwarte landt, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; landts ghenaeamt de twee bunderen wesende het wederdeel van een ghelijck bundere oosthende up de moerstraete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 23v; den zelven met een stick lants genaemt d(en) ronde(n) bulc 772 r noort west de beke zuyt de twee bundere, 1624, RAG-Ne 1642, 20v; lant ghenaeamt het perreken ofte twee bunders, 1650, RAG-Ne 18, 0.

TWEEDE BILK: stick gheheeten den ijen bulck gaen(de) naer den schaepdries, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0.

TWEEDE GENTWEG: Item den tweesten Gent Wech naest den schaepdries 1286 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1r; bulc ghenaeamt den tweeden ghentwech, 1650, RAG-Ne 18, 0.

TWEEDE STUK IN DE MIDDERNACHTEN: den zelven een partie genaemt het tweede stick In de myddernachte(n) Oost den ruffelaer bosch, 389 r, 1624, RAG-Ne 1642, 10r.

TWEEGEMETEN: stic ghenaeamt de twee ghemeten oost de middernachten, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item de twee gemeente met het clatterbosschelke(n) 2 g 290 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; Item de twee ghemeete tusschen den port bulck en den catten stert 776 r, 1624, RAG-Ne 1642, 5r; den zelve(n) Als voor(en) met eene mersch Genaemt de twee gemeente noort geleege(n) de Gulde mers geleege(n) beneede(n) cleene(n) duystackere 760 r, 1624, RAG-Ne 1642, 51v; lant genaemt het claverbulcxke(n) groot 446 R noort oost de twee ghemete(n), 1644, RAG-Ne 1643, 22r; lant genaemt de twee ghemete(n) groot 682 R suyt west blave(n) bulcxke(n) noort west de(n) wurter bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 22v; Stic lant genaemt het driesselke(n) ende nu oock de twee ghemete(n) groot 684 R, 1644, RAG-Ne 1643, 22v; een stuck lant es ghenaeamt de twee ghemeten groot twee ghemeten zessentwintich roen en half, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 182; een stuck lants ghenaeamt de twee ghemeten groot zeven hondert zessentseventich roen, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 316.

UITNEMINGE: de wostyne zuut de groote wostyne noort den cauput west uutnemynghe, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; eene uitnemijnghe uijtte strate van nevel naer ghendt, 1644, RAG-Ne 1643, 32r; stick gheheeten den kattes-teert noordt den eeckbosch zuut met haere(n) uutnemingen, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

VAARDEKEN: meersch ligghende daerment noemt hollant west de poucke ofte vaerdeke(n) Commende van nevel naer ghendt, 1644, RAG-Ne 1643, 26r.

VAART VAN NEVELE: ande vaert van nevele by het ghemeente, 1591-1619, RAG-Ne 105, 9v; het vaerdeke(n) van nevel, 1644, RAG-Ne 1643, 30r.

VAERWYCXBILK: noch vaerwycx bulck oost gasthuus, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0.

VANDERGOES-EEKBOS: de(n) zelve(n) noch ee(n) stick lants geleege(n) neffens v(ander) goes Eeckbos Oost gelant pr de key zuyt gelant de(n) heer van bellem en(de) vander goest 644 r, 1624, RAG-Ne 1642, 60r.

VARYSBILK: Landts ghenaeamt de twee bunderen zuutoost de Nevelstrate zuutwest het Caeshout en(de) den varys bulck, 1614, RAG-RG B4543, 0.

VELDEBILK: een cleen bulcxkin ghenaeamt den veldebulck (sic), 1538, RAG-Ne 62, 201r; Lant genaemt den veldebulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 6v.

VELDSTRAATJE: zuut het veltstraetken, 1605, RAG-Ne 18, 0.

VERBERRENDE EKE <2>: Jn twee p(er)cheelen eerst Jnde stede iijC xxij R noch up de verberrende eecke hondert xxvj R, 1552-1584, RAG-Ne 63, 50r; landts ghenaeamt de verberrende eecke oost ande(n) zandt wech, 1552-1584, RAG-Ne 63, 68r; Lants daerment heet de v(er) bernende heecke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 31v; lants ligghen(de) upden cautere ghenaeamt de verberrende Eecke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 38v; lant ligghende daerment noemt de verberrende eecke, 1644, RAG-Ne 1643, 27r; Jc XXVJ R lant liggen(de) daerment noemt de verbernde eecke oost den santwech, 1653, RAG-Ne 1645, 44v.

VERDEN KOUDPUT: Item den den (sic) Verde(n) cauput commende met de(n) Een en ende hoogen bulc en(de) et Ander En(d) ande twee gemeete 731 r, 1624, RAG-Ne 1642, 5r.

VERLISENHOFSTEDE: van eene(n) buend(er) lants en(de) heet van v(er)lisen hofstede (sic), 1426, RAG-Ne 58, 219r.

VERNAILLIENHOFSTEDE: zuyt de vernaillien hofstede, 1591-1619, RAG-Ne 105, 27v.

VIERBUNDEREN: stick caute(re) gheheeten de vier bunderen ligghen(de) met twee bijllen up de west zyde van(der) biest noordt den eerwech van deinse naer eecloo, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; partye op den cautere gheheeten de vierbundere, 1650, RAG-Ne 18, 0.

VIERGEMETEN <2> <7> en <8>: de vier ghemeten up den cautere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v; stick lants ghenaeamt pierkens stick noort de hofstede van vier gemeten oost het waterlat, 1591-1619, RAG-Ne 105, 58r; den

zelven een partie in die (sic) viergemete(n) commende in vosselare 292 r, 1624, RAG-Ne 1642, 17v; de(n) zelve(n) met ee(n) stick lants genaemt de vier gemeete zuyt gelant pr de key 4 g 7 r, 1624, RAG-Ne 1642, 49r; een stuck lants inde vier ghemeten suut oost de hautstraete, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 19; over den dorswech een stuc lants ghenaemt de vier ghemeten comende noort anden herwech 1143 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 116; eene meersch ghenaemt de vierghemeten ten oosten den duystackere ende ten westen de calene, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 599; een partye ghenaemt de vier ghemeten ten noorden de straete ende ten oosten den pontwech groot vier ghemeten veerthien roen en half, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 584.

VIERHONDERDROEDEN: Een half ghemet Ligghen(de) boven den goede ter meere es Tgoet van poortackerte ande westzyde Ende ande vier hondert Roeden es ghelandt tgoet van die van poortackere ooc upde westzyde, 1543, RAG-Ne 2245.

VIJFBUNDERS <5>: stick caute(re) gheheeten de vyf bunders west de damstrate zuut de(n) helsbosch, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stick datmen heedt de vyf bunders ende groot bevonden es zes bunders een ghemet ijC lxxx roeden, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; Oost de Vijf bundere, 1624, RAG-Ne 1642, 44v; eene(n) Coutere genaemt de vijf bundere met de thie(n) hondert roede(n) bachte(n) bossche, 1644, RAG-Ne 1643, 22v; stick datmen heedt de vijf bunderen, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

VIJFGEMETEN <1>: de vyf ghemeten up den cautere oost de vier ghemeten, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16v; den zelve(n) Als voore(n) met ee(n) stick lants genaemt de vyf gemete groot zes gemete Tweeendeertich roe(n) Oost de(n) Errewech lopen(de) vosselare naer landegem zuyt de(n) errewech lopen(de) van(den) legelare naer Gent noort de dreve va(n) goet, 1624, RAG-Ne 1642, 57r; een stuck lants ghenaemt de vijfghemeten daer de prochie van vosselaere ende nevele deur scheeden van op tende van een gracht op een stecke staende inde dreve van desen goede, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 646.

VIJVERBILK <5>: een bulck ghenaemt den vyverbulck ten suut oosten t straettien ende noort westen het kerckcauterken groot mette halfve dreve ende halfven vyvere 1943 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, 146.

VIJVERKEN: een stic anden bosch met den vyverken, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item den Cautere Anden meuleput met et Vyverstic Ende het vyverken 6 b 527 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2v.

VIJVERSTUK <5>: ant viver stic, 1560, RAG-Ne 13, 31r; Item den Cautere Anden meuleput met et Vyverstic Ende het vyverken 6 b 527 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2v.

VISSERIE: de visscherie van(den) hiltghewerre strecken(de) tot Landeghem, 1512, RAG-Ne 12, 103v.

VITSENBILKSKEN <5>: ghemet ghenaempt het vitsebulcxken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 41r; een stic lant groot een ghemet ghenaemt het vitsen bulcxken oost tclaverbulcxke(n) suut stic bachten thovenbier, 1653, RAG-1645, 33r.

VITSESTUKSKEN: den zelven het stick bachten Ovenbeure met het vitsestick(n) Groot te samen 705 r upde zuyt zyde van(de) hoove, 1624, RAG-Ne 1642, 29v.

VLAAKSTUK(KEN) <2>: Lant genaempt het bundere oost het vlaeckstick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 64r; den zelven noch een partie genaemt et vlaecstic 827 r, 1624, RAG-Ne 1642, 17v; de wedue Pelips vrient gebruiet een partie genaemt de vlaecksticke(n) 1073 r, 1624, RAG-Ne 1642, 67v; een Stic lant genaemt het vlaecstick oost met sijn blaec Stuck suijs met Ste pieters Stic, 1644, RAG-Ne 1643, 38v; een stuc lants ghenaemt het vlaeck stuck 1068 r, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 7; stic lants ghenaemt het vlaecstic, 1663, SVG, 1124.

VLASBILK: de vlasbulck, 1538, RAG-Ne 62, 104r.

VLASBILKSKEN <5>: bilcxkin ghenaempt het vlasbilkcxkin henden(de) up de beke, 1538, RAG-Ne 62, 104r; eene behuijsde hofstede oost eene partije genaemt de(n) cnockenbulck suijs het peerde(n) bulcxke(n) noort het vlas bulcxke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 41v; een bulcxke(n) genaemt het vlasbulcxke(n) hendende op de beke oost de blonde(n) hofstede, 1644, RAG-Ne 1643, 42r.

VLASMOORTELE <4> en <5>: de(n) vlasmoertere, 1486, TWOZV, 273; den vlasmoert(er)e, 1491, TWOZV, 274; lants ghenaempt den hoolen moortele ofte vlas moortele west metten schaepdriesch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17v; een stic lant groot ee(n) bunder ende 30 R wijlent commende uitende goede ter meersch genaemt wesende den hollen ofte vlas moortele noort west de(n) schaep driesch van(den) selve(n) goede ter meersch, 1644, RAG-Ne 1643, 18v; een stic lant groot een bunder ende XXX R wilent commende uitende goede ter meersch ghenaemt wesende den hollen ofte vlas moortele noort west den schaepdriesch vanden goede ter meersch, 1653, RAG-1645, 29v.

VLIEGERSBEK: twee partijen lant deen genaemt den vliegers bec ende dander gen.t Daneel verdoncks ghemet nu in een stic gebrocht (Deese partije wijlent commende van Daneel de vliegere), 1644, RAG-Ne 1643, 46v; neffens martins vlieghers stede, 1490, RAG-Ne 61, 174r.

VLIEGERSTUK: Item het Vliegestick 2 g 38 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1v; den zelve(n) ee(n) partie genaemt et vlieger stic 638 r, 1624, RAG-Ne 1642 11v.

VOETWEG VAN NEVELE NAAR GENT: een partye lant synde deel van den hollen moortele suut den voetwech van nevele naer gent, 1653, RAG-Ne 1645, 6v.

VOOLMARKT: boven der voolmaerct, 1349, TWOZV, 277.

VOORDERMEERS: tusschen bedelven in den vorder meersch, 1399, TWOZV, 279.

VOORSTE DAMBILK <4>: lants ghenaeamt den voorsten dambulck oost de moerstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 42r; stic lant ghenaeamt de(n) voorenste(n) Dambulck oost ande moerstraete suijs dhoors van pieter snibbens, 1644, RAG-Ne 1643, 6v; een stic lant groot IIIJc XXXIIII R. ghenaeamt den vorensten dambulck oost ande moerstrate, 1653, RAG-Ne 1645, 9r.

VORENSTE STEVAERT: den zelve(n) een partie genaemt den voorensten stevaert 453 r, 1624, RAG-Ne 1642, 65r.

VOSELARE (tenzij anders vermeld, komen alle excerpten uit TWOZV): Furslara, 1087 (kopie e. 13^e E.); Forsellar, 1088; Vurslar, 1122; Furslare, 1130; Uorslar, 1135; UUorslar, 1225; Vorslarensis, 1087; Vurslara, 1139 (kopie e. 13^e E.); s. gerardi de vorslar, 1146 (kopie 1298); Vorslar, 1147 (kopie ca. 1298); vurslar, 1147 (kopie 1298); apud worslar, 1225; jn vorslare, ca. 1240; in parochiis beate marie de lederne et de weurslare, 1244 (kopie); jn vorslaer ultra lisam, 1272; te voerslaer, 1274; vorselaer, 1281; te voerslare, 1281; te wrcelaer, 1297; willemus de verslare, 13^e E.; te vurslaer, ca. 1300; in de prochievan sente loys te vorsselaer, 1422; vurselaer, 1413, SAG, 301/22, 75v; in de prochie van sente eloys te vorsela(er)e, 1419, SAG, 301/25, 2, 25v; tsente eloey's te vuursselaer, 1432; vursselere, 1436, SAG, 330/21, 239v; te vorselare, 1456, 330/27, 339r; vosselaer, 1460; vurselaere, 1466, SAG, 330/30, 170r; vurselare, 1473, SAG, 301/52, 2, 6v; vurselare, 1487, SAG, 330/37, 390r; te sente eloys te vosselaere, 1489; vusselaere, 1574.

VOSELAREBROEK: tween ghemeete(n) meerssche(n) Jn vursselae(re) brouck, 1512, RAG-Ne 12, 184r; meersschen Jn vursselae(re) brouck co(m)men(de) metten eenen yende upde calene, 1538, RAG-Ne 62, 343v; mersch ghelegghen Jn vorsselae(re) brouck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 15r.

VOSELAREDORP <6>: bi(n)nen de(n) turre va(n)d(er) kerke(n) van vurselare durp bi nevele anden beelfroete, 1230, vals ca. 1500, TWOZV, 258.

VOSSELAREDRIES <6>: pr van tente gebruiet Als properteyt ee(n) stick lants Gelegen by vosselare dryes Oost den errewech loopen(de) van vosselare naer landegem zuyt de wedue van Olivier van(de) meulene noort Gillis de wert 453 r, 1624, RAG-Ne 1642, 60v.

VOSSELAREKERK <6>: lants achter Vorsselaere kercke, 1591-1619, RAG-Ne 105, 31v; achter vosselaer kercke daer de(n) wegh deurloopt, 1644, RAG-Ne 1643, 2r; lant ligghende achter vorsselaere kercke daerden wech deurloopt, 1653, RAG-Ne 1645, 3r.

VOSSELAREKOUTER <6>: stick lants up vursse(lare) cauter tussche(n) doorne west de costerie van vursse(lare), 1538, RAG-Ne 62, 104r; Landts up vosselaercauter ghenaeamt de Vc roede(n), 1577, RAG-Ne 323, 158r; up vorsselaere cautere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 11r; landts up voorsselaere cautere oost de oude priestraige zuut tganselant west het hovestick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r; stick lant ghenaeamt tgheensken gheleghen up den vorsselaere cautere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 47r; den zelven gebruiet Jn pachte van deer van bellem een stick lants geleege(n) up vosselaer cautere gheheete(n) et ganselant geleege(n) by de(n) doorene noort Joos dobbelere 661 r, 1624, RAG-Ne 1642, 26v; een Stuck lant op vusselaere Cauter, 1644, RAG-Ne 1643, 42r; den leghelaere met een dreefken naer vosselaere Cautre is groot twee Bunderen acht hondert drijensetich roen, Compt altsaemen XVJ B Jc LV R., 1682-1683, RAG-Ne 33ter, nr. 15.

VROUW VAN DER MERSCH STEDE: leen daer ment heet Jnde midder-nacht gheheeten vrouwe vand(er) mersch stede groot een ghemet, 1560, RAG-Ne 13, 32r.

VURST: stick lants ghenaeamt de vurst gheleghen Jnde meerstraete daerment noemt het parch noort tgoet van poortackere, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 3v-4r; een stic landts ghenaeamt de vurst gheleghen jnde meerstraet(e) daerment noemt het parc noordt tgoet van tpoortackere zuut oost de wech, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 3v.

VURSTBRUGGE (=Hurstbrugge): heerliche vander Meere Jn Vusselaere oost ende zuytoost dleen te Weghewalle een partye ghenaeamt het hulstkin noort loopt daeranne den waterloop ofte waterlat commende van thof ter meere naer der vurstbrugge, 1582, RAG-Ne 2245.

VURTEBUNDER <3>: stic anden voors. cauter ghenaeamt het vurte bunder daer ooc den doswech deurloopt van nevel naer ghent, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item het Vurte bundere 4 g 34 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1v; een stick lant oock wijlent genaemt het swartelant ende het vurte bundere oost west doncker stratge(n), 1644, RAG-Ne 1643, 22r; lant wylent ghenaeamt het swartelant

ende nu het vurte bundere, 1650, RAG-Ne 18, 0; stuck lants ghenaeamt tvurte bundere 1230 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 124.

WAL VAN HET KLOOSTERGOED VAN DRONGEN: anden wal van het clooster goet van drongene, 1596, RAG-Ne 102, 5v; aen den wal van tclooster goet van dronghene achter de schuere, 1630, RAG-Ne 322, 6v; aenden wal vant goet vanden cloestere van dronghene, 1639, RAG-Ne 28, 24.

WALGRACHT TEN BROEKE: twee buelke deen neffens dander Ligghende bachter Scure up de Walgracht ten broucke tusschen den beghinen buelke an deen zide Ende de oestbrouk an dander zide, 1390, RAG-Dro 165, 0.

WALLEBILKSKEN <6>: ee(n) stick gheheete(n) et wallebulcxk(en) met et dreefke(n) en(de) et bulcxken daer tende(n) te samen groot 2 g, 1624, RAG-Ne 1642, 37v.

WALLEBROUCKSLEEN: daerment heet de gauwe oost wallebroucx leen west den pontwech, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22v.

WALLEKEN <3>: Den zelve(n) ee(n) partie genaemt et Walleke(n) 272 r, 1624, RAG-Ne 1642, 7v; een bulxken ghenaeamt twalleken 253 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 120.

WARANDEBILK 1 <3>: de waerande bilck ligghen(de) up de noordt zyde van(den) upstal, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stic upde westzyde vanden hove ghenaeamt den warandebulck, 1605, RAG-Ne 18, 0; Item den Warandebulck 3g 100 r, 1624, RAG-Ne 1642, 1v; ee(n) paertie genaemt d(en) warandebulck en(de) et rydderken, 1624, RAG-Ne 1642, 44v; stic lant ghenaeamt den warandebulck, 1650, RAG-Ne 18, 0; bulck ghenaeamt den warande bulck 1032 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 149.

WARANDEBILK 2: een partye ghenaeamt den warande bulck daer de prochie van Lederne deel in heeft, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 397.

WATERLAT: eene stede ghelegghen bute(n) den heckine ten hulle binnen d(er) vriede(n) van nevele ligghende metten ende oestwaert up dwaterlat tusche(n) d(er) damstrate(n) en(de) d(er) linden, 1417, RAG-Nd; tvaterlaet, 1458, TWOZV, 362; Jeghens de Brabantstrate metter noortzide Jegens den Leghelare metter oostzide up dwaterlat d(aer)mede dat Separeren de voorn. Vrichede ende de Prochie van Vusselare, 1578, RAG-Ne 626, 61r; stick gheheeten de groote wostyne zuut waterlat noort de wostyne oost tcleyn wostynken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; stick gheheeten tcleyn wostynken ligghen(de) tusschen den schaepdriesch ende der groote wostyne commende

upt waterlant (sic), 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; lants met den nieuwen bo-
gaert genaempt het waterlat zuyt den waterloop west lants genaempt pierkens
stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 58r; stic landts up het waterlat daer den wech
van Nevele naer Ghendt overloopt, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0.

WATERLOOP VAN NEVELE: leen Oost lancxt den waterloop daermede ge-
separeert wordt de Vryhede van nevele en(de) de prochie van Vusselare zuit
de damstrate en(de) west de strate en(de) het clophecken zomen te Nevele uut
Ryden(de) es naer Vosselare, 1578, RAG-Ne 64, 6v; Lants gheleghe(n) ant
legelaer heckin zoomen plagh te Ryden van Nevele naer Ghendt daeranne ge-
lant west den waterloop die de vryheit en(de) p(aro)chie van Vosselaere van
melcanderen scheyden, 1619, RAG-Nd 1461; west den water loop van nevel,
1644, RAG-Ne 1643, 11r; west den waterloop van nevele, 1653, RAG-Ne
1645, 15v.

WEGELSTUK: stic over het straetken ghenaemt het weghel stic, 1605, RAG-
Ne 18, 0.

WEGENHOEK: een stuck lants ghenaemt den weghe houck, 1650-51, RAG-
Ne 1644, nr. 364.

WEGWALLEN: den zelve(n) met ee(n) stick lants geheet(en) de huls brugge
noort Oost de(n) meulewech zuit de wech Walle(n) ... groot dat Jn vosselare
licht 243 r, 1624, RAG-Ne 1642, 52v; Lieve(n) vermeere ghebruict dese naer-
volge(nde) partie(n) gelege(n) Jn(de) wechwalde(n) west gelant dooirs lieve(n)
de vos zuit lieve(n) vermeere 4 g 293 r, 1624, RAG-Ne 1642, 73v.

WEIBILK: lant ghenaempt den Weijbulck ligghende ande nevel strate west
het goet van dronghene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 38v.

WEIKEN: lants ghenaempt tweijken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 12r; Den
zelve(n) noch een partie genaemt et Weyk(en) 5 g, 1624, RAG-Ne 1642, 7r;
Stic lant ghenaemt het weyken, 1644, RAG-Ne 1643, 25v; eene partye
ghenaemt tcauterken eene partye ghenaemt de curte veuren en eene p(ar)tye
ghen(aem)t het weyken ende den cleenen ende grooten Januaris bulc, 1653,
RAG-Ne 1645, 39v; een stic lant ghenaemt het weyken groot Vc III R, 1653,
RAG-Ne 1645, 41r.

WERREBILK: de werrebuelc .J. bund(er) groot, 1507, TWOZV, 364.

WESTAKKER: Apud vurselaer johannes van der loeve pro cornelio de loeue
sup. .ij. mens. pratis vocatas Westacker et tenetur de domo de meere, 1418,
RAG-Dro 84.

WESTHOEK <2> <3> en <4>: d(en) westhouc, 1466, SAG, 330/30, 170r; Jnde west houck, 1512, RAG-Ne 12, 102r; twee ghemeten Jnden westhouc, 1583, RAG-Ne 11, 26r; lant ghenaeamt de quaedrybundere Jnden westhouck Jn vorselare ofte de hautstaete, 1591-1619, RAG-Ne 105, 16r; dande(ren) twee ghemeeten ligghen Jnden Westhouc lambrecht de Ruussche(r) ghelant an dende te heerweghe waert, 16e, Ne-8, 0; een behuijsde hofstede gelege(n) daerment noemt inde(n) west houck, 1644, RAG-Ne 1643, 32v.

WILDEBILK: den braembulck daer Jan danins up ghehuust heeft metten wal-
leken daer den hoven upstaet west tsyvelstraetkin (ryvel?) zuut de(n) wilde(n)
bulck, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0.

WILDEBILKSKEN <4>: stick gheheeten twilden bulxken, 1566 (kopie),
RAG-Ne 18, 0; stick gheheeten theymelicken bulcxken west tyylde bulcxken,
1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; sticxken lant gheheeten het wildebulxken, 1650,
RAG-Ne 18, 0.

WILDEMEERS: landts ligghende Jnden gaverre noort de calene zuut de wil-
demersch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 17v.

WILDESTUK AAN HET HEIMELIJKBILKSKEN: stick zuut rufferaerts
bosch noordt theymel(ick) bulcken gheheete(n) twilde stick ant theymel(ick)
bulcken, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0.

WILGENBILK <3>: den wulghen bulck, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stic
ghenaemt den wulghenen bulc, 1605, RAG-Ne 18, 0; landts ghenaeamt twul-
ghen bulcxken zuut den wulghen bulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 11v; Item
den Wulgenbulck 300 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2v; den zelve(n) de(n) wulge(n)
bulc 800r, 1624, RAG-Ne 1642, 11r; lant ghenaeamt den wulghenbulc, 1650,
RAG-Ne 18, 0; een stic lant ghenaeamt synde het wulghen bulcxken groot IIJc
XXXI R oost het straetken commende van tgoet ter meersch naer gent suut
den wulgen bulc, 1653, RAG-Ne 1645, 39v.

WILGENBILKSKEN <3>: lants et Wlghen bulcxkin zuut den Wlghen bulck
van het ghoet ter mers, 1577, RAG-Ne 69, 0; landts ghenaeamt twulghen bul-
cxken zuut den wulghen bulck, 1591-1619, RAG-Ne 105, 11v; Stic lant
genaemt sijnde het wulghenbulcxke(n), 1644, RAG-Ne 1643, 24v; een stic
lant ghenaeamt synde het wulghen bulcxken groot IIJc XXXI R oost het
straetken commende van tgoet ter meersch naer gent suut den wulgen bulc,
1653, RAG-Ne 1645, 39v.

WISSELBILKSEN <4>: Item et Wisselbulcxken met het claverbulcxken 3 g
277 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; lant genaemt het wisselbulcxke(n) oost t'
voors claverbulcxke(n) suijt stic bachte(n) t' ovenbuer, 1644, RAG-Ne 1643,

20r; stic lant nu genaemt het wisselbulcxke(n) liggende met eene byle wylent twee sticke(n) gheweest sijnde, 1644, RAG-Ne 1643, 22r; lant gheenaemt twis-sebulxken met een bylken, 1650, RAG-Ne 18, 0; een hapte partye gheenaemt twissenbulcxken 707 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 154.

WOESTIJN 1 <4>: lands gheenaemt de wostine, 1552-1584, RAG-Ne 63, 51v; stick lants gheenaempt dhostyne, 1620-1622, RAG-Ne 1708, 7r; noort et ghaerstine, 1624, RAG-Ne 1642, 53r; landts gheenaempt d' hostyne, 1624-1626 RAG-Ne 1708, 6r.

WOESTIJN 2 (bij Koudput) <5>: de wostyne zuut de groote wostyne noort den cauput west uutmeynghe, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; de wostyne nu gheenaemt den hooghen bulck noort den cauput west den dierencoop, 1650, RAG-Ne 18, 0; de wostyne zuut de groote wostyne noordt den cauput west de uutmeynghe, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

WOESTIJN 3 (bij Ruifelaarbos): lands gheenaemt de woestine oost den dam-bulc noort Rufelaerts bosch, 1552-1584, RAG-Ne 63, 56r; stick gheheeten de groote wostyne zuut waterlat noort de wostyne oost tcleyn wostynken, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8v; landts gheenaempt de wostijne west tgoet ter mersch noort rufelaerts bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 23v; lants gheenaempt den achtersten dambulck ofte de wostyne, 1591-1619, RAG-Ne 105, 42r lant genaemt de woestijne noort ruijelaers bosch, 1644, RAG-Ne 1643 18r; stic landts gheenaempt dhostyne twelck gheapplicquert is totte(n) ruyfelaert bosch, 1622-1624, RAG-Ne 1708, 6v; Vc XLI R lant genaemt de woestyne noort ruyfelaerbosch, 1653, RAG-1645, 28r; een stic lant ghen(aem)t den achtersten dambulc ofte de wostyne west tgoet ter meersch, 1653, RAG-Ne 1645, 9r.

WORTELBIK: Item het Ovenbuerbulcxken met de Wurtelbulck 4 g 168 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2r; lant genaemt de twee ghemete(n) groot 682 R suyt west blave(n) bulcxke(n) noort west de(n) wurter bulck, 1644, RAG-Ne 1643, 22v; lant gheheeten tstic bachten thovenbuer ende den wortelbulck oost den braembulck, 1650, RAG-Ne 18, 0.

ZANDVOORDE(N) <6>: lant gheenaemt santvoorde, 1650, RAG-Ne 18, 0; een partyken gheenaemt de santvoorden ten oosten den santvoordbosch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 530; een partye oock genaemt de santvoorde ten oosten den santvoordbosch, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 531.

ZANDVOORDEBIK: de(n) santvoort buelc, 1486, TWOZV, 257; den santvoortbuelc ... bijd(en) cruusweghe, 1491, TWOZV, 136, 257 en 258.

ZANDVOORDEBOS <6>: hendende up zandvoorde bosch, 1538, RAG-Ne 62, 246v; stick gheheeten zandtvoorde boosch noort de drie bunders, 1566

(kopie), RAG-Ne 18, 0; oost up de audenhofstraete noort den santvoorts bosch, 1591-1619, RAG-Ne 105, 10r; onbehuysde stede daer de(n) costere placht te woonen by santvoorde bosch, 1612-1620, RAG-Ne 1708, 0; by Sandtvoorde bosch zuut en(de) west de damstraete, 1623 en 1624, RAG-Ne 1708, 3r; Item et bulcxken daer naest Oock met den ende An santvoorde bos 266 r, 1624, RAG-Ne 1642, 2v; met de(n) santvoort bosch oost op de oude hofstraete, 1644, RAG-Ne 1643, 3v; eenen bosch ghenaeamt den sandtvoordbosch ten oosten de straete e(nde) ten suyden de pastoorie van vosselaere, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 532; den pasteur van vosselaere vande priesterage noort Jan bollaert mette santvoortbosch oost op doude hofstede, 1653, RAG-Ne 1645, 5r.

ZANDVOORDEKENS <6>: mette santvoordekens, 1644, RAG-Ne 1643, 11r.

ZANDVOORDSE: met hunne gronde(n) onder het santvoortsche, 1644, RAG-Ne 1643, 34v.

ZANDWEG <2>: lants ghenaeamt thieftemannekin mette(n) west hende upde(n) zandt wech, 1552-1584, RAG-Ne 63, 61v; den wech naer landeghem ghenaeamt den santwech west het heusen stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28v; de(n) wegh loopende naer landegem genaemt de(n) santwegh, 1644, RAG-Ne 1643, 20v; den wech diemen noempt den sautwech (santwech), 1653, RAG-Ne 1645, 43r; oost den wech loopende naer landeghem ghenaeamt den soutwech, 1653, RAG-1645, 35v.

ZEGERSSTUK: lant ghenaeamt zegers stick, 1591-1619, RAG-Ne 105, 67v; een bunder lant genaemt Seghers stic, 1644, RAG-Ne 1643, 12r; een bunder lant ghenaeamt Jeghers stic, 1653, RAG-1645, 17v.

ZEVENBUNDER <1>: up den cautere oost gelant het marquette Lant west sheeren strate tegen de zeven bundere, 1591-1619, RAG-Ne 105, 28r; het zeven bundere toebehoorende de prelaet van drongene, 1591-1619, RAG-Ne 105, 66v; een ghemet cauters ghenaeamt het ghemet west het zeven bundere, 1606, SVG, 1005; Eerst roelant de wale ghebruict Jn pachte van den prelaet van drongene Eerste een stick lant geheete(n) het zeve(n) bundere 7 b 427 r, 1624, RAG-Ne 1642 57r; een partye ghenaeamt de zeven bundere, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 647.

ZEVENGEMETEN <2>: partije wesende deel vande seven ghemeten ghenaeamt den roelant ofte gheensbulck streckende lancx de damstrate noort de haude hofstrate, 1591-1619, RAG-Ne 105, 34v; den zelve(n) een partie bove(n) et zevenbundere Geheet(en) de zeven gemete 7 g 231 r, 1624, RAG-Ne 1642, 57v; 400 R cauter lant genaemt de bijlkens noort ende west eene

partije genaemt de seve(n) ghemete(n) suijs eene partye gen.t de(n) driesch, 1644, RAG-Ne 1643, 29v; ee(n) stic lant geleghe(n) over de heule noort west ee(n) partije genaemt de seve(n) ghemete(n), 1644, RAG-Ne 1643, 32v; den prelaet van dronghene een partye ghenaemt de zeven ghemeten groot 2014 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 58.

ZIEKELAND <3>: stick cauters ghenaemt de(n) biest west tsieke landt toebehoor(ende) der Vryhede van Nevele noort de straete zome(n) van Nevele naer ghe(n)dt Rydt, 1552-1584, RAG-Ne 63, 62r; Landts ghenaempt den biest oost trijck gasthuus te ghendt zuut het goet ter mersch west het siecke lant noort de strate van nevele naer ghendt, 1591-1619, RAG-Ne 105, 29v; een partykin Lants ghelegghen Jnde prochie van vusselaere ghenaempt tsiecke Lant, 1600, RAG-Ne 164, 0; ee(n) partije genaemt de(n) biest daer anne abouterende suijs t' goet ter mersch west het sieckelant toebehoorende de vrijhede van nevele, 1644, RAG-Ne 1643, 27v.

ZIEKELIEDENLANDEKEN <3>: een stucxken ghenaemt tsieckelien landeken commende op den kuyswech (sic) suut westen tgalgevelt 21 R, 1650-51, RAG-Ne 1644, nr. 132.

ZIEKELIEDENLANDEKEN VAN NEVELE: den zelven roelant ghebruict en(de) Jooris clais Alf en Alf genaemt den biest toebehoorende het gastuys zuyt et goet ter mers west et ziekeli(n) landeke(n) van nevele groot Over delt 367 r, 1624, RAG-Ne 1642, 13r.

ZIEKERLIEDEN: tote(n) weghe t(er) ziekerlide(n), 1400, TWOZV, 259.

ZUURVOETSBIJLSKEN: de zelve noch ee(n) sticke(n) geheete(n) et suer voets bulcxke(n) Groot 336 r Oost de mostrate zuyt het reveel straetge(n), 1624, RAG-Ne 1642, 31v.

ZWALUWENBERG: een bund(er) Jnden Zwaluenberch up dende naerst vurss(elare) het gescheet makende vand(en) eenen wech naer den and(eren), 1538, RAG-Ne 62, 104r; landts boven tgoet van poortackere zoomen ghaet naer deynse oost tgoet van poortackere zuut de swalenberch west den herwech van nevele naer deynse, 1591-1619, RAG-Ne 105, 22r.

ZWARTELAND <3>: stic gheheeten de rollebaene ofte zwart landt up de oost zyde vander dreve zuut straetkin dat deur tgoedt loopt, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stic gheheeten tzwarte landt, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; stic gheheeten oock zwart landt noort tdonke(r) straetkin, 1566 (kopie), RAG-Ne 18, 0; lant gheheeten tzwarte lant up de oostzyde vander rollebane, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; tzwarte landt noort tdoncker straetkin, 1591-1619, RAG-Ne 105, 8r; lant genaemt het swarte lant ende nu de hooghe rollebaene suijs west

de neder rollebaene leen synde noort west ant doncker straetken, 1644, RAG-Ne 1643, 22r; een stick lant oock wijlent genaemt het swartelant ende het vurte bundere oost west doncker stratge(n), 1644, RAG-Ne 1643, 22r; lant wylent ghenaemt het swartelant ende nu het vurte bundere, 1650, RAG-Ne 18, 0; stic lant ghenaemt de Rollebaene oost het swarte lant, 1650, RAG-Ne 18, 0; stick landt gheheeten tzwaerte Landt Ligghende upde oostzijde vander Rollebane, 1e 1/2 17e eeuw, RAG-Ne 18, 0.

COLOFON

ISBN: 978-90-8139-318-8

EAN: 9789081393171

Wettelijk Depot: D/2021/6156/1

© 2021

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de Stichting Achiël De Vos of van Het Land van Nevele.

Meetjeslandse Toponiemen tot 1600 - Deel III: Het Gentse - Band 9: Vosselare, is een uitgave van de Stichting Achiël De Vos en de heemkundige Kring Het Land van Nevele.

Verantwoordelijke uitgever: Magda Devos, Kromme Leie 11, B-9051 Sint-Denijs-Westrem en Stefaan De Groote, Peperstraat 7, B-9800 Deinze.

Logo Stichting Achiël De Vos: Luc Verstraete.

Logo heemkundige kring: wapenschild van de Baronie Nevele.

Opmaak: Catherine De Groote.

Eindredactie: Jan Luyssaert en Magda Devos.

Toponymische kaarten: Geert Andries.

Druk: Mirto Drongen.

Meer info:

www.meetjeslandseplaatsnamen.be

Bestellen via www.skribis.be

Deze publicatie kwam tot stand in samenwerking met SKRIBIS.
SKRIBIS is het publicatieplatform van drukkerij Mirto Print.
Publicaties bij SKRIBIS worden uitgebracht in eigen beheer.
SKRIBIS - Mirto Print cv erkend als so
Industriepark-Drongen 21
9031 Gent
Tel. 09 244 72 68
info@skribis.be
www.skribis.be